

Bijlage 4 Milieueffectrapportage

MER en Passende beoordeling omgevingsvisie gemeente Den Helder

22 maart 2023

Kenmerk R001-1288438NDF-V01-ssc-NL

Verantwoording

Titel	MER en Passende beoordeling omgevingsvisie gemeente Den Helder
Opdrachtgever	Gemeente Den Helder
Projectleider	Jolanda Onneweer
Auteur	Neelke de Fijter
Tweede lezer	Joost de Jong
Projectnummer	1288438
Aantal pagina's	197
Datum	22 maart 2023
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

0	Samenvatting.....	8
0.1	Waarom een MER voor de omgevingsvisie?	8
0.2	Wat is het doel en opzet van het MER?	8
0.3	Wat zijn effecten van de omgevingsvisie op de leefomgeving?	9
0.4	Wat is het doelbereik van de omgevingsvisie?	11
0.5	Aanbevelingen effecten.....	12
0.6	Aanbevelingen doelbereik.....	13
0.7	Hoe verhouden ambities zich tot elkaar?	14
0.8	Wat zijn de conclusies en aanbevelingen vanuit de Passende beoordeling Natura 2000-gebieden?	15
1	Inleiding	16
1.1	Algemeen	16
1.2	Waarom dit MER	17
1.3	Procedure en mogelijkheid tot inspreken	19
1.4	Ontwerpstep in relatie tot dit MER	19
1.5	Opzet van dit MER	20
1.6	Leeswijzer	20
2	Ontwerp omgevingsvisie	22
2.1	Algemeen	22
2.2	Gebiedsbeschrijving.....	22
2.3	Opbouw van de omgevingsvisie	23
2.4	Totstandkoming van de omgevingsvisie	23
2.5	Onderzochte alternatieven	25
2.6	Inhoud van de omgevingsvisie.....	26
2.6.1	Centrale uitgangspunten.....	26
2.6.2	Doelen en beleid	27
2.6.3	Visiekaart	27
2.7	Vervolgstappen	29
3	Wetgeving en beleid.....	31
3.1	Omgevingsvisie in relatie tot overig beleid.....	31
3.2	Huidig beleid en huidige wet- en regelgeving	31

4	Methodiek.....	32
4.1	Beoordelingskader effecten	32
4.2	Toelichting per thema.....	33
4.3	Beoordelingsmethodiek.....	43
4.3.1	Beoordeling effecten	43
4.3.2	Beoordeling huidige situatie en autonome ontwikkeling	43
4.3.3	Methodiek effectbepaling	44
4.3.4	Methodiek doelbereik.....	45
4.3.5	Tijdelijke effecten	46
5	Resultaten m.e.r. voorontwerp en ontwerpstep.....	47
5.1	Effecten voorontwerp	47
5.1.1	Resultaten	47
5.1.2	Adviezen	49
5.2	Doelbereik voorontwerp	52
5.2.1	Resultaten en adviezen.....	52
5.3	Ontwerpstep van voorontwerp naar ontwerp omgevingsvisie.....	68
6	Effecten ontwerp omgevingsvisie.....	69
6.1	Inleiding.....	69
6.2	Bodem en water	69
6.2.1	Bodemkwaliteit.....	69
6.2.2	Ondergronds ruimtegebruik	72
6.2.3	Waterkwaliteit.....	73
6.2.4	Verzilting	74
6.2.5	Samenvatting resultaten	75
6.3	Natuur	75
6.3.1	Natura 2000-gebieden	75
6.3.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN).....	79
6.3.3	Biodiversiteit.....	83
6.3.4	Hemelhelderheid	85
6.3.5	Samenvatting resultaten	86
6.4	Verkeer en vervoer.....	87
6.4.1	Bereikbaarheid.....	87

6.4.2	Duurzame mobiliteit	93
6.4.3	Verkeersveiligheid.....	97
6.4.4	Samenvatting resultaten	99
6.5	Geluid.....	99
6.5.1	Verkeerslawaai.....	99
6.5.2	Industrielawaai	100
6.5.3	Stiltegebieden	102
6.5.4	Samenvatting resultaten	104
6.6	Luchtkwaliteit.....	104
6.6.1	Luchtkwaliteit.....	104
6.6.2	Samenvatting resultaten	106
6.7	Externe veiligheid.....	106
6.7.1	Externe veiligheid.....	106
6.7.2	Samenvatting resultaten	109
6.8	Landschap en cultuurhistorie	109
6.8.1	Landschappelijke waarden	109
6.8.2	Cultuurhistorische waarden.....	112
6.8.3	Archeologische waarden.....	117
6.8.4	Aardkundige waarden	118
6.8.5	Samenvatting resultaten	120
6.9	Klimaatadaptatie	121
6.9.1	Wateroverlast.....	121
6.9.2	Droogte	123
6.9.3	Hittestress	129
6.9.4	Overstroming.....	131
6.9.5	Samenvatting resultaten	135
6.10	Energietransitie	136
6.10.1	Opgewekte duurzame energie.....	136
6.10.2	Energiebesparing.....	138
6.10.3	Samenvatting resultaten	139
6.11	Wonen en vestigingsklimaat	139
6.11.1	Woonklimaat	139

6.11.2	Sociale veiligheid	142
6.11.3	Vestigingsklimaat voor ondernemers	145
6.11.4	Samenvatting resultaten	150
6.12	Gezonde leefomgeving	150
6.12.1	Gezondheidsbevordering	150
6.12.2	Recreatie	154
6.12.3	Samenvatting resultaten	160
6.13	Overzicht effecten voorontwerp en ontwerp omgevingsvisie	161
7	Doelbereik ontwerp omgevingsvisie	166
7.1	Inleiding	166
7.2	Beoordeling doelbereik en aanbevelingen	167
8	Synergie en strijdigheden ontwerp omgevingsvisie	173
8.1	Inleiding	173
8.2	Aanbevelingen	181
9	Passende beoordeling	182
9.1	Inleiding	182
9.2	Natura 2000-gebieden	184
9.3	Potentiële effecten op Natura 2000-gebieden	186
9.4	Conclusie Passende beoordeling	189
10	Conclusies en aanbevelingen	191
10.1	Conclusies en aanbevelingen m.e.r.	191
10.2	Conclusie Passende beoordeling	194
10.3	Meerwaarde m.e.r.-proces	194
11	Leemten in kennis, evaluatie en monitoring	195
11.1	Leemten in kennis	195
11.2	Evaluatie en monitoring	195

Kenmerk R001-1288438NDF-V01-ssc-NL

- Bijlage 1 Begrippen en afkortingen
- Bijlage 2 Huidig beleid en huidige wet- en regelgeving
- Bijlage 3 Thema's en indicatoren behorend bij de centrale uitgangspunten en doelen voorontwerp
- Bijlage 4 Relatie tussen centrale uitgangspunten en indicatoren beoordelingskader
- Bijlage 5 Effectbepaling en beoordeling voorontwerp
- Bijlage 6 Doelbereik voorontwerp omgevingsvisie

0 Samenvatting

Het MER voor 'Koers op een sterke thuishaven', de omgevingsvisie voor gemeente Den Helder, is gelijktijdig opgesteld met de ontwerp-omgevingsvisie en heeft gedurende dit traject waardevolle informatie opgeleverd voor de omgevingsvisie. De bevindingen van het MER en aanbevelingen voor het vervolg zijn in deze paragraaf samengevat.

0.1 Waarom een MER voor de omgevingsvisie?

De nieuwe Omgevingswet stelt het vaststellen van een omgevingsvisie verplicht. Dit betreft één integrale visie voor de fysieke leefomgeving voor het gehele gemeentelijke grondgebied. De afgelopen jaren heeft de gemeente Den Helder in fases gewerkt aan de totstandkoming van de omgevingsvisie. Hierbij zijn in 2018 en 2019 al (deel-)omgevingsvisies opgesteld en vastgesteld (als structuurvisies onder het huidige wettelijk kader) voor de kernen Huisduinen en Julianadorp. 'Koers op een sterke thuishaven', de omgevingsvisie voor de gemeente Den Helder, is de eerste integrale strategische visie op de fysieke leefomgeving voor het hele grondgebied van de gemeente. De reeds vastgestelde (deel-)omgevingsvisies zijn hierin geïntegreerd en komen na vaststelling te vervallen als eigenstandige structuurvisies. Ook de huidige structuurvisie voor het overige grondgebied van de gemeente Den Helder, de Structuurvisie Den Helder 2025, komt na definitieve vaststelling van deze omgevingsvisie te vervallen.

Met de omgevingsvisie biedt de gemeente een strategische langetermijnvisie (zonder expliciete einddatum in verband met het dynamische karakter van het document) voor de fysieke leefomgeving en loopt hiermee vooruit op de invoering van de Omgevingswet. Voor een omgevingsvisie kan een m.e.r.-plicht gelden. Dit is het geval als de Omgevingsvisie kaders stelt voor activiteiten in het plangebied waarvoor volgens de Wet milieubeheer een project-m.e.r. of een m.e.r.-beoordeling verplicht is. Ook dient een m.e.r.-procedure te worden doorlopen indien de in de omgevingsvisie geschetste ontwikkelingen tot significante gevolgen kunnen leiden voor Natura 2000-gebieden waardoor een Passende beoordeling conform de Wet natuurbescherming nodig is. Aangezien beide mogelijkheden niet op voorhand zijn uit te sluiten, is ervan uitgegaan dat er een m.e.r.-plicht geldt en is een milieueffectrapport opgesteld. De Passende beoordeling is als hoofdstuk opgenomen in het MER. Het milieueffectrapport (MER) is gelijktijdig met het proces van het opstellen van de Omgevingsvisie opgesteld en bevat de resultaten van het onderzoek naar de (milieu)effecten binnen de m.e.r. (de procedure).

0.2 Wat is het doel en opzet van het MER?

Het doel van het MER is om inzichtelijk te maken welke effecten het nieuwe beleid, zoals opgenomen in de omgevingsvisie, heeft op de leefomgeving en of het voorgestelde beleid bijdraagt aan het halen van de verschillende ambities (doelbereik). Het MER geeft de (milieu)-informatie die nodig is om een besluit te nemen over de vaststelling van de omgevingsvisie. Met het opstellen van het MER zorgen we ervoor dat de milieubelangen volwaardig worden meegewogen bij de besluitvorming over de omgevingsvisie.

De uitgangspunten van dit MER zijn als volgt:

- Het MER en de Passende beoordeling sluiten aan op het abstractieniveau van de omgevingsvisie. De effectbeoordeling is kwalitatief van aard. Voor de uitgangspunten en doelen waarvoor het te voeren beleid (in relatieve zin) concreter zijn, is daarbij in de effectbeoordeling in het MER ook op aangesloten
- De omgevingsvisie heeft een open einddatum, maar kijkt in ieder geval vooruit tot 2040. Het MER sluit daarop aan
- In het MER is niet alleen gekeken naar de ‘traditionele’ milieuthema’s, maar ook naar andere thema’s binnen de fysieke leefomgeving, zoals de Omgevingswet voorstaat. Dat betreft in dit MER onder andere klimaatadaptatie, energietransitie, gezondheidsbevordering, biodiversiteit, wonen en vestigingsklimaat, en recreatiemogelijkheden

In de Passende beoordeling wordt nagegaan wat de effecten van de omgevingsvisie zijn op Natura 2000-gebieden. In de Passende beoordeling wordt aangegeven of maatregelen nodig zijn voor het vervolg, om bij de uitvoering van de omgevingsvisie te kunnen voldoen aan de wetgeving.

0.3 Wat zijn effecten van de omgevingsvisie op de leefomgeving?

In onderstaande tabel is voor alle indicatoren uit het MER de beoordeling van de huidige situatie, de autonome ontwikkeling en het ontwerp van de omgevingsvisie opgenomen (groene pijl is een positief effect, geel golfje is een neutraal effect, rode pijl is een negatief effect).

Effecten ontwerp omgevingsvisie Den Helder

Indicator (per thema)	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed ontwerp omgevingsvisie
Bodemkwaliteit	Redelijk	Redelijk	
Ondergronds ruimtegebruik	Redelijk	Slecht	
Waterkwaliteit	Slecht	Slecht	
Verziltting	Slecht	Slecht	
Natura 2000-gebieden	Slecht	Redelijk	
Natuurnetwerk Nederland (NNN) - areaal	Goed	Goed	
Natuurnetwerk Nederland (NNN) - kwaliteit	Redelijk	Redelijk	
Biodiversiteit	Slecht	Redelijk	
Hemelhelderheid	Slecht	Slecht	

Indicator (per thema)	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed ontwerp omgevingsvisie
Bereikbaarheid	Redelijk	Redelijk	
Duurzame mobiliteit	Redelijk	Redelijk	
Verkeersveiligheid	Slecht	Redelijk	
Verkeerslawaaï	Redelijk	Redelijk	
Industrielawaaï	Redelijk	Redelijk	
Stiltegebieden	Goed	Goed	
Luchtkwaliteit	Goed	Goed	
Externe Veiligheid - groepsrisico	Slecht	Slecht	
Externe Veiligheid – plaatsgebonden risico	Slecht	Slecht	
Landschappelijke waarden	Redelijk	Redelijk	
Cultuurhistorische waarden	Goed	Goed	
Archeologische waarden	Redelijk	Slecht	
Aardkundige waarden	Redelijk	Redelijk	
Wateroverlast	Redelijk	Slecht	
Droogte	Redelijk	Slecht	
Hittestress	Redelijk	Slecht	
Overstromingsrisico	Goed	Redelijk	
Particulier opgewekte duurzame energie	Redelijk	Goed	
Energiebesparing	Redelijk	Goed	

Indicator (per thema)	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed ontwerp omgevingsvisie
Woonklimaat	Redelijk	Redelijk	
Sociale veiligheid	Slecht	Slecht	
Vestigingsklimaat voor ondernemers	Redelijk	Redelijk	
Gezondheidsbevordering	Redelijk	Redelijk	
Recreatie	Goed	Goed	

0.4 Wat is het doelbereik van de omgevingsvisie?

In onderstaande tabel is een samenvattend overzicht opgenomen met de stoplichtmethode. In de tabel is per uitgangspunt aangegeven in hoeverre de doelen van de omgevingsvisie gehaald kunnen worden, op grond van het beleid in de omgevingsvisie. Waar de beoordeling oranje is, liggen kansen om het beleid in het vervolgtraject nader uit te werken. Van belang is dat de gemeente op een aantal onderdelen afhankelijk is van derden voor het behalen van de doelen.

Doelbereik ontwerp omgevingsvisie Den Helder

Centrale uitgangspunten	Beoordeling
1. Den Helder ontwikkelt zich verder als aantrekkelijke gemeente voor bewoners, ondernemers en bezoekers.	
2. Een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen is altijd de basis.	
3. Nieuwe ontwikkelingen versterken de bestaande omgeving en bieden kwaliteit en onderscheidend vermogen.	
4. Onze leefomgeving wordt toekomstbestendig ingericht en gebruikt en draagt bij aan een sterke samenleving.	
5. De gemeente Den Helder is zo optimaal mogelijk bereikbaar met verschillende vervoersmiddelen.	
6. De haven is de economische, sociaal-culturele en historische rode draad door Den Helder.	
7. In de gemeente Den Helder ervaren bewoners en bezoekers de unieke ligging aan drie kusten.	

Centrale uitgangspunten	Beoordeling
8. De gemeente Den Helder behoudt en versterkt haar kenmerkende open landschappen en Huisduinen, Julianadorp en Den Helder ontwikkelen zich daarbinnen verder als aparte kernen. De stad Den Helder kenmerkt zich door de open ruimten tussen de stadsdelen en de wijken Binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten hebben een onderscheidend karakter.	
9. Stadshart en Willemsoord ontwikkelen zich verder richting één samenhangend en complementair centrumgebied voor gemeente en regio.	
10. Den Helder omarmt de Stelling Den Helder en ontwikkelt dit gebied verder tot de trotse voorkant van de stad.	

0.5 Aanbevelingen effecten

Effecten

Uit de effectbeoordeling komen de volgende aanbevelingen voor het vervolgtraject naar voren:

Natura 2000-gebieden

Houd bij de ontwikkeling van de haven rekening met de gevoeligheid van de zeehonden (die rusten bij 't Kuitje) voor trillingen. Zorgvuldige inpassing kan (ook tijdelijk) effecten op Natura 2000-gebieden en NNN tot een minimum beperken.

Advies Biodiversiteit

Neem beleid op voor het terugdringen van het gebruik van pesticiden en bijvoorbeeld aanleg van kruidenrijke akkerranden. Nu wordt het alleen meegenomen als onderdeel van maatregelen in het kader van klimaatadaptatie.

Advies Hemelhelderheid

Neem beleid om op de kernwaarde donkerte (conform de Agenda voor het Waddengebied 2050) boven de Waddenzee te beschermen

Externe veiligheid

Voor externe veiligheid geldt dat de omgevingsvisie het risico met zich meebrengt dat de externe veiligheid verder onder druk komt te staan. Maar de omgevingsvisie biedt ook kansen om de externe veiligheid juist te vergroten, vanwege het doel om zwaardere bedrijvigheid te clusteren en geluidruimte en kaderuimte in de haven te creëren door heterschikken van functies. Aanbevolen wordt om de huidige situatie nader te analyseren en de kansen en mogelijkheden nader te onderzoeken, met als doel beleid te ontwikkelen waarmee zowel economische als maatschappelijke meerwaarde wordt gerealiseerd.

Archeologie

Voor archeologie geldt dat een negatieve beoordeling onvermijdelijk is voor ontwikkelingen waarbij graafwerkzaamheden zijn voorzien in gebieden waar archeologische vindplaatsen te verwachten zijn. Dit omdat het de voorkeur heeft om archeologische waarden onaangetast in de bodem te laten liggen. Indien graafwerkzaamheden niet te vermijden zijn, wordt eerst archeologisch onderzoek gedaan, waarop mogelijk voorafgaand aan de graafwerkzaamheden een opgraving zal plaatsvinden, en bewaring van de vondsten in een museum of depot. Aanbevolen wordt om in gevallen waar gekozen kan worden voor een specifieke locatie, archeologie mee te laten wegen in de locatiekeuze. Op die manier kunnen archeologische waarden zoveel mogelijk in situ beschermd worden.

Klimaatadaptatie

Om wateroverlast te voorkomen, zouden de kansrijke waterbergingslocaties aangewezen kunnen worden op de kaarten die horen bij de omgevingsvisie.

Het zou ook goed zijn om te benoemen op welke manier de gemeente voor ogen heeft om droogtestress te voorkomen en natuurbrandgevoeligheid tegen te gaan in gebieden die daar gevoelig voor zijn.

Vestigingsklimaat

Werk uit hoe een ondernemersklimaat wordt gecreëerd voor (nieuwe) ondernemers dat zij zich in de gemeente willen vestigen. Waardoor gaan (nieuwe) ondernemers en instellingen het interessant vinden om zich in Den Helder te vestigen?

0.6 Aanbevelingen doelbereik

Doelbereik

Voor het doelbereik geldt dat een uitwerking van de aanpak ten aanzien van externe veiligheid en het verbeteren van de milieukwaliteit kan bijdragen aan het behalen van de doelstelling van een gezonde en veilige leefomgeving.

Op grond van de beoordeling van het doelbereik van de ontwerp omgevingsvisie zijn de volgende aanbevelingen voor het vervolg geformuleerd:

- De gemeente wil aantrekkelijk zijn voor onder meer nieuwe ondernemers en bedrijven. Hoewel er wel een en ander wordt geschreven over het aantrekkelijk maken voor ondernemers om zich in Den Helder te vestigen en er ook aandacht is voor de link met goed onderwijs dat aansluit bij de behoefte op de arbeidsmarkt in Den Helder (zodat studenten de vacatures op kunnen vullen), moet nog uitgewerkt worden hoe de gemeente dit concreet voor elkaar wil krijgen. Welke maatregelen komen er om ervoor te zorgen dat dit ook gaat gebeuren?

- In het vervolg kan uitgewerkt worden of Den Helder voor milieukwaliteit en externe veiligheid hoger wil inzetten dan alleen voldoen aan de normen. Voor milieukwaliteit is dan de vraag wat daarover verstaan wordt en wat verbetering inhoudt
- Let er bij 'behoud door ontwikkeling' van cultureel erfgoed op dat deze ontwikkeling getoetst wordt aan duidelijke regels, zodat het niet uiteindelijk verandert in 'verlies door ontwikkeling'. Werk dit uit in concreet beleid
- Werk uit op welke manier de gemeente het goede voorbeeld geeft (met betrekking tot particuliere energieopwekking)
- Wijs concrete waterbergingslocaties aan om wateroverlast te voorkomen
- Circulaire economie: er is een alinea over dit onderwerp opgenomen in de ontwerp omgevingsvisie, maar dit kan nog verder uitgewerkt en geconcretiseerd worden. Hoe gaat de gemeente grondstoffen hergebruiken en wat is het plan voor de afvalstromen? Hoe worden inwoners en ondernemers gestimuleerd richting circulariteit en wat houdt dat dan in? En op het gebied van ruimtegebruik is het van belang om – zoals de gemeente zelf ook al benoemt – rekening te houden met een toenemende vraag naar ruimte op bedrijventerreinen met een hogere milieucategorie, door het korter worden van grondstofkringlopen en de hinder/milieubelasting die veel recyclingprocessen met zich meebrengen
- Werk uit wat de visie van de gemeente is voor het optimaal benutten van de huidige parkeerruimte en neen daarin de lead in de afstemming met bewoners en ondernemers
- Hoe de open landschappen concreet versterkt gaan worden kan nog verder uitgewerkt. Nadruk ligt nu op behoud van de open landschappen en op behoud en versterking van de cultuurhistorische waarde van een aantal stadsdelen
- Werk nog concreter uit hoe Den Helder met dit uitgangspunt een centrumgebied voor de regio wil faciliteren
- Maak duidelijker hoe de gemeente wil zien dat De Stelling de voorkant van de stad is, ook richting de regio: waarom en hoe is dit het visitekaartje van Den Helder en wat is de meerwaarde ervan voor bezoekers?

0.7 Hoe verhouden ambities zich tot elkaar?

Over het algemeen geldt dat er sprake is van synergie tussen de uitgangspunten, die in het vervolgproces versterkt kan worden.

Voor externe veiligheid geldt dat er mogelijk sprake is van een tegenstrijdigheid is tussen de ontwikkeling van de haven en het realiseren van een veilige en gezonde leefomgeving.

Op grond van de beoordeling van de synergie en strijdigheden van de ontwerp omgevingsvisie is de volgende aanbeveling voor het vervolg geformuleerd:

Het creëren van geluidsruimte in de haven om ontwikkeling van het maritiem cluster mogelijk te maken en deerschikking van (zwaardere) bedrijvigheid biedt kansen om geluidsoverlast te verminderen en de externe veiligheid te verhogen. Om deze kansen te benutten en bij te dragen aan een gezonden en veilige leefomgeving is uitwerking van de omgevingsvisie op dit punt van belang.

0.8 Wat zijn de conclusies en aanbevelingen vanuit de Passende beoordeling Natura 2000- gebieden?

De omgevingsvisie van de gemeente Den Helder is een langetermijnvisie op de fysieke leefomgeving van de gemeente. Door de lange doorlooptijd en het hoge abstractieniveau van de visie kunnen mogelijke significante effecten op Natura 2000-gebieden binnen en rondom de gemeente Den Helder op dit moment niet met zekerheid worden uitgesloten. Tegelijkertijd is ook niet op voorhand sprake van significant negatieve effecten of met zekerheid onuitvoerbare ontwikkelingen, omdat er zowel in de aanlegfase als gebruiksfase doorgaans mogelijkheden gevonden kunnen worden om negatieve effecten effectief te beperken of weg te nemen. Naast bronmaatregelen kan daarbij ook gedacht worden aan zorgvuldige locatiekeuze en inpassing of (met name in het geval van stikstofdepositie) aan de mogelijkheid van saldering met bestaande emissiebronnen.

Wanneer concretisering van keuzes plaatsvindt in bijvoorbeeld opvolgende programma's en het omgevingsplan, en er meer duidelijkheid is over de omvang van de verschillende ontwikkelingen, zal nader onderzoek nodig (kunnen) zijn naar effecten op Natura 2000-gebieden en de mogelijkheden om deze te beperken (Passende beoordeling op projectniveau). Zo zullen er op dat moment onder meer concrete stikstofberekeningen nodig zijn om de daadwerkelijke omvang van effecten in beeld te brengen.

Ook ten aanzien van verstoring is voor een aantal ontwikkelingen een zorgvuldige locatie- en inrichtingskeuze en mogelijke aanvullende mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om negatieve effecten te voorkomen. Bijvoorbeeld voor recreatiedruk en verstoring van zeehonden door trillingen. Bij verdere uitwerking dient hier voldoende aandacht aan gegeven te worden.

1 Inleiding

In deze inleiding van dit MER wordt aangegeven waarom dit MER is opgesteld, wat de werkwijze was en hoe dit MER is opgezet. Ook is hier vermeld wanneer het MER ter inzage ligt en hoe ingesproken kan worden.

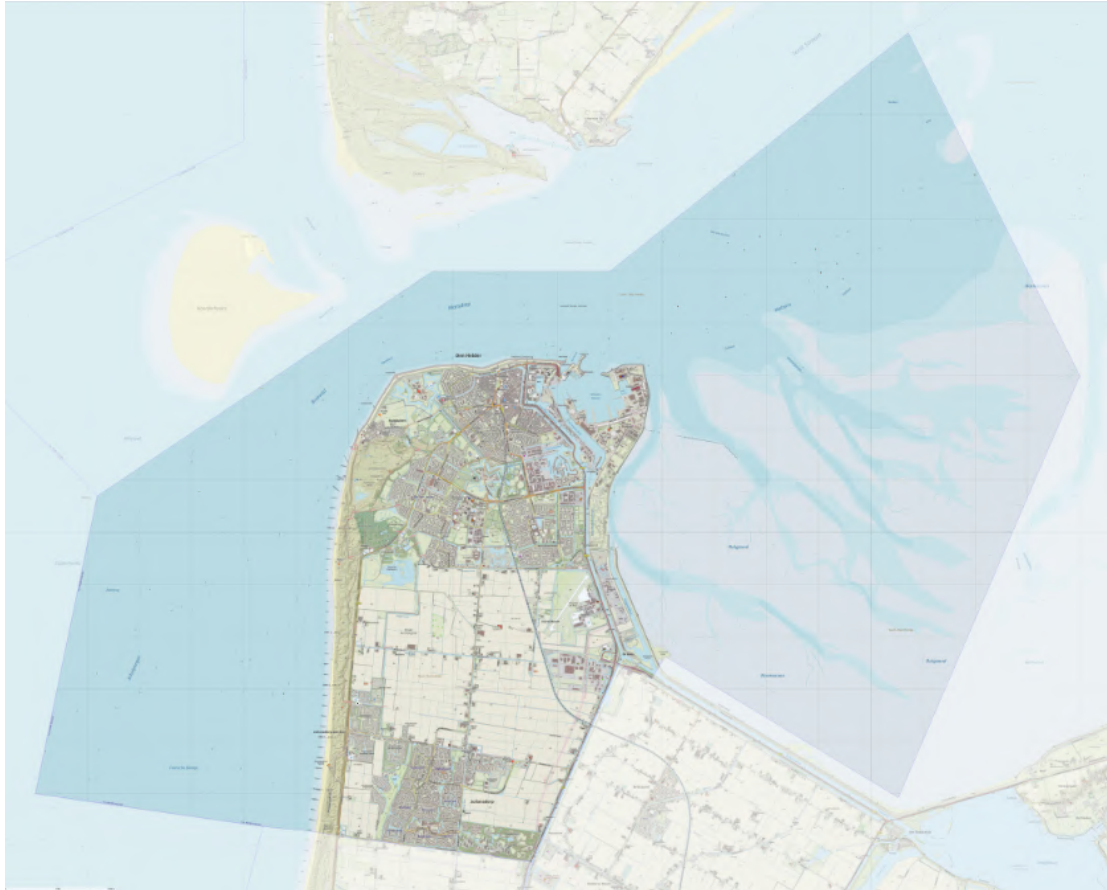
1.1 Algemeen

Naar verwachting wordt op 1 januari 2024 de nieuwe Omgevingswet van kracht. Volgens artikel 3.1 van die wet moet iedere gemeente ter vervanging van de structuurvisie een gemeentelijke omgevingsvisie opstellen. De gemeente Den Helder heeft de omgevingsvisie *Koers op een sterke thuishaven* opgesteld (hierna: de omgevingsvisie). Omdat het vaststellen van de omgevingsvisie planm.e.r.-plichtig is, is dit MER opgesteld (zie paragraaf 1.2 voor een toelichting).

In de omgevingsvisie wordt een toekomstbeeld voor het behoud, het gebruik en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van de gehele gemeente geschetst, met daaraan gekoppeld de daaruit voortvloeiende doelen en het beleid om die doelen te realiseren. De omgevingsvisie geeft daarmee richting aan de ambities, opgaven en kansen voor de gemeente Den Helder.

Het plangebied van de omgevingsvisie is het gebied waarvoor de omgevingsvisie geldt. Dit is de gehele gemeente Den Helder (zie figuur 1.1).

Het vasteland van de gemeente Den Helder beslaat ongeveer 45 km², en de gemeente heeft ongeveer 56.000 inwoners. De gemeente ligt in de kop van de provincie Noord-Holland en wordt aan drie zijden omringd door water: de Noordzee, het Marsdiep en de Waddenzee. Den Helder is de grootste stad, waar ook de Nieuwe Haven ligt. De Nieuwe Haven is de grootste haven van de Koninklijke Marine. Ook liggen de dorpen Huisduinen en Julianadorp in de gemeente.

Figuur 1.1. Gemeentegrenzen Den Helder. Dit is het plangebied waarvoor de omgevingsvisie geldt (bron: www.gemeentenatlas.nl)

1.2 Waarom dit MER

Milieueffectrapportage (hierna afgekort tot m.e.r.) is een procedure met als doel het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij de voorbereiding en besluitvorming over een plan of project.

Als een plan of project m.e.r.-plichtig is, moet een milieueffectrapport (hierna afgekort tot MER) worden opgesteld.

Het vaststellen van een omgevingsvisie is m.e.r.-plichtig als:

- 1) de omgevingsvisie kaders stelt voor m.e.r.-(-beoordelings)plichtige activiteiten en/of;
- 2) voor het vaststellen van de omgevingsvisie op grond van de Wet natuurbescherming een Passende beoordeling opgesteld moet worden

Ad 1) De omgevingsvisie van de gemeente Den Helder stelt mogelijk kaders voor een m.e.r.-plichtige activiteit, namelijk het vergroten van de kaderuimte binnen de bestaande Nieuwe Haven door een herschikking van activiteiten.

De omgevingsvisie is daarom mogelijk m.e.r.-plichtig. Onder de Omgevingswet blijft de lijst van m.e.r.-(-beoordelings-)plichtige activiteiten gelijk, maar de drempelwaarden vervallen. Daarom wordt onder de Omgevingswet mogelijk ook het aanwijzen van de beoogde locaties voor woningbouw m.e.r.-plichtig.

Ad 2) Als op voorhand niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen voor Natura-2000 gebieden heeft, is vanuit de Wet natuurbescherming een Passende beoordeling nodig. Daarin wordt nagegaan of het plan of project voldoet aan de wettelijke vereisten die gelden voor Natura-2000 gebieden.

Op voorhand kan niet worden uitgesloten dat de omgevingsvisie voor Den Helder significante gevolgen heeft voor Natura 2000-gebieden. De gemeente Den Helder is omringd door Natura-2000 gebieden, en de omgevingsvisie maakt activiteiten mogelijk, of heeft activiteiten tot gevolg, die mogelijk de instandhoudingsdoelen voor deze gebieden aantasten. Daarom moet een Passende beoordeling worden opgesteld. Dit heeft tot gevolg dat het vaststellen van de omgevingsvisie m.e.r.-plichtig is.

Dit MER is opgesteld vanwege beide bovengenoemde punten. Het betreft een zogenaamd planMER, wat zo genoemd wordt als MER dient ter onderbouwing van een plan.¹

In verschillende rondes is het MER door experts van de gemeente op juistheid, navolgbaarheid en compleetheid gecontroleerd.

Passende beoordeling

De Passende beoordeling is integraal in dit MER opgenomen, in hoofdstuk 9. In de Passende beoordeling wordt ingeschat in hoeverre er daadwerkelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden op kunnen gaan treden als gevolg van de omgevingsvisie, en hoe dat voorkomen kan worden, zodat de visie voldoet aan de wettelijke vereisten die gelden voor Natura 2000-gebieden.

Uitgangspunten

De uitgangspunten voor dit MER zijn:

- Het detailniveau van het MER inclusief de Passende beoordeling sluit aan bij het abstractieniveau van de omgevingsvisie
- Vanwege het hoge abstractieniveau van de omgevingsvisie - wat inherent is aan een visie - wordt de effectbepaling en effectbeoordeling gedaan op basis van het oordeel van deskundigen. Er worden geen berekeningen met computermodellen gemaakt. De omgevingsvisie biedt daarvoor niet voldoende detailniveau, en de toepassing van bijvoorbeeld computermodellen zou daarom niet meer informatie verschaffen
- De omgevingsvisie richt zich op de lange termijn, zonder dat een concrete tijdshorizon is genoemd.

¹ Een MER dat dient ter onderbouwing van een project wordt een projectMER genoemd.

Dit MER gaat voor het bepalen van de effecten uit van een vergelijking met de referentiesituatie die over globaal gezien over tien jaar zou ontstaan volgens de autonome ontwikkeling

- Dit MER is zowel agenderend (toekomstige keuzes worden in beeld gebracht), faciliterend (ondersteunend bij keuzes in het proces) als toetsend (effectbepaling en effectbeoordeling)
- De omgevingsvisie heeft betrekking op de fysieke leefomgeving. Deze is breder dan alleen de 'traditionele' milieuthema's zoals bodem en water, luchtkwaliteit en geluid. Daarom worden in dit MER ook effecten in beeld gebracht van bijvoorbeeld de energietransitie, maatregelen voor een gezonde leefomgeving, en maatregelen voor wonen en het vestigingsklimaat. In dit MER wordt daarom de term *effecten* in plaats van *milieueffecten* gebruikt, en de term *effectbeoordeling* in plaats van *milieueffectbeoordeling*
- De inhoud van dit MER voldoet aan de eisen zoals gesteld in bijlage I van de Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's

1.3 Procedure en mogelijkheid tot inspreken

Op 9 januari 2023 is een kennisgeving gedaan waarin is aangekondigd dat de gemeente voornemens was een MER op te stellen in het kader van de omgevingsvisie. Eenieder heeft hierop kunnen inspreken. Daarnaast zijn de wettelijke adviseurs geraadpleegd over de opzet van het milieuonderzoek. Er zijn geen inspraakreacties en adviezen ingediend.

Dit MER ligt tegelijk met de ontwerp omgevingsvisie gedurende zes weken ter inzage, van maandag 10 april 2023 tot en met maandag 22 mei 2023. Eenieder kan een inspraakreactie indienen, op zowel de ontwerp omgevingsvisie als op dit MER.

De Commissie voor de m.e.r. geeft in de periode dat de stukken ter inzage liggen een advies over het MER.² In het advies wordt onder andere aangegeven of dit MER alle essentiële informatie bevat om het milieubelang goed mee te kunnen wegen bij het besluit over de omgevingsvisie.

De zienswijzen en het advies van de Commissie voor de m.e.r. kunnen aanleiding geven om de ontwerp omgevingsvisie bij te stellen.

De omgevingsvisie wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

1.4 Ontwerpstep in relatie tot dit MER

M.e.r. is ingezet als procesinstrument bij de totstandkoming van de omgevingsvisie. Een eerste effectbeoordeling is uitgevoerd op basis van het *voorontwerp* van de omgevingsvisie. Daarbij zijn adviezen gegeven om de omgevingsvisie aan te scherpen.

² De Commissie voor de m.e.r. is een onafhankelijke commissie die op grond van de Wet milieubeheer advies kan of moet geven over de inhoud van een MER

De adviezen zijn grotendeels door de gemeente verwerkt in de *ontwerp* omgevingsvisie. Na deze ontwerpstep is nagegaan wat de effecten van de ontwerp omgevingsvisie zijn, en wat het doelbereik³ is.

Inspiraakreacties

Er zijn naar aanleiding van de kennisgeving geen inspraakreacties of adviezen van betrokken instanties ingediend, dus vanuit die procedure zijn geen wijzigingen voortgekomen.

1.5 Opzet van dit MER

In dit MER zijn de effecten en het doelbereik van het voorontwerp van de omgevingsvisie in bijlagen opgenomen. De adviezen die daaruit voortkwamen en de manier waarop die zijn verwerkt, zijn in de hoofdttekst opgenomen, alsmede de effecten, het doelbereik en de analyse van de synergie en tegenstrijdigheden van de aangescherpte ontwerp omgevingsvisie. De conclusies en aanbevelingen voor het vervolgetraject zijn eveneens in de hoofdttekst opgenomen.

De beschrijving en beoordeling van de huidige situatie en autonome ontwikkeling ligt ten grondslag aan de effectbepaling en effectbeoordeling van het voorontwerp van de omgevingsvisie, die in bijlage 5 is opgenomen. Voor de leesbaarheid en navolgbaarheid is de beschrijving en beoordeling van de huidige situatie en autonome ontwikkeling opgenomen in hoofdstuk 6 van deze hoofdttekst, voorafgaand aan de beschrijving van de effecten van de ontwerp omgevingsvisie.

1.6 Leeswijzer

Voorin dit MER is een publiekriendelijke samenvatting opgenomen. Die samenvatting is bedoeld om het algemene publiek inzicht te geven in wat de effecten op de fysieke leefomgeving van de omgevingsvisie zijn.

In de inleiding (hoofdstuk 1) van dit MER is aangegeven waarom dit MER is opgesteld, wat de werkwijze was en hoe dit MER is opgezet. Ook is hier vermeld wanneer het MER ter inzage ligt en hoe ingesproken kan worden.

In hoofdstuk 2 zijn de hoofdlijnen van de omgevingsvisie opgenomen en is de visiekaart behorend bij de omgevingsvisie overgenomen. Op deze kaart zijn de onderdelen van de omgevingsvisie weergegeven die aan een locatie zijn gekoppeld.

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de wet- en regelgeving en het beleid dat aan de basis van de omgevingsvisie ligt, en dat relevant is voor dit MER.

³ Het doelbereik is de mate waarin de doelen van de omgevingsvisie met het in de omgevingsvisie geformuleerde beleid gehaald kunnen worden

In hoofdstuk 4 wordt de methodiek toegelicht die is toegepast om de effecten van de omgevingsvisie te bepalen en te beoordelen.

In hoofdstuk 5 wordt de ontwerpstep van het voorontwerp naar het ontwerp van de omgevingsvisie beschreven. De resultaten van de effectbepaling van het voorontwerp en de adviezen die hieruit zijn voortgekomen voor de aanscherping van de omgevingsvisie (paragraaf 5.2) worden gepresenteerd, alsmede de resultaten van de bepaling van het doelbereik van het voorontwerp en de adviezen die hieruit zijn voortgekomen voor de aanscherping van de omgevingsvisie (paragraaf 5.3). Ook wordt in dit hoofdstuk aangegeven of en zo ja op welke wijze de gemeente de adviezen heeft verwerkt (paragraaf 5.4).

In hoofdstuk 6 worden de effecten van de (aangescherpte) omgevingsvisie (de ontwerp omgevingsvisie) beschreven.

In hoofdstuk 7 wordt ingegaan op het doelbereik van de (aangescherpte) omgevingsvisie (de ontwerp omgevingsvisie).

In hoofdstuk 8 is een analyse opgenomen van de synergie en strijdigheden tussen de onderdelen van de omgevingsvisie. Hier kan in het vervolgproces rekening mee worden gehouden, door synergie te versterken en keuzes te maken indien sprake is van tegenstrijdigheden.

In hoofdstuk 9 is de Passende beoordeling opgenomen. In de Passende beoordeling wordt ingeschat in hoeverre er negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden op kunnen gaan treden als gevolg van de omgevingsvisie, en hoe eventuele negatieve effecten voorkomen kunnen worden, zodat de visie voldoet aan de wettelijke vereisten die gelden voor Natura 2000-gebieden.

In hoofdstuk 10 zijn conclusies en aanbevelingen voor het vervolgtraject opgenomen. Tot slot wordt in hoofdstuk 11 ingegaan op leemten in kennis, evaluatie en monitoring.

In bijlage 1 is een lijst met begrippen en afkortingen opgenomen.

2 Ontwerp omgevingsvisie

In dit hoofdstuk zijn de hoofdlijnen van de omgevingsvisie opgenomen, en is beschreven hoe deze tot stand is gekomen. Ook is de visiekaart uit de omgevingsvisie overgenomen, waarop de onderdelen van de omgevingsvisie zijn weergegeven die aan een locatie zijn gekoppeld.

2.1 Algemeen

De gemeente Den Helder heeft een groot aantal ambities en opgaven voor haar toekomstige ontwikkeling. Deze zijn deels het gevolg van bewust ingezette processen in het verleden, met het doel om Den Helder aantrekkelijker te maken als gemeente om in te wonen, werken en ontspannen, en deels het gevolg van (inter)nationale trends en ontwikkelingen die vragen om actie.

Om de klimaatdoelen te bereiken heeft Den Helder zich gecommitteerd aan de energietransitie. Deze transitie vraagt om aanpassingen van woningen en buurten, maar ook worden de mogelijkheden onderzocht om meer (zee)havenruimte te realiseren binnen de bestaande haven, om hier economische in te kunnen spelen op de transitie. De ruimte zou gerealiseerd kunnen worden door bedrijven die aan (zee)kades gevestigd zijn maar deze niet direct nodig hebben te verplaatsen naar andere locaties binnen het Maritiem Cluster, zoals bedrijventerreinen Kooypunt en Oostoever. Ook moet de gemeente rekening houden met veranderingen in het klimaat, met meer kans op extreme weersomstandigheden.

Deze opgaven vragen om een leefomgeving die hierop is ingericht en voorbereid, terwijl de gemeente ook blijft werken aan het aantrekkelijker maken van Den Helder als gemeente om in te wonen, werken en ontspannen.

'Koers op een sterke thuishaven', de omgevingsvisie van de gemeente Den Helder, schetst een integrale visie op het behoud, het gebruik en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving en geeft hiermee richting aan de ambities, opgaven en kansen voor Den Helder.

2.2 Gebiedsbeschrijving

De gemeente Den Helder ligt aan drie kusten, namelijk de Noordzee, het Marsdiep en de Waddenzee. De Helderse Zeewering langs het Marsdiep beschermt de

In de kuststrook tussen Den Helder en Schagen sluit een aaneengesloten duinenrij de zee veilig buiten. Je vindt hier open duingraslanden, beboste binnenduinen en moerassige duinmeren. Meer landinwaarts liggen waterrijke polders, waar dankzij brak kwelwater ook zoutminnende planten en dieren gedijen.

Langs het Marsdiep en de Waddenzee zijn waterkeringen aangelegd - waaronder de Helderse Zeewering die een barrière vormt tussen de stad Den Helder en het Marsdiep - die de gemeente beschermen tegen overstroming.

Het open landschap van duinen, polders en kwelders is karakteristiek voor Den Helder en de verre uitzichten over de polder en op de duinen zijn kenmerkend voor de gemeente. De historische Koegraspolder en Huisduinerpolder vormen de scheiding tussen de stad Den Helder en de kernen Huisduinen en Julianadorp.

De stad Den Helder kenmerkt zich door veel ruimte binnen de stad en een eigen karakter van de verschillende wijken. Door het behoud van De Stelling Den Helder en enkele schootsvelden aan de buitenzijde van De Stelling is een open linielandschap ontstaan tussen de verschillende wijken. Daarbij zorgen ook een gedeelte van de spoorlijn, een park en het Nollengebied voor een open gebied tussen Nieuw Den Helder en De Schooten en is De Schooten zo opgebouwd dat er veel groen langs de randen te vinden is. Als gevolg hiervan is er veel open, groene ruimte in de stad Den Helder en hebben de wijken een sterk eigen karakter en een interne oriëntatie.

2.3 Opbouw van de omgevingsvisie

De omgevingsvisie bestaat uit drie delen:

- Centrale uitgangspunten
Tien centrale uitgangspunten geven de koers en prioriteiten weer voor de hele gemeente, oftewel de visie. In de toelichting op de centrale uitgangspunten zijn de bijbehorende doelen opgenomen, met het bijbehorende beleid om die doelen te behalen
- Thematische uitwerkingen
Voor de vier thema's *groen en landschap*, *mobilititeit en infrastructuur*, *functies en bedrijvigheid* en *ontwikkelingen* zijn de centrale uitgangspunten nader uitgewerkt in meer specifiek beleid
- Gebiedsgerichte deelvisies
Voor zeven deelgebieden zijn de centrale uitgangspunten en thematische uitwerkingen uitgewerkt in gebiedsgerichte deelvisies. Voor deze deelgebieden is het beleid specifiek gemaakt. Het betreft de volgende deelgebieden: Stad binnen de Linie, Maritiem Cluster, De Stelling, Nieuw Den Helder, De Schooten, Julianadorp en Huisduinen

Als bijlagen bij de omgevingsvisie zijn de documenten opgenomen die ten grondslag liggen aan de omgevingsvisie, namelijk de gebiedsbiografie, de verkenningen inclusief de ontwikkelanalyse, een beschrijving van het participatieproces dat is doorlopen (zie ook paragraaf 2.4), en dit MER.

2.4 Totstandkoming van de omgevingsvisie

Als start van de ontwikkeling van de omgevingsvisie is een gebiedsbiografie opgesteld. Daarin is de historische, unieke ontwikkeling van het landschap en de kernen van de gemeente Den Helder beschreven.

Daarna zijn verkenningen opgesteld van het heden en de toekomst van de gemeente. Samen geven deze verkenningen een beeld van waar de gemeente Den Helder op dit moment staat, en een beeld van aan welke zaken gewerkt moet worden om tot een zo passend en aantrekkelijk mogelijke leefomgeving te komen. De verkenningen zijn:

- **Omgevingscan gemeente Den Helder**
Hierin is beschreven wat de staat van de fysieke leefomgeving is voor de thema's bodem, externe veiligheid, geluid en natuur
- **Identiteit en thema's**
Hierin is beschreven wat de kernkwaliteiten en identiteitsdragers zijn en welke thema's het meest leven bij bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en ketenpartners, en wat belangrijk gevonden wordt voor toekomstige ontwikkelingen
- **Autonome trends en ontwikkelingen**
Hierin is in kaart gebracht welke autonome trends en ontwikkelingen op de gemeente Den Helder afkomen, en wat de impact hiervan kan zijn
- **Beleidskaders**
Hierin zijn de belangrijkste beleidskaders vanuit het Rijk, de provincie en de regio opgenomen, waarbinnen de verdere ontwikkeling van de gemeente Den Helder kan plaatsvinden

Op basis van de gebiedsbiografie en de verkenningen is een ontwikkelanalyse voor de gemeente Den Helder opgesteld. Daarin is aangegeven wat de huidige sterktes en zwaktes de gemeente zijn, en welke kansen en bedreigingen de gemeente in de toekomst kan verwachten.

Voor een aantal deelgebieden zijn deelvisies opgesteld, in nauw overleg met de belanghebbenden zoals bewoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en ketenpartners. Er zijn deelvisies opgesteld voor Huisduinen, Julianadorp, de Stelling, de Schooten, Nieuw Den Helder, Stad binnen de linie en het Maritiem Cluster.

De deelvisie voor Huisduinen – het kleinste dorp in de gemeente – is als eerste opgesteld, als pilot, om tot een goede samenwerking tussen gemeente en overige partijen te komen. Daarna is de deelvisie voor (het grotere) Julianadorp op vergelijkbare wijze opgesteld. Met de opgedane kennis en ervaring in Huisduinen en Julianadorp zijn de tien centrale uitgangspunten geformuleerd, als kader voor de overige deelvisies. De tien centrale uitgangspunten zijn richtinggevend voor de omgevingsvisie.

De tien centrale uitgangspunten zijn voor vier thema's uitgewerkt in thematische uitwerkingen. Het betreft de volgende vier thema's:

- Groen en landschap
- Mobiliteit en infrastructuur
- Functies en bedrijvigheid
- Ontwikkelingen (stadsontwikkeling en woningbouw)

In 2022 is het voorontwerp van de omgevingsvisie opgesteld, waar de hierboven genoemde onderdelen in zijn opgenomen. Daarbij is gebruik gemaakt van wat in de voorgaande stappen is opgehaald, tezamen met inbreng vanuit de ambtelijke organisatie, het college en de gemeenteraad.

Daarna is in het najaar van 2022 de m.e.r.-procedure gestart. In hoofdstuk 1 onder *ontwerpproces* is aangegeven op welke wijze de m.e.r.-procedure heeft bijgedragen aan de totstandkoming van de ontwerp omgevingsvisie.

In de stap van voorontwerp naar ontwerp omgevingsvisie zijn alleen nog aanpassingen gedaan op basis van de adviezen die zijn voortgekomen uit de effectbeoordeling van het MER op het voorontwerp.

2.5 Onderzochte alternatieven

Op basis van de ontwikkelanalyse voor Den Helder zijn door de gemeente tien centrale uitgangspunten opgesteld, als richtinggevend kader voor de omgevingsvisie. In dit proces zijn op hoofdlijnen alternatieven afgewogen op grond waarvan een aantal richtinggevende keuzes zijn gemaakt. Zo is gekozen voor het inzetten op (zoveel mogelijk) binnenstedelijke ontwikkeling bij de groeiopgave waar Den Helder de komende jaren mee te maken krijgt. Deels komt dit voort vanuit de bescherming en waardering van de landschappen in de gemeente (Natura 2000-gebieden Noordzee, Waddenzee en Duinen Callantsog – Den Helder, de open polderlandschappen en de cultuurhistorische structuur van De Stelling Den Helder) en deels omdat binnenstedelijke ontwikkeling zorgt voor versterking en verbreding onder de aanwezige voorzieningen in Den Helder. Het feit dat Den Helder in de afgelopen decennia perioden van krimp heeft gekend biedt nu kansen voor de groeiopgave, aangezien binnen het bebouwd gebied in de gemeente Den Helder nog veel geschikte locaties voor het toevoegen van woningbouw door middel van inbreiding, herontwikkeling en/of transformatie te vinden zijn.

Ook qua ruimte voor bedrijvigheid is op een aantal bedrijventerreinen nog veel ruimte te vinden, waardoor uitbreiding van bedrijventerreinen geen onderdeel van de omgevingsvisie. In de zeehavens (civiel en marine) is sterke behoefte aan extra kadelenkte en -ruimte, maar ook hier kan door de aanwezige beperkingen (Natura 2000-gebied Waddenzee, zones externe veiligheid, stedelijke bebouwing) niet worden gekozen voor uitbreiding en wordt ingezet op optimalisatie van het gebruik van het beschikbare haven terrein.

Ten slotte wordt ook op het gebied van infrastructuur niet ingezet op uitbreiding of opschaling om de bereikbaarheid van Den Helder te verbeteren. Mogelijkheden voor infrastructurele ingrepen zijn (zeer) beperkt en kansen om de bereikbaarheid van Den Helder significant te verbeteren liggen met name elders in de regio. Binnen Den Helder is met name sprake van een doorstromingsprobleem op sommige momenten, waarbij ingezet wordt op het vroegtijdige scheiden van verschillende verkeersstromen door middel van een mix aan maatregelen.

2.6 Inhoud van de omgevingsvisie

2.6.1 Centrale uitgangspunten

De tien centrale uitgangspunten in de omgevingsvisie zijn de ambities voor de fysieke leefomgeving die de gemeente heeft voor de toekomst. De centrale uitgangspunten geven de koers en prioriteiten weer voor de hele gemeente.

De centrale uitgangspunten in de omgevingsvisie van de gemeente Den Helder zijn:

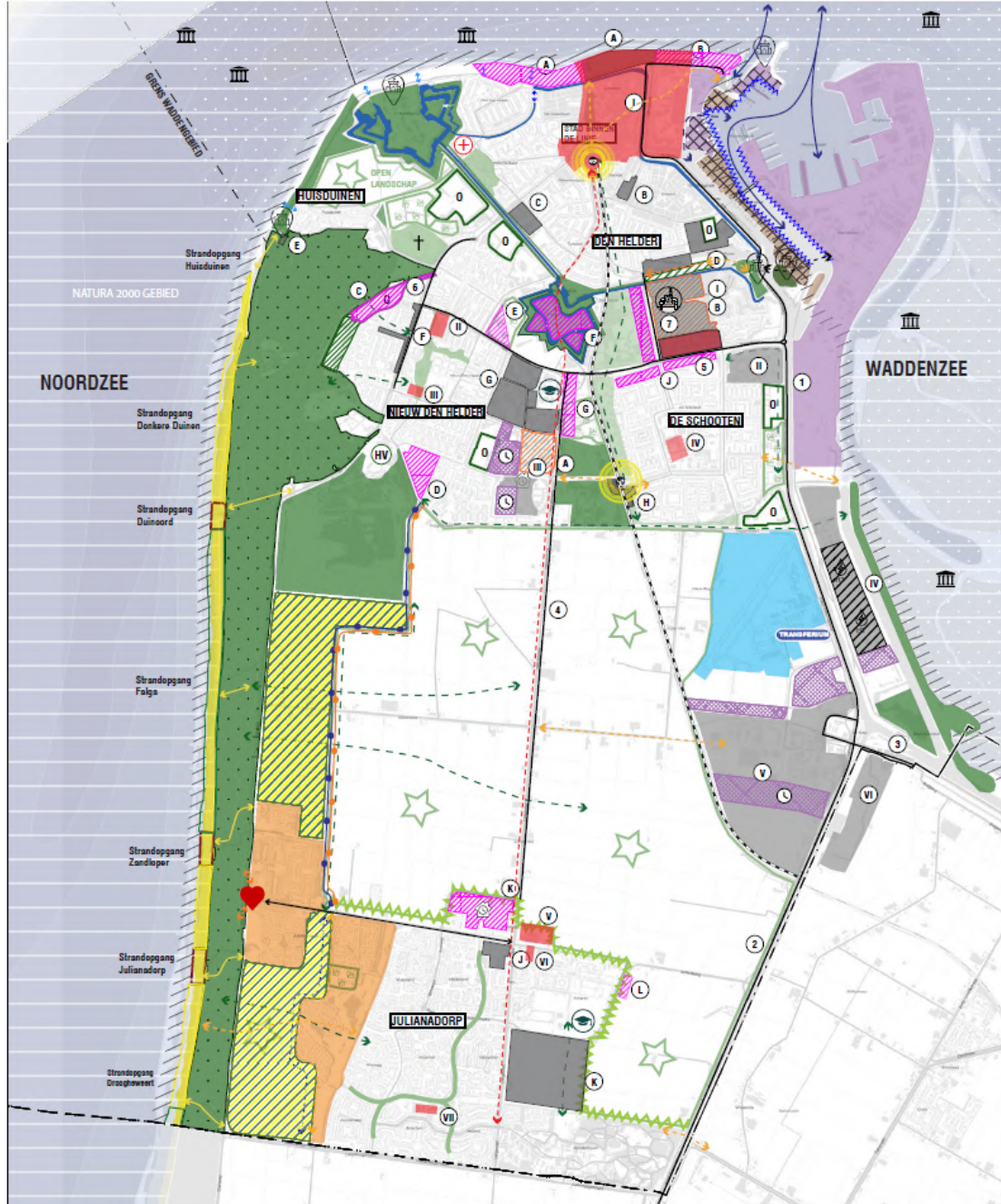
1. Den Helder ontwikkelt zich verder als aantrekkelijke gemeente voor bewoners, ondernemers en bezoekers
2. Een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen is altijd de basis
3. Nieuwe ontwikkelingen versterken de bestaande omgeving en bieden kwaliteit en onderscheidend vermogen
4. Onze leefomgeving wordt toekomstbestendig ingericht en gebruikt en draagt bij aan een sterke samenleving
5. De gemeente Den Helder is zo optimaal mogelijk bereikbaar met verschillende vervoersmiddelen
6. De haven is de economische, sociaal-culturele en historische rode draad door Den Helder
7. In de gemeente Den Helder ervaren bewoners en bezoekers de unieke ligging aan drie kusten
8. De gemeente Den Helder behoudt en versterkt haar kenmerkende open landschappen en Huisduinen, Julianadorp en Den Helder ontwikkelen zich daarbinnen verder als aparte kernen. De stad Den Helder kenmerkt zich door de open ruimten tussen de stadsdelen en de wijken Binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten hebben een onderscheidend karakter
9. Stadshart en Willemsoord ontwikkelen zich verder richting één samenhangend en complementair centrumgebied voor gemeente en regio
10. Den Helder omarmt de Stelling Den Helder en ontwikkelt dit gebied verder tot de trotse voorkant van de stad

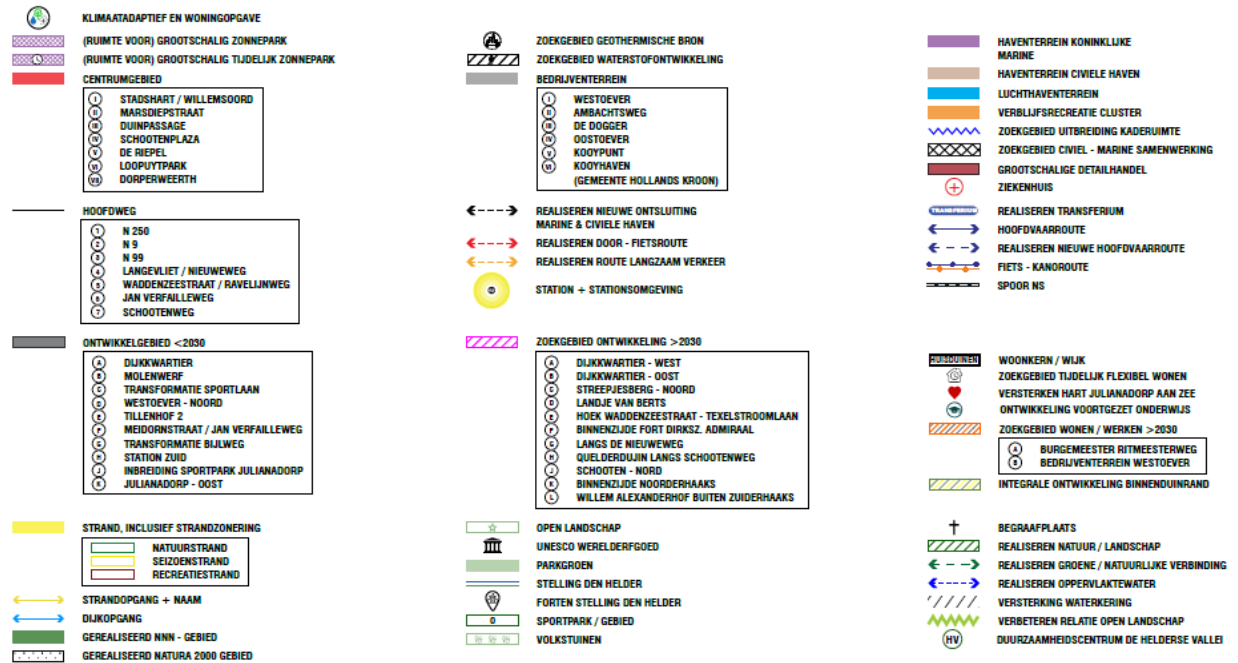
2.6.2 Doelen en beleid

De visie van de omgevingsvisie bestaat uit de tien centrale uitgangspunten. Die uitgangspunten zijn in de omgevingsvisie uitgewerkt in doelen met daaraan gekoppeld het beleid om die doelen te behalen. Per centraal uitgangspunt zijn ten behoeve van dit MER de bijbehorende doelen en het daaraan gekoppelde beleid uit de tekst van het voorontwerp van de omgevingsvisie gelicht en (geredigeerd tot zelfstandig leesbare tekst) opgenomen in een tabel, als schematisch overzicht. Per beleidsonderdeel is vervolgens aangegeven op welk thema en welke indicatoren van dit MER het beleid betrekking heeft (zie ook paragraaf 6.1). De tabel is opgenomen in bijlage 3.

2.6.3 Visiekaart

Een deel van de centrale uitgangspunten en een deel van het beleid is verbonden aan specifieke locaties in de gemeente. Deze locaties zijn op de visiekaart behorend bij de omgevingsvisie opgenomen. De visiekaart met bijbehorende legenda is overgenomen in figuur 2.1.

Figuur 2.1 Visiekaart met legenda Den Helder

2.7 Vervolgstappen

De omgevingsvisie bevat de strategische hoofdlijnen op basis waarvan de verdere ontwikkeling van de gemeente vorm moet krijgen.

In de nieuwe Omgevingswet wordt geregeld dat de gemeentelijke omgevingsvisie wordt uitgewerkt in programma's (optioneel) en in een omgevingsplan (verplicht).⁴

In hoofdstuk 10 van dit MER worden op grond van de uitkomsten van dit MER aanbevelingen gedaan voor de nadere uitwerking van de omgevingsvisie in het omgevingsplan of eventueel in programma's.

In programma's worden de doelen van de omgevingsvisie concreet gemaakt. Dit instrument is specifiek ingericht om een deel van de strategische doelen uit de omgevingsvisie samenhangend uit te voeren, bijvoorbeeld voor wat betreft een bepaald beleidsveld of binnen een bepaald gebied. Hiermee maakt de gemeente duidelijk aan welke doelen uit de omgevingsvisie gewerkt zal worden en wat de gemeente daarvoor precies gaat doen.

Het gemeentelijk omgevingsplan is een gebiedsdekkende regeling met alle regels voor de fysieke leefomgeving. Doelen die voor een gebied gesteld worden in de omgevingsvisie, inclusief de nadere uitwerkingen voor een aantal thema's en gebieden, worden vertaald in concrete regels in het omgevingsplan, op basis waarvan duidelijk wordt welke functies en/of activiteiten wenselijk zijn in een gebied en welke niet.

⁴ De huidige structuurvisies en bestemmingsplannen komen te vervallen

Kenmerk R001-1288438NDF-V01-ssc-NL

Bij initiatieven die afwijken van de regels uit het omgevingsplan is de omgevingsvisie het belangrijkste afwegingskader om als gemeente wel of niet meewerken aan een afwijking op het omgevingsplan.

Monitoring en bijsturen op basis van de uitkomsten van de monitoring is een belangrijk instrument in de beleidscyclus. Daarom worden verkenningen iedere paar jaar opnieuw tegen het licht gehouden en waar nodig bijgesteld. Hier wordt in hoofdstuk 11 nader op ingegaan.

3 Wetgeving en beleid

In dit hoofdstuk is een overzicht opgenomen van het huidige beleid en de huidige wet- en regelgeving dat relevant is voor dit MER.

3.1 Omgevingsvisie in relatie tot overig beleid

De omgevingsvisie is een beleidsdocument, waarin het integrale beleid van de gehele fysieke leefomgeving van de gehele gemeente is opgenomen. Het bestaande beleid (van voor de Omgevingswet) is overgenomen en ingepast, rekening houdend met de veranderingen en nieuw beleid als gevolg van de Omgevingswet. De nadruk bij het nieuwe beleid ligt op nieuwe ontwikkelingen zoals klimaatverandering en energietransitie. Het integrale beleid voor de fysieke leefomgeving is in de omgevingsvisie per centraal uitgangspunt (de visie) uitgewerkt in doelen (de concretisering van de visie) en beleid.

3.2 Huidig beleid en huidige wet- en regelgeving

Naar verwachting wordt op 1 januari 2024 de Omgevingswet van kracht. Met de Omgevingswet wil de overheid regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. De wet vervangt een deel van de huidige wetten en beleidskaders.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van het huidige beleid en de huidige wet- en regelgeving dat relevant is voor dit MER, waarbij per onderdeel de relevantie voor dit MER is aangegeven (voor zover dit specifiek is aan te geven).

4 Methodiek

In dit hoofdstuk is het beoordelingskader van dit MER opgenomen (in paragraaf 4.1). In paragraaf 4.2 volgt een toelichting op alle onderdelen van het beoordelingskader. In de toelichting wordt uitgelegd waarom de gekozen thema's behandeld worden, en waarom de bijbehorende indicatoren en beoordelingsparameters zijn gekozen. Tot slot is in paragraaf 4.3 aangegeven op welke manier de effecten van de omgevingsvisie en het doelbereik beoordeeld en in beeld worden gebracht.

4.1 Beoordelingskader effecten

In tabel 4.1 is het beoordelingskader voor dit MER opgenomen. Het beoordelingskader geeft per thema aan met welke indicatoren de effecten van de omgevingsvisie in beeld worden gebracht. Voor iedere indicator is bovendien de beoordelingsparameter opgenomen. De mate waarin een effect optreedt op een bepaalde indicator wordt afgemeten aan de hand van de beoordelingsparameter.

Tabel 4.1 Beoordelingskader MER omgevingsvisie Den Helder

Thema	Indicator	Beoordelingsparameter
Bodem en water	Bodemkwaliteit	Ontwikkelingen op verdachte locaties
	Ondergronds ruimtegebruik	Intensiviteit gebruik ondergrond
	Waterkwaliteit	Kwaliteit van grond- en oppervlaktewater
	Verziltting	Zoutgehalte grondwater en diepte zout grondwater
Natuur	Natura 2000-gebieden	Staat van instandhouding Natura 2000-gebieden
	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	Kwaliteit NNN-gebieden
		Areaal aan NNN-gebieden
	Biodiversiteit	Biodiversiteit buiten NNN-gebieden
Verkeer en vervoer	Hemelhelderheid	Hemelhelderheid
	Bereikbaarheid	Bereikbaarheid voor diverse vervoermiddelen
	Duurzame mobiliteit	Gebruik duurzame mobiliteit
	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheid
Geluid	Verkeerslawaai	Geluidoverlast door verkeer
	Industrielawaai	Geluidoverlast door bedrijven
	Stiltegebieden	Geluidbelasting op stiltegebieden
Luchtkwaliteit	Luchtkwaliteit	Luchtkwaliteit
Externe veiligheid	Externe veiligheid	Groepsrisico
		Plaatsgebonden risico
Landschap en cultuurhistorie	Landschappelijke waarden	Kwaliteit van het landschap
	Cultuurhistorische waarden	Kwaliteit van cultuurhistorische waarden
	Archeologische waarden	Aantasting archeologische waarden
	Aardkundige waarden	Aantasting aardkundige monumenten
Klimaatadaptatie	Wateroverlast	Wateroverlast
	Droogte	Droogte
	Hittestress	Hittestress

Thema	Indicator	Beoordelingsparameter
	Overstroming	Overstroming
Energietransitie	Opgewekte duurzame energie	Aandeel opgewekte duurzame energie
	Energiebesparing	Energiegebruik
Wonen en vestigingsklimaat	Woonklimaat	Woonklimaat
	Sociale veiligheid	Beleving van onveiligheid
	Vestigingsklimaat voor ondernemers	Aantrekkelijkheid voor (nieuwe) ondernemers
Gezonde leefomgeving	Gezondheidsbevordering	Mate waarin omgeving uitnodigt tot gezond leven
	Recreatie	Recreatiemogelijkheden

4.2 Toelichting per thema

Bodem en water

Bodem en water zijn de basis van de fysieke leefomgeving. Alle ruimtelijke ontwikkelingen hebben hier invloed op. Daarom worden deze thema's in dit MER behandeld.

Bij het thema bodem gaat het om de (chemische) bodemkwaliteit en het ondergronds ruimtegebruik.

Ondergronds ruimtegebruik wordt steeds intensiever, bijvoorbeeld als gevolg van maatregelen in het kader van de energietransitie. Maar het gaat ook om parkeergarages, afvalcontainers, en vele soorten kabels en leidingen. Omdat er geen beleid is waarmee keuzes voor ondergronds ruimtegebruik afgewogen kunnen worden, ontbreekt in Den Helder de regie en het overzicht van wat zich onder het oppervlak bevindt. Dit heeft als risico dat toekomstige ontwikkelingen bemoeilijkt worden. Daarom wordt hier aandacht aan besteed in dit MER. Uitgangspunt daarbij is dat ieder gebruik van de ondergrond negatief is, vanwege de intrinsieke waarde van de ondergrond en de onomkeerbaarheid van het vergraven van de ondergrond. Dit ondanks dat ondergronds ruimtegebruik ook positieve effecten kan hebben op de openbare ruimte. Ondergrondse parkeergarages en afvalcontainers geven bijvoorbeeld een fraaier beeld, en meer ruimte voor nuttige functies bovengronds.

Voor het thema water gaat het om de waterkwaliteit en verzilting. De vorm van verzilting die in Den Helder optreedt is het geleidelijk toenemen van het zoutgehalte van het grondwater door zoute kwel, waarbij zeewater via de ondergrond het land binnendringt.

De kwantiteit van grond- en oppervlaktewater (en de hoeveelheid verhard oppervlak) wordt behandeld bij het thema klimaat.

Indicatoren en beoordelingsparameters

Het effect van de omgevingsvisie op de bodem wordt in beeld gebracht met de indicatoren *bodemkwaliteit* en *ondergronds ruimtegebruik*. De beoordelingsparameters zijn respectievelijk *ontwikkelingen op verdachte locaties* en *intensiviteit gebruik ondergrond*.

Ontwikkelingen op verdachte locaties zijn positief, omdat voorafgaand aan activiteiten op of in verdachte locaties nader onderzoek gedaan moet worden en juist in deze gebieden de kans aanwezig is dat de bodem voorafgaand aan de uitvoering geschikt gemaakt moet worden voor de ontwikkeling, bijvoorbeeld door sanering. Dat is positief, omdat het milieu daardoor schoner wordt. Nieuwe bodemverontreiniging kan niet optreden vanwege de huidige strenge wetgeving.

De beoordelingsparameter *intensiviteit van het gebruik van de ondergrond* wordt positief beoordeeld als er sprake is van een afname van de intensiviteit van het gebruik van de ondergrond, en negatief als dit toeneemt.

Het effect van de omgevingsvisie op de waterkwaliteit wordt in beeld gebracht met de indicatoren *kwaliteit van grond- en oppervlaktewater*, en *verzilting*. Verzilting houdt (in dit gebied) in dat het zoutgehalte van het grondwater toeneemt en de diepte van het zoute grondwater (onder het zoete grondwater) afneemt, als gevolg van zoute kwel in de ondergrond vanuit de zee.

Het effect van de omgevingsvisie op de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater wordt positief beoordeeld als deze verbetert, en negatief als deze verslechtert. Het effect van de omgevingsvisie op het zoutgehalte van het grondwater wordt als positief beoordeeld als het zoutgehalte afneemt (en de diepte van het zoute grondwater toeneemt) en negatief als het zoutgehalte toeneemt (en de diepte van het zoute grondwater afneemt).

Natuur

Natura 2000-gebieden zijn beschermde natuurgebieden. De bescherming betreft de natuurlijke kenmerken van de gebieden. Voor ieder gebied zijn instandhoudingsdoelen vastgelegd.

Het NNN is de voortzetting van de Ecologische Hoofdstructuur. Deze werd in 1990 door het Rijk op kaart ingetekend. Het NNN bestaat uit een netwerk van natuurgebieden. Het netwerk verbindt natuurgebieden, zodat het leefgebied van planten en dieren groter wordt. Planten en dieren krijgen daarmee meer kans zich te verspreiden. Dit helpt om de diversiteit aan soorten in stand te houden.

Natura 2000-gebieden zijn onderdeel van het NNN. In dit MER worden - om dubbeling te voorkomen - bij het bepalen van het effect van de omgevingsvisie op het NNN de Natura 2000-gebieden buiten beschouwing gelaten. Het effect op Natura 2000-gebieden wordt apart beoordeeld.

Inmiddels is in de provincie Noord-Holland ruim 90 % van de als NNN begrensde gebieden als natuurgebied ingericht. De provincie staat voor de taak om in 2027 het NNN af te ronden. Het netwerk beslaat dan 15 % van het oppervlak van de provincie. Alle in 1990 begrensde gebieden zijn dan omgevormd naar natuur.

De wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlak en samenhang van NNN-gebieden mogen conform de omgevingsverordening niet worden aangetast.

Voor plannen buiten het NNN-gebied geldt dat de provincie Noord-Holland geen externe werking (effecten van projecten en plannen buiten het NNN op het NNN) kent voor bescherming van het NNN. In het MER wordt dit wel beoordeeld.

Indicatoren en beoordelingsparameters

In de passende beoordeling (zie hoofdstuk 6) wordt het effect van de omgevingsvisie op Natura 2000-gebieden beschreven. De effecten worden beoordeeld op oppervlakteverlies en externe factoren, waaronder verstoring, stikstofdepositie en waterhuishouding. Op basis hiervan wordt beoordeeld of de omgevingsvisie een positief dan wel negatief effect heeft op de *staat van instandhouding* (instandhoudingsdoelen) van de gebieden.

Het effect van de omgevingsvisie op het NNN wordt in beeld gebracht met de beoordelingsparameter *kwaliteit van het NNN*. De kwaliteit van het NNN wordt – uitgaande van een goed beheer van het netwerk – voor een belangrijk deel bepaald door de activiteiten in de omgeving van het NNN. Activiteiten die het NNN verstoren door bijvoorbeeld geluid en licht zijn negatief, activiteiten die kunnen bijdragen aan de natuurwaarde zoals natuurontwikkeling en natuurinclusieve landbouw zijn positief.

In Noord-Holland wordt volgens de omgevingsvisie extra areaal toegevoegd aan het NNN.⁵ Daarom wordt in dit MER ook getoetst aan het *areaal van het NNN*. Een toename is positief. Als geen areaal wordt toegevoegd is dat neutraal.

Biodiversiteit

De omgevingsvisie kan invloed hebben op de biodiversiteit, bijvoorbeeld door een toename van het bebouwd gebied, wat een negatief effect heeft, of juist het bevorderen van natuurwaarden, bijvoorbeeld in samenhang met maatregelen voor klimaatadaptatie. Dit heeft een positief effect.

Indicatoren en beoordelingsparameters

In dit MER wordt het effect van de omgevingsvisie op de biodiversiteit beschouwd voor de gebieden buiten het NNN. Effecten van de omgevingsvisie op het NNN worden apart beoordeeld. Een toename van de biodiversiteit wordt als positief beoordeeld. Een afname als negatief.

Hemelhelderheid

Hemelhelderheid is een maat voor lichtvervuiling. Lichtvervuiling is de verhoogde helderheid van de nachtelijke omgeving door overmatig gebruik van kunstlicht. Dit veroorzaakt ecologische schade en verstoort het bioritme van mensen. Nederland is een van de lichtste landen ter wereld.

Indicatoren en beoordelingsparameters

Hemelhelderheid wordt in beeld gebracht door na te gaan of de omgevingsvisie leidt tot meer licht in de nacht. Meer licht wordt als negatief beoordeeld, minder licht wordt als positief beoordeeld.

⁵ Het is nog onbekend of het toegevoegde areaal formeel de status van NNN-gebied zal krijgen, maar beheer en onderhoud van het toegevoegde gebied zal overeenkomen met beheer en onderhoud van vergelijkbare NNN-gebieden

In de Agenda voor het Waddengebied 2050 is gericht op de bescherming en ontwikkeling van de kernwaarden van het Waddengebied, waaronder rust, ruimte, stilte en duisternis. Voor dit gebied is dus specifiek beleid van kracht.

Verkeer en vervoer

Ruimtelijke plannen, zoals de omgevingsvisie, kunnen ook effect hebben op het thema verkeer en vervoer. Daarbij is bereikbaarheid (doorstroming) voor verschillende vervoermiddelen bijvoorbeeld een belangrijke indicator: Den Helder wil graag goed bereikbaar zijn voor verschillende vervoermiddelen en Den Helder wil ook graag dat wegvervoer een goede doorstroming heeft. Dat is een behoorlijke uitdaging gezien de ligging en beschikbare ruimte. Gezien de energietransitie krijgt het thema duurzame mobiliteit in toenemende mate aandacht, ook in de omgevingsvisie. Bij dit alles is het van groot belang dat wat er aan verkeersbewegingen plaatsvindt (met welk vervoermiddel dan ook) dat ook veilig kan gebeuren.

Indicatoren en beoordelingsparameters

Voor dit thema is daarom gekeken naar een aantal indicatoren, namelijk naar bereikbaarheid (en doorstroming wegvervoer), duurzame mobiliteit en verkeersveiligheid.

Allereerst *bereikbaarheid*. Bij deze indicator worden de effecten op de bereikbaarheid beoordeeld. Bereikbaarheid is een van de meest bepalende factoren voor leefkwaliteit. Voor het MER worden de effecten van bereikbaarheid bekeken aan de hand van de *bereikbaarheid* van de gemeente voor diverse vervoermiddelen (OV, wegvervoer en langzaam verkeer). Daarbij gaat het bij wegvervoer om een goede doorstroming.

Duurzame mobiliteit is een belangrijk thema, ook in het kader van de energietransitie. Daarom wordt ook deze indicator beoordeeld in dit MER en wel aan de hand van het *gebruik van duurzame mobiliteit*. Met duurzame mobiliteit bedoelen we een toekomstbestendige manier van vervoer, waarbij onze verplaatsingen geen invloed hebben op het milieu en steeds minder CO₂-uitstoot veroorzaken.⁶

Een derde indicator bij dit thema is *verkeersveiligheid*. Dit wordt beoordeeld aan de hand van de mate van *verkeersveiligheid* binnen de gemeente (toe- of afname verkeersslachtoffers). Het gaat in Den Helder vooral om de veiligheid voor fietsers en de snelheid van gemotoriseerd vervoer. Mobiliteit is ook van grote invloed op verkeersveiligheid. Hoe langer of vaker men zich in het verkeer begeeft, hoe meer men zich blootstelt aan het gevaar van verkeersongelukken.

⁶ De duurzame adviseurs, [https://deduurzameadviseurs.nl/wat-is-duurzame-mobiliteit/#:~:text=Met %20duurzame %20mobiliteit %20bedoelen %20we %20een %20toekomstbestendige %20manier,zijn %20een %20belangrijk %20onderdeel %20van %20het %20dagelijks %20leven.](https://deduurzameadviseurs.nl/wat-is-duurzame-mobiliteit/#:~:text=Met%20duurzame%20mobiliteit%20bedoelen%20we%20een%20toekomstbestendige%20manier,zijn%20een%20belangrijk%20onderdeel%20van%20het%20dagelijks%20leven.)

Geluid

De omgevingsvisie kan effect hebben op de hoeveelheid geluid die geproduceerd wordt door verkeer en door bedrijven. Geluid van bedrijven wordt industrielawaai genoemd, maar hier valt niet alleen geluid van industrie onder, maar bijvoorbeeld ook geluid van scheepswerven en andere bedrijvigheid.

Ook kan de omgevingsvisie met name vanwege veranderingen van het industrielawaai invloed hebben op stiltegebieden. Stiltegebieden zijn beschermde gebieden waar je vooral natuurlijke geluiden hoort. Het woord 'stilte' betekent dus niet dat er helemaal geen geluid is. Maar er mogen alleen geluiden klinken die horen bij die plek. Denk aan het geluid van trekkers of melkmachines in een gebied met veehouderij. Het doel is om het gemiddelde geluidsniveau onder de 40 decibel te houden. Dit komt overeen met het geluid van vogels in de vroege ochtend.

Indicatoren en beoordelingsparameters

Het effect van de omgevingsvisie op geluid wordt in beeld gebracht aan de hand van de indicatoren *verkeerslawaa*i en *industrielawaai*. De effecten worden beoordeeld aan de hand van de beoordelingsparameters *overlast door verkeerslawaa*i en *geluidoverlast door bedrijven*. Voor beide indicatoren geldt dat een toename negatief wordt beoordeeld en een afname positief.

Daarnaast wordt beoordeeld op de indicator stiltegebieden met als beoordelingsparameter geluidbelasting in stiltegebieden. Een toename van de geluidbelasting wordt negatief beoordeeld, een afname wordt positief beoordeeld.

Luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit in Nederland wordt afgemeten aan de gehalten stikstofdioxide en fijnstof. In vrijwel heel Nederland wordt voldaan aan de Europese grenswaarden, waar de lidstaten zich aan dienen te houden. Plaatselijk wordt de grenswaarde voor stikstofdioxide nog overschreden. Dit komt voornamelijk voor bij druk verkeer in binnensteden en in gebieden met intensieve veehouderijen. In Den Helder komt dit niet voor.

Indicatoren en beoordelingsparameters

Het effect van de omgevingsvisie op de luchtkwaliteit wordt beoordeeld aan de hand van de beoordelingsparameter *luchtkwaliteit*, waarbij wordt ingeschat of de omgevingsvisie leidt tot een verbetering of verslechtering. Het gaat dan om plaatselijke effecten. De omgevingsvisie kan alleen plaatselijk effect hebben op de luchtkwaliteit, omdat trends in de luchtkwaliteit niet toe te schrijven zijn aan afzonderlijke ontwikkelingen.

Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over risico's voor mens en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen (risicobronnen). Gevaarlijke stoffen zijn giftige, brandbare, explosieve en nucleaire stoffen. Ook de risico's rondom luchthavens vallen onder externe veiligheid.

Een bedrijf dat werkt met gevaarlijke stoffen mag niet in werking zijn zonder een geldige milieuvergunning. Om de veiligheid in de omgeving van risicobronnen te waarborgen, worden veiligheidscontouren rondom de risicobronnen getrokken, waarbinnen sommige functies niet worden toegelaten en/of extra maatregelen nodig zijn om de veiligheid te garanderen. De gebieden die met risicocontouren zijn omgeven, zijn de aandachtsgebieden. Binnen deze gebieden bestaat een risico op brand, explosies en/of gifwolken.

Naast een gevaar voor de volksgezondheid kunnen ongelukken met gevaarlijke stoffen ook leiden tot een milieuramp. In Den Helder kan een ramp verstrekkende gevolgen hebben voor het milieu, omdat er in en rondom Den Helder omvangrijke Natura 2000-gebieden liggen. Het effect van de omgevingsvisie op de kans van optreden van een milieuramp wordt behandeld bij het thema natuur.

Onder de Omgevingswet wordt het begrip groepsrisico grotendeels vervangen door het begrip aandachtsgebied (voor gifwolken, brandgevaar of explosiegevaar). Binnen aandachtsgebieden gaan specifiek op het daar voorkomende risico voorschriften gelden voor bijvoorbeeld nieuwbouw.

Indicatoren en beoordelingsparameters

Het effect van de omgevingsvisie op externe veiligheid wordt beoordeeld aan de hand van de beoordelingsparameters *groepsrisico* en *plaatsgebonden risico*.

Het groepsrisico legt een relatie tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers. Het is een maatstaf voor de verwachte omvang van een ramp. Als er bijvoorbeeld meer mensen komen te wonen in de nabijheid van een risicobron, neemt het groepsrisico toe.

Het plaatsgebonden risico heeft betrekking op de kans per jaar dat op een bepaalde plek een persoon overlijdt door een ongeluk met een gevaarlijke stof. Dit kan bijvoorbeeld toenemen als er nieuwe risicobronnen komen.

Landschap en cultuurhistorie

Wanneer er sprake is van plannen die impact hebben op de leefomgeving, dan hebben die mogelijk ook effect op het landschap en op cultuurhistorie. Ook onder de grond zijn waarden te vinden waar de plannen effect op kunnen hebben (als er bijvoorbeeld ingrijpende bodemingrepen voor nodig zijn). Het gaat dan om archeologische en aardkundige waarden. In de omgevingsvisie gaat het onder meer over woningbouw. Plannen voor woningbouw zijn een voorbeeld van plannen met (mogelijke) effecten op landschap en cultuurhistorie (afhankelijk van de locatie en de omvang), maar ook op archeologische en aardkundige waarden (afhankelijk van de locaties).

Indicatoren en beoordelingsparameters

Bij dit thema is een aantal indicatoren relevant, namelijk landschappelijke, cultuurhistorische, aardkundige en archeologische waarden. De omgevingsvisie kan invloed hebben op deze indicatoren.

Voor het thema landschap worden allereerst de effecten op *landschappelijke waarden* beoordeeld. Waardering van landschappelijke waarden gaat over de *kwaliteit van het landschap*. Dit gaat over elementen als aantrekkelijkheid (een indicatie daarvoor is de enquête die onder inwoners van de gemeente is ingevuld bij de start van het proces om tot een omgevingsvisie te komen), samenhang en leesbaarheid van de historie van het landschap. Voor het MER worden de effecten van ontwikkelingen op landschappelijke waarden beoordeeld aan de hand van de mate waarin de kwaliteit van het landschap onder druk komt te staan en/of aangetast wordt in de komende tien jaar. Als de omgevingsvisie leidt tot een aantrekkelijker landschap met meer samenhang en leesbaarheid, dan wordt dit als positief beoordeeld. Als de omgevingsvisie juist afdoet aan aantrekkelijkheid van het landschap en de samenhang en leesbaarheid ervan, dan wordt dit als negatief beoordeeld.

Bij de indicator *cultuurhistorische waarden* binnen het thema landschap en cultuurhistorie worden de effecten op de *kwaliteit van cultuurhistorische waarden* beoordeeld. Cultuurhistorische waarden kunnen worden ingedeeld in bouwhistorische elementen (historische panden en bouwwerken) en historisch-geografische elementen (o.a. historische landschappen en infrastructuur zoals trekvaarten, dijken, wegen, kanalen, polders, steden en dorpen). Deze elementen of gebieden kunnen een beschermde status hebben. In dit MER wordt gekeken naar effecten van ontwikkelingen in de gemeente Den Helder op de kwaliteit van cultuurhistorische waarden. Doet de visie af aan zichtbaarheid en beleefbaarheid van deze waarden, dan wordt dat als negatief beoordeeld; draagt de visie juist bij, dan wordt dit als positief beoordeeld.

Bij *archeologische waarden* gaat het om de sporen die de mens heeft achtergelaten in de bodem en het landschap. Bij deze indicator wordt gekeken of de omgevingsvisie zorgt voor *aantasting van archeologische waarden*. Dat is het geval bij ontwikkelingen waarbij graafwerkzaamheden in de bodem zijn voorzien op locaties waar archeologische waarden te verwachten zijn. Een positieve beoordeling is voor deze indicator niet mogelijk, want beleid draagt nooit bij aan archeologische waarden. Als er een effect optreedt, is dat per definitie een aantasting en wordt dit als negatief beoordeeld.

Aardkundige waarden zijn die onderdelen van het landschap die iets vertellen over de natuurlijke ontstaanswijze van het gebied, op basis van geologie, geomorfologie, hydrologie of bodemkunde. Ook hiervoor geldt dat beoordeeld wordt of er effecten (= *aantasting*) van de visie verwacht worden op *aardkundige monumenten*. Als dat het geval is, resulteert dat in een negatieve beoordeling. Deze aardkundige monumenten zijn namelijk beschermd in de huidige Provinciale Verordening.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie is de term die gebruikt wordt als het gaat om het aanpassen van de omgeving aan klimaatverandering. De omgevingsvisie kan invloed hebben op de klimaatadaptiviteit van de gemeente. Er wordt daarom in dit MER getoetst in hoeverre de omgevingsvisie bijdraagt aan het beperken van negatieve gevolgen van klimaatverandering, oftewel in hoeverre de omgevingsvisie bijdraagt aan het opvangen van wateroverlast, droogte, hittestress en overstromingsrisico.

Indicatoren en beoordelingsparameters

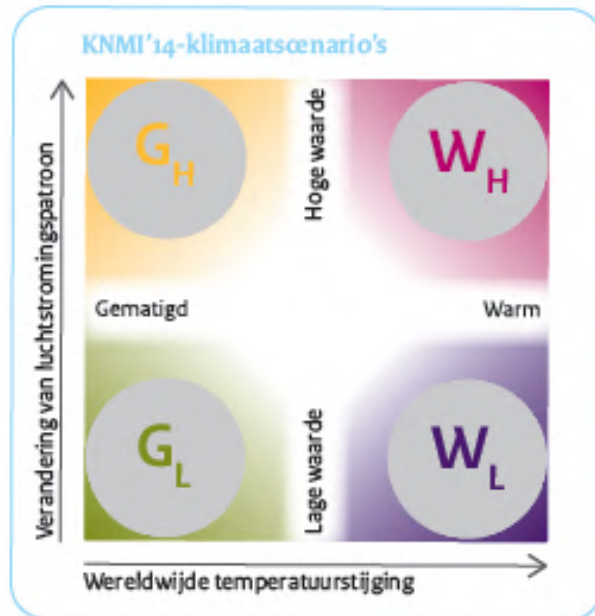
Bij *wateroverlast* wordt gekeken naar locaties binnen de gemeente waar sprake kan zijn van wateroverlast als gevolg van regenbuien. In de toekomst zullen hevige regenbuien, met veel neerslag in korte tijd, steeds vaker voorkomen. Het is dan van belang dat water in de bodem kan infiltreren om wateroverlast te voorkomen.

Bij *droogte* wordt gekeken naar het risico op droogtestress, de daarmee samenhangende natuurbrandgevoeligheid en naar de droogtegevoeligheid van grondwaterafhankelijke natuur.

Door klimaatverandering neemt het aantal dagen met extreem hoge temperaturen toe. De gevolgen hiervan worden beoordeeld onder de indicator *hittestress*.

Het overstromingsrisico is de kans dat een gebied overstroomt maal het effect dat een overstroming veroorzaakt. De kans wordt bepaald aan de hand van de kans dat een waterkering, primair of regionaal, voor een bepaalde trajectlengte doorbreekt. Het effect is afhankelijk van de fysieke kenmerken van de overstroming, zoals diepte en snelheid, en van de kwetsbaarheid van mensen en functies en de economische waarden in het overstromingsgebied. In dit MER wordt het effect van de omgevingsvisie op de kans van *overstroming* bepaald. Als dit toe- of afneemt voor Den Helder, neemt ook het overstromingsrisico toe dan wel af.

Het is onzeker hoe het toekomstige klimaat er precies uit ziet. Op basis van de wereldwijde temperatuurstijging heeft het KNMI vier klimaatscenario's ontwikkeld voor Nederland (zie figuur 4.1). In de G-scenario's (Gematigd) is er sprake van 1°C mondiale temperatuurstijging in 2050 en in de W-scenario's (Warm) is er sprake van 2°C stijging in 2050 ten opzichte van 1981-2010. In de GH- en de WH-scenario's is er daarnaast ook sprake van verandering van luchtstromingspatronen waardoor bijvoorbeeld de zomers droger worden. Samen geven de scenario's de hoekpunten weer waarbinnen klimaatverandering waarschijnlijk zal plaatsvinden. In dit MER is voor de autonome ontwikkeling uitgegaan van het 'worst case' scenario 2050 Warm Hoog om op die manier het effect van de omgevingsvisie het scherpst af te kunnen zetten tegen deze (meest negatieve) autonome ontwikkeling.

Figuur 4.1. KNMI '14 Vier klimaatscenario's

Energietransitie

De energietransitie is de omschakeling naar duurzame energie. Nederland heeft de afspraak om in 2050 energieneutraal te zijn onderschreven in het klimaatakkoord van Parijs. De bijdrage die Den Helder hieraan levert is vastgelegd in de RES 1.0 Noord-Holland Noord. Het realiseren van de doelen uit de RES 1.0 is onderdeel van de omgevingsvisie.

Naast de hoeveelheid duurzame energie die in het kader van de RES geleverd moet worden vanuit Den Helder, heeft Den Helder de ambitie om als gemeente in 2040 energieneutraal te zijn. Dit houdt in dat de benodigde energie in Den Helder wordt geproduceerd, op duurzame wijze.

In dit MER worden ook de effecten van de maatregelen die in het kader van de energietransitie getroffen worden op andere indicatoren in beeld gebracht. Effecten van de aanleg van zonneparken worden bijvoorbeeld bij het thema landschap behandeld.

Indicatoren en beoordelingsparameters

In dit MER wordt nagegaan wat het effect van de omgevingsvisie op het aandeel *opgewekte duurzame energie* en *energiebesparing* is, als belangrijke pijlers van de energietransitie. Het betreft dan duurzaam opgewekte energie buiten de RES om. Dit zijn indicatoren waar de omgevingsvisie binnen het doel van Den Helder om in 2040 energieneutraal te zijn invloed op kan hebben. De maatregelen uit de RES en de maatregelen die in het kader van energieneutraal zijn in 2040 worden getroffen zijn weliswaar onderdeel van de omgevingsvisie, maar worden in dit MER niet beoordeeld. De maatregelen worden onder de autonome ontwikkeling beschreven. Deze maatregelen worden in de komende periode uitgewerkt en ingepast in de uitwerking van de omgevingsvisie; het omgevingsplan.

Wonen en vestigingsklimaat

Den Helder wil graag een aantrekkelijke gemeente zijn voor bewoners, ondernemers en bezoekers. Een aantal van de uitgangspunten van de visie zijn daar ook specifiek op gericht. Hoewel het bij dit thema strikt genomen niet om milieueffecten gaat (waar het in een milieueffectrapportage in principe wel om gaat), wordt toch bekeken wat de effecten van de visie zijn op wonen en vestigingsklimaat. Oftewel: in welke mate maakt de visie het aantrekkelijker om in Den Helder te wonen of te ondernemen of om Den Helder te bezoeken?

Indicatoren en beoordelingsparameters

Bij dit thema wordt gekeken naar drie indicatoren, namelijk woonklimaat, sociale veiligheid en vestigingsklimaat voor ondernemers. Deze indicatoren samen geven aan in hoeverre het woon- en vestigingsklimaat als positief wordt ervaren, waarbij gekeken wordt naar de bijdrage van de omgevingsvisie daaraan.

Bij *woonklimaat* gaat het om een heel aantal factoren die gezamenlijk het woonklimaat bepalen. Gekeken wordt naar factoren als toekomstbestendigheid van wonen in Den Helder, woningvoorraad (kwalitatief) en aanwezigheid van voorzieningen.

Voor *sociale veiligheid* wordt in dit MER specifiek gekeken naar aspecten van de fysieke leefomgeving die van invloed kunnen zijn op *beleving van onveiligheid*.

De laatste indicator bij dit thema is *vestigingsklimaat voor ondernemers*, waarbij het gaat om de mate van *aantrekkelijkheid* van Den Helder voor (*nieuwe*) ondernemers om zich te vestigen of te ondernemen.

Circulaire economie

In een circulaire economie worden producten efficiënter ontworpen en materialen optimaal hergebruikt. Op www.europarl.europa.eu wordt de volgende definitie gebruikt: Circulaire economie is een model van productie en consumptie, waarbij bestaande materialen en producten zo lang mogelijk worden gedeeld, verhuurd, hergebruikt, hersteld, opgeknapt en gerecycleerd om meer waarde te creëren. Op deze manier wordt de levenscyclus van producten uitgebreid. In de praktijk betekent dit dat het afval tot een minimum wordt beperkt. Wanneer een product het einde van zijn levensduur bereikt, worden de materialen zoveel mogelijk binnen de economie gehouden. Deze kunnen keer op keer productie worden gebruikt, waardoor meer waarde wordt gecreëerd.

In *Nederland circulair in 2050* uit 2016 zijn de doelen voor 2050 geformuleerd. Deze doelen zijn inmiddels in diverse overige kaders uitgewerkt, voor en door overheden en bedrijven.

In dit MER is geen beoordeling opgenomen rondom dit thema, omdat er pas in de ontwerp omgevingsvisie iets over is geschreven. Dit beleid is echter nog niet heel concreet gemaakt en daarom niet beoordeeld op de effecten ervan. Het thema circulaire economie krijgt wel aandacht in de vorm van aanbevelingen richting vervolgpunten in het hoofdstuk over doelbereik.

Gezonde leefomgeving

De leefomgeving waarin mensen wonen, werken en recreëren heeft invloed op hun gezondheid. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag en waar mensen het prettig vinden om te zijn en te recreëren. De omgevingsvisie heeft invloed op de leefomgeving en daarom wordt in dit rapport gekeken naar de mate waarin de visie bijdraagt aan een gezonde leefomgeving. Het gaat daarbij om deze invloed voor zowel mensen die in Den Helder wonen, maar ook voor mensen die er (tijdelijk) verblijven of op bezoek zijn.

Indicatoren en beoordelingsparameters

Voor dit thema is gekeken naar twee indicatoren, namelijk naar *gezondheidsbevordering* en naar *recreatie*.

Allereerst *gezondheidsbevordering*. Gezondheidsbevordering gaat over stimuleren van bewegen en sporten en gezond leven en eten. Sportvoorzieningen, recreatievoorzieningen, fietspaden, wandelpaden, groen en natuurgebieden zijn indicatoren van een beweegvriendelijke omgeving, die uitnodigt tot gezond gedrag. Voor het MER worden de effecten van gezondheidsbevordering bekeken aan de hand van de *mate waarin de omgeving uitnodigt tot gezond leven*.

De tweede indicator bij dit thema is *recreatie*. Daarbij is gekeken naar *recreatiemogelijkheden* (aanwezigheid, bereikbaarheid) binnen de gemeente en het effect van de omgevingsvisie daarop.

4.3 Beoordelingsmethodiek

4.3.1 Beoordeling effecten

Het effect van de omgevingsvisie op de beoordelingsparameters uit het beoordelingskader wordt beoordeeld als een *positieve invloed*, als *geen of beperkte invloed*, of als *negatieve invloed*. Het effect wordt weergegeven met de volgende symbolen:

Positieve invloed

**Geen of
beperkte invloed**

Negatieve invloed

4.3.2 Beoordeling huidige situatie en autonome ontwikkeling

In dit MER wordt niet alleen het effect van de omgevingsvisie beoordeeld. Ook de huidige situatie en de autonome ontwikkeling worden beoordeeld volgens het beoordelingskader uit paragraaf 4.1.

De autonome ontwikkeling is de situatie zoals die in het peiljaar 2030 zou zijn, als het huidige beleid wordt voortgezet, zonder dat de omgevingsvisie van kracht wordt.⁷

De effecten van de omgevingsvisie worden vergeleken met de autonome ontwikkeling. De situatie in 2030 is dus de referentiesituatie voor het bepalen van de effecten van de omgevingsvisie. Op deze manier wordt een reëel beeld geschetst van de (al dan niet) toegevoegde waarde van de omgevingsvisie.

De beoordelingen van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling zijn toegevoegd, om te laten zien wat de trend is vanuit de huidige situatie naar de autonome ontwikkeling, en de invloed van de omgevingsvisie daarop.

De beoordeling van de huidige situatie en autonome ontwikkeling wordt met kleuren aangegeven. Groen is goed, oranje is redelijk, rood is slecht:

De beschrijving en beoordeling van de huidige situatie en autonome ontwikkeling ligt ten grondslag aan de effectbepaling en effectbeoordeling van het voorontwerp van de omgevingsvisie, die in bijlage 5 is opgenomen. Voor de leesbaarheid en navolgbaarheid is de beschrijving en beoordeling van de huidige situatie en autonome ontwikkeling opgenomen in hoofdstuk 6 van deze hoofdtekst.

4.3.3 Methodiek effectbepaling

Algemeen

Omdat het beleid van de omgevingsvisie op hoofdlijnen beschreven is, wordt de effectbeoordeling gedaan op basis van kwalitatieve inschattingen van de effecten. Er worden geen berekeningen met computermodellen gemaakt, omdat daarvoor meer concrete input nodig is. De kwalitatieve inschattingen worden gedaan door deskundigen van TAUW op de betreffende thema's. De beoordeling is gedaan in samenspraak met - en gebruik makend van de expertise van - deskundigen van de gemeente Den Helder.

Er moet rekening mee gehouden worden dat er nog veel onzekerheden zijn over hoe de omgevingsvisie concreet zal worden uitgewerkt in maatregelen. Bij het bepalen van de effecten is uitgegaan van een *best guess*. De uiteindelijke effecten zullen voor een groot deel afhankelijk zijn van keuzes die nog gemaakt worden, en welke maatregelen precies getroffen worden om de doelen te bereiken. Dit wordt in een latere fase uitgewerkt in het omgevingsplan en eventueel in programma's. Via het monitoringsprogramma wordt zo nodig tussentijds bijgestuurd (zie ook hoofdstuk 11).

⁷ Als peiljaar voor de autonome ontwikkeling is het in MER-en gebruikelijk de situatie in de toekomst over ongeveer 10 jaar te kiezen, afgerond op vijftallen

De beoordeling van de (milieu)effecten kan vanwege de kwalitatieve beoordeling ook gezien worden als *kans* op een positieve invloed, of en *risico* op een negatieve invloed.

Aanpak

Om de effecten van de omgevingsvisie te kunnen bepalen, wordt eerst per centraal uitgangspunt nagegaan welke doelen en beleidsonderdelen hieraan gekoppeld zijn, dus op welke manier de gemeente uitvoering wil geven aan het centrale uitgangspunt. Vervolgens wordt per beleidsonderdeel nagegaan op welke indicatoren uit het beoordelingskader het beleidsonderdeel effect kan hebben. De effecten van de betreffende beleidsonderdelen worden aan de hand van deze indicatoren in beeld gebracht. De koppeling tussen de uitgangspunten en indicatoren is de basis voor de effectbepaling.

4.3.4 Methodiek doelbereik

Het doelbereik is de mate waarin de doelen van de omgevingsvisie met het geformuleerde beleid gehaald kunnen worden.

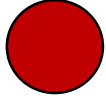
Het doelbereik is de mate waarin de doelen van de omgevingsvisie met het in de omgevingsvisie geformuleerde beleid worden gehaald.

Door dit in beeld te brengen wordt duidelijk of er op onderdelen beleid mist om de centrale uitgangspunten (volledig) in te kunnen vullen, en of het beleid daadwerkelijk bijdraagt aan de centrale uitgangspunten.

Om het doelbereik van de omgevingsvisie te bepalen wordt als uitgangspunt genomen dat het geformuleerde beleid daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Daarbij moet benadrukt worden dat de gemeente voor het realiseren van een groot deel van de doelen afhankelijk is van derden, en/of (mede)financiering door derden. De invloed van de gemeente is niet op alle doelen even sterk. Samenwerking met andere overheden (zoals het ministerie van defensie, Rijkswaterstaat, de provincie, het waterschap en terreinbeheerders), private partijen (zoals woningcorporaties of particuliere woningeigenaren), bedrijven en inwoners is essentieel. Daarnaast moet rekening worden gehouden met economische en maatschappelijke ontwikkelingen, die de uitvoering kunnen bemoeilijken. Momenteel is er bijvoorbeeld landelijk een tekort aan bouwvakkers om de woningbouwopgave te realiseren, en een tekort aan technici om alle wijken en gebouwen op tijd van het gas af te krijgen. Daarnaast geldt dat naarmate de ambitie verder in de toekomst ligt er verschillende factoren kunnen gaan meespelen die nu nog lastig zijn in te schatten. Denk bijvoorbeeld aan de onzekerheid over hoe de klimaatverandering zich daadwerkelijk zal manifesteren en nieuwe technieken waar nog niet op ingespeeld kan worden. Deze onzekerheden zijn zo goed mogelijk ingeschat op basis van expert judgement.

Met de stoplichtmethode wordt als volgt per beleidsonderdeel aangegeven of dit al dan niet (voldoende) bijdraagt aan het behalen van het bijbehorende centrale uitgangspunt:

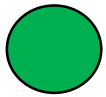
Het beleid levert geen of slechts een kleine bijdrage aan het behalen van de betreffende uitwerking van het centrale uitgangspunt:

Het beleid levert een bijdrage aan het behalen van de betreffende uitwerking van het centrale uitgangspunt, maar niet voldoende om deze geheel te realiseren, ook niet in samenhang met eventuele overige beleidsregels:

Het beleid leidt tot het (grotendeels) behalen van de betreffende uitwerking van het centrale uitgangspunt:

4.3.5 Tijdelijke effecten

De omgevingsvisie doet geen uitspraken over uitvoeringsmethoden van de beleidsonderdelen, omdat de omgevingsvisie beleid op hoofdlijnen betreft. In dit MER wordt daarom niet ingegaan op effecten die tijdens de uitvoering van de beleidsonderdelen op kunnen treden (tijdelijke effecten). Uitzondering hierop vormt de Passende beoordeling in hoofdstuk 9, waarin wel ingegaan wordt op tijdelijke effecten. Voor het overige wordt in dit MER alleen gekeken naar effecten die optreden na de realisatie van het in de visie opgenomen beleid. De effecten tijdens de uitvoering worden in een latere fase bepaald en beoordeeld.

5 Resultaten m.e.r. voorontwerp en ontwerpstep

In dit hoofdstuk zijn de effectbeoordelingen en de beoordeling van het doelbereik van het voorontwerp samengevat. Ook zijn de adviezen opgenomen die voortkwamen uit die beoordelingen. Tot slot is de ontwerpstep (op grond van die adviezen) van voorontwerp naar ontwerp omgevingsvisie beschreven.

5.1 Effecten voorontwerp

5.1.1 Resultaten

De effecten van het voorontwerp zijn in beeld gebracht aan de hand van de methodiek zoals beschreven in hoofdstuk 4.

In bijlage 3 is de koppeling tussen de uitgangspunten en indicatoren opgenomen. In bijlage 4 is daar een samenvattend overzicht van opgenomen. Per centraal uitgangspunt is in de tabel met een blauw vakje aangegeven op welke indicatoren dit uitgangspunt effect kan hebben. De koppeling tussen de uitgangspunten en indicatoren is de basis voor de effectbepaling.

De beschrijving van de effecten van het voorontwerp zijn opgenomen in bijlage 5. De samenvattende tabel van alle effectbeoordelingen van het voorontwerp is hieronder overgenomen (tabel 5.1). In de tabel zijn ook de beoordelingen van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling opgenomen (zie hoofdstuk 4 voor een toelichting).

Tabel 5.1 Effectbeoordeling huidige situatie, autonome ontwikkeling en voorontwerp omgevingsvisie

Indicator (per thema)	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Voorontwerp omgevingsvisie
Bodem en water			
Bodemkwaliteit	Redelijk	Redelijk	
Ondergronds ruimtegebruik	Redelijk	Slecht	
Waterkwaliteit	Slecht	Slecht	
Verzilting	Slecht	Slecht	
Natuur			
Natura 2000-gebieden	Slecht	Redelijk	
Natuurnetwerk Nederland (NNN) - areaal	Goed	Goed	
Natuurnetwerk Nederland (NNN) - kwaliteit	Redelijk	Redelijk	
Biodiversiteit	Slecht	Redelijk	

Indicator (per thema)	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Voorontwerp omgevingsvisie
Hemelhelderheid	Slecht	Slecht	
Verkeer en vervoer			
Bereikbaarheid	Redelijk	Redelijk	
Duurzame mobiliteit	Redelijk	Redelijk	
Verkeersveiligheid	Slecht	Redelijk	
Geluid			
Verkeerslawaai	Redelijk	Redelijk	
Industrielawaai	Redelijk	Redelijk	
Stiltegebieden	Goed	Goed	
Luchtkwaliteit			
Luchtkwaliteit	Goed	Goed	
Externe veiligheid			
Externe Veiligheid - groepsrisico	Slecht	Slecht	
Externe Veiligheid – plaatsgebonden risico	Slecht	Slecht	
Landschap en cultuurhistorie			
Landschappelijke waarden	Redelijk	Redelijk	
Cultuurhistorische waarden	Goed	Goed	
Archeologische waarden	Redelijk	Slecht	
Aardkundige waarden	Redelijk	Redelijk	
Klimaatadaptatie			
Wateroverlast	Redelijk	Slecht	
Droogte	Redelijk	Slecht	
Hittestress	Redelijk	Slecht	
Overstromingsrisico	Goed	Redelijk	
Energietransitie			
Particulier opgewekte duurzame energie	Redelijk	Goed	

Indicator (per thema)	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Voorontwerp omgevingsvisie
Energiebesparing	Redelijk	Goed	
Wonen en vestigingsklimaat			
Woonklimaat	Redelijk	Redelijk	
Sociale veiligheid	Slecht	Slecht	
Vestigingsklimaat voor ondernemers	Redelijk	Redelijk	
Gezonde leefomgeving			
Gezondheidsbevordering	Redelijk	Redelijk	
Recreatie	Goed	Goed	

5.1.2 Adviezen

De effectbepaling heeft geleid tot de onderstaande adviezen aan de gemeente. Het betreft adviezen om negatieve effecten te verminderen of positieve effecten te versterken:

Advies ondergronds ruimtegebruik:

De ontwikkelingen worden bovengronds op elkaar afgestemd. Het is aan te bevelen om ook de ontwikkelingen in de ondergrond te ordenen en af te stemmen met de verschillende stakeholders.

Advies waterkwaliteit:

Neem naast beleid voor klimaatadaptatie specifiek beleid op voor verbetering van de waterkwaliteit. Dit is deels overlappend, maar beleid voor waterkwaliteit kan ook specifiek gericht zijn op het scheiden van hemelwater en rioolwater, en de agrarische sector.

Advies Natura 2000-gebieden:

Houd bij de ontwikkeling van de haven rekening met de gevoeligheid van de zeehonden (die rusten bij 't Kuitje) voor trillingen. Zorgvuldige inpassing kan (ook tijdelijk) effecten op Natura 2000-gebieden en NNN tot een minimum beperken.

Advies biodiversiteit:

Neem beleid op voor het terugdringen van het gebruik van pesticiden en bijvoorbeeld aanleg van kruidenrijke akkerranden. Nu wordt het alleen meegenomen als onderdeel van maatregelen in het kader van klimaatadaptatie.

Advies hemelhelderheid:

Neem beleid om op de kernwaarde donkerte (conform de Agenda voor het Waddengebied 2050) boven de Waddenzee te beschermen

Advies verkeer en vervoer:

Zorg voor voldoende openbare laadpalen, om duurzame mobiliteit te stimuleren. Dit komt overeen met het advies bij luchtkwaliteit.

Advies geluid:

Houd bij de herindeling van de haven voor meer kaderuimte en geluidruimte voor nieuwe ontwikkelingen rekening met het stiltegebied. Als bedrijven die geluidoverlast veroorzaken bij woonbebouwing langs de haven, verplaatst worden richting het stiltegebied, kan dit overschrijding van de geluidnorm in het stiltegebied tot gevolg hebben.

Advies luchtkwaliteit:

Neem beleid op om voldoende openbare laadpalen te realiseren, om duurzame mobiliteit te stimuleren en daarmee plaatselijk verbetering van de luchtkwaliteit te realiseren.

Houd er rekening mee dat de advieswaarden voor luchtkwaliteit van de World Health Organisation strenger zijn dan de nu in Nederland geldende Europese normen. In de omgevingsvisie kunnen de advieswaarden openomen worden als streefwaarden.

Advies externe veiligheid:

Neem het zoveel mogelijk beperken van risico's die samenhangen met externe veiligheid mee als doel bij de herindeling van het havengebied en de bedrijventerreinen, en let daarbij ook op het belang van de natuur in de omgeving, waaronder Natura 2000-gebied de Waddenzee.

Advies cultuurhistorische waarden:

Om cultuurhistorische waarden beter te beschermen kunnen cultuurhistorische kerngebieden met bijbehorende regels aangewezen worden.

Maak concreet hoe het karakter van Den Helder als (historische) havenstad kansen kan bieden voor maritieme stadsontwikkeling, om beter aan te sluiten bij cultuurhistorische waarden en die te vergroten.

Advies klimaatadaptatie:

Om wateroverlast te voorkomen, zouden de kansrijke waterbergingslocaties aangewezen kunnen worden op de kaarten die horen bij de omgevingsvisie.

Het zou ook goed zijn om te benoemen op welke manier de gemeente voor ogen heeft om droogtestress te voorkomen en natuurbrandgevoeligheid tegen te gaan in gebieden die daar gevoelig voor zijn.

Advies energietransitie:

Maak in de omgevingsvisie duidelijk wat (op welke manier) onderdeel uitmaakt van de omgevingsvisie ten aanzien van de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn, en de RES.

Advies vestigingsklimaat:

Maak duidelijker hoe een ondernemersklimaat wordt gecreëerd voor (nieuwe) ondernemers dat zij zich in de gemeente willen vestigen. Waardoor gaan (nieuwe) ondernemers en instellingen het interessant vinden om zich in Den Helder te vestigen?

Advies recreatiemogelijkheden:

Maak concreet om welke alternatieve recreatiemogelijkheden het gaat (om druk op natuurgebieden te verminderen).

Maak concreet op welke manier op Willemsoord gebruikgemaakt kan worden van de historische omgeving, de aanwezige recreatiejachthaven en de nabijheid van de Noordzee en de Waddenzee.

5.2 Doelbereik voorontwerp

5.2.1 Resultaten en adviezen

In tabel 5.2 is het doelbereik van het voorontwerp van de omgevingsvisie inzichtelijk gemaakt. Het doelbereik is de mate waarin de doelen van de omgevingsvisie met het geformuleerde beleid kunnen worden gehaald.

Per centraal uitgangspunt (eerste kolom) zijn de daarbij in de omgevingsvisie geformuleerde doelen opgenomen (tweede kolom) en het daarbij in de omgevingsvisie geformuleerde beleid (derde kolom). In de vierde kolom is met de stoplichtmethode per beleidsonderdeel aangegeven of dit al dan niet (voldoende) bijdraagt aan het behalen van het bijbehorende centrale uitgangspunt:

Tabel 5.2 Doelbereik voorontwerp omgevingsvisie Den Helder

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing en advies
1. Den Helder ontwikkelt zich verder als aantrekkelijke gemeente voor bewoners, ondernemers en bezoekers.	Om de imagoverandering (van [zeer] negatief naar een aantrekkelijke gemeente om in te wonen, in te werken of te bezoeken) vast te houden, zet Den Helder in op het blijven investeren in de kwaliteit van centra, voorzieningen en wijken en op onderscheidend vermogen en een goede kwaliteit bij ontwikkelingen. De aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van de gemeente worden als aanknopingspunt gebruikt bij nieuwe ontwikkelingen.	Geen beleid geformuleerd		Er is geen beleid geformuleerd voor bewoners en bezoekers, alleen voor ondernemers (in de thematische uitwerking). Advies: Neem ook apart beleid op voor het aantrekkelijk maken van Den Helder voor wonen en recreatie, en werk de drie onderdelen (wonen, ondernemen, bezoeken) overzichtelijk uit. Ter illustratie: De beschikbaarheid en bereikbaarheid van onderwijs wordt genoemd bij bedrijvigheid,

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleed	Doelbereik	Onderbouwing en advies
				<p>en maakt wonen aantrekkelijker, maar er is geen concrete visie voor wonen an sich.</p> <p>Het punt ten aanzien van cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten kan opgenomen worden in centraal uitgangspunt 3. Hier zit overlap in.</p> <p>(Let ook op de formulering van het centrale uitgangspunt: Vestigingsklimaat voor bewoners, ondernemers en bezoekers)</p>
	<p>Buurtten waar de leefbaarheid onder druk staat, vragen om een integrale aanpak om de leefbaarheid te vergroten. Het betreft voornamelijk een aantal buurten binnen Stad binnen de Linie.</p> <p>Den Helder zet in de gehele gemeente in op gezonde, vitale en toekomstbestendige bedrijvigheid, en ontwikkelruimte voor ondernemers.</p> <p>Gezonde en vitale bedrijven zorgen voor werkgelegenheid en dragen bij aan de lokale economie en lokale initiatieven.</p>	<p>Geen beleid geformuleerd</p> <p>Den Helder geeft ruimte aan ondernemers om te starten, te groeien en te ontwikkelen op een duurzame en maatschappelijk verantwoorde manier.</p> <p>Een belangrijke basis om de kracht en flexibiliteit van de lokale economie te versterken (en minder afhankelijk te worden van publieke investeringen in de lokale economie) wordt gelegd door ervoor te zorgen dat kwalitatief hoogwaardige instellingen op het gebied van kennis en innovatie in Den Helder gevestigd zijn.</p>	<p></p> <p></p>	<p>Advies:</p> <p>Neem het beleid uit de deelvisies samengevat op in de hoofdttekst.</p> <p>Het beleid is niet concreet. Concreet beleid is wel opgenomen in de thematische uitwerking. Vat dit samen in de hoofdttekst. Het in de thematische uitwerking opgenomen beleid past bij de visie, maar de link met duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen is niet duidelijk. Maak dit duidelijk.</p> <p>Ervoor zorgen dat kwalitatief hoogwaardige instellingen op het gebied van kennis en innovatie zich vestigen in Den Helder als beleid om kennis en innovatie te stimuleren is een</p>

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing en advies
2. Een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen is altijd de basis.	Den Helder zet zich op verschillende vlakken in om een veilige en gezonde leefomgeving te bereiken en te behouden	<p>Den Helder kent een aantal functies die voor behoorlijke veiligheidsrisico's kunnen zorgen, zoals de Marinehaven, de luchthaven en de NAM-installatie en de bijbehorende gasleidingen voor aanlanding van aardgas vanaf de Noordzee. Om de veiligheid van inwoners van Den Helder te waarborgen, worden veiligheidscontouren rondom deze functies getrokken waarbinnen sommige functies niet worden toegelaten en/of extra maatregelen nodig zijn om de veiligheid te garanderen. Ook voor eventuele nieuwe functies die zorgen voor veiligheidsrisico's worden deze veiligheidscontouren opgesteld, zodat deze activiteiten veilig kunnen plaatsvinden in Den Helder.</p> <p>Door het oorlogsverleden van Den Helder liggen op sommige plaatsen mogelijk nog 'niet gesprongen explosieven' (NGE's) in de bodem. Waar dit het geval kan zijn worden strengere eisen gesteld aan activiteiten die invloed</p>		<p>cirkelredenering. Hoe zorgt de gemeente ervoor dat kwalitatief hoogwaardige instellingen zich in het gebied vestigen?</p> <p>Maak duidelijk of er al dan niet fysiek extra ruimte komt (uitbreiding van bedrijfsterreinen en de haven) voor ondernemers.</p> <p>Advies: Beleid verder aanvullen/aanpassen op genoemde punten. Het geformuleerde beleid is geen beleid maar wet- en regelgeving.</p> <p>Advies: Pas de tekst van de omgevingsvisie hierop aan en formuleer beleid t.a.v. externe veiligheid en NGE's, als Den Helder meer wil doen dan wat wettelijk verplicht is.</p>

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing en advies
	Ook sociale veiligheid is een belangrijk aandachtspunt waarop wordt ingezet.	hebben op de bodem, zoals graafwerkzaamheden. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt de sociale veiligheid van de omgeving meegenomen en waar mogelijk verder gestimuleerd.		Het beleid is niet concreet. Wat wordt bedoeld met het stimuleren van sociale veiligheid? Advies: Concretiseer welk aspect van sociale veiligheid hier wordt bedoeld (inrichting van de openbare ruimte?), en op welke manier hieraan gewerkt gaat worden bij nieuwe ontwikkelingen.
	De kwaliteit van het milieu in Den Helder blijft om aandacht vragen.	Den Helder handhaaft op de landelijke normen, en zet actief in op het verbeteren van de milieukwaliteit. Bij nieuwe milieubelastende activiteiten worden voldoende voorzorgsmaatregelen genomen om de milieukwaliteit te beschermen, en deze activiteiten concentreren we op locaties op voldoende afstand van woongebieden.		Onduidelijk is wat met de kwaliteit van het milieu bedoeld is (welke thema's), en wat verbetering inhoudt. Gaat het om (verdere) verbetering binnen de normen? Het punt t.a.v. milieubelastende activiteiten heeft betrekking op wet- en regelgeving? Of gaat Den Helder verder dan voldoen aan de wet- en regelgeving? Advies: Concretiseer de tekst van de omgevingsvisie op deze punten.
	Een van de grootste uitdagingen voor de komende jaren op milieugebied is het terugdringen van stikstofdepositie, om de kwaliteit van de natuur en het groen in de gemeente te beschermen richting de toekomst. In Den Helder vraagt vooral de kwetsbare duinnatuur om maatregelen om de stikstofdepositie te beperken.	Bij nieuwe ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met landelijke normen. Daarnaast wordt gekeken wat lokaal kan worden bijgedragen aan het terugdringen van de stikstofdepositie. Bij beperkte ruimte voor nieuwe ontwikkeling in verband met stikstofdepositie kan naar wenselijkheid van de ontwikkeling worden geprioriteerd.		Onduidelijk is of het doel is om stikstofdepositie verder dan de norm terug te dringen, en als dat het geval is: hoe dan? Dus wordt de stikstofdepositie ook teruggedrongen als dit niet nodig is voor nieuwe ontwikkelingen? Advies: Concretiseer de tekst van de omgevingsvisie hierop.

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing en advies
	<p>Ook lichtvervuiling kan negatieve effecten hebben voor de natuur.</p>	<p>Funcities die veel licht uitstoten worden gescheiden van kwetsbare natuur of er worden maatregelen genomen waardoor de hoeveelheid licht in de natuur wordt beperkt.</p>		<p>Advies: Maak duidelijk of het om terugdringen gaat in de huidige situatie, of alleen bij nieuwe ontwikkelingen.</p>
	<p>Den Helder streeft ernaar om de publieke gezondheid in Den Helder te behouden en te versterken. In de komende jaren kan extra gezondheidswinst vooral behaald worden door ook te kijken waar binnen de landelijke normen gezondheidsschade optreedt en of er slimme mogelijkheden zijn om hier maatregelen tegen te nemen.</p>	<p>Met isolerende maatregelen kan zowel de geluidsoverlast van verkeer over kleinere wegen (waar maximaal 50 km/u of 30 km/u gereden mag worden) als het energieverbruik worden verminderd.</p> <p>Bij nieuwe ontwikkelingen houden we expliciet rekening met gezondheidseffecten, bijvoorbeeld door voldoende groen en voor iedereen toegankelijke ontmoetingsplekken in de buurt in ontwikkelingen op te nemen.</p> <p>Bij nieuwe ontwikkelingen worden woningen en functies die overlast kunnen geven zoals (zwaardere) bedrijvigheid en doorgaand verkeer van elkaar te scheiden.</p> <p>Den Helder zorgt voor een passend woningaanbod voor verschillende doelgroepen, waaronder voldoende levensloopbestendige woningen voor ouderen.</p>		<p>De punten lijken niet met elkaar samen te hangen. Gaat het om verbetering verder dan de normen, of meer algemeen? Welke normen, voor welke thema's?</p> <p>Advies: Neem beleid over woningaanbod op onder een centraal uitgangspunt dat (meer) betrekking heeft op wonen (er ontbreekt een centraal uitgangspunt dat gericht is op wonen, zie ook advies bij centraal uitgangspunt 1).</p>
	<p>Een belangrijk onderdeel op het gebied van gezondheid voor de komende jaren is het stimuleren van gezond gedrag.</p> <p>Den Helder wil toegang tot gezond eten</p>	<p>Den Helder ondersteunt de vanaf 2020 verplichte rookvrije omgeving van scholen en schoolterreinen, speeltuinen en kinderboerderijen, en kijkt of er ook andere locaties waar veel kinderen en/of kwetsbaren komen rookvrij gemaakt kunnen worden.</p>		<p>Het beleid is niet volledig.</p> <p>Advies: Neem nog concreter beleid op voor sporten (hoe dat voor iedereen mogelijk gemaakt wordt) en hoe voldoende speeltuinen beschikbaar komen. Roken staat niet vermeld in de visie, gezond eten</p>

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleed	Doelbereik	Onderbouwing en advies
	<p>en drinken stimuleren en eenvoudig maken.</p> <p>Ook het stimuleren van sport en beweging is een belangrijk onderdeel van gezond gedrag.</p> <p>Voor iedereen zijn er in de buurt van de woonomgeving faciliteiten om te kunnen sporten, zowel individueel als in verenigingsverband. Voor jongere kinderen zijn er voldoende speeltuinen die veilig, schoon, stimulerend en goed onderhouden zijn.</p>	<p>Den Helder zet in op watertappunten op strategische locaties in de gemeente.</p> <p>In de directe omgeving van scholen geeft Den Helder geen ruimte voor fastfoodrestaurants of snackwagens.</p> <p>De openbare ruimte wordt zo ingericht dat fietsen en wandelen altijd veilig mogelijk is, ook voor mensen die minder mobiel zijn of een beperking hebben.</p> <p>De openbare ruimte wordt zo ingericht dat deze aantrekkelijk hiervoor is en voldoende ruimte biedt voor beweging, sporten en spelen.</p>		<p>en watertappunten wel. Maak de tekst van visie en beleid eenduidig en laat dezelfde onderdelen terugkomen.</p>
	<p>Het werken aan een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen gaat verder dan het bestrijden of minimaliseren van risico's op het gebied van gezondheid of veiligheid. De afgelopen jaren is er sprake van toenemende aandacht voor de mogelijkheden om met ontwikkelingen en de inrichting van de openbare ruimte belangrijke waarden als gezondheid, veiligheid, inclusiviteit en biodiversiteit te stimuleren.</p>	<p>Door belangrijke waarden zoals gezondheid, veiligheid, inclusiviteit en biodiversiteit expliciet als ontwerpgegevens mee te nemen bij nieuwe ontwikkelingen, kunnen meer kansen worden benut en wordt verder bijgedragen aan het bieden van een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen.</p>		<p>Het beleid sluit aan op de visie, maar is niet concreet.</p> <p>Advies: Concretiseer het beleid. Op welke manier worden de genoemde thema's meegenomen in ontwerpgegevens?</p>

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing en advies
3. Nieuwe ontwikkelingen versterken de bestaande omgeving en bieden kwaliteit en onderscheidend vermogen.	Den Helder zet zich - na een periode van krimp - op verschillende vlakken actief in om stabilisatie en enige groei van de bevolking te realiseren.	Den Helder zet zich in om stabilisatie en groei van de bevolking (groeiopgave) mogelijk te maken door bij te dragen aan het vestigingsklimaat door: <ul style="list-style-type: none"> - Woningbouw - Investeren in voorzieningen en de kwaliteit van de stad - Het koppelen van het aanbod van onderwijs aan de arbeidsmarkt - Faciliteren van ontwikkelingen en investeringen van een aantal grote werkgevers Daarbij wordt ingezet op kwaliteit en onderscheidend vermogen door landschap en cultuurhistorie als aanknopingspunt te gebruiken		Voor de termen kwaliteit en onderscheidend vermogen wordt niet duidelijk uit het beleid wat daarmee bedoeld wordt, of hoe dat ingevuld wordt. Het beleid past bij het centraal uitgangspunt (zie advies hieronder), maar deels niet bij de visie. Het centraal uitgangspunt lijkt betrekking te hebben op HOE bij de nieuwe ontwikkelingen (woningbouw, investeringen in voorzieningen, investeringen stimuleren, investeren in publieke voorzieningen) kwaliteit en onderscheidend vermogen geboden wordt, namelijk door aan te sluiten bij landschap en cultuurhistorie. Zie ook advies bij centraal uitgangspunt 1.
4. Onze leefomgeving wordt toekomstbestendig ingericht en gebruikt en draagt bij aan een sterke samenleving.	Om klimaatverandering tegen te gaan wordt ingezet op de overgang van de hele samenleving naar duurzame energiebronnen (de energietransitie).	Om mensen naar Den Helder te trekken en te houden vraagt om specifieke aandacht van de gemeente, bijvoorbeeld door: <ul style="list-style-type: none"> - als gemeente te investeren in de kwaliteit van publieke voorzieningen en de openbare ruimte - door kwaliteit te stimuleren bij ontwikkelingen van derden Den Helder stimuleert acties van inwoners en ondernemers om te verduurzamen en faciliteert dit waar mogelijk, met als doel om in 2040 als gemeente energieneutraal te zijn. Hierbij kijkt de gemeente zowel naar mogelijkheden voor het duurzaam opwekken van energie als naar energiebesparing (bijvoorbeeld door isolatie).		Advies: scheiden van beleid dat betrekking heeft op het stimuleren van groei, en beleid dat betrekking heeft op hoe dat wordt vormgegeven. Hier blijft dan mogelijk alleen over de aansluiting op landschap en cultuurhistorie bij nieuwe ontwikkelingen (= hoe).
		Als overheid geeft Den Helder het goede voorbeeld.		Advies: Maak duidelijk wat autonome ontwikkeling is en wat de bijdrage van de omgevingsvisie is. En geef aan op welke manier de gemeente het goede voorbeeld geeft.

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing en advies
	Door de veranderingen van het klimaat waarmee we al te maken hebben, zullen we ook vaker geconfronteerd worden met de gevolgen hiervan en ons daar met klimaatadaptatie tegen moeten wapenen.	Dit vraagt vaak om grote ingrepen in ons leefomgeving, zoals: - het versterken van de dijken en duinen tegen de stijgende zeespiegel. En: Dit biedt ook kansen voor nieuwe kustnatuur en landschappen. Inpassing van agrarisch en recreatief medegebruik is een belangrijk ontwerpvoorbeeld - het meer ruimte geven voor de afvoer van extremere buien (zowel in stedelijk als in landelijk gebied) - het vergroenen van onze leefomgeving om meer bestendig te zijn tegen periodes van extreme hitte en de achteruitgang van de biodiversiteit tegen te gaan.		
	De vijf pijlers van duurzaamheid zijn: energietransitie klimaatadaptatie biodiversiteit circulaire economie duurzame mobiliteit	Den Helder zet de komende jaren in op al deze vijf pijlers in om de leefomgeving toekomstbestendig te gebruiken, in te richten en verder te ontwikkelen. Hierbij geeft de gemeente zelf het goede voorbeeld en speelt de gemeente soms een leidende rol, maar in veel gevallen zal het gaan om het faciliteren en stimuleren van inwoners, ondernemers en andere partijen om als gehele maatschappij te verduurzamen.		Over circulaire economie is niets opgenomen in de omgevingsvisie. Overige pijlers komen elders aan de orde. Advies: Voeg beleid toe over circulaire economie.
	De sociale uitdagingen voor Den Helder, waar op veel indicatoren met betrekking tot de sociale en economische status van de inwoners onder het landelijke gemiddelde scoort, zijn niet direct via de leefomgeving op te lossen, maar we streven ernaar dat de leefomgeving een	Invloed op sociale aspecten kan worden uitgeoefend via de aanwezigheid van voorzieningen op het gebied van onderwijs, zorg, sport en welzijn. Ook de kwaliteit van de leefomgeving en de kracht van het vestigingsklimaat kunnen een positief verschil maken voor veel inwoners.		Het beleid is niet concreet. Advies: Zie adviezen bij centraal uitgangspunt 1 en 2.

Kenmerk R001-1288438NDF-V01-ssc-NL

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing en advies
	<p>positieve bijdrage levert aan de gezondheid en het welzijn van onze inwoners en zo een positieve invloed heeft op de kracht van de samenleving.</p> <p>De leefomgeving kan een belangrijke bijdrage leveren aan de maatschappelijke opgave t.a.v. vergrijzing.</p>	<p>In de gebouwde omgeving kunnen maatregelen worden genomen om in te spelen op de vergrijzing, bijvoorbeeld door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het levensloopbestendig maken van woningen - het aanpassen van de openbare ruimte - het clusteren van vormen van wonen en zorg rondom voorzieningencusters <p>Geen beleid geformuleerd</p>		<p>Advies: Verduidelijk of het alleen gaat om toekomstige ontwikkelingen, of dat ook in bestaande situaties deze maatregelen worden getroffen.</p>
	<p>Bij nieuwe ontwikkelingen houdt Den Helder standaard rekening met de toekomstbestendigheid van de leefomgeving. Den Helder streeft ernaar om de leefomgeving zo in te richten, te ontwikkelen en te gebruiken dat ook de volgende generaties minimaal dezelfde kwaliteit qua leefomgeving kunnen ervaren en dat de leefomgeving een positieve bijdrage levert aan gezondheid, welzijn en een sterke samenleving.</p>			<p>Er is geen beleid voor 'toekomstbestendigheid van de leefomgeving' en het is niet duidelijk wat wordt bedoeld met een sterke samenleving.</p> <p>Advies: Verduidelijk wat hiermee wordt bedoeld en vul eventueel het beleid van de omgevingsvisie hierop aan.</p>
<p>5. De gemeente Den Helder is zo optimaal mogelijk bereikbaar</p>	<p>Het is belangrijk om de bereikbaarheid van Den Helder zo optimaal mogelijk te</p>	<p>Belangrijke oplossingsrichting is om de verschillende verkeersstromen op de N250 zo vroeg mogelijk van elkaar te scheiden, zodat de filevorming in de binnenstad wordt tegengegaan.</p>		<p>Afhankelijk van de overige punten onder dit centrale uitgangspunt kan het doel bereikt worden.</p>

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing en advies
met verschillende vervoersmiddelen.	maken, met verschillende vervoersmiddelen.	Op regionaal niveau wordt gekeken naar de mogelijkheden om de aansluiting van Den Helder en de regio op het snelwegennetwerk te verbeteren. Een alternatieve aansluiting op de A7 heeft hierbij de voorkeur		
	Binnen het Maritiem Cluster worden oplossingen voor een betere bereikbaarheid van Texel via de TESO in kaart gebracht, met als doel tot een gedragen oplossing te komen.	Geen beleid geformuleerd		Het is niet duidelijk of ontmenging van de verkeersstromen inpasbaar dus haalbaar is. Advies: De oplossingen hebben betrekking op de N250 (bovenstaande punt), niet specifiek en alleen op de bereikbaarheid van Texel, waar de visie betrekking op heeft. Pas de tekst hierop aan en geef duidelijk aan dat er oplossingsmogelijkheden zijn.
	Den Helder kiest ervoor om de Langevlietweg/Nieuweweg en de Zanddijk/Jan Verfaillweg, als verbindingen tussen Julianadorp en Den Helder, geen belangrijke rol in de regionale ontsluiting te laten spelen en kiezen voor een specifiek profiel.	De Zanddijk/Jan Verfaillweg krijgt het karakter van een toeristische kustweg, die vooral gericht is op beleving van de kust. De weg heeft als verbinding tussen Julianadorp en Den Helder geen belangrijke rol in de regionale ontsluiting. De Langevliet/Nieuweweg is de verbinding tussen Julianadorp en Den Helder met agrarisch medegebruik. De weg heeft als verbinding tussen Julianadorp en Den Helder geen belangrijke rol in de regionale ontsluiting.		Advies: Maak het beleid voor de beleving van de toeristische kustweg nog concreter. Hoe wordt ervoor gezorgd dat de weg een toeristische kustweg wordt?
	Den Helder wil graag een fietsvriendelijke gemeente zijn en werkt actief aan het vergroten van de rol van de fiets in het kader van mobiliteit binnen de gemeente.	Den Helder zet in op het realiseren van een doorfietsroute (een hoofdroute voor fietsers met weinig tot geen obstakels) tussen Julianadorp en Den Helder. Den Helder focust op zwakke of ontbrekende schakels in het fietsnetwerk.		Het doel kan met het geformuleerde beleid behaald worden.

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing en advies
	<p>Naast de fiets als vervoersmiddel spelen ook openbaar vervoer en deelvervoer hier een belangrijke rol in.</p> <p>Met de toenemende levendigheid van het Stadshart en Willemsoord speelt de transitie naar andere vormen van mobiliteit een belangrijke rol in het bereikbaar houden van het centrumgebied.</p> <p>Aantrekkelijke stationsgebieden maken het openbaar vervoer een prettigere optie, terwijl de combinatie van OV, ruimte voor de fiets en deelvervoer belangrijk is om de hele gemeente op verschillende manieren bereikbaar te maken en te houden.</p>	<p>Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt ruimte gegeven aan langzaam verkeer.</p> <p>Beleid in thematische uitwerking.</p>		<p>Advies: Maak beleid voor andere vormen van mobiliteit concreter en benoem wat ermee wordt bedoeld.</p>
	<p>Bij al de ontwikkelingen op het gebied van verkeer en vervoer staan een sterk (infra)netwerk voor verschillende vervoersmiddelen, een goede verkeersveiligheid en voldoende ruimte voor het parkeren van de verschillende vervoersmiddelen centraal.</p>	<p>Geen beleid geformuleerd</p>		<p>Formuleer concreet beleid voor voldoende parkeermogelijkheid. En voor hoe een sterk netwerk voor openbaar vervoer wordt gerealiseerd (en wat het inhoudt).</p>

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing en advies
6. De haven is de economische, sociaal-culturele en historische rode draad door Den Helder.	<p>De strategische ligging van de haven van Den Helder, met een open, eenvoudige toegang van en naar de Noordzee en Waddenzee als belangrijkste eigenschap, geeft ook richting de toekomst nieuwe economische kansen en is daarmee een belangrijke troefkaart voor de Helderse economie.</p> <p>De haven van Den Helder en het grotere Maritiem Cluster dragen bij aan de nationale belangen energietransitie en nationale veiligheid. Hierin leveren zowel de civiele- als marinehaven een belangrijke bijdrage en gaan ze elkaar waar mogelijk versterken.</p>	<p>Een van de manieren waarop het bijdragen aan de nationale belangen uit het NOVI steeds meer vorm krijgt is de gezamenlijke inzet van Marine, bedrijfsleven en overheden op het clusteren van kennis & innovatie, bijvoorbeeld op het gebied van hightech onderhoud.</p>		<p>Het beleid is niet concreet.</p> <p>Beleid ontbreekt bij het tweede onderdeel (nationale belangen energietransitie en nationale veiligheid).</p> <p>Koppeling met het uitgangspunt is niet helder. Sociaal culturele en historische aspect is niet benoemd (zie ook centrale uitgangspunten 1 en 3).</p> <p>Advies: Maak beleid (concreet) en aansluitend op de visie. Wat wordt bedoeld met de rode draad? Is dit de juiste formulering? Maak ook duidelijk hoe zich dit verhoudt tot uitgangspunt 9 waar het gaat over de ambitie dat Stadshart en Willmsoord zich tot samenhangend en complementair centrumgebied ontwikkelen.</p>
	<p>In de opgave om de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de gemeente te vergroten biedt het karakter van Den Helder als (historische) havenstad kansen voor maritieme stadsontwikkeling.</p>	<p>Het terugbrengen van de huidige geluidbelasting vanuit de haven op de aangrenzende stedelijke gebieden is een belangrijk aandachtspunt.</p>		<p>Het beleid zoals hier geformuleerd is niet concreet en sluit niet aan op de visie (karakter van Den Helder staat los van geluidbelasting).</p> <p>Advies: maak beleid concreet en aansluitend op de visie (dus beleid dat betrekking heeft op het historische karakter). En neem beleid ten aanzien van geluid op bij centraal uitgangspunt 2.</p>

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing en advies
7. In de gemeente Den Helder ervaren bewoners en bezoekers de unieke ligging aan drie kusten.	<p>De prachtige landschappelijke ligging van de gemeente aan drie kusten is een unieke troef, waar nog niet altijd voldoende gebruik van gemaakt wordt. Daarom wordt gekozen om de ligging van de gemeente aan deze drie kusten (Noordzee, Marsdiep en Waddenzee) te omarmen en zoveel mogelijk te versterken.</p>	<p>Den Helder richt haar ontwikkelingen op de aantrekkelijke kustlandschappen, uiteraard met inachtneming van huidige functies als primaire waterkering en Natura-2000 gebied.</p> <p>Den Helder zoekt actief naar mogelijkheden om Den Helder en Julianadorp beter met de kust te verbinden, bijvoorbeeld door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - te investeren in nieuwe verbindingen - het verbreden van de kust- en duinlandschappen - de inzet op het mogelijk maken van multifunctioneel gebruik van de Helderse Zeewering, als toekomstbestendige klimaatdijk én nieuwe, unieke woonomgeving. 		<p>Leg duidelijker de link tussen het uitgangspunt en visie/beleid. Het geformuleerde beleid gaat ook over waterveiligheid en natuur.</p> <p>Advies: neem natuur en biodiversiteit mee in een centraal uitgangspunt.</p>
		<p>Zie voorgaande, en:</p> <p>In Julianadorp kan de aansluiting van het dorp met de duinen verder versterkt kan worden met een verbreding van het duinlandschap.</p>		<p>Het doel kan met het geformuleerde beleid gehaald worden.</p>
	<p>Door multifunctioneel gebruik van de Helderse Zeewering wordt ernaar gestreefd om de dijk meer onderdeel van de stad te laten zijn.</p>	<p>Om deze reden wordt door de gemeente in samenwerking met Woningstichting Den Helder/Helder Vastgoed B.V. en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) een innovatief plan uitgewerkt om een versterking en verbreding van deze dijk (met het oog op toekomstige zeespiegelstijging) te combineren met wonen aan de binnenzijde van de dijk, waarmee de stad opnieuw verbonden wordt met het Marsdiep en een uniek woonmilieu zal gaan ontstaan.</p>		<p>Het doel kan met het geformuleerde beleid gehaald worden.</p>
	<p>In 2050 is Den Helder de poort naar het Waddengebied geworden.</p>	<p>Den Helder werkt actief samen met andere Waddengemeenten om door ontwikkeling de huidige waarde van het Waddengebied in 2050 te kunnen</p>		<p>Het beleid maakt niet duidelijk hoe Den Helder de poort naar de Waddenzee wordt en hoe de waarden van de Waddenzee in</p>

Kenmerk R001-1288438NDF-V01-ssc-NL

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing en advies
		borgen en waar mogelijk verder te versterken.		2050 geborgd en waar mogelijk versterkt worden.
8. De gemeente Den Helder behoudt en versterkt haar kenmerkende open landschappen en Huisduinen, Julianadorp en Den Helder ontwikkelen zich daarbinnen verder als aparte kernen. De stad Den Helder kenmerkt zich door de open ruimten tussen de stadsdelen en de wijken Binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten hebben een onderscheidend karakter.	De open landschappen van Den Helder worden in stand gehouden en daarmee wordt ook direct expliciet de keuze gemaakt om Julianadorp en Huisduinen zich in de toekomst verder te laten ontwikkelen als aparte kernen binnen de gemeente, passend bij het karakter dat beiden op dit moment hebben en in de deelvisies voor Huisduinen en Julianadorp wordt geschetst. De keuze om de Koegraspolder en Huisduinerpolder open te houden betekent ook dat er ruimte blijft voor agrarisch gebruik.	Nieuwe woningbouwontwikkelingen worden in principe binnen het stedelijk gebied gerealiseerd, zodat deze ook bijdragen aan de huidige voorzieningen. Slechts wanneer binnenstedelijk geen ontwikkelruimte beschikbaar meer is kan worden gekozen voor ontwikkeling aan de rand van de kernen.		Het doel kan met het geformuleerde beleid gehaald worden.
	In deze visie wordt ingezet op het versterken van verbindingen tussen de	Beleid in thematische uitwerking.		Het doel kan met het geformuleerde beleid gehaald worden.

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing en advies
	verschillende wijken door de groene, open ruimtes in de stad, zodat er levendige en sociaal veilige verbindingen tussen de wijken liggen en het groen aantrekkelijker wordt om te gebruiken.			Advies: Geef aan hoe verbindingen versterkt worden (en sociaal veilig gemaakt worden).
9. Stadshart en Willemsoord ontwikkelen zich verder richting één samenhangend en complementair centrumgebied voor gemeente en regio.	De ingezette ontwikkeling voor het Stadshart en Willemsoord wordt verder uitgevoerd met het doel om het centrum van Den Helder een aantrekkelijk visitekaartje te laten zijn voor bewoners, ondernemers en bezoekers. Ook op Willemsoord zelf kan nog meer geprofiteerd worden van de historische omgeving, de aanwezige recreatiejachthaven en nabijheid van Noordzee en Waddenzee.	Hierbinnen wordt gestreefd naar sterke voorzieningen op het gebied van cultuur, detailhandel en horeca. De samenhang tussen beide gebieden wordt verder versterkt, zodat beide gebieden op termijn als één complementair centrum beleefd worden. Dit kan bijvoorbeeld door Willemsoord en Stadshart verder te verbinden aan De Stelling en alle toeristische voorzieningen daarbinnen.		Advies: Maak het beleid concreter. Waarom is een samenhangend centrumgebied aantrekkelijker voor bewoners? Vertaal de visie die voor Willemsoord benoemd wordt ook in concreet beleid. Hoe draagt het verbinden met De Stelling bij aan de samenhang tussen Stadshart en Willemsoord?
10. Den Helder omarmt de Stelling Den Helder en ontwikkelt dit gebied verder tot de trotse voorkant van de stad.	Den Helder maakt de keuze om De Stelling te erkennen als een hart van de stad en verder te ontwikkelen tot een prettig, aaneengesloten gebied.	Het karakter van het militair cultuurhistorisch erfgoed en het aanwezige groen wordt behouden, zichtbaar gemaakt en waar mogelijk verder versterkt. Den Helder zet in op het beleefbaar maken van De Stelling door middel van één aaneengesloten wandel-, fiets- en vaarroute, het zogeheten 'Rondje Stelling'.		Het doel kan met het geformuleerde beleid gehaald worden.

Kenmerk R001-1288438NDF-V01-ssc-NL

Centrale uitgangspunten	Doel	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing en advies
	<p>Langs de randen van het linielandschap van De Stelling zijn op dit moment een aantal locaties die weinig kwaliteit bieden en/of weinig gebruikswaarde voor de inwoners hebben. Dit biedt mogelijkheden om een aantrekkelijke voorkant aan De Stelling te realiseren en bij te dragen aan het groen en de verbindingen in het gebied. Hiermee wordt De Stelling een aantrekkelijker gebied om aan te wonen vanuit de omliggende wijken en zal De Stelling zich tot een trotse voorkant van de stad gaan ontwikkelen.</p>	<p>Op veel plaatsen is het mogelijk om deze wijken [Stad binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten, red.] meer aan De Stelling te koppelen, bijvoorbeeld door het realiseren van nieuwe functies en woningen aan de rand van De Stelling.</p>		<p>Het doel kan met het geformuleerde beleid gehaald worden.</p>

5.3 Ontwerpstap van voorontwerp naar ontwerp omgevingsvisie

De gemeente heeft in de stap van voorontwerp naar ontwerp de omgevingsvisie aangepast op grond van de adviezen uit paragraaf 5.2.2 en 5.3.1.

De gemeente beschrijft wat de overwegingen daarbij waren, en wat de aanpassingen op hoofdlijnen inhouden als volgt:

Bij de verwerking van de adviezen op het voorontwerp van de omgevingsvisie is op twee zaken gefocust: het meenemen van milieubelangen door zoveel mogelijk adviezen bij de effectbeoordeling een plaats te geven in de ontwerp omgevingsvisie en het aanscherpen van het doelbereik door de adviezen op dit gebied te verwerken. Op het gebied van synergie kwamen weinig verbeterpunten naar voren, dus hier is in de ontwerpstap minder aandacht voor geweest.

Voor het verwerken van de adviezen op de effectbeoordeling is intern met inhoudelijke specialisten afgestemd op welke vlakken de adviezen (deels) verwerkt konden worden. Waar de adviezen aansloten bij de doelen en het beleid in de visie is hier aansluiting op gezocht. Bij een aantal adviezen erkennen wij de meerwaarde van het advies, maar past de verwerking niet direct bij het beleid dat ingezet wordt om de doelen in deze visie te behalen. In deze gevallen hebben we gekozen om aan te geven dat waarde wordt gehecht aan wat in het advies wordt aangedragen en dat we hier positief tegenover staan, zonder een koppeling te maken met een beleidsmatige doorvertaling. De aanbeveling over het opstellen van cultuurhistorische waarden in deze omgevingsvisie hebben we niet verwerkt aangezien deze niet past binnen de opzet van deze omgevingsvisie. We gaan nader bekijken of dit een plek kan krijgen in een ander instrument, zoals het omgevingsplan, een omgevingsprogramma of beleidsregels met betrekking tot omgevingskwaliteit.

Bij het verwerken van de adviezen op het doelbereik is vooral gefocust op omissies en onduidelijkheden in de bestaande teksten. Op een aantal vlakken kwam uit de aanbevelingen duidelijk naar voren dat het beleid bij de gestelde doelen onvoldoende concreet was. In veruit de meeste gevallen is er wel sprake van achterliggend beleid, maar kwam dat in het voorontwerp van de omgevingsvisie nog onvoldoende (concreet) naar voren. In de ontwerpstap is gefocust op het concretiseren van beleid, met name op de onderdelen waar sprake was van een ondermaatse beleidsmatige onderbouwing van de gestelde doelen, zoals bij de uitgangspunten over de aantrekkelijkheid voor inwoners, bezoekers en bedrijven/ondernemers en de haven als rode draad voor Den Helder. Op een aantal plaatsen is ook de opzet van de tekst wat aangepast, zodat alinea's met min of meer gelijke doelen en beleidsmatige uitwerkingen zijn samengevoegd. Ook is scherper onderscheid gemaakt tussen inleidende alinea's en inhoudelijke alinea's. Parallel met het verwerken van de adviezen op de effectbeoordeling (zie vorige alinea) is ingebracht wat past binnen de visie van de gemeente Den Helder en beleidsmatige uitwerking heeft/gaat krijgen.

De hiernavolgende hoofdstukken 6, 7 en 8 beginnen steeds met een inleiding, waarin staat beschreven hoe bovenstaande ontwerpstap van de gemeente is meegenomen om te komen tot de bepaling en beoordeling van effecten, doelbereik en synergie en strijdigheden.

6 Effecten ontwerp omgevingsvisie

In dit hoofdstuk worden de effecten van de ontwerp omgevingsvisie beschreven en beoordeeld, conform het beoordelingskader uit paragraaf 4.1.

6.1 Inleiding

Na de ontwerpstep van voorontwerp naar ontwerp (zie hoofdstuk 5) is voor dit MER nagegaan waar aanvullingen en aanpassingen zijn doorgevoerd, en is - in samenhang - nagegaan welke invloed die hebben op de effectbeoordeling van het ontwerp. Waar nodig is de effectbeoordeling van het voorontwerp aangepast. De effectbeoordeling voor het ontwerp is opgenomen in de paragrafen 6.2 t/m 6.12.

In de subparagrafen waarin de effecten per thema worden samengevat is - waar relevant - in een blauw kader een aanbeveling voor het vervolg opgenomen.

In paragraaf 6.13 is een overzichtstabel opgenomen waarin alle beoordelingen voor alle indicatoren zijn opgenomen. Onder de tabel is een toelichting opgenomen voor de gevallen waar de omgevingsvisie dusdanig is aangescherpt of aangevuld dat er minder negatieve effecten verwacht worden.

6.2 Bodem en water

6.2.1 Bodemkwaliteit

6.2.1.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling bodemkwaliteit

Huidige situatie

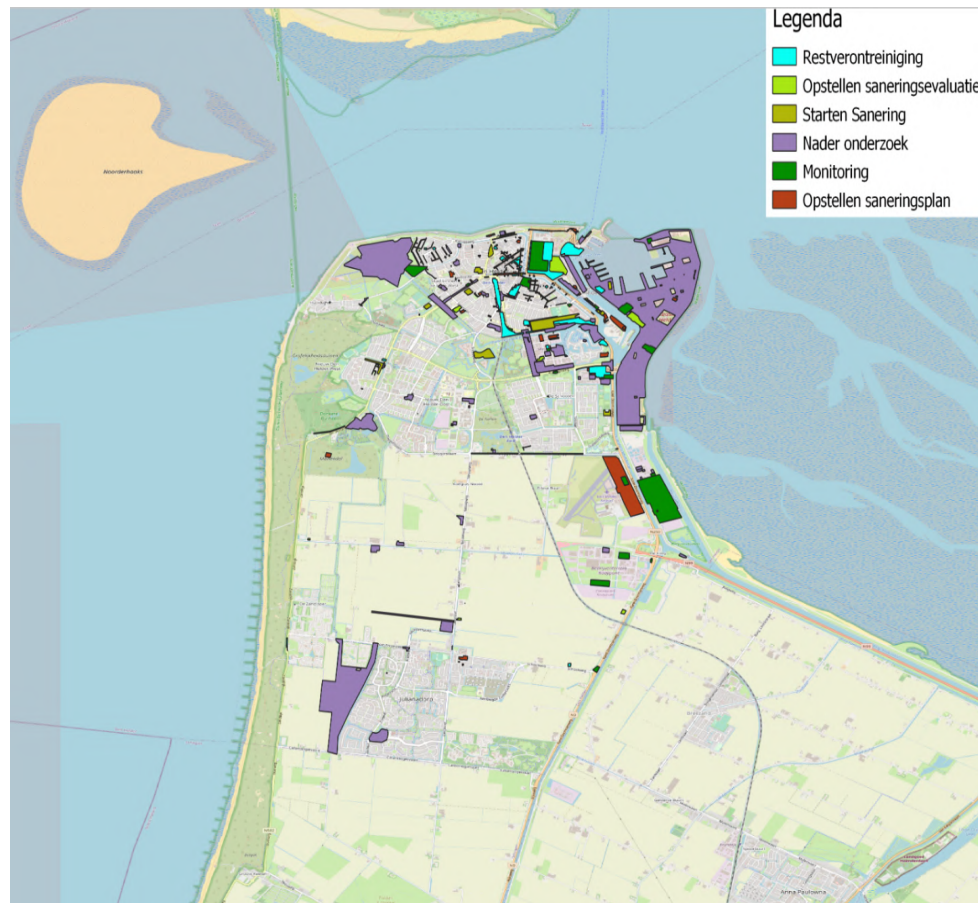
Waar bodemverontreiniging uit het verleden bepaalde functies onmogelijk heeft gemaakt, is de afgelopen jaren veel werk gemaakt van bodemsanering. In Noord-Holland is de bodemkwaliteit nu bijna overal op orde. Er zijn geen acute gezondheids- of ecologische aandachtspunten meer. Alle spoedeisende verontreinigingen met humane risico's zijn al voor 2015 gesaneerd, of er zijn maatregelen genomen waarmee de situatie wordt beheerst. In de periode 2016 – 2020 zijn in de gemeente Den Helder de destijds zes resterende locaties (humane spoedlocaties met een destijds beheerst restrisico, en spoedlocaties met verspreidings- of ecologische risico's) aangepakt, conform het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant 2016 – 2020.

Ondanks dat er geen acute gezondheids- of ecologische aandachtspunten meer zijn, zijn er nog wel gebieden die verdacht zijn op het voorkomen van bodemverontreiniging (zie figuur 6.1). Het zijn gebieden waar uit eerder (bodem)onderzoek is gebleken dat er een (mogelijke) verontreiniging aanwezig is. Ook kan overal sprake zijn van diffuse verontreiniging als gevolg van bijvoorbeeld PFAS.

Figuur 6.1 Indicatie van verdachte locaties voor bodemverontreiniging in Den Helder (de groene vlakken). De zwarte lijnen zijn de begrenzingen van wijken (bron: omgevingsvisie Den Helder, onderdeel Verkenningen)

Binnen de verdachte locaties is in figuur 6.2 de status van de gebieden aangegeven. Daarin is onderscheid te maken in gebieden met restverontreiniging, gebieden waar een saneringsevaluatie opgesteld moet worden, gebieden waar sanering gestart wordt, gebieden waar nader onderzoek gedaan wordt, gebieden waar gemonitord wordt en gebieden waarvoor een saneringsplan wordt opgesteld.

Figuur 6.2 Status van verdachte locaties voor bodemverontreiniging in Den Helder

Door het oorlogsverleden liggen er op sommige plaatsen in Den Helder mogelijk nog niet gesprongen explosieven in de bodem. Waar dit het geval kan zijn, worden strengere eisen gesteld aan activiteiten op en in de bodem, zoals graafwerkzaamheden.

Omdat er geen acute saneringsopgaven meer zijn, maar nog wel aandachtsgebieden, wordt de huidige situatie van de bodemkwaliteit beoordeeld als redelijk.

Autonome ontwikkeling

In de autonome ontwikkeling is er aandacht voor het voorkomen van nieuwe vervuiling en verantwoord bodemgebruik. Ook wordt er bij nieuwe ontwikkelingen voor gezorgd dat de juiste functies op de juiste plek komen, door rekening te houden met de natuurlijke eigenschappen van de bodem, conform de kamerbrief Bodem en water sturend.

In het kader van de aanleg van het warmtenet en overige projecten waarvoor graafwerkzaamheden nodig zijn, zal de bodem voorafgaand aan de werkzaamheden - afhankelijk van bodemkwaliteit op de betreffende locaties - gesaneerd worden. Dit leidt tot een verbetering van de bodemkwaliteit. Omdat het geen omvangrijke ontwikkelingen betreft, is de beoordeling van de autonome ontwikkeling van de bodemkwaliteit gelijk aan de huidige situatie, dus redelijk.

6.2.1.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie bodemkwaliteit

In de omgevingsvisie is geen beleid opgenomen dat specifiek over bodemkwaliteit gaat.

Om woningbouw op een bepaalde locatie mogelijk te maken, is een bij de functie passende bodemkwaliteit een randvoorwaarde. Zo nodig moet de bodem voorafgaand aan de bouw gesaneerd worden. De gebieden die in beeld zijn voor woningbouw betreffen grotendeels de verdachte gebieden uit figuur 6.1. Daarom is het aannemelijk dat voor veel nieuwe woningbouwprojecten de bodem gesaneerd zal worden, voorafgaand aan de bouw. Daardoor verbetert de bodemkwaliteit.

Ook voor maatregelen in het kader van klimaatadaptatie en de energietransitie, zoals de aanleg van waterbergingsgebieden en aanpassingen aan het elektriciteitsnetwerk, is het aannemelijk dat graafwerkzaamheden op verdachte locaties nodig zijn. Ook voor die maatregelen is het daarom aannemelijk dat voorafgaand aan de uitvoering de bodem gesaneerd moet worden. Daardoor verbetert de bodemkwaliteit.

Vanwege de verwachting dat in veel gevallen bodemsanering nodig zal zijn om ontwikkelingen op verdachte locaties conform de omgevingsvisie mogelijk te maken, wordt het effect van de omgevingsvisie op de bodemkwaliteit beoordeeld als positief.

6.2.2 Ondergronds ruimtegebruik

6.2.2.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling ondergronds ruimtegebruik

Huidige situatie

Net als in alle bebouwde gebieden liggen in Den Helder in de ondergrond kabels en leidingen, ondergrondse parkeergarages, kelders, systemen voor koude-warmteopslag, tunnels en ondergrondse containers. Door de ruime opzet van Den Helder is de ondergrond nog grotendeels ongebruikt, en liggen hier kansen om in de toekomst in te zetten op duurzaam ondergronds ruimtegebruik. Maar met name in de wijk Stad binnen de Linie in Den Helder is wel sprake van een grote hoeveelheid functies in de ondergrond, waardoor de resterende ondergrondse ruimte hier beperkt is. De beoordeling van de huidige situatie is daarom redelijk.

Autonome ontwikkeling

Door de intensivering van het ruimtegebruik boven de grond, worden naar verwachting in de autonome ontwikkeling steeds meer nieuwe functies in de ondergrond toegevoegd. In Den Helder betreft het bijvoorbeeld de aanleg van een warmtenet in het kader van de energietransitie. Het gebruik van de ondergrond wordt daardoor intensiever. Met name in Stad binnen de Linie neemt de druk op de beschikbare ruimte in de ondergrond verder toe. De beoordeling van de intensiviteit van het gebruik van de ondergrond in de autonome ontwikkeling is daarom slecht.

6.2.2.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie ondergronds ruimtegebruik

Door de klimaatadaptatie conform de omgevingsvisie neemt de druk op de ruimte in de ondergrond toe, naast de toch al toenemende druk vanuit de energietransitie (als onderdeel van de autonome ontwikkeling), waardoor er bijvoorbeeld leidingen bijkomen voor warmtetransport.

Vanuit klimaatadaptatie is er bijvoorbeeld behoefte aan groeiruimte voor bomen en ruimte voor waterberging. Ook woningbouw legt beslag op de ondergrondse ruimte. De verwachting is daardoor dat door ontwikkelingen die de omgevingsvisie mogelijk maakt, de ondergrond intensiever gebruikt zal worden. Dit is negatief. Maar in de omgevingsvisie is aangegeven dat de gemeente waar sprake is van een grote druk op de beschikbare ruimte in de ondergrond zoekt naar slimme combinaties om zoveel mogelijk functies ruimte te geven in de beschikbare ondergrondse ruimte. En dat waar desondanks toch knelpunten ontstaan prioriteiten aangegeven worden. Aangenomen mag worden dat daarbij de kamerbrief Water en bodem sturend als uitgangspunt wordt genomen. Enerzijds zal de druk om de ondergrond dus toenemen (wat negatief is), anderzijds mag verwacht worden dat dit zal gebeuren op een toekomstbestendige wijze waarmee ruimte effectief gebruikt zal worden en functies gecombineerd worden, waardoor juist ruimte gespaard wordt. Omdat de omgevingsvisie wel een aanzet geeft tot een duurzaam gebruik van de ondergrond, maar nog geen concreet beleid bevat, wordt het effect van de omgevingsvisie t.a.v. het gebruik van de ondergrond (ten opzichte van de autonome ontwikkeling) beoordeeld als beperkt.

6.2.3 Waterkwaliteit

6.2.3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling waterkwaliteit

Huidige situatie

De huidige situatie van de waterkwaliteit is slecht. Dit geldt zowel voor grondwater als voor oppervlaktewater. Dit geldt niet specifiek voor Den Helder, maar is een landelijk probleem.

In het agrarisch gebied wordt de waterkwaliteit bedreigd door het gebruik van landbouwpesticiden, bemesting en bemaling. In het stedelijk gebied van Den Helder wordt de waterkwaliteit bedreigd doordat de capaciteit van het riool onder druk staat. Bij extreme neerslag blijven hemelwater en rioolwater dan niet gescheiden, waardoor vervuiling in het grond- en oppervlaktewater kan komen.

De beoordeling van de huidige situatie voor de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater is slecht.

Autonome ontwikkeling

In de autonome ontwikkeling worden maatregelen getroffen in het kader van de Kaderrichtlijn Water, waardoor de waterkwaliteit zal verbeteren. Tegelijk zal de waterkwaliteit achteruitgaan als gevolg van de klimaatverandering, met langere periodes van droogte en hogere temperaturen, wat in toenemende mate een bedreiging vormt voor de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater. Het niet zeker of de doelen uit de Kaderrichtlijn water gehaald zullen worden.

Omdat niet duidelijk is of er voldoende maatregelen getroffen zullen worden, is de beoordeling van de autonome ontwikkeling van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater per saldo slecht.

6.2.3.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie waterkwaliteit

De omgevingsvisie zet in op verbetering van de waterkwaliteit van grond- en oppervlaktewater door in het stedelijk gebied in te zetten op het scheiden van riolssystemen voor afvalwater en hemelwater. In het agrarisch gebied wordt de transitie naar meer duurzame landbouw gestimuleerd, waarbij geen of minder pesticiden worden gebruikt. Ook worden er maatregelen getroffen in het kader van klimaatadaptatie die gunstig zijn voor de waterkwaliteit. Het betreft het verbreden van de duinenrij (agrarisch gebied wordt omgezet in natuur), de voorgenomen aanleg van waterbergingsgebieden (waardoor het riool beter functioneert) en vergroening. Ook is het voornemen om op verschillende plekken in de gemeente natuurvriendelijke oevers aan te leggen. Ook deze maatregel is gunstig voor de waterkwaliteit.

Het effect van de omgevingsvisie op de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater wordt daarom beoordeeld als positief.

6.2.4 Verzilting

6.2.4.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling verzilting

Huidige situatie

Verzilting vormt een bedreiging voor de bollensector in de Koegraspolder, maar ook voor de natuur en het groen in de gemeente. In de huidige situatie heeft de bollenteelt in de Koegraspolder al last van verzilting, gedurende warme, droge periodes. Ook op plaatsen waar de ondoorlatende laag in de ondergrond doorboord is, zoals in Julianadorp, zijn problemen met verzilting. Dit kan hersteld worden door de bodem door te spoelen en de ondoorlatende laag te herstellen. De huidige situatie wordt als slecht beoordeeld.

Autonome ontwikkeling

Een belangrijk vraagstuk voor de toekomst is de beschikbaarheid van voldoende, kwalitatief goed water voor de agrarische sector. Verzilting is een grote bedreiging voor de bollensector in de Koegraspolder. Indien in de toekomst vaker sprake zal zijn van warme, droge periodes als gevolg van klimaatverandering wordt het aanwezige risico op verzilting vergroot, doordat de hoeveelheid zoet grondwater en zoet oppervlaktewater afneemt bij droogte. Ook een stijging van de zeespiegel geeft extra risico's op verzilting, doordat de kweldruk vanonder de duinen hierdoor groter wordt.

In de autonome ontwikkeling zal conform landelijk beleid het grondwaterpeil niet verder verlaagd worden in het landelijk gebied, wat gunstig is voor het tegengaan van verzilting. Maar de gevolgen van klimaatverandering en zeespiegelstijging zullen naar verwachting negatief zijn. De situatie in de autonome ontwikkeling wordt daarom eveneens als slecht beoordeeld.

6.2.4.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie verzilting

Met het verbreden van de binnenduinrand conform de omgevingsvisie wordt de verzilting als gevolg van kweldruk deels tegengegaan, doordat hiermee meer regenwater in de bodem wordt vastgehouden waardoor de zoetwaterbel in de bodem gevoed wordt.

In de omgevingsvisie is aangegeven dat er daarnaast rekening mee gehouden moet worden dat op termijn aanvullende maatregelen nodig zijn om de toekomst van de bollensector te bestendigen of in ieder geval te verlengen. Een van de oplossingsrichtingen is dan het vasthouden van extra oppervlaktewater in de polder, bijvoorbeeld in de vorm van grootschalige waterberging. Door de hoeveelheid oppervlaktewater te vergroten neemt het risico op verzilting en watertekort als gevolg van droogte af.

Het effect van de omgevingsvisie op het zoutgehalte van het grondwater en de diepte van het zoute grondwater wordt als positief beoordeeld.

6.2.5 Samenvatting resultaten

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed Omgevingsvisie
Bodemkwaliteit	Redelijk	Redelijk	
Ondergronds ruimtegebruik	Redelijk	Slecht	
Waterkwaliteit	Slecht	Slecht	
Verzilting	Slecht	Slecht	

6.3 Natuur

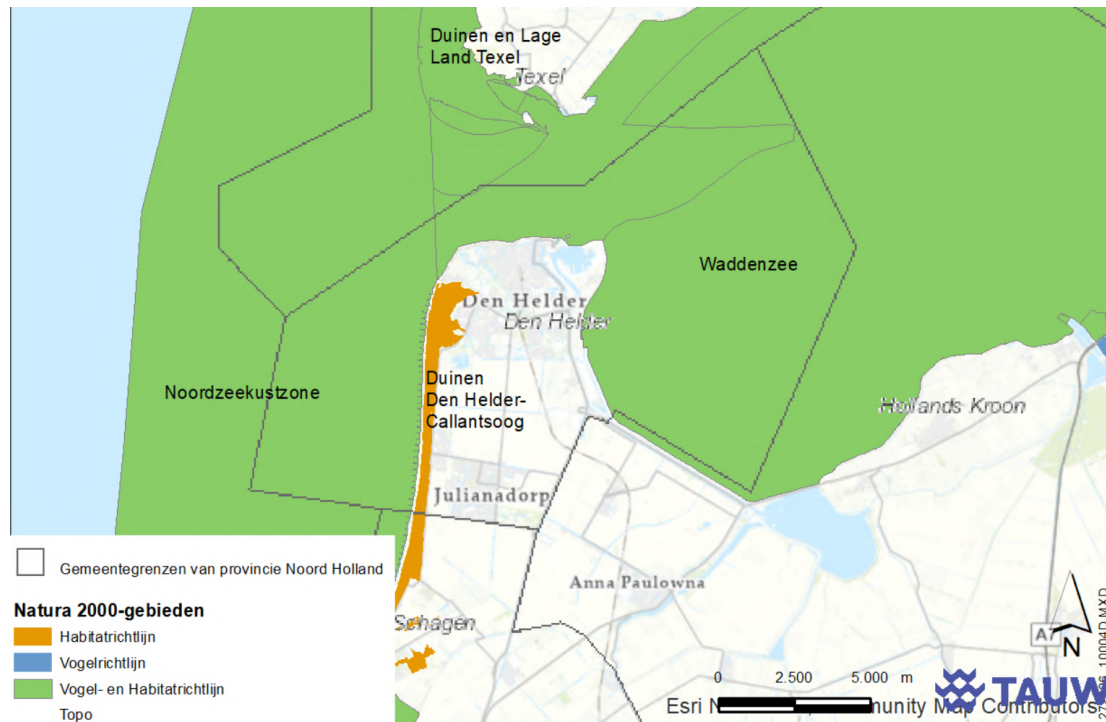
6.3.1 Natura 2000-gebieden

6.3.1.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling Natura 2000-gebieden

Huidige situatie

In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen, waarvan er drie geheel of gedeeltelijk in de gemeente Den Helder liggen. Het gaat om de gebieden *Noordzeekustzone*, *Waddenzee* en *Duinen Den Helder–Callantsoog*. Op grotere afstand ligt het Natura 2000-gebied *Duinen en Lage Land Texel* (zie figuur 6.3).

Hieronder volgt een gebiedsbeschrijving waarin wordt ingegaan op de natuurlijke kenmerken van de gebieden en de stikstofgevoeligheid van de Natura 2000-gebieden. De beschrijvingen zijn overgenomen uit de AERIUS-monitor 2022. Overbelasting met stikstof is in de huidige situatie een groot probleem in veel Natura2000-gebieden. Er worden zowel in de Natura 2000 beheerplannen als landelijk maatregelen getroffen om te kunnen voldoen aan de Europese regelgeving.

Figuur 6.3. Natura 2000-gebieden gemeente Den Helder en omgeving

Natura 2000-gebied Duinen Den Helder-Callantssoog

Het gebied Duinen Den Helder-Callantssoog bestaat van noord naar zuid uit de Grafelijkheidsduinen, Donkere Duinen, Noordduinen en enkele nollenterreintjes en het Kooibosch ten oosten van Callantssoog. Het noordelijk deel en de nollen zijn restanten van voormalige eilanden. In het noordelijk deel verandert het landschap van west naar oost van de zeereepduinen via een sterk geaccidenteerd landschap met valleicomplexen naar een bosrijke binnenduinrand. Over een groot deel van de duinen ontbreekt een binnenduinrand, hierdoor is een abrupte hoge steile overgang van duinen naar polders aanwezig.

In het Natura 2000-gebied zijn uitsluitend instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen geformuleerd. Habitattypen kunnen met name worden beïnvloed wanneer sprake is van stikstofdepositie of oppervlakteverlies. Er zijn dus geen soorten met een instandhoudingsdoelstelling. Wel kunnen typische soorten (een kwaliteitsindicator voor habitattypen) worden verstoord of kan leefgebied verdwijnen.

De habitattypen zijn vrijwel allemaal stikstofgevoelig, waarbij voor de meeste habitattypen geldt dat de kritische depositiewaarde wordt overschreden. De opbouw van de achtergronddepositie (de reeds aanwezige depositie) in het meest recente meetjaar 2019 komt voornamelijk uit het buitenland (50,5 %). Hierna komt de hoogste depositie uit de landbouwsector (24,3 %), gevolgd door overige sectoren (8,5 %), scheepvaart (7,6 %), wegverkeer (4,6 %), industrie (2,5 %) en tot slot vervoer en overig verkeer (1,9 %).

Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

Het zandige kustgebied langs de Noordzee bestaat uit kustwateren, ondiepten, enkele zandbanken (onder andere Noorderhaaks) en de stranden van de Waddeneilanden. In de gemeente Den Helder loopt de grens van het Natura 2000-gebied op de LAT-lijn (lowest astronomical tide). Het gebied is aangewezen als Vogel- en Habitatrichtlijngebied. De instandhoudingsdoelstellingen voor vogels betreft zowel broedvogels als niet-broedvogels. De meest nabijgelegen stikstofgevoelige delen van dit Natura 2000-gebied zijn gelegen op het strand nabij Julianadorp. De kritische depositiewaarde (KDW) van deze habitattypen is op moment van schrijven niet overbelast. De dichtstbijzijnde overbelaste habitattypen zijn gelegen bij Texel.

De herkomst van stikstofdepositie in het gebied in 2019 is met name uit het buitenland (49,2 %), gevolgd door de landbouwsector (30,6 %), overige sectoren (7,9 %), scheepvaart (5,7 %), wegverkeer (3,3 %), industrie (2,1 %) en tot slot vervoer en overig verkeer (1,2 %).

Natura 2000-gebied Waddenzee

De Waddenzee bestaat uit een complex van diepe geulen en ondiep water met zand- en slibbanken, waarvan grote delen bij eb droogvallen. Deze banken worden doorsneden door een fijn vertakt stelsel van geulen. Langs het vasteland en de eilanden liggen verspreid kweldergebieden, die door grote verschillen in vocht- en zoutgehalte bijdragen aan een zeer diverse flora en vegetatie.

Het gebied is aangewezen als Vogel- en Habitatrichtlijngebied. Het gebied is van waarde voor zowel broedvogels als niet-broedvogels (winter- en trekvogels), waarbij met name voor de laatste groep het Balgzand een belangrijk gebied is om te foerageren bij laagwater. In het gebied zijn hoogwatervluchtplaatsen slechts beperkt aanwezig. Verstoring in de gevoelige periode van deze soorten gedurende hoogwater kan daardoor significante gevolgen hebben. De meest nabijgelegen (stikstofgevoelige) habitattypen zijn de schorren en zilte graslanden van het Balgzand. Deze zijn op moment van schrijven niet overbelast. De dichtstbijzijnde overbelaste habitattypen zijn gelegen bij Texel.

Vanwege de overschrijding van kritische depositiewaarden voor stikstof in Duinen Den Helder-Callantssoog is de beoordeling van de staat van instandhouding van Natura 2000-gebieden in de huidige situatie slecht.

Autonome ontwikkeling

In de autonome ontwikkeling worden landelijk (aanvullende) maatregelen getroffen om de uitstoot van stikstof te verminderen, zodanig dat de kritische depositiewaarden voor stikstof in Natura 2000-gebieden niet meer worden overschreden. Ook zal de kwaliteit van de Natura 2000-gebieden verbeteren als gevolg van de uitvoering van de Natura 2000 beheerplannen, die voor ieder gebied zijn opgesteld. Ook als gevolg van de energietransitie zal het stikstofgehalte in de lucht - en daarmee de depositie van stikstof - dalen. Er is strenge regelgeving om de uitstoot van stikstof te beperken. Ook tijdelijke uitstoot van stikstof is niet meer toegestaan als dit negatieve gevolgen heeft voor Natura-2000 gebieden. Dit is gunstig voor de staat van instandhouding van de Duinen Den Helder - Callantssoog.

De beoordeling voor de autonome ontwikkeling voor de staat van instandhouding van Natura 2000-gebieden is redelijk.

6.3.1.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie Natura 2000-gebieden

De omgevingsvisie zet in op de bouw van 1500 nieuwe (gasloze) woningen, en het (binnen de bestaande bedrijfs- en industrieterreinen waaronder de civiele zeehaven en marinehaven) creëren van ruimte voor nieuwe ontwikkelingen.

Vanwege de strenge regelgeving zal dit zowel voor de uitvoeringfase als voor de gebruiksfase niet leiden tot meer uitstoot van stikstof, voor zover dit negatieve gevolgen zou hebben voor Natura 2000-gebieden. Uitstoot van stikstof wordt tegengegaan doordat de woningen gasloos worden aangelegd en waar nodig door de inzet van duurzame mobiliteit. De uitstoot van stikstof tijdens de bouw kan worden tegengegaan door inzet van elektrisch materieel.

De omgevingsvisie kan een toename van de recreatiedruk op natuurgebieden als gevolg hebben, bijvoorbeeld als gevolg van de woningbouw bij Juliandorp. Omdat er ook maatregelen getroffen worden om de recreatiedruk te verminderen, door onder andere tussen Julianadorp en het Natura 2000-gebied de duinenrij te verbreden en daarmee een nieuw natuurgebied te realiseren, heeft de voorziene woningbouw naar verwachting per saldo geen negatieve gevolgen voor het Natura 2000-gebied. Door bovendien doorgaand verkeer van de kustweg te weren en overige recreatievoorzieningen elders binnen de gemeente aan te leggen, zal de recreatiedruk op de Duinen Den Helder - Callantsoog naar verwachting netto afnemen.

In de omgevingsvisie is bovendien opgenomen dat de mogelijkheden om buffergebieden rondom beschermde natuurgebieden te realiseren worden onderzocht, bijvoorbeeld door middel van natuur- en landschapsontwikkeling in de binnenduinrand.

Ook is in de omgevingsvisie opgenomen dat verstoring van beschermde natuurgebieden door invloeden van buitenaf, bijvoorbeeld in de vorm van licht, geluid, trillingen of recreatiedruk wordt voorkomen. Het kan bijvoorbeeld gaan om het voorkomen van trillingen vanuit de haven voor 't Kuitje op het Balgzand, waarvoor bekend is dat daar regelmatig zeehonden rusten. Zeehonden zijn zeer gevoelig voor trillingen.

Voor de Waddenzee geldt dat de ontwikkeling van de haven en de verplaatsing van zwaardere bedrijvigheid naar terreinen grenzend aan de Waddenzee (helikopterluchthaven en de bedrijventerreinen Oostoever en Kooypunt), een negatief effect kan hebben op de staat van instandhouding van de Waddenzee. Het gaat dan met name om verstoring door licht, trillingen en geluid.

Voor licht is in de omgevingsvisie specifiek opgenomen dat maatregelen getroffen worden om verstoring door licht in natuurgebieden te voorkomen (zie paragraaf 5.2.5).

Voor het voorkomen van verstoring door geluid als gevolg van deze ontwikkeling is geen specifiek beleid opgenomen, maar ontwikkelingen in de haven zullen moeten voldoen aan de voorwaarden die gelden voor het omliggende stiltegebied (zie paragraaf 5.3.3). Er wordt voorkomen dat de geluidsbelasting op de Waddenzee, waaronder het stiltegebied op enkele kilometers buiten de haven van Den Helder, extra toeneemt. Daarnaast is in de omgevingsvisie opgenomen dat bufferzones rondom natuurgebieden gecreëerd worden.

Naar verwachting heeft de omgevingsvisie geen effect op Natura 2000-gebied de Noordzee, omdat geen beleid is opgenomen waardoor veranderingen op de Noordzee te verwachten zijn.

Uit bovenstaande volgt dat Natura 2000-gebieden goed zijn beschermd en dat in de omgevingsvisie beleid is opgenomen om negatieve effecten tegen te gaan. Omdat de druk op de natuur per saldo toch zal toenemen, als gevolg van meer woningen en meer bedrijvigheid, is het effect van de omgevingsvisie op de staat van instandhouding van Natura 2000-gebieden beperkt.

6.3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

6.3.2.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling Natuurnetwerk Nederland

Huidige situatie

Areaal NNN

In figuur 6.4 zijn de NNN-gebieden opgenomen die in Den Helder zijn aangewezen. Dit zijn (met uitzondering van de Natura 2000-gebieden):

- Huisduinerpolder
- Mariëndal
- De Nollen
- Balgzand
- Streepjesberg

In figuur 6.4 is ook aangegeven welke NNN-gebieden in de huidige situatie al gerealiseerd zijn (groen), welke gebieden al zijn aangekocht maar nog niet zijn ingericht (oranje) en welke gebieden nog niet beschikbaar zijn, maar wel die wel als NNN zijn aangewezen (rood). De rode gebieden zijn van noord naar zuid: Huisduinerpolder en Streepjesberg. De provincie Noord-Holland staat samen met diverse partners voor de taak om het NNN in 2027 af te ronden. Voor Den Helder betekent dit dat de in figuur 6.4 aangegeven oranje en rode gebieden in 2027 omgevormd moeten zijn tot groene gebieden.

In de huidige situatie is al een groot deel van het NNN gerealiseerd. Het gerealiseerde NNN wordt beschermd met als doel om de wezenlijke waarden van het gebied niet aan te tasten. De beoordeling van de huidige situatie voor het areaal aan NNN is goed.

Kwaliteit NNN

In de Huisduinerpolder en Streepjesberg ligt nog een doelstelling voor te realiseren natuur. Mariëndal en De Nollen zijn goed ontwikkelde duingebieden, waarvan de Nollen redelijk klein en geïsoleerd ligt van het grotere duinmassief.

Het Balgzand betreft een stuk waardevolle Waddennatuur, waarbij de broedrots (een kunstmatig eiland) een belangrijke functie heeft als hoogwatervluchtplaats.

Voor de kwaliteit van het NNN blijft het aspect stikstof buiten beschouwing, omdat dit een externe werking is, waarvoor het NNN in Noord-Holland niet beschermd is.

De huidige situatie van de kwaliteit van het NNN wordt beoordeeld als redelijk.

Autonome ontwikkeling

Areaal NNN

De autonome ontwikkeling voor het NNN is dat het gehele NNN zoals aangegeven op figuur 6.4 gerealiseerd is. De beoordeling van de autonome ontwikkeling voor het areaal aan NNN is goed.

Kwaliteit NNN

In de autonome ontwikkeling is te verwachten dat de kwaliteit van de NNN-gebieden verbetert als gevolg van de te verwachten landelijke aanpak van de stikstofcrisis en doordat natuurgebieden met elkaar verbonden worden. De recreatieve zonering bij Julianadorp heeft ook een positieve invloed. De autonome ontwikkeling wordt voor de kwaliteit van het NNN daarom beoordeeld als redelijk.

- Groen : NNN is gerealiseerd
- Oranje: NNN-grond is beschikbaar, maar nog niet ingericht
- Rood: Als NNN-grond aangewezen, maar nog niet ingericht

Figuur 6.4 NNN-gebieden in Den Helder. De Natura 2000-gebieden maken hier onderdeel van uit (de Natura 2000-gebieden op zee zijn hier niet aangegeven)

6.3.2.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie NNN

Areaal NNN

Het areaal aan NNN wordt als gevolg van de omgevingsvisie verder vergroot.⁸ Het betreft verbreding van de binnenduinrand, grenzend aan het Natura 2000-gebied Duinen Den Helder - Callantsoog. Landbouwgrond en sportvelden worden omgezet in natuur. De verbreding dient als buffer voor de kwetsbare natuur van de eerste duinenrij. Naast de verbreding van de duinenrij worden natuur en gebieden voor recreatie ruimtelijk gescheiden, waardoor de recreatiedruk op de nieuwe natuur beperkt blijft. De recreatiedruk wordt bovendien verminderd door alternatieve recreatiemogelijkheden elders in de gemeente te ontwikkelen. De verbreding van de duinenrij levert dus extra areaal aan NNN-gebied op, en versterkt de kwaliteit van het bestaande (naastliggende) natura 2000-gebied.

De beoordeling van het effect van de omgevingsvisie op het areaal aan NNN-gebied is positief.

Kwaliteit NNN

De ontwikkeling die van invloed kan zijn op de kwaliteit van de NNN-gebieden Mariëndal en De Nollen betreft woningbouw.

Aan de westrand van Nieuw Den Helder ligt een zoekgebied voor woningbouw dat grenst aan het NNN-gebied Mariëndal. Momenteel is dit agrarisch gebied. Omdat de rand van de stad hiermee wordt 'rechtgetrokken', en een onbebouwd gebied wordt opgevuld, zal dit geen wezenlijk effect op het NNN-gebied hebben.

Ten noorden van het NNN-gebied De Nollen ligt een volkstuintencomplex. Een gedeelte daarvan is in de omgevingsvisie aangewezen als zoeklocatie voor woningbouw. Omdat Het Nollenlandschap al ingeklemd ligt tussen De Schooten en Nieuw Den Helder, heeft dit – gezien de toch al geïsoleerde ligging - mogelijk negatieve gevolgen op de samenhang van het NNN-gebied met andere NNN-gebieden.

Er is een toename van de recreatiedruk te verwachten als gevolg van woningbouw. Maar doordat natuurgebieden en gebieden voor recreatie ruimtelijk gescheiden worden, blijft de recreatiedruk op de (nieuwe) natuur beperkt. De recreatiedruk wordt bovendien verminderd door alternatieve recreatiemogelijkheden elders in de gemeente te ontwikkelen. Netto is de verwachting dat de recreatiedruk op natuur gelijk blijft.

De ontwikkeling die van invloed kan zijn op het NNN-gebied Balgzand is de ontwikkeling van het bedrijventerrein Oostoever, waardoor hier meer (zwaardere) bedrijvigheid zal komen. Te denken valt aan effecten als gevolg van geluid, licht en trillingen.

^{8 8} Het is nog onbekend of het toegevoegde areaal formeel de status van NNN-gebied zal krijgen, maar beheer en onderhoud van het toegevoegde gebied zal overeenkomen met beheer en onderhoud van vergelijkbare NNN-gebieden, en het betreffende gebied zal ook functioneel onderdeel uitmaken van het NNN

De oevers liggen in de huidige situatie al in industrieel gebied en er is geen verbinding of samenhang met het gebied achter de dijk van polders en akkerbouw. Afhankelijk van de daadwerkelijke industriële ontwikkeling van het gebied is mogelijk sprake van negatieve effecten op de kwaliteit van het NNN. Dit dient bij verdere planvorming zorgvuldig ingepast te worden waarbij - al dan niet door het nemen van mitigerende maatregelen - effecten op het gebied kunnen worden voorkomen.

In de omgevingsvisie is aangegeven dat de mogelijkheden om buffergebieden rondom beschermde natuurgebieden te realiseren onderzocht worden, bijvoorbeeld door middel van natuur- en landschapsontwikkeling in de binnenduinrand. Als deze buffergebieden er komen heeft dit een gunstig effect op de kwaliteit van de NNN-gebieden. Ook is aangegeven dat verstoring van beschermde natuurgebieden door invloeden van buitenaf, bijvoorbeeld in de vorm van licht, geluid, trillingen of recreatiedruk voorkomen wordt.

De beoordeling van het effect van de omgevingsvisie op de kwaliteit van de NNN-gebieden is beperkt.

6.3.3 Biodiversiteit

6.3.3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling biodiversiteit

Huidige situatie

Er zijn geen gegevens die specifiek betrekking hebben op de biodiversiteit in Den Helder. Wel is bekend dat de biodiversiteit wereldwijd in een hoog tempo afneemt. In Nederland daalde de biodiversiteit van ongeveer 40 % ten opzichte van de natuurlijke situatie in 1900 tot ongeveer 15 % in 2000 (Compendium voor de leefomgeving, www.clo.nl). De belangrijkste oorzaken van achteruitgang zijn verandering van het landgebruik, milieudruk en versnippering van ecosystemen. In vergelijking tot Europa en de rest van de wereld heeft Nederland aanzienlijk minder biodiversiteit over. In Europa als geheel resteert nog bijna de helft van de oorspronkelijke biodiversiteit. Op wereldschaal is ruim 70 % behouden gebleven. Wel neemt in Nederland de snelheid van verlies momenteel af.

Ondanks het relatief grote oppervlak en de verscheidenheid aan natuur in Den Helder vanwege de duinenrij, de Noordzee en de Waddenzee, zal de biodiversiteit in Den Helder niet wezenlijk groter zijn dan elders in Nederland. Ook in Den Helder is het grootste deel van het grondgebied (op het vasteland) in cultuur gebracht, en wordt de grond gebruikt voor woningbouw of landbouw waar geen tot weinig ruimte is voor natuurlijke flora en fauna. Daarom is de beoordeling van de biodiversiteit in de huidige situatie slecht.

Autonome ontwikkeling

In de strategie Klimaatadaptatie Noordkop 2021 - 2016 is het stimuleren van de toename van de biodiversiteit opgenomen als een van de klimaatadaptatie-opgaven. Dankzij het Kunming-Montreal-akkoord (2022) is te verwachten dat aanvullend maatregelen getroffen gaan worden waardoor de wereldwijde achteruitgang van de biodiversiteit wordt gestopt, en de biodiversiteit weer zal toenemen.

Het is te verwachten dat bij het treffen van maatregelen voor klimaatadaptatie de doelstellingen van het Kunming-Montreal-akkoord meegenomen worden. Voor Den Helder zijn nog geen specifieke maatregelen voorzien.

De beoordeling van de biodiversiteit volgens de autonome ontwikkeling is redelijk, gezien de verwachting dat maatregelen getroffen zullen worden.

6.3.3.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie biodiversiteit

Biodiversiteit komt met name onder druk te staan bij intensivering van het grondgebruik, met name in het landelijk gebied, als gevolg van stedelijke ontwikkeling en de aanleg van nieuwe infrastructuur. Dit is in Den Helder volgens de omgevingsvisie niet aan de orde.

Het open landschap en de bestaande natuurgebieden blijven behouden. Door het verbreden van de duinenrij wordt natuurgebied toegevoegd. Dit is gunstig voor de biodiversiteit in de omgeving. In de omgevingsvisie is bovendien aangegeven dat de mogelijkheden om buffergebieden rondom beschermde natuurgebieden te realiseren onderzocht worden, bijvoorbeeld door middel van natuur- en landschapsonwikkeling in de binnenduinrand. Ook dit is gunstig voor de biodiversiteit.

In het stedelijke gebied zetten we in op versterking van de biodiversiteit, bijvoorbeeld door groen en water toe te voegen en natuurinclusief bouwen te stimuleren. Hiervoor is binnen Den Helder voldoende ruimte. Doormiddel van ecologische verbindingen vergroten we het (potentiële) leefgebied van soorten, waardoor populaties meer levensvatbaar worden. Hiervoor zetten we in op sterke structuren van groen en water en maatregelen om veilig (hoofd)infrastructuur als wegen en het treinspoor over te steken.

Met name het duingebied is gevoelig voor verstoring door stikstofdepositie, wat een grote bedreiging vormt voor de biodiversiteit. Aangezien Den Helder geen grote piekbelasters qua stikstofuitstoot kent vraagt het terugdringen van de stikstofdepositie een brede aanpak. We zetten in op een transitie naar meer duurzame mobiliteit en het vervangen van fossiele energiebronnen door duurzame energiebronnen.

In het agrarisch gebied wordt de transitie naar meer duurzame landbouw gestimuleerd, waarbij geen of minder pesticiden worden gebruikt en kruidenrijke akkerranden voor belangrijke ecologische verbindingen kunnen vormen.

Voor de woningbouw zet de omgevingsvisie voornamelijk in op inbreiding van woningbouw. In Den Helder is ruimte om ook bij inbreiding voor woningbouw rekening te houden met klimaatadaptatie, en daarmee ook met het bevorderen of in stand houden van de biodiversiteit. Er wordt dan vooral gelet op een goede verdeling tussen steden, groen en water. De ontwikkeling van bedrijvigheid vindt plaats op de bestaande industrieterreinen en in de bestaande haven, en vormt daarmee geen extra bedreiging voor de biodiversiteit.

Ook de inzet op een mooie en aantrekkelijke omgeving voor recreatie en toerisme door de aanleg van een kanoroute biedt kansen voor het vergroten van de biodiversiteit, met name indien de kanoroute natuurlijk wordt ingericht met bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers.

De verstedelijking en aansluitend daarop het toenemend aantal inwoners en bezoekers kan mogelijk negatieve effecten hebben op de biodiversiteit. Ook kunnen bepaalde diersoorten (o.a. vogels en insecten) hinder ondervinden van de ontwikkelingen op het gebied van duurzame energie.

De verwachting is dat het nieuwe beleid in de omgevingsvisie per saldo een positief effect heeft op de biodiversiteit binnen de gemeente.

6.3.4 Hemelhelderheid

6.3.4.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling hemelhelderheid

Huidige situatie

De hemelhelderheid boven Den Helder, met veel bebouwing en bedrijvigheid, is net als in de rest van Nederland slecht. Vooral vanwege de nabijheid van het Natura 2000-gebied de Waddenzee, met als een van de kernwaarden duisternis, wordt de hemelhelderheid in de huidige situatie beoordeeld als slecht.

Autonome ontwikkeling

Er worden voor de hemelhelderheid geen belangrijke veranderingen verwacht in de autonome ontwikkeling. Daarom is de beoordeling van de hemelhelderheid voor de autonome ontwikkeling eveneens slecht.

6.3.4.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie hemelhelderheid

De omgevingsvisie biedt ruimte voor meer woningen. Ook wordt (binnen de bestaande begrenzings) ruimte gecreëerd voor de ontwikkeling van de haven door zwaardere (niet havengebonden) bedrijvigheid te clusteren in gebieden ten zuiden van de haven, grenzend aan de Waddenzee. Hiermee ontstaat ruimte voor nieuwe ondernemingen op de overige bedrijventerreinen en in de haven. Ook komen er meer woningen. Meer bedrijvigheid en meer woningen heeft zonder aanvullend beleid tot gevolg dat de hemelhelderheid afneemt. Juist boven de Waddenzee - waar aangrenzend zwaardere bedrijvigheid geclusterd wordt - is hemelhelderheid een belangrijke waarde die beschermd moet worden.

In de omgevingsvisie is opgenomen dat de mogelijkheden onderzocht worden om buffergebieden rondom beschermde natuurgebieden te realiseren, bijvoorbeeld door middel van natuur- en landschapsonwikkeling in de binnenduinstrand. Verstoring van beschermde natuurgebieden door invloeden van buitenaf bijvoorbeeld in de vorm van licht, geluid, trillingen of recreatiedruk wordt voorkomen.

Met betrekking tot het verminderen van lichtuitstoot richting de Waddenzee zijn hier afspraken over vastgelegd, waaraan Den Helder zich heeft verbonden.

De huidige lichtuitstoot is in kaart gebracht en met betrokken partijen wordt gezocht naar mogelijkheden om de lichtuitstoot richting de Waddenzee terug te dringen en de hemelhelderheid te vergroten. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt expliciet rekening gehouden met de invloed hiervan op beschermde natuurgebieden en worden negatieve invloeden voorkomen of zoveel mogelijk ingeperkt.

Daarom is het effect van de omgevingsvisie op hemelhelderheid positief.

6.3.5 Samenvatting resultaten

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie
Natura 2000-gebieden	Slecht	Redelijk	
Natuurnetwerk Nederland (NNN), Areaal	Goed	Goed	
Natuurnetwerk Nederland (NNN), Kwaliteit	Redelijk	Redelijk	
Biodiversiteit	Slecht	Redelijk	
Hemelhelderheid	Slecht	Slecht	

Aanbeveling voor het vervolg, Natura 2000-gebieden

Houd bij de ontwikkeling van de haven rekening met de gevoeligheid van de zeehonden (die rusten bij 't Kuitje) voor trillingen. Zorgvuldige inpassing kan (ook tijdelijk) effecten op Natura 2000-gebieden en NNN tot een minimum beperken.

Advies Biodiversiteit

Neem beleid op voor het terugdringen van het gebruik van pesticiden en bijvoorbeeld aanleg van kruidenrijke akkerranden. Nu wordt het alleen meegenomen als onderdeel van maatregelen in het kader van klimaatadaptatie.

Advies Hemelhelderheid

Neem beleid om op de kernwaarde donkerte (conform de Agenda voor het Waddengebied 2050) boven de Waddenzee te beschermen

6.4 Verkeer en vervoer

6.4.1 Bereikbaarheid

6.4.1.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling bereikbaarheid

Huidige situatie

Door de ligging van Den Helder is bereikbaarheid voor verschillende vervoermiddelen niet vanzelfsprekend. Waar er juist sprake is van een strategische ligging ten opzichte van de Noordzee en Waddenzee voor de haven, betekent het feit dat de gemeente aan drie zijden wordt omringd door water dat de doorstroming van wegvervoer lastiger is. Daarbij ligt Den Helder qua afstand en reistijd verder van andere grote steden in de Randstad en Noord-Nederland dan de omringende gemeenten (met uitzondering van gemeente Texel). Voor banen, opleidingen en voorzieningen die niet in Den Helder aanwezig zijn, moet vanuit Den Helder verder en langer gereisd worden.

De situatie in Den Helder is dus vrij uniek, gezien de ligging in de kop van Noord-Holland, met aan drie kanten beschermd water (Natura 2000-gebied en NNN).

Daarnaast komt dat, hoewel anders ervaren, de extra reistijdminuten over een jaar als gevolg van congestie (filevorming) geen aanleiding geven tot grote infrastructurele aanpassingen: de bereikbaarheidsindicator⁹ voor Den Helder komt uit op 89, ten opzichte van 99 voor de Nederland. Oftewel: Den Helder scoort beter op bereikbaarheid, ofwel de hemelsbrede deur-tot-deursnelheid naar een gebied. De ervaren bereikbaarheid (niet in cijfers te vatten) is anders: de reistijd naar Den Helder wordt als lang en langzaam ervaren, wat niet bijdraagt aan het bereikbaarheidsgevoel voor Den Helder.¹⁰ Bovendien is er binnen de gemeente (met name op de N250) sprake van filevorming en slechte doorstroming.

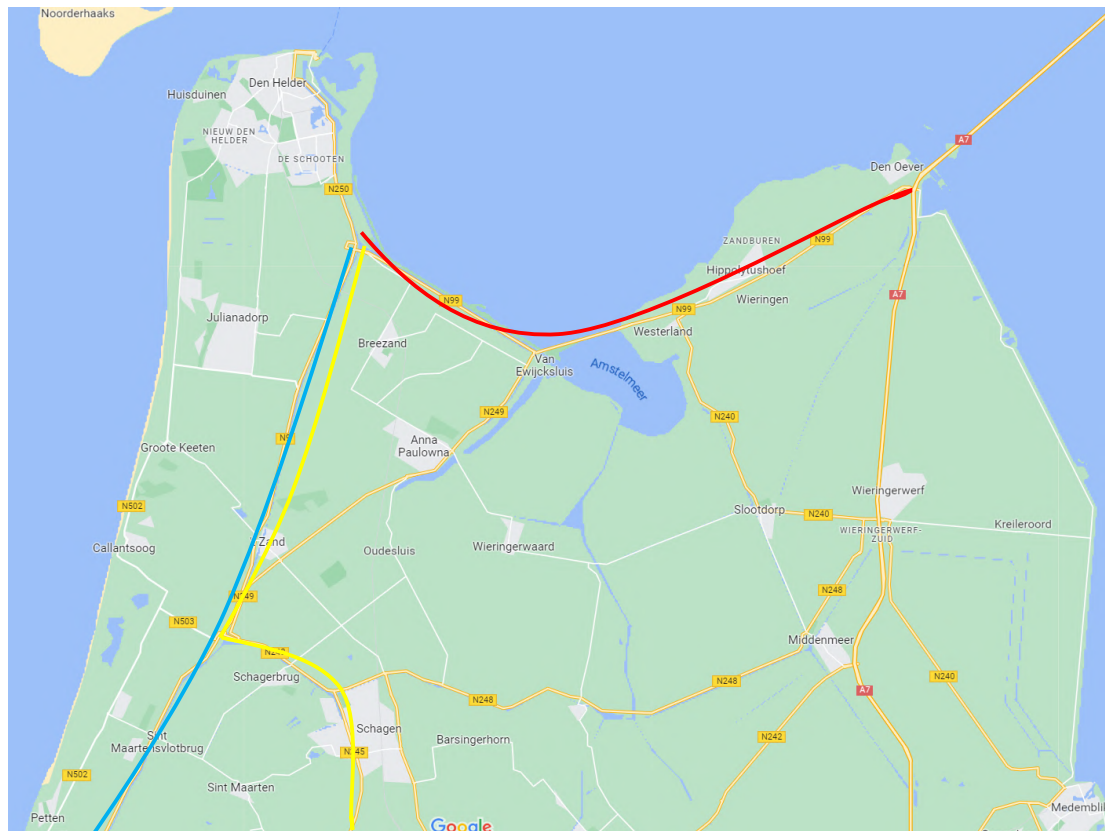
(Vaar)wegvervoer

In de huidige situatie zijn op hoofdlijnen twee routes belangrijk om via de weg in Den Helder te komen: de N9 (blauwe route, waarbij de gele route een combinatie is van N9 en N245) en de N99 (rode route), zie onderstaande figuur 6.5.

⁹ Het Rijk gebruik in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte de moeite uitgedrukt in tijd en kosten per kilometer die het de gebruiker kost om de bestemming te bereiken. Onderzoekers nemen de afstand die moet worden afgelegd om een bestemming te bereiken mee in de definitie. (P.3 Bereikbaarheidsrapport 0.2, Movares 2019).

¹⁰ Movares 2019, Bereikbaarheidsrapport 0.2, via:

<https://gemeenteraad.denhelder.nl/documenten/Raadsinformatiebrief/Movares-Bereikbaarheidsrapport-definitief.pdf>

Figuur 6.5 Belangrijke routes in Noord-Holland voor de bereikbaarheid van Den Helder

De N9 (blauwe route) begint in Den Helder en loopt parallel aan het Noordhollandsch Kanaal richting Alkmaar en verder zuidelijk (vanaf Kooimeer) als A9 naar Haarlem en Amsterdam. Vooral voor doorgaand verkeer aan de westkant van Amsterdam en verder richting Zuid-Holland is dit de voorkeursroute. Aan de westkant van Noord-Holland ligt ook de gele route. Deze bestaat uit N9 en N248/N245 (richting Schagen en Alkmaar) en wordt vooral gebruikt door mensen uit het noorden en oosten van Alkmaar, Heerhugowaard en bewoners van Schagen. De N99 (rode route) ligt in het noorden van Noord-Holland en verbindt Den Helder met de A7 richting Amsterdam (via de N240) en de Afsluitdijk.¹¹

Bovengenoemd Noordhollandsch Kanaal kan worden gezien als regionale vaarwegverbinding. Deze heeft een economische functie voor binnenvaart, maar wordt ook gebruikt door recreatief vaarverkeer.

De belangrijkste regionale verbindingen zijn de N250 (binnen de gemeente Den Helder), die vanaf de gemeentegrens doorgaat in oostelijke (N99) en zuidelijke richting (N9), het NS-treinspoor, waarbij Den Helder het kopstation is op het traject naar Nijmegen via o.a. Alkmaar, Amsterdam en Utrecht, en de TESO-veerboot tussen Den Helder en Texel.

¹¹ Antea Group 2019, 2x2 Bereikbaarheid Den Helder, [18-III-2019-quick-scan-2x2-den-helder-definitief.pdf](#) ([dekopwerkt.nl](#))

Door het samenkomen van verschillende stromen van wegverkeer (stadsverkeer, TESO-verkeer, havenverkeer, verkeer naar de marinehaven) in de binnenstad van Den Helder is de N250 kwetsbaar voor filevorming en is de doorstroming daar suboptimaal. Daarbij is de N250 in feite de enige regionale hoofdverbinding Den Helder in. Hiermee staat de bereikbaarheid van Den Helder onder druk.

Den Helder en Julianadorp zijn, als gevolg van de ligging, relatief lastig te bereiken. Doorstroming op de N9 richting het zuiden gaat traag, maar de wegcapaciteit is volgens beheerder Provincie Noord-Holland op dit moment voldoende. Op lokaal niveau zijn er twee belangrijke noord-zuid wegen: de Langevliet/Nieuweweg en de Zanddijk/Jan Verfaillweg als verbindingen tussen Julianadorp en Den Helder.

Ook de bereikbaarheid binnen de gemeente Den Helder is op sommige locaties een zorgpunt, met name in en om het Stadshart. Belangrijk onderwerp daarbij is met name het verkeer van en naar de TESO. In de afgelopen jaren is het aantal bezoekers van Texel sterk gestegen, wat vooral op vrijdagen en feestdagen zorgt voor file op de N250 door vakantieverkeer naar Texel. Dat zorgt ervoor dat de doorstroming binnen Den Helder extra onder druk staat. De afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken gedaan naar de bereikbaarheid voor met name wegverkeer van Den Helder. Op enkele punten is als resultaat van onderzoek de verkeerssituatie aangepast ten behoeve van een betere doorstroming. Een aantal voorbeelden: de kruising met de Guldemonweg is aangepast, de kruising met de Ravelijnweg is een rotonde geworden en op de kruising Molenplein - Hoofdgracht zijn enkele wegen voorzien van een voorsorteervak, wat de doorstroming ten goede komt.

In figuur 6.6 zijn de belangrijkste gebiedsontsluitende routes voor gemotoriseerd verkeer van de drie belangrijkste gebruikersgroepen weergegeven: toeristisch verkeer, marine verkeer en havenverkeer. De oranje vlakken geven de bestaande haven- en bedrijventerreinen weer. Groen is de N250 en is de belangrijkste route voor toeristisch verkeer: verkeer richting de TESO en het centrum maakt gebruik van deze N250. De rode lijnen geven de twee ontsluitingsroutes van het marine verkeer weer. De blauwe lijn toont de ontsluitingsroute voor het havenverkeer. Zichtbaar is dat het zuidelijk deel van de N250 in Den Helder door alle groepen wordt gebruikt. Er is daarom sprake van veel congestie op dit deel van de N250.

Figuur 6.6 Gebiedsontsluitingsroutes huidige situatie Den Helder (Bron: Movares 2019, Bereikbaarheidsrapport 0.2)

Beperkingen die het lastig maken een oplossing te vinden voor het probleem rondom doorstroming binnen Den Helder worden gevormd door het feit dat de N250 direct door het centrumstedelijke weefsel loopt en er daardoor zeer weinig ruimte is voor ruimtelijke inpassing van wegverbredingen of andere maatregelen om de weg uit te breiden, er een marineterrein met beperkte toegang is en er zogenaamde plofzones rondom opslag van explosieven zijn.

Openbaar vervoer

Een ander zorgpunt is de bereikbaarheid met het openbaar vervoer binnen de gemeente. Door afnemende reizigersaantallen, versterkt door de coronapandemie, zijn de dienstregelingen voor buslijnen de laatste jaren ingeperkt. Den Helder is met twee treinstations verbonden met Alkmaar en de Randstad, waarvan Julianadorp (via Station Den Helder Zuid) ook gebruikmaakt. Tweemaal per uur vertrekt er een intercity vanaf Station Den Helder richting Amsterdam, met als eindbestemming Nijmegen. Tijdens de spits rijden er extra treinen met als eindbestemming Maastricht. Verder rijden er bussen: vier stadslijnen (Den Helder Station – Julianadorp, Den Helder Station – Station Den Helder Zuid via Nieuw Den Helder, Den Helder Station – Den Helder Station via De Schooten en de Texelhopper vanaf Den Helder Station naar de TESO) en drie streekbussen (richting Hoorn, richting Schagen en een kustbus richting Petten die alleen in de zomer rijdt). Belangrijke gebieden die niet met het openbaar vervoer worden ontsloten zijn de kern Huisduinen en grote werklocaties als bedrijventerreinen Kooypunt en Oostoever en het marineterrein op de Nieuwe Haven.

De bereikbaarheid van Den Helder is niet optimaal, maar dat is deels meer in de beleving van mensen dan dat het in cijfers uit te drukken is: de reistijd naar Den Helder wordt als lang en langzaam ervaren. Den Helder kampt echter wel daadwerkelijk met slechte doorstroming en filevorming op de N250, vanwege het feit dat deze weg de enige regionale toegangsweg Den Helder in is en op deze weg meerdere verkeersstromen samenkomen. Dit in overweging nemend en gezien bovenstaande situatieschets, wordt de huidige situatie beoordeeld als redelijk voor wat betreft bereikbaarheid van de gemeente voor diverse vervoermiddelen.

Autonome ontwikkeling

Het toenemend aantal inwoners, forenzen en bezoekers, in combinatie met de welvaartsgroei en groei van het aantal reiskilometers zal de druk op de bereikbaarheid vergroten. Het aantal knelpunten zowel op wegen als sporen zal daardoor toenemen. Dit heeft zowel voor het gebruik van de auto, als voor het gebruik van het openbaar vervoer negatieve gevolgen. De verwachting is dat door deze ontwikkelingen de tevredenheid onder inwoners over de bereikbaarheid van Den Helder zal afnemen. De gemeenten Amsterdam en Almere hebben echter in samenwerking met de Vervoerregio Amsterdam en de provincies Noord-Holland en Flevoland het Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 voor Noord-Holland en Flevoland opgesteld.¹² Deze beschreven ambitie is op 20 november 2019 aangeboden aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Wanneer deze ambities waargemaakt worden, heeft dit positieve gevolgen voor de bereikbaarheid van Den Helder. Zo wordt er ingezet om op langere termijn het aantal passagiers te verhogen en de frequentie te verhogen van twee naar vier intercity's op het traject Den Helder – Alkmaar ('de Helderse lijn').

Een belangrijke ontwikkeling op het gebied van mobiliteit is de toenemende aandacht voor langzaam verkeer en met name de fiets als vervoersmiddel voor relatief korte reizen binnen de gemeente Den Helder of van of naar de omliggende regio. Het feit dat fietsen gezond en duurzaam is en minder ruimte vraagt qua infrastructuur en parkeren maakt het een interessant alternatief voor autovervoer. De gemeente kan een rol spelen in het stimuleren van fietsgebruik en het verzorgen van de juiste randvoorwaarden voor inwoners om de fiets te pakken. Een andere interessante ontwikkeling is de opkomst van deelmobiliteit. Hierbij worden auto's, fietsen of andere vervoersmiddelen via een systeem door verschillende gebruikers benut, waardoor er sprake kan zijn van efficiënter gebruik van het vervoersmiddel en de openbare ruimte.

De autonome ontwikkeling omvat geen maatregelen voor het knelpunt N250. Er is/wordt wel onderzoek gedaan naar het optimaliseren van de verkeerslichten en de aanleg van de Ravelijnbrug, want die maatregelen hebben de meeste invloed op een betere doorstroming op de N250 in Den Helder.¹³ Of die aanpassingen gaan plaatsvinden, is nog niet duidelijk.

¹² Gemeente Amsterdam, Gemeente Almere, Vervoerregio Amsterdam, Provincie Noord-Holland en Provincie Flevoland: Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 voor Noord-Holland en Flevoland (2019)

¹³ [Handvatten structurele bereikbaarheid van Den Helder | Al het nieuws uit Den Helder \(rodi.nl\)](#)

Het stimuleren van fietsgebruik zal mogelijk (de vermindering van) het wegverkeer ten goede komen, maar in hoeverre dit iets zal bijdragen aan het gevoel van bereikbaarheid is maar de vraag.

De autonome ontwikkeling voor de bereikbaarheid voor diverse vervoermiddelen wordt daarom als redelijk beoordeeld.

6.4.1.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie bereikbaarheid

De verwachting is dat een toenemend aantal inwoners, ondernemers en bezoekers zoals dat de wens is van de gemeente de druk op de bereikbaarheid zal vergroten. Kijkend naar het beleid in de omgevingsvisie lijkt een toename van druk op de bereikbaarheid reëel. Zo heeft de gemeente de ambitie om woningen bij te bouwen en wil zij een gemeente zijn die aantrekkelijk is voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Tegelijkertijd vindt de gemeente het belangrijk om de bereikbaarheid van Den Helder zo optimaal mogelijk te maken, met verschillende vervoersmiddelen. Daartoe wordt ingezet op goede fietsverbindingen (o.a. in de vorm van een doorfietsroute tussen Den Helder en Julianadorp en verder richting de regio) en voorzieningen voor wandelaars.

Ook zet de omgevingsvisie in op openbaar vervoer: een sterk OV-netwerk, zowel qua bovenregionale (hoofd)verbindingen als het lokale en regionale netwerk, met bijvoorbeeld ontsluiting van grote werklocaties door het OV. Verder wordt ingezet op een toekomstige verdubbeling van de spoorcapaciteit, van enkelspoor naar dubbelspoor.

De haven is voor Den Helder ook heel belangrijk, vanwege de open toegang tot zee. De gemeente wil daarom een tweede vaarverbinding toevoegen, namelijk tussen de haven en de Waddenzee, via Willemsoord. Deze route biedt dan een extra optie voor de verbinding tussen haven en zee en kan ook gebruikt worden door recreatief vaarverkeer.

Voor bereikbaarheid via de weg wordt regionaal gekeken naar de meest geschikte oplossing om Den Helder en de Kop van Noord-Holland beter bereikbaar te maken. Daarbij wordt voor de bereikbaarheid met de auto op de lange termijn ingezet op de aanleg van de N77, een nieuwe verbinding tussen de N99 en de A7. Hiermee wordt Den Helder directer verbonden met de A7 richting Amsterdam/Randstad en Friesland en is het de bedoeling dat de reistijd per auto van en naar Den Helder verkort kan worden.

Voor bereikbaarheid via de weg binnen de gemeente Den Helder is een belangrijk aandachtspunt de N250 als hoofdverbinding tussen Den Helder en de hoofdwegen richting de buurgemeenten (N9, N99). Er wordt zoveel mogelijk ingezet op ontmenging van de verschillende verkeersstromen op de N250 om zo drukte en oponthoud te voorkomen. Het is de bedoeling dat deze ontmenging vorm gaat krijgen door een combinatie van het realiseren van een nieuwe, verbeterde ontsluiting van de Marine- en civiele haven, het aanpassen van de routeringen binnen het gebied en het optimaal organiseren van logistieke en mobiliteitsstromen binnen het Maritiem Cluster. De bestaande wegen en infrastructuur zijn hierbij dus het uitgangspunt.

Er is geen sprake van de aanleg van nieuwe wegen en/of wegtracés. Een van de voorgenomen ontwikkelingen is ook een transferium op Kooypunt: daar kunnen mensen die gebruik willen maken van de TESO al parkeren en vanaf daar naar de boot worden vervoerd met bijvoorbeeld een (waterstof)bus. Of deze maatregelen daadwerkelijk voldoende effect gaan hebben, wordt nog nader onderzocht.

Voor bereikbaarheid is ook een duidelijk parkeerbeleid van belang. In het grootste gedeelte van de gemeente is de parkeeruitdaging op te lossen met een combinatie van parkeren op eigen terrein en parkeren op straat. In de Stad binnen de Linie gaat de gemeente onderzoeken hoe de huidige parkeerruimte optimaal benut kan worden. Daarbij wordt ingezet op een mix van verschillende instrumenten, zoals regulering, het faciliteren van (collectieve) parkeeroplossingen en het stimuleren van alternatieve vervoersmiddelen.

De verwachting is dat het beleid in de omgevingsvisie bijdraagt aan een betere bereikbaarheid, zowel binnen de gemeente als regionaal gezien. Of de maatregelen voldoende krachtig zijn voor de verwachte toenemende druk op de bereikbaarheid zal moeten blijken, maar desondanks wordt de invloed van de omgevingsvisie op de bereikbaarheid voor diverse vervoermiddelen als positief beoordeeld.

6.4.2 Duurzame mobiliteit

6.4.2.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling duurzame mobiliteit

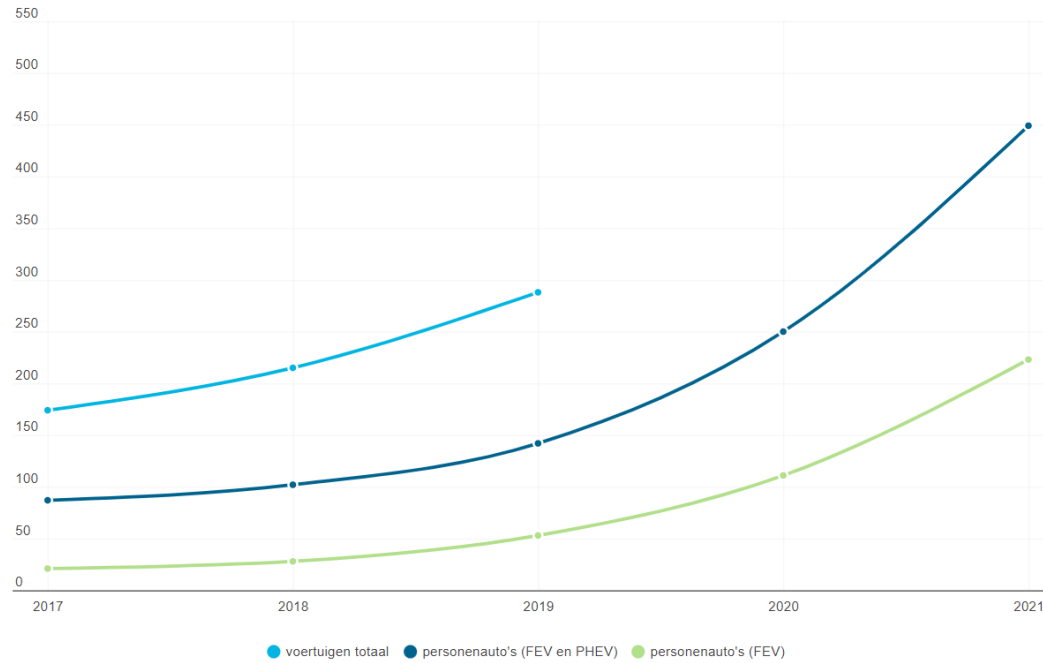
Huidige situatie

De energietransitie vraagt onder andere om grote veranderingen op het gebied van mobiliteit.

Met duurzame mobiliteit wordt bedoeld een toekomstbestendige manier van vervoer, waarbij verplaatsingen geen invloed hebben op het milieu en steeds minder CO₂-uitstoot veroorzaken.¹⁴ Te denken valt aan gebruik van elektrische voertuigen, openbaar vervoer, fiets en deelmobiliteit.

Uit cijfers van de gemeente Den Helder blijkt dat onder bewoners het aantal elektrische auto's de laatste jaren toeneemt, wat bijdraagt aan de afname van CO₂-uitstoot (zie figuur 6.7). Ook het aandeel elektrische auto's bij forenzen en vakantieverkeer zal naar verwachting toenemen.

¹⁴ De duurzame adviseurs, <https://deduurzameadviseurs.nl/wat-is-duurzame-mobiliteit/#:-:text=Met%20duurzame%20mobiliteit%20bedoelen%20we%20een%20toekomstbestendige%20manier,zijn%20een%20belangrijk%20onderdeel%20van%20het%20dagelijks%20leven.>

Bron: De Klimaatmonitor van Rijkswaterstaat | 2017 - 2021

Figuur 6.7 Elektrische personenauto's in de gemeente Den Helder. FEV staat voor Full Electric Vehicle, PHEV staat voor Plug-In Hybride Vehicle. (Bron: denhelder.incijfers.nl/dashboard/duurzaamheid)

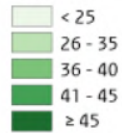
Openbaar vervoer is beschikbaar in de gemeente Den Helder: er zijn twee treinstations en meerdere lijnen van stads- en streekbussen. De stads- en streekbussen rijden nog niet emissieloos; daar kan wel op gestuurd worden. In paragraaf 5.3.1.1 is meer geschreven over de situatie van het openbaar vervoer in Den Helder.

In figuur 6.8 is te zien dat tussen 2015 en 2019 het percentage fietsgebruik in Den Helder op 26-35 % lag bij afstanden tot 7,5 kilometer. Dat is aan de lage kant.

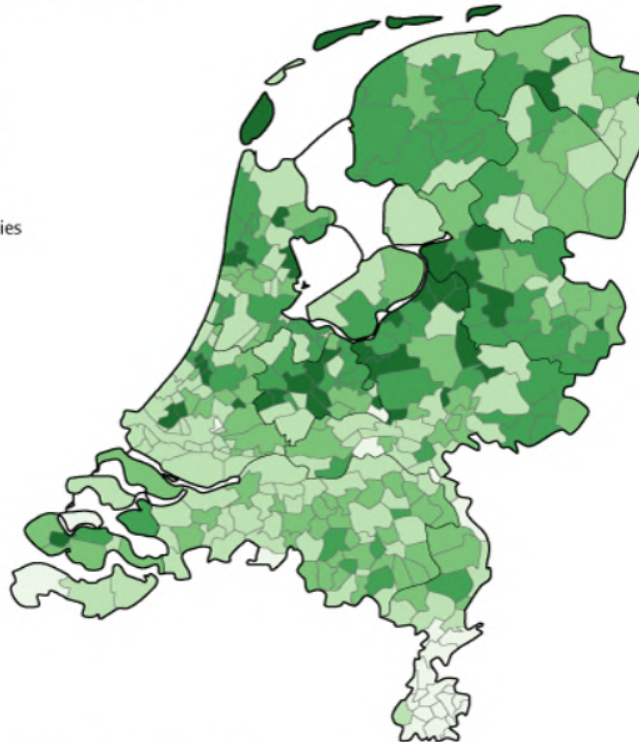
Fietsgebruik 2015-2019

Per gemeente, bij afstand tot 7,5 km

Percentage

— Provincies

Bron: 2015-2017: OViN en 2018-2019: ODiN

Figuur 6.8 Fietsgebruik 2015-2019 in Nederland. (Bron: <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kaarten/fietsgebruik>)

Een interessante ontwikkeling is de opkomst van deelmobiliteit. Hierbij worden auto's, fietsen of andere vervoersmiddelen via een systeem door verschillende gebruikers benut, waardoor er sprake kan zijn van efficiënter gebruik van het vervoersmiddel en de openbare ruimte. Ter illustratie: de gemiddelde personenauto in Nederland staat meer dan 90 % van de tijd stil op een parkeerplaats. In de Kop is in 2020 het concept van zogenaamde Mobipunten gelanceerd, waar op verschillende locaties in de Kop een deelauto of -fiets kan worden genomen om de reis voort te zetten. Deze locaties liggen bijvoorbeeld centraal in de kernen of bij knooppunten van openbaar vervoer, om zo een aanvulling te zijn op de huidige vervoersmogelijkheden. In 2020 zijn in totaal twaalf Mobipunten gerealiseerd in Den Helder, Anna Paulowna, Middenmeer, Schagen, Den Oever, Wieringerwerf, 't Veld en Agriport.

Bovengenoemde vormen van duurzame mobiliteit zijn aanwezig in de gemeente, maar kunnen nog verder ontwikkeld en gefaciliteerd worden. De huidige situatie voor het gebruik van duurzame mobiliteit wordt daarom als redelijk beoordeeld.

Autonome ontwikkeling

De verwachting is dat de bevolkingsgroei voorlopig zal aanhouden. De komende jaren wordt er namelijk een sterke groei aan arbeidsplaatsen verwacht bij de Koninklijke Marine en rondom de energietransitie en het maritieme cluster in Den Helder. Groei betekent meer bewegingen binnen de gemeente en daarmee ook meer druk op infrastructuur.

Een belangrijke ontwikkeling op het gebied van mobiliteit is de toenemende aandacht voor langzaam verkeer en met name de fiets als vervoersmiddel voor relatief korte reizen binnen de gemeente Den Helder of van of naar de omliggende regio. Het feit dat fietsen gezond en duurzaam is en minder ruimte vraagt qua infrastructuur en parkeren maakt het een interessant alternatief voor autovervoer. De gemeente kan een rol spelen in het stimuleren van fietsgebruik en het verzorgen van de juiste randvoorwaarden voor inwoners om de fiets te pakken. Ook de aanwezigheid van aantrekkelijke, groene routes kan een rol spelen in het fietsgebruik.

Deelmobiliteit is al in opkomst en zal verder ontwikkelen. Een van de concepten die in dit kader al vorm hebben gekregen zijn de 'Mobipunten'. Er is bestaand beleid om in elke wijk een Mobipunt te hebben en dit beleid is in uitvoering. Bij grotere ontwikkelingen wordt bekeken in hoeverre deelmobiliteit kan worden meegenomen. Hierdoor kan het autobezit en daarmee het aantal noodzakelijk aan te leggen parkeerplaatsen worden verminderd.

Er worden verder geen grote veranderingen doorgevoerd om het gebruik van duurzame vervoermiddelen te stimuleren. De autonome ontwikkeling voor het gebruik van duurzame mobiliteit wordt daarom beoordeeld als redelijk.

6.4.2.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie duurzame mobiliteit

In de omgevingsvisie staat beschreven dat ingezet wordt op een transitie naar meer duurzame mobiliteit. Wandelen en fietsen moet altijd veilig mogelijk zijn, ook voor mensen die minder mobiel zijn of een beperking hebben. Er wordt ruimte gegeven aan langzaam (= duurzaam) verkeer: om fietsen te stimuleren komt er een doorfietsroute tussen Den Helder en Julianadorp en vanaf daar ook richting de regio en wordt er ook op andere (knel)punten gewerkt aan goede fietsverbindingen binnen Den Helder en richting buurgemeenten. Den Helder heeft de ambitie om de meest fietsvriendelijke gemeente te willen worden.

Een andere manier waarop wordt ingezet op duurzame mobiliteit is concentratie van verschillende mobiliteitsvormen in en rondom het stationsgebied en inzet op de kracht en kwaliteit van de knooppunten van openbaar vervoer en het aantrekkelijker en uitnodigender maken van stationsgebieden om op die manier gebruik van het OV en andere mobiliteitsvormen te stimuleren. Ook deelvervoer is een belangrijke vorm van duurzame mobiliteit waar aandacht voor is binnen de gemeente: er worden mobiliteitshubs gecreëerd om multimodale en deelmobiliteit te ondersteunen.

Om de transitie naar elektrische mobiliteit te faciliteren wordt een dekkend netwerk van laadinfrastructuur aangelegd.

Duurzame mobiliteit krijgt zeker aandacht in de omgevingsvisie en gezien het bovenstaande is de conclusie dat omgevingsvisie een positief effect heeft op het gebruik van duurzame mobiliteit.

6.4.3 Verkeersveiligheid

6.4.3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling verkeersveiligheid

Huidige situatie

Uit onderzoek van de GGD Hollands Noorden uit 2018 blijkt dat het aantal verkeersslachtoffers in Den Helder in 2015 op 317 lag.¹⁵ Cijfers van het Bestand geRegistreerde Ongevallen Nederland (BRON) van Rijkswaterstaat laten zien dat die aantallen na 2016 over het algemeen zijn gaan dalen.

Tabel 6.1 Aantal door de politie geregistreerde verkeersongevallen, gewonden en doden in de gemeente Den Helder

Tijdperiode	Status	Verkeersongevallen	Gewonden	Doden
2017	Definitief	316	69	2
2018	Afgesloten	315	69	5
2019	Afgesloten	283	64	2
2020	Afgesloten	231	47	0
2021	Afgesloten	221	41	1
2022 tot en met Q2	Voorlopig	131	32	1
Totaal		1.497	322	11

© 2022 VIA, Overzicht verkeersongevallen en -slachtoffers per tijdsperiode

In bovenstaande tabel 6.1 uit de verkeersveiligheidsrapportage BLIQ¹⁶ is te zien dat het aantal verkeersongevallen in de jaren sinds 2017 is afgenomen, evenals het aantal gewonden. Het aantal doden ten gevolge van verkeersongevallen blijft boven de 0, met een piek van 5 doden in 2018 (0 is het streven van de Europese Unie voor 2050). Interessant is ook dat in ditzelfde rapport (pagina 5) staat beschreven dat ongeveer 74 % van de verkeersslachtoffers valt in de groep 'kwetsbare vervoerswijzen' (langzaam vervoer).

Hoewel het totaal aantal ziekenhuisopnamen van verkeersslachtoffers de afgelopen jaren lijkt te stabiliseren in de regio Noord-Holland Noord, ligt het aantal slachtoffers hoger dan in andere regio's binnen de provincie. Inwoners van de noordelijke regio van de provincie worden relatief vaker behandeld op de spoedeisende hulp en/of in het ziekenhuis als gevolg van een verkeersongeval. Oorzaken voor deze afwijking zijn niet nader onderzocht. Het rapport Verkeersongevallen in Noord-Holland spreekt van mogelijke oorzaken: demografische verschillen, verschillen in inrichting van wegen, ander gedrag van weggebruikers of verhoogd risico's door meer reizigerskilometers.

De ontwikkeling van de afgelopen jaren laat een positieve trend zien voor het aantal verkeersslachtoffers.

¹⁵ GGD Hollands Noorden, november 2018, <https://gezondnbn.nl/jive>

¹⁶ STAR, 2022, BLIQ, Focus op veilig en vlot verkeer in Gemeente Den Helder, Verkeersveiligheidsrapportage Periode 2017 t/m Q2 2022.

De situatie was slecht en is verbeterd. De 0-norm van de Europese Unie (voor 2050) voor verkeersdoden is echter nog niet behaald en ook ligt het aantal verkeersslachtoffers hoger in de regio Noord-Holland Noord dan in andere regio's binnen de provincie. Op basis van bovenstaande wordt de huidige situatie voor verkeersveiligheid beoordeeld als slecht.

Autonome ontwikkeling

De meeste ongelukken in het verkeer gebeuren als gevolg van menselijke fouten. Als auto's meer zelfrijdend zijn en automatisch verbonden zijn met andere auto's en verkeersdeelnemers, dan ontstaat er een systeem waarin menselijke fouten steeds minder een rol spelen. Ook kunnen technologische ontwikkelingen zoals autonoom en 'connected' rijden leiden tot een verkleining van de verkeersruimte. In potentie kan dit een zeer grote, positieve impact hebben op verkeersveiligheid vanwege een efficiënter verkeers- en transportsysteem en het doorontwikkelen van dynamisch verkeersmanagement. Echter, hoe snel dit gaat, hoe goed de technologie ongelukken kan voorkomen en in hoeverre de nieuwe vervoerssystemen een eigen infrastructuur vereisen, is nog onzeker.

Innovaties kunnen ook verkeersveiligheidsrisico's met zich meebrengen. Zo leiden activiteiten als mobiel bellen, whatsappen en het instellen van het navigatiesysteem tot afleiding in het verkeer. Verkeersafleiding vormt daarom een belangrijk thema binnen verkeersveiligheid.

Een andere ontwikkeling, die risico's kan opleveren is de elektrische fiets. Wanneer accu's verbeteren en snelheden verhoogd worden, kan de fiets op termijn een aantrekkelijk vervoermiddel worden voor middellange afstanden. Deze ontwikkeling kan echter risico's opleveren, bijvoorbeeld wanneer senioren vaker gebruik gaan maken van e-bikes. Senioren zijn een kwetsbare bevolkingsgroep, waarvoor de consequentie van een fietsongeval groter wordt door de hogere snelheid. Aangezien de trend in de Noordkop een afname van mensen in de leeftijdscategorie onder de 65 en een toename van mensen in de leeftijdscategorie boven de 65 toont, is er mogelijk sprake van een risicotename.

Aangezien technologische ontwikkelingen zich voortzetten, maar er anderzijds sprake is van een mogelijke risicotename wordt de autonome ontwikkeling beoordeeld als redelijk.

6.4.3.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid gaat in de gemeente Den Helder met name over fietsen en over de snelheid van gemotoriseerd vervoer. In de omgevingsvisie heeft de gemeente beleid opgenomen om de verkeersveiligheid te verbeteren en staat beschreven dat Den Helder een fietsvriendelijke gemeente wil zijn en actief werkt aan het vergroten van de rol van de fiets in het kader van mobiliteit binnen de gemeente. Zo komt er een fietstunnel bij station Den Helder Zuid, wordt er ingezet op een doorfietsroute tussen Julianadorp en Den Helder, ligt de focus op zwakke of ontbrekende schakels in het fietsnetwerk en is het de visie dat fietsers voorrang gaan krijgen op rotondes binnen de bebouwde kom. Als het gaat om maximumsnelheid, is het de bedoeling dat op een aantal wegen de maximumsnelheid omlaag gaat. Hierbij wordt binnen de bebouwde kom zoveel mogelijk ingezet op het afwaarderen van wegen zonder gebiedsontsluitende functie van 50 km/u naar 30 km/u.

Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt ruimte en prioriteit gegeven aan langzaam verkeer. Daarnaast is de ontmenging van verkeersstromen op de N250 een van de speerpunten in de omgevingsvisie. De herinrichting naar toeristische kustroute van het zuidelijk deel van de Jan Verfaillweg en de Zanddijk biedt ook kansen om de oversteekbaarheid te verbeteren en daarmee de veiligheid voor langzaam verkeer. De verwachting is dat de omgevingsvisie per saldo een positieve invloed heeft op de verkeersveiligheid.

6.4.4 Samenvatting resultaten

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed ontwerp omgevingsvisie
Bereikbaarheid	Redelijk	Redelijk	
Duurzame mobiliteit	Redelijk	Redelijk	
Verkeersveiligheid	Slecht	Redelijk	

6.5 Geluid

6.5.1 Verkeerslawaaai

6.5.1.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling verkeerslawaaai

Huidige situatie

Den Helder heeft vanwege de ligging in de kop van Noord-Holland geen doorgaande wegen. Wel is de N250 de route naar de boot naar Texel. Er zijn geen snelwegen, wel een provinciale weg (de N250), twee regionale 60 km/u wegen en relatief veel 50 km/u wegen.

In Den Helder is vaker dan gemiddeld sprake van geluidoverlast van verkeer over kleinere wegen, waar maximaal 50 km/u of 30 km/u gereden mag worden. Omdat wel voldaan wordt aan wettelijke normen, is de beoordeling van de huidige situatie voor geluidoverlast door verkeer redelijk.

Autonome ontwikkeling

In de autonome ontwikkeling verandert de situatie niet wezenlijk. Doordat er meer woningen worden gebouwd, zullen er mogelijk meer mensen last krijgen van verkeerslawaaai. Tegelijk zal het verkeerslawaaai afnemen, doordat steeds meer nieuwe auto's elektrisch en dus stil zijn. Bovendien wordt in de autonome ontwikkeling steeds meer gebruik gemaakt van duurzaam vervoer, zoals de fiets en het openbaar vervoer, wat niet gepaard gaat met (meer) geluidoverlast.

De beoordeling van de autonome ontwikkeling voor geluidoverlast door verkeer is daarom per saldo gelijk aan de huidige situatie, namelijk redelijk.

6.5.1.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie verkeerslawaai

Conform de omgevingsvisie wordt de komende jaren gekeken welke wegen binnen de bebouwde kom kunnen worden afgewaardeerd naar 30 km/u wegen, zonder negatieve gevolgen voor de bereikbaarheid en doorstroming. Deze maatregel wordt getroffen in verband met het verbeteren van de verkeersveiligheid, maar leidt ook tot vermindering van de geluidoverlast van deze wegen. De omgevingsvisie zet bovendien in op het treffen van isolerende maatregelen in woningen. Daarmee kan zowel het energieverbruik als de hinder die mensen ervaren van het verkeerslawaai worden verminderd. Het effect van de omgevingsvisie is dus dat geluidoverlast door verkeer zal afnemen, door de afwaardering van wegen. Tegelijkertijd zal het resterende lawaai tot minder overlast leiden, door isolatie van woningen.

De omgevingsvisie streeft ernaar woningen en functies die overlast geven, zoals zwaardere bedrijvigheid en doorgaand verkeer, van elkaar te scheiden. Ook dit zal leiden tot een afname van geluidoverlast door verkeer.

De toename van het verkeer als gevolg van de woningbouw en economische ontwikkeling volgens de omgevingsvisie zal mogelijk tot gevolg hebben dat meer mensen overlast kunnen ervaren als gevolg van verkeerslawaai. Maar net als in de autonome ontwikkeling zal tegelijk het verkeerslawaai afnemen doordat steeds meer nieuwe auto's (en overige vervoermiddelen) elektrisch zullen zijn. Vanaf 2030 moeten in Nederland alle nieuwe auto's elektrische auto's zijn, en vanaf 2050 mogen er in Europa geen brandstofauto's meer de weg op. Elektrische auto's zijn stille auto's. Bovendien wordt in de omgevingsvisie ingezet op meer duurzame mobiliteit, die niet gepaard gaat met (meer) geluidoverlast.

Het effect van de omgevingsvisie op geluidoverlast door verkeer is gezien het bovenstaande naar verwachting positief.

6.5.2 Industrielawaai

6.5.2.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling industrielawaai

Huidige situatie

In Den Helder zijn vijf gezoneerde industrieterreinen aanwezig: Haven Den Helder, Westoever, Oostoever, De Kooy en Kooypunt. In de Haven Den Helder is de geluidproductie voornamelijk het gevolg van onderhoud van schepen. Zonering houdt in dat binnen bepaalde afstanden (zones) tot de verschillende geluidbronnen waarden voor de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting zijn toegekend.

Op de gevels van verschillende panden met geluidgevoelige functies langs de Haven Den Helder wordt de maximaal toegestane waarde voor de geluidbelasting overschreden. Naar verwachting kan dit hersteld worden door hogere waarden vast te stellen en/of in lijn te brengen met de aangrenzende panden. Voorts wordt onderzocht of bij de geluidproducerende bedrijven de best beschikbare technieken worden toegepast. De conclusies zullen worden verwerkt in het geluidreductieplan dat in 2023 wordt vastgesteld.

De zoneringen van de Haven Den Helder blijven deels in woongebieden liggen, waardoor omwonenden mogelijk hinder kunnen ondervinden van het gezoneerde industrieterrein.

Ook buiten de gezoneerde industrieterreinen is sprake van zwaardere bedrijvigheid die geluidhinder kan veroorzaken. Daarom is voor de huidige situatie de beoordeling van de geluidoverlast door bedrijven redelijk.

Autonome ontwikkeling

In de autonome ontwikkeling zullen bedrijven verduurzamen. Door isolatie van bedrijfsloodsen kan de geluidbelasting in de omgeving minder worden. Door aanpassing van bedrijfsprocessen in dat kader kan de geluidbelasting zowel toe- als afnemen. De verwachting is dat dit netto niet leidt tot een grote verandering van de geluidoverlast door bedrijven. Deze geluidbelasting blijft in ieder geval binnen de wettelijke normen.

De autonome ontwikkeling voor geluidoverlast door bedrijven wordt daarom als redelijk beoordeeld, omdat er in de autonome ontwikkeling anders dan de verduurzaming geen belangrijke veranderingen zijn voorzien.

6.5.2.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie industrielawaai

Volgens de omgevingsvisie wordt zwaardere bedrijvigheid op bedrijventerreinen dichterbij de bestaande woonwijken (met uitzondering van de haven) meer geclusterd door deze te verplaatsen naar gezoneerde industrieterreinen waar nog geluidruimte over is, en die verder van woonbebouwing zijn gesitueerd. Het betreft de bedrijventerreinen Oostoever en Kooypunt. De mogelijke geluidhinder als gevolg van deze bedrijven neemt daardoor af. De ruimte die daardoor ontstaat zal gebruikt worden voor het mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen van een minder zware milieucategorie. De geluidruimte die ontstaat door de verplaatsing van zwaardere bedrijven zal dus niet opnieuw worden ingevuld.

Binnen de haven wordt ruimte gecreëerd voor nieuwe ontwikkelingen door binnen de haven het ruimtegebruik van de bestaande activiteiten te optimaliseren en niet havengebonden activiteiten zoveel mogelijk te verplaatsen naar gebieden buiten de haven. Naast fysieke ruimte ontstaat hierdoor mogelijk ook geluidruimte. Echter, deze geluidruimte wordt benut om ruimte te bieden aan nieuwe ontwikkelingen, die de geluidruimte mogelijk (deels) opnieuw invullen. De geluidbelasting vanuit de haven op de omliggende woonwijken zal daarom gelijk blijven of - in het gunstige geval dat niet alle geluidruimte opnieuw ingenomen hoeft te worden – verbeteren. In de omgevingsvisie is aangegeven dat er door middel van zonering en gebruik van de best beschikbare technieken naar gestreefd wordt om de geluidbelasting zoveel mogelijk te beperken.

Het effect van de omgevingsvisie op geluidoverlast door bedrijven wordt beoordeeld als beperkt.

6.5.3 Stiltegebieden

6.5.3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling stiltegebieden

Huidige situatie

In figuur 6.9 is het stiltegebied rondom Den Helder aangegeven. De begrenzing volgt de geluidzoning rondom industrieterrein Haven Den Helder en industrieterrein Oostoever ten zuiden van de haven. Het stiltegebied betreft onder andere het Natura 2000-gebied Waddenzee. In stiltegebieden mag de geluidnorm van 40 dB niet worden overschreden. Omdat het stiltegebied grenst aan de haven en industrieterrein Oostoever, is de verwachting dat in de huidige situatie de geluidnorm van 40 dB langs de randen van het gebied grenzend aan Den Helder benut wordt.

De beoordeling van de huidige situatie is goed.

Autonome ontwikkeling

In de autonome ontwikkeling zijn geen grote veranderingen te verwachten. De belangrijkste verandering zou een verandering van de geluidbelasting vanuit de haven zijn. Dit is een gezonde industrieterrein, waarvoor de vastgelegde geluidbelasting - die voor zover bekend volledig benut wordt - niet mag toenemen. Mocht er een afname van de geluidbelasting komen, bijvoorbeeld als gevolg van de elektrificering van de scheepvaart, dan zal die geluidruimte benut worden voor nieuwe ontwikkelingen. Er is dus geen verandering te verwachten. De beoordeling van de autonome ontwikkeling is net als voor de huidige situatie goed.

Figuur 6.9 Begrenzing van stiltegebied (groene gebied) rondom Den Helder (Bron: omgevingsvisie Den Helder, onderdeel Verkenningen)

6.5.3.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie stiltegebieden

In de omgevingsvisie is opgenomen dat bij de verdere ontwikkeling van het havengebied gezocht wordt naar mogelijkheden om door middel van zonering en gebruik van de best beschikbare technieken de geluidsbelasting zoveel mogelijk te beperken, en dat voorkomen wordt dat de geluidsbelasting op de Waddenzee, waaronder het stiltegebied op enkele kilometers buiten de haven van Den Helder, hierdoor extra toeneemt. Nieuwe ontwikkeling in de haven zullen hieraan getoetst worden. Dit betekent dat geen verslechtering zal optreden.

Indien in de huidige situatie reeds sprake is van een belasting van de maximale belasting van 40 dB voegt dit niets toe, maar als de belasting lager is, zal het stiltegebied als gevolg van de omgevingsvisie extra beschermd worden.

Het effect van de omgevingsvisie op het stiltegebied wordt beoordeeld als beperkt.

6.5.4 Samenvatting resultaten

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed Omgevingsvisie
Verkeerslawaaï	Redelijk	Redelijk	
Industrielawaaï	Redelijk	Redelijk	
Stiltegebieden	Goed	Goed	

6.6 Luchtkwaliteit

6.6.1 Luchtkwaliteit

6.6.1.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling luchtkwaliteit

Huidige situatie

In vrijwel heel Nederland voldoet de luchtkwaliteit aan de Europese grenswaarden. Plaatselijk wordt de Europese grenswaarde voor stikstofdioxide nog overschreden, voornamelijk als gevolg van druk verkeer in binnensteden en intensieve veehouderijen. Dit blijkt uit de rapportage van het nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). De trend is dat de luchtkwaliteit verbetert. Dit komt vooral door schonere auto's en maatregelen zoals milieuzones en autoluwe gebieden in steden.

In de huidige situatie is de luchtkwaliteit in Den Helder goed. Er wordt ruim voldaan aan de Europese grenswaarden. Het betreft grenswaarden voor fijnstof en stikstofdioxide.

Maar ook onder de grenswaarden kan luchtverontreiniging schadelijk zijn voor de gezondheid. Daarom is er landelijk beleid om de luchtkwaliteit verder te verbeteren.

De overheid heeft in 2020 het Schone Lucht Akkoord (SLA) opgesteld. Hierin spreken de rijksoverheid, provincies en gemeenten met elkaar af de luchtkwaliteit in Nederland tot 2030 verder te verbeteren. Naar verwachting zal de luchtkwaliteit in Nederland daarom de komende jaren verder verbeteren. Den Helder heeft het schone luchtakkoord niet getekend, omdat de lucht in Den Helder al schoon is en hier geen extra maatregelen nodig zijn.

Ondanks dat de luchtkwaliteit goed te noemen is op basis van de landelijke (Europese) normen, voldoet de luchtkwaliteit niet aan de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).

De luchtkwaliteit in de huidige situatie wordt als goed beoordeeld.

Autonome ontwikkeling

In de autonome ontwikkeling is de verwachting dat de luchtkwaliteit in Nederland als gevolg van het SLA structureel zal verbeteren. Dit zal ook voor Den Helder positieve gevolgen hebben, en leiden tot een verdere verbetering van de luchtkwaliteit, omdat maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit doorwerken in de wijde omgeving.

Naast de verwachte verbetering als gevolg van het SLA leiden de afspraken uit het Klimaatakkoord tot een verdere verbetering van de luchtkwaliteit. Reductie van de uitstoot van broeikasgassen, oftewel de verbranding van fossiele brandstoffen, gaat gepaard met de reductie van de voor luchtvervuiling maatgevende stoffen stikstofdioxide en fijnstof.

In de autonome ontwikkeling verbetert de luchtkwaliteit.

De autonome ontwikkeling wordt daarom eveneens als goed beoordeeld.

6.6.1.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie luchtkwaliteit

De omgevingsvisie zet in op duurzame mobiliteit, namelijk het gebruik van de fiets, elektrisch (deel)vervoer en het openbaar vervoer (de trein). Dit gebeurt door infrastructuur aan te passen, (door)fietspaden aan te leggen en te zorgen voor een aantrekkelijke stationsomgeving rond Den Helder Zuid. Een aantrekkelijke stationsomgeving zal eraan bijdragen dat meer gebruik gemaakt zal worden van de trein. Duurzame mobiliteit leidt tot een verbetering van de luchtkwaliteit, omdat er minder fossiele brandstoffen verbrand zullen worden. Bij de transitie naar meer duurzame mobiliteit, waarvoor een concrete uitwerking nog volgt, wordt ernaar gestreefd te voldoen aan de WHO-normen.

Nieuwe woningen worden volgens het Bouwbesluit gasloos gebouwd. In samenhang met het stimuleren van duurzame mobiliteit is het niet te verwachten dat de nieuwe woningen - en het mede als gevolg daarvan hogere inwonertal - zullen leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. In het verleden was het wel mogelijk dat woningbouw plaatselijk tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leidde door toename van de verbranding van fossiele brandstoffen door autoverkeer en de verwarming van de huizen. Daarbij moet wel opgemerkt worden dat de omschakeling naar elektrisch vervoer langzaam gaat. In Nederland moeten alle nieuwe auto's vanaf 2030 emissieloos zijn. Pas in 2050 mogen in Europa geen brandstofvoertuigen meer de weg op.

Ook bij nieuwe (uitbreiding van) bedrijvigheid wordt gelet op de effecten voor omwonenden. Overlast door vrachtverkeer, dat verhoudingsgewijs een veel grotere uitstoot van verontreinigende stoffen heeft dan personenvervoer, wordt vermeden.

De in de omgevingsvisie voorziene omvorming van 50 km/u wegen naar 30 km/u wegen heeft plaatselijk een positief effect op de luchtkwaliteit, omdat dit leidt tot minder uitstoot van vervuilende stoffen door het verkeer dat nog op fossiele brandstoffen rijdt.

De verdere ontwikkeling van het maritiem cluster (van zowel de civiele haven als de marinehaven) is een bestuurlijke ambitie van rijk, provincie en gemeente. Hiervoor is extra kaderuimte nodig.

Ruimtelijk gezien kan de haven niet uitbreiden, vanwege de ligging tussen de stad Den Helder en de Waddenzee, een beschermd Natura 2000-gebied. De manier om extra kaderuimte voor de ontwikkeling binnen het Maritiem Cluster te vinden, is een herverdeling van functies. Door niet-havengebonden functies te verplaatsen naar buiten het Maritiem Cluster, ontstaat kaderuimte voor havengebonden functies. Om bovendien geluidsoverlast vanuit de haven in de aanliggende woonwijken te verminderen, worden zwaardere functies verplaatst, verder van de woonbebouwing af, zodanig dat de benodigde geluidruimte ontstaat. De haven wordt daarmee niet groter, maar efficiënter ingericht waardoor ruimte ontstaat voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kan ertoe leiden dat de luchtkwaliteit bij de woonbebouwing rondom de haven verbetert.

Om bedrijven (buiten de haven) in de gemeente voldoende ruimte te geven om te ondernemen, wordt zwaardere bedrijvigheid, te bepalen aan de hand van de milieucategorie (hoge categorie 3, en categorie 4), geconcentreerd op locaties verder van woongebieden, zoals op bedrijventerreinen Kooypunt en Oostoever. Op de bedrijventerreinen Ambachtsweg, De Dogger en Westoever wordt juist ingezet op lichte bedrijvigheid (tot lage categorie 3), gezien de nabijheid van woonfuncties. Die verplaatsing leidt mogelijk tot een verbetering van de luchtkwaliteit in gebieden met woonbebouwing.

De omgevingsvisie leidt gezien het bovenstaande naar verwachting plaatselijk (bij woonbebouwing) tot een verdere verbetering van de luchtkwaliteit. Daarom is de beoordeling van het effect van de omgevingsvisie op de luchtkwaliteit positief.

6.6.2 Samenvatting resultaten

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed Omgevingsvisie
Luchtkwaliteit	Goed	Goed	

6.7 Externe veiligheid

6.7.1 Externe veiligheid

6.7.1.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling externe veiligheid

Huidige situatie

In Den Helder zijn een aantal functies gevestigd die risico's op het gebied van externe veiligheid met zich meebrengen. De risicobronnen die onder de regelgeving voor externe veiligheid vallen zijn LPG-tankstations, buisleidingen (hogedruk aardgastransportleidingen), meerdere militaire explosieaandachtsgebieden, de luchthaven Den Helder Airport, de installatie van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) en de bijbehorende gasleidingen voor aanlanding van aardgas vanaf de Noordzee, een mestvergistingsinstallatie, de Sevesco-inrichting, opslag van propaan en propeen in opslagtanks en de verlading van methanol vanuit schepen (zie ook de risicokaart op www.atlasleefomgeving.nl). Om de veiligheid van inwoners te waarborgen zijn wettelijke veiligheidscontouren rondom deze functies getrokken, waarbinnen sommige functies niet worden toegelaten en/of extra maatregelen nodig zijn om de veiligheid te garanderen.

In figuur 6.10 zijn ter illustratie voor een deel van de gemeente (het gebied binnen de gele contour) een aantal risicobronnen zoals LPG-tankstations en buisleidingen (hogedruk aardgastransportleidingen) en opgenomen, met de bijbehorende aandachtsgebieden. De paarse en rode contouren omvatten brandaandachtsgebieden van verschillende type buisleidingen, oranje contouren omvatten explosieaandachtsgebieden.

Figuur 6.10 Risicobronnen met veiligheidscontouren (bron: Verkenningen, bijlage bij de omgevingsvisie)

Omdat het aantal risicobronnen in Den Helder relatief hoog is, wordt de situatie voor de huidige situatie als slecht beoordeeld, zowel voor het groepsrisico als voor het plaatsgebonden risico.

Autonome ontwikkeling

De verwachting is dat de externe veiligheid in Den Helder niet zal veranderen in de autonome ontwikkeling. Er is in de haven op dit moment geen mogelijkheid voor de vestiging van nieuwe bedrijven. Bestaande bedrijven kunnen niet uitbreiden. Dit geldt ook voor de marinehaven. Ook in de rest van de gemeente is op het moment geen mogelijkheid voor uitbreiding of vestiging van nieuwe bedrijven. De verwachting is dus niet dat het risico van bestaande risicobronnen zal toenemen of dat er nieuwe risicobronnen bij komen. Ook voor de luchthaven zijn geen ontwikkelingen voorzien.

In de autonome ontwikkeling gaat de installatie van de NAM, waarmee aardgas aan land gebracht wordt, mogelijk een rol spelen in de aanlanding van op zee met windenergie geproduceerde waterstof. Dit zal niet leiden tot een wezenlijke verandering van de externe veiligheid rondom deze installatie, omdat waterstof net als aardgas risico's oplevert. De situatie voor de autonome ontwikkeling verandert ook ten aanzien van andere nu aanwezige risicobronnen niet, en wordt daarom eveneens als slecht beoordeeld.

6.7.1.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie externe veiligheid

Groepsrisico

De inbreiding van Den Helder door woningbouw binnen de stad te realiseren betekent dat het aantal inwoners binnen de bestaande veiligheidscontouren kan toenemen. Dit kan – ondanks dat als gevolg van de omgevingsvisie mogelijk ook risicobronnen verder van de woonbebouwing af komen te liggen - leiden tot een toename van het groepsrisico, omdat bij een ongeluk met gevaarlijke stoffen dan meer mensen betrokken zullen zijn. Daarom is de beoordeling van het effect van de omgevingsvisie op het groepsrisico negatief.

Plaatsgebonden risico

De verdere ontwikkeling van het maritiem cluster (van zowel de civiele haven als de marinehaven) is een bestuurlijke ambitie van rijk, provincie en gemeente. Hiervoor is extra kaderuimte nodig. Ruimtelijk gezien kan de haven niet uitbreiden, vanwege de ligging tussen de stad Den Helder en het beschermde Natura 2000-gebied de Waddenzee. De manier om extra kaderuimte voor de ontwikkeling binnen het maritieme cluster te vinden, is een herverdeling van functies. Door niet-havengebonden functies te verplaatsen naar buiten het maritiem cluster, ontstaat kaderuimte voor havengebonden functies. Om bovendien geluidoverlast vanuit de haven in de aanliggende woonwijken te verminderen, worden zwaardere functies verplaatst, verder van de woonbebouwing af, zodanig dat de benodigde geluidruimte ontstaat. De haven wordt daarmee niet groter, maar efficiënter ingericht waardoor ruimte ontstaat voor nieuwe ontwikkelingen. Hierdoor ontstaat mogelijk ook ruimte voor de vestiging van nieuwe risicobronnen, waardoor het plaatsgebonden risico kan toenemen.

Om bedrijven (buiten de haven) in de gemeente voldoende ruimte te geven om te ondernemen, wordt zwaardere bedrijvigheid, te bepalen aan de hand van de milieucategorie (hoge categorie 3, en categorie 4), geconcentreerd op locaties verder van woongebieden, zoals op bedrijventerreinen Kooypunt en Oostoever. Op de bedrijventerreinen Ambachtsweg, De Dogger en Westoever wordt juist ingezet op lichte bedrijvigheid (tot lage categorie 3), gezien de nabijheid van woonfuncties. Dit kan ertoe leiden dat risicobronnen verder van woonlocaties af komen te liggen, waardoor het plaatsgebonden risico kan afnemen.

Specifiek over de omgang met risicobronnen wordt in de omgevingsvisie aangegeven dat deze risicobronnen een belangrijke rol spelen in de economische positie van Den Helder, waardoor de mogelijkheden om risico's volledig weg te nemen beperkt zijn. Wel streeft de gemeente ernaar om risicobronnen zoveel mogelijk te clusteren in gebieden die verder van woonbuurten gelegen zijn, bovenop de wettelijke vastgelegde bescherming(zones).

Vanwege de mogelijkheid dat het plaatsgebonden risico toeneemt door de ontwikkeling van de haven enerzijds, en de mogelijkheid dat het plaatsgebonden risico afneemt als gevolg van de verplaatsing van bedrijven naar veiligere locaties anderzijds, is de beoordeling van het effect van de omgevingsvisie op het plaatsgebonden risico per saldo beperkt.

6.7.2 Samenvatting resultaten

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Concept omgevingsvisie
Groepsrisico	Slecht	Slecht	
Plaatsgebonden Risico	Slecht	Slecht	

Aanbeveling voor het vervolg, externe veiligheid

Voor externe veiligheid geldt dat de omgevingsvisie het risico met zich meebrengt dat de externe veiligheid verder onder druk komt te staan. Maar de omgevingsvisie biedt ook kansen om de externe veiligheid juist te vergroten, vanwege het doel om zwaardere bedrijvigheid te clusteren en geluidruimte en kaderuimte in de haven te creëren door het herschikken van functies. Aanbevolen wordt om de huidige situatie nader te analyseren en de kansen en mogelijkheden nader te onderzoeken, met als doel beleid te ontwikkelen waarmee zowel economische als maatschappelijke meerwaarde wordt gerealiseerd.

6.8 Landschap en cultuurhistorie

6.8.1 Landschappelijke waarden

6.8.1.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling landschappelijke waarden

Huidige situatie

Het landschap van de gemeente Den Helder kent een grote diversiteit. Het kenmerkt zich door open landschappen (duinen, polders en kwelders) en kust- en duinlandschappen.

Het open landschap van duinen, polders en kwelders is karakteristiek voor Den Helder en de verre uitzichten over de polder en op de duinen zijn kenmerkend voor de gemeente. De historische Koegraspolder en Huisduinerpolder vormen de scheiding tussen de stad Den Helder en de kernen Huisduinen en Julianadorp.

Bij de entree van Den Helder komen verschillende structuren als het Noordhollandsch Kanaal, de N9, de N99, het Balgzandkanaal en de haven samen, maar er is geen sprake van ruimtelijke samenhang.

Den Helder ligt aan drie kusten, namelijk de Noordzee, het Marsdiep en de Waddenzee. De verbinding van Den Helder en Julianadorp met de kusten is echter niet optimaal. De Helderse Zeewering is op dit moment een belangrijke barrière tussen de wijk Stad binnen de Linie en de zee. Ook de verbinding van Den Helder met de Waddenzee is nog slechts op een beperkt aantal plaatsen in de gemeente te beleven, terwijl de gemeente Den Helder van de toegangspoorten naar dit natuurgebied vormt (voor wadlopen en vaartochten), dat doorloopt tot in Denemarken.

Ook de stad Den Helder kenmerkt zich door veel ruimte binnen de stad en een eigen karakter van de verschillende wijken. Door het behoud van De Stelling Den Helder en enkele schootsvelden aan de buitenzijde van De Stelling is een open linielandschap ontstaan tussen de verschillende wijken. Daarbij zorgt ook een gedeelte van een voormalige spoorlijn (nu een park) en het Nollengebied voor een open gebied tussen Nieuw Den Helder en De Schooten, en is De Schooten zo opgebouwd dat er veel groen langs de randen te vinden is. Als gevolg hiervan is er veel open, groene ruimte te vinden in de stad Den Helder en hebben de wijken een sterk eigen karakter. Hierdoor zijn de wijken veelal intern gericht en zijn de verbindingen met andere wijken niet altijd even duidelijk of aantrekkelijk. Het groene karakter van de stad en het eigen karakter van de wijken is een kwaliteit van Den Helder, maar de huidige opzet van de stad zorgt ook voor uitdagingen. De open ruimte in de stad is op sommige plekken vooral erg groot, maar kwalitatief weinig sterk.

Op basis van bovenstaande beschrijving en motivering wordt de huidige situatie van de kwaliteit van het landschap beoordeeld als redelijk.

Autonome ontwikkeling

Het aantal woningen in de gemeente neemt toe, maar deze nieuwe woningen worden binnenstedelijk gerealiseerd. Maar niet alleen de stedelijke omgeving van de gemeente Den Helder zal te maken krijgen met een aantal grote trends en ontwikkelingen: ook het landelijk gebied staat voor een transitie, waarvan de impact nog niet precies duidelijk is. In de gemeente Den Helder spelen deze (landbouw)vraagstukken voornamelijk in de Koegraspolder en, in mindere mate, in de Huisduinerpolder.

Er zijn geen autonome ontwikkelingen bekend die daadwerkelijk (grote) impact hebben op het landschap. De autonome ontwikkeling voor de kwaliteit van het landschap blijft daarmee gelijk aan de huidige situatie en wordt als redelijk beoordeeld.

6.8.1.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie landschappelijke waarden

In de omgevingsvisie staat dat de in de gemeente aanwezige identiteiten en kernkwaliteiten, zoals de haven, de drie kusten, De Stelling en het open landschap, een hoofdrol bij de verdere ontwikkeling spelen. Door aan te sluiten bij deze identiteitsdragers en ze te behouden en waar mogelijk te versterken, is het de bedoeling dat kwaliteiten versterkt worden en de identiteit duidelijker herkenbaar en beleefbaar is.

De gemeente wil graag dat bewoners en bezoekers de unieke ligging aan drie kusten ervaren. Ze wil deze ligging graag omarmen en zoveel mogelijk versterken. Er wordt daarom gezocht naar mogelijkheden om Den Helder en Julianadorp beter met de kust te verbinden, bijvoorbeeld door te investeren in nieuwe verbindingen, het verbreden van de kust- en duinlandschappen en de inzet op het mogelijk maken van multifunctioneel gebruik van de Helderse Zeewering, als toekomstbestendige klimaatdijk én nieuwe, unieke woonomgeving. De bedoeling is om Den Helder met deze woningbouw weer landschappelijk te verbinden met de zee en daarmee in feite het (stads)landschap van voor de tweede wereldoorlog te herstellen.

Tegelijkertijd zal de verbreding van deze dijk aan de noordkant van Den Helder (langs het Marsdiep), met daarop woningbouw, mogelijk een negatief effect op landschappelijke waarden hebben: een brede dijk met woningen erop verliest het karakter van een dijk en ziet er niet of minder uit als een dijk (aanzicht). Ook de plaatsing van de Seasaw (kunstwerk) op de dijk heeft impact op het landschap, omdat het een in het oog springend kunstwerk is, dat van grote afstand te zien zal zijn vanuit de stad en vanaf het water. Dit kan zowel als positief of als negatief worden ervaren.

De gemeente wil ook dat De Stelling Den Helder verder wordt ontwikkeld tot een uitnodigend linielandschap dat de wijken Stad binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten met haar bijzondere kwaliteit aan elkaar verbindt. Op veel plaatsen is dat ook mogelijk. Een van de ontwikkelstrategieën die hieraan bijdraagt is het realiseren van nieuwe functies en woningen aan de rand van De Stelling. Bedoeling daarmee is om een aantrekkelijke voorkant aan De Stelling te realiseren en bij te dragen aan het groen en de verbindingen in het gebied.

In de omgevingsvisie wordt ingezet op het versterken van verbindingen tussen de verschillende wijken door de groene, open ruimtes in de stad, zodat er levendige en sociaal veilige verbindingen tussen de wijken liggen en het groen aantrekkelijker wordt om te gebruiken. Voor alle buurten en wijken wordt ingezet op goede verbindingen naar de stadsrand, om op een eenvoudige manier het landschap en open buitengebied beleefbaar te laten zijn. De huidige hoofdgroenstructuur moet verder worden versterkt door optimalisatie van ecologische, cultuurhistorische en esthetische waarden.

Woningbouw kan ook invloed hebben op het landschap. Nieuwe woningbouwontwikkelingen worden in principe binnen het stedelijk gebied gerealiseerd zodat deze ook bijdragen aan de huidige voorzieningen. Waar mogelijk worden functies gecombineerd en wordt transformatie en hergebruik van de bestaande omgeving gestimuleerd, ook in het kader van duurzaam ruimtegebruik. Slechts wanneer binnenstedelijk geen ontwikkelruimte beschikbaar meer is kan worden gekozen voor ontwikkeling aan de rand van de kernen. Dit is het geval ten oosten van Julianadorp: daar is een zoekgebied voor woningbouwontwikkeling in buitenstedelijk gebied, wat nadelige gevolgen voor de openheid van het (polder)landschap kan hebben.

Via de Regionale Energiestrategie heeft Den Helder zich verbonden aan de ambitie om bij te dragen aan de grootschalige opwek van duurzame energie op land. Het zoekgebied daarvoor is de Nieuwe Haven. Daarnaast gaat het in de visie ook over de mogelijkheden van zon op grote daken, zon boven parkeerplaatsen en zon op restgronden in het havengebied. Afhankelijk van de locatie daarvan, kan dit een negatief effect hebben op het landschap. De zoekgebieden hiervoor liggen echter met name op/rond bedrijventerreinen en het havengebied. Een negatief effect zal daarmee minimaal zijn en hoogstens zal wegverkeer op de N250 erop uitkijken.

Het is de visie van Den Helder om de landschappelijke waarden te versterken, samenhang te creëren en de landschappelijke waarden beter beleefbaar te maken. Tegelijkertijd vormen de beoogde ontwikkelingen voor woningbouw buiten Julianadorp mogelijk een bedreiging voor de openheid van het landschap. Het effect van de omgevingsvisie op de kwaliteit van het landschappelijke waarden wordt daarom per saldo als beperkt beoordeeld.

6.8.2 Cultuurhistorische waarden

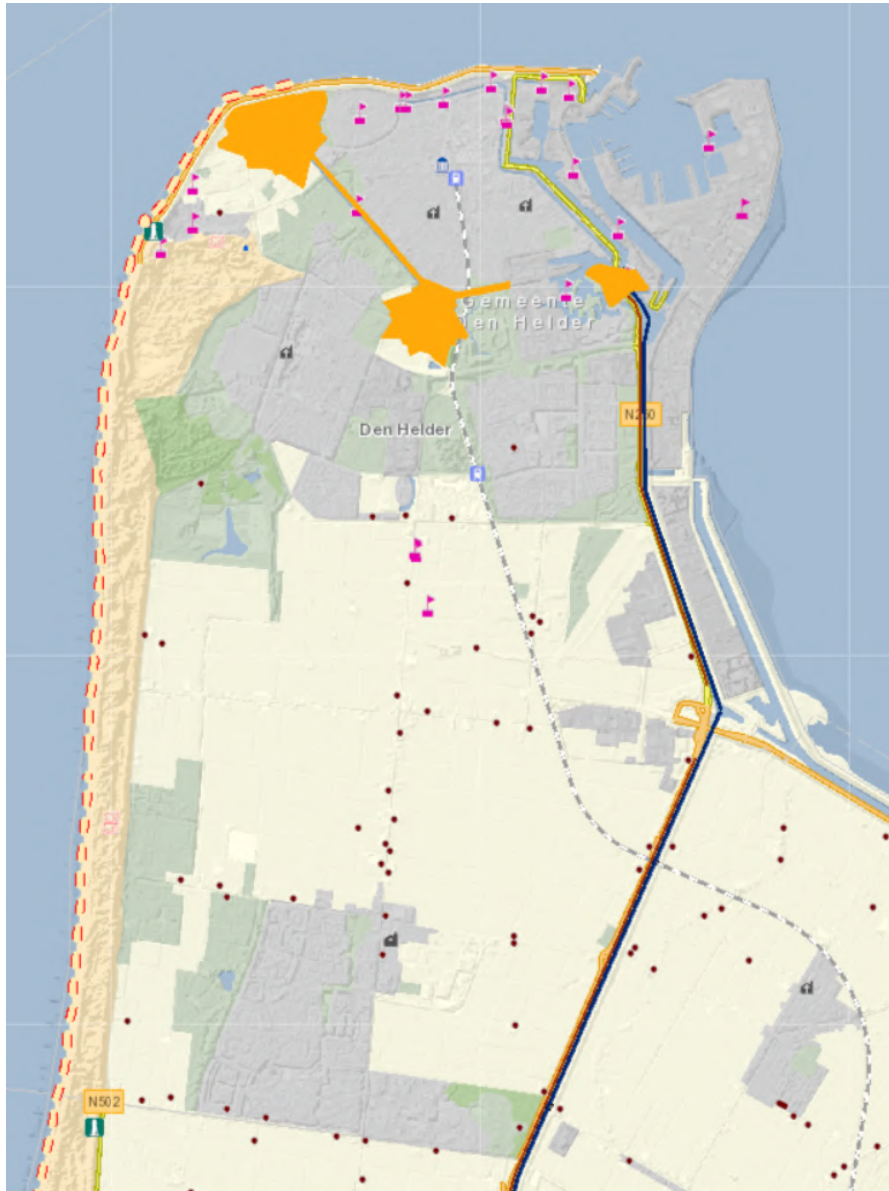
6.8.2.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling cultuurhistorische waarden

Huidige situatie

De gemeente Den Helder is rijk aan cultureel erfgoed. Allereerst staat de Waddenzee op de werelderfgoedlijst van UNESCO. In Den Helder ligt zelfs het startpunt (vanuit Nederlands perspectief) van de Waddenzee.

Op de informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie¹⁷ (zie figuur 6.11) is een open polderlandschap met stolpboerderijen langs de grofmazige wegenstructuur zichtbaar. Belangrijke cultuurhistorische waarden zijn in figuur 6.12 te zien, met direct bijzonder en in het oog springend de Stelling van Den Helder en een deel van de Atlantikwall. Verder vallen het Noordhollandsch Kanaal en de jaagpaden op. Verspreid in de gemeente bevinden zich diverse kerktorens, een watertoren, een vuurtoren en een heel aantal Rijksmonumenten. In Huisduinen is één provinciaal monument in de vorm van een waterstaatkundig werk (pompstation) te zien.

¹⁷ [Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie \(noord-holland.nl\)](#) Geraadpleegd op 17-11-2022

Figuur 6.11 Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie

De provincie heeft in de Leidraad voor Landschap en Cultuurhistorie (LCC) de belangrijkste historische structuurlijnen aangegeven (dragers van het landschap). Deze cultuurhistorische objecten zijn medebepalend voor de identiteit en beleving van het Noord-Hollandse landschap. Figuur 6.12, afkomstig uit de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, laat deze dragers van het landschap zien.

Het Noordhollandsch Kanaal/de N9 is deels beplant met boomsingels. De Stelling van Den Helder, met de vestinglinie en de forten en Atlantikwall zijn cultuurhistorische ruimtelijke dragers.

- Cultuurhistorische objecten
- Stolpenstructuren
 - Stolpenstructuren
 - Stolpboerderijen
 - Stolpboerderijen Provinciaal monument 2015
- Militaire structuren
 - Stelling van Amsterdam
 - Nieuwe Hollandse Waterlinie
 - Stelling van Den Helder
- AtlantikWall
 - 🚧 Bijzondere bunkers
 - 🚧 Kustlijn
 - 🟩 Landgoederen
- Industrieel erfgoed
- Bakens
 - 🏠 Kertorens
 - 🏠 Vuurtorens
 - 🏠 Watertorens
 - Molens
- Waterstaatkundige werken
- Noordhollandsch kanaal
 - 🟦 Noordhollandsch kanaal
 - 🟡 Jaagpaden
- Aanwezige elementen
 - 🏗️ Bruggen, pontveer en schutsluis
- Verdwenen elementen
 - 🏗️ Bruggen en pontveren
- Trekvaarten
- Historische dijken
- Historische spoorwegen
- Archeologische waarden
- Beschermingsregimes
 - 🏛️ Rijksmonumenten
 - 🏛️ Provinciale monumenten
 - 🟩 Stads- en dorpsgezichten
 - 🟡 Overige bouwwerken
 - 🟦 Waterstaatkundige werken

Figuur 6.12 Cultuurhistorische waarden in een deel van de Koegras- Anna Paulownapolder

Zoals op de kaarten uit de LLC is te zien, zijn nog veel cultuurhistorische 'dragers' en objecten van het landschap bewaard gebleven. Deze structuurdragers komen terug in wetgeving en beleid, maar er is geen sprake van een grote beleidsmatige bescherming van alle voornoemde cultuurhistorische waarden.

In 2007 is de Stelling Den Helder, inclusief de schootsvelden, grachtengordel en de historische Rijkswerf Willemsoord aangewezen als Rijksbeschermd stadsgezicht. De gemeente Den Helder spant zich in om het beschermde stadsgezicht in samenhang te behouden. Bij ontwikkeling van/in het gebied moet de gemeente zorgdragen voor bescherming van de cultuurhistorische waarden.

In de Regionale Visie Verblijfsrecreatie staat beschreven dat nieuw aanbod (verblijfsrecreatie) mogelijk is, mits dit het (kust)landschap versterkt. Daarbij moet aansluiting worden gezocht bij de cultuurhistorische waarden in de omgeving: de oorspronkelijke eilandenstructuur, het nollenlandschap, kwelwater, duingebieden, polders en gemalen, molens en boerderijen.

Voor een aantal panden (monumenten, beeldbepalende panden) en gebieden (het Stadshart, Beschermd Stadsgezicht de Stelling Den Helder en de Grachtengordel) zet de gemeente Den Helder deskundigheid in. Initiatieven en aanvragen die van invloed zijn op deze gebieden en/of panden worden voor advies aan de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit voorgelegd. Deze commissie geeft gespecialiseerd en onafhankelijk advies, met oog voor cultuurhistorie, monumenten, architectuur en landschap.¹⁸ Deze werkwijze biedt een vorm van bescherming voor gebieden met cultuurhistorische waarde.

Op basis van het voorgaande wordt de huidige situatie van de kwaliteit van cultuurhistorische waarden beoordeeld als goed.

Autonome ontwikkeling

De aanwezigheid van cultureel erfgoed heeft een positief effect op de herkenbaarheid, identiteit en kwaliteit van de leefomgeving en wordt van groter belang voor een aantrekkelijke leefomgeving, onder andere door toename van leisure en recreatie.

Het (militair) cultuurhistorisch erfgoed kan extra profijt halen uit het toenemend toerisme. In de afgelopen jaren wisten veel bestemmingen in de gemeente Den Helder meer bezoekers te trekken. Jaarlijks wordt het drukker op Willemsoord en ook Fort Kijkduin ziet het aantal bezoekers de afgelopen jaren weer aantrekken. De gemeente Den Helder heeft echter nog meer te bieden, zoals de rest van de Stelling, Huisduinen, het totaalkunstwerk de Nollen en de Waddenkust.

Hoewel de cultuurhistorische waarden in de huidige situatie deels in wetgeving en beleid zijn geborgd, staan deze waarden wel enigszins onder druk. Zo staat in de Regionale Visie Verblijfsrecreatie benoemd dat bij nieuw aanbod van verblijfsrecreatie aansluiting moet worden gezocht bij de cultuurhistorische waarden in de omgeving, maar er zijn bijvoorbeeld geen cultuurhistorische kerngebieden met bijbehorende regels aangewezen. De eerder genoemde Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit heeft bij de totstandkoming van haar adviezen echter wel oog voor cultuurhistorie.

¹⁸ [Begeleiding en beoordeling advies omgevingskwaliteit - Gemeente Den Helder](#) geraadpleegd op 17-11-2022

De autonome ontwikkeling ten aanzien van de kwaliteit van cultuurhistorische waarden wordt per saldo beoordeeld als goed.

6.8.2.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie cultuurhistorische waarden

Den Helder wil in 2050 de poort naar het Waddengebied zijn en gaat hieraan werken door een aantal verbindingen tussen Den Helder en de Waddenzee te realiseren.

In de omgevingsvisie staat dat het cultureel erfgoed belangrijk is bij het vergroten van de omgevingskwaliteit. Dit cultureel erfgoed wordt beschermd en Den Helder streeft naar behoud door ontwikkeling, waardoor historische objecten en gebieden opnieuw een functie krijgen. Ook wordt steeds gekeken of er nieuwe objecten of gebieden in aanmerking komen voor cultuurhistorische bescherming, bijvoorbeeld in de vorm van agrarisch erfgoed of erfgoed uit recentere periodes.

Ook in delen van de gemeente die niet expliciet beschermd worden, wordt een goede omgevingskwaliteit nagestreefd door regels die betrekking hebben op ruimtelijke ordening, het uiterlijk van bouwwerken en de inrichting van de openbare ruimte.

De gemeente schrijft in de omgevingsvisie dat de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van de gemeente Den Helder uitstekende aanknopingspunten bieden voor het onderscheidend vermogen van de gemeente en voor een goede kwaliteit bij ontwikkelingen. Dit wordt echter niet voor alle cultuurhistorische waarden (zie paragraaf 5.9.3) concreet gemaakt. Veel blijft onbenoemd in de omgevingsvisie.

- De Huisduinerpolder heeft een hoge cultuurhistorische waarde als ruim, open schootsveld van Fort Erfprins. Deze open landschappen moeten volgens de visie in stand worden gehouden. Over bescherming, zichtbaarheid of beleefbaarheid van de Huisduinerpolder gaat het verder niet
- Wat betreft De Stelling Den Helder, inclusief Willemsoord, wordt geschreven dat in het verleden de waarde ervan niet altijd voldoende erkend is. De omgevingsvisie beschrijft dat het karakter van het militair cultuurhistorisch erfgoed en het aanwezige groen wordt behouden, zichtbaar gemaakt en waar mogelijk verder versterkt. De beleefbaarheid moet vergroot worden door middel van een aaneengesloten wandel-, fiets- en vaarroute, het 'Rondje Stelling'
- Bij uitgangspunt 6 wordt het karakter van Den Helder als (historische) havenstad genoemd als kans voor maritieme stadsontwikkeling en dit wordt verder uitgewerkt in uitgangspunt 9. Het is daarbij de bedoeling om de fysieke connectie met en de beleving van de haven vanuit de stad weer te vergroten in de vorm van maritieme stadsontwikkeling, waarbij Willemsoord een verbinding vormt tussen stad en haven. Op andere overgangsgebieden wordt de maritieme identiteit behouden en is de bedoeling dat nieuwe ontwikkelingen aansluiten op de historische structuur. Verder wordt gewerkt aan behoud van varend erfgoed en gestreefd naar het publiek toegankelijk maken van (toeristisch interessante) delen van de haven

De focus lijkt in de omgevingsvisie met name te liggen op behoud en versterking van de Huisduinerpolder (in beperkte mate), De Stelling =en Willemsoord. Ondanks deze ietwat beperkte

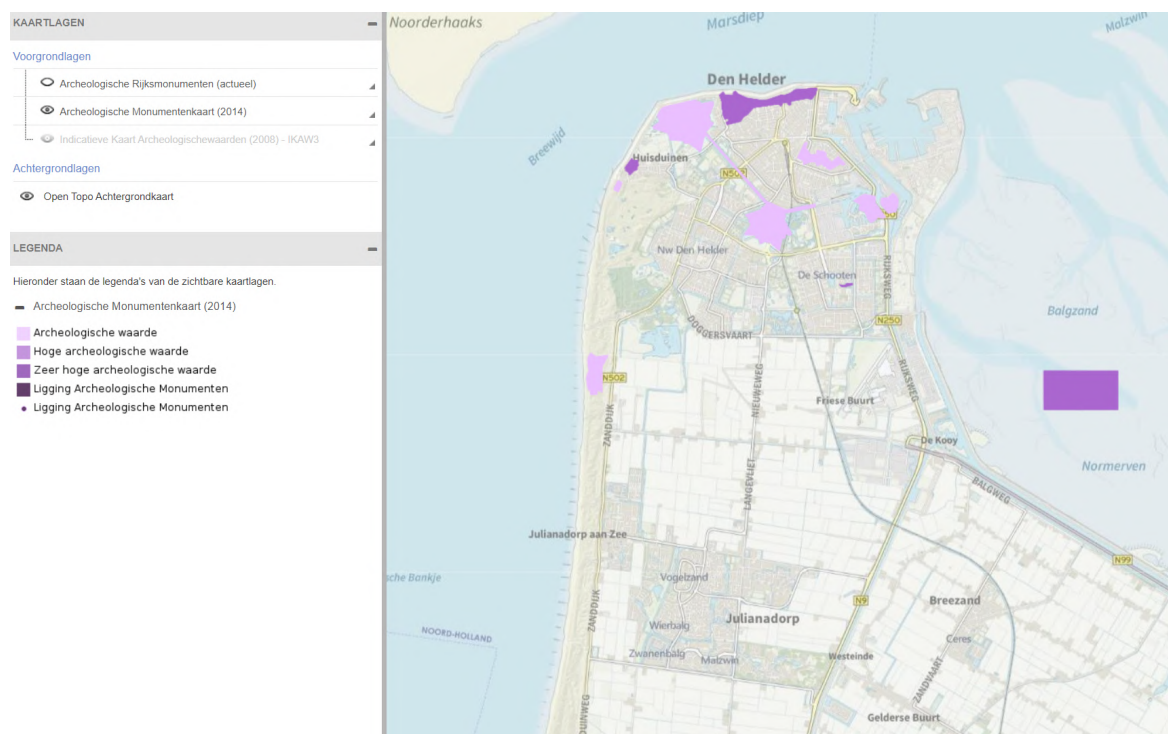
insteek (er wordt bijvoorbeeld weinig gezegd over de cultuurhistorische waarden buiten de stad Den Helder) wordt het effect van de omgevingsvisie op de kwaliteit van cultuurhistorisch waarden als positief beoordeeld. Dit omdat de gemeente behoud en versterking van cultureel erfgoed wel benoemt, bekijkt hoe historische objecten en gebieden een nieuwe functie kunnen krijgen of in aanmerking komen voor cultuurhistorische bescherming. Bovendien wordt toegelicht hoe de identiteit van Den Helder als (historische) havenstad weer beter tot uiting kan komen in de ontwikkeling van Willemsoord en de haven.

6.8.3 Archeologische waarden

6.8.3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling archeologische waarden

Huidige situatie

Er bevinden zich in de gemeente Den Helder geen archeologische rijksmonumenten en ook geen provinciale of gemeentelijke archeologische monumenten. Wel zijn er gebieden met een (hoge) archeologische waarde (zie figuur 6.13).

Figuur 6.13 Archeologische Monumentenkaart (2014) Den Helder (Bron: [Archeologie in Nederland \(webgispublisher.nl\)](#) geraadpleegd op 17 november 2022)

Middels dubbelbestemmingen voor archeologie in de bestemmingsplannen van de gemeente Den Helder zijn terreinen van (zeer) hoge archeologische waarde beschermd. De huidige situatie ten aanzien van archeologische waarden wordt beoordeeld als redelijk.

Autonome ontwikkeling

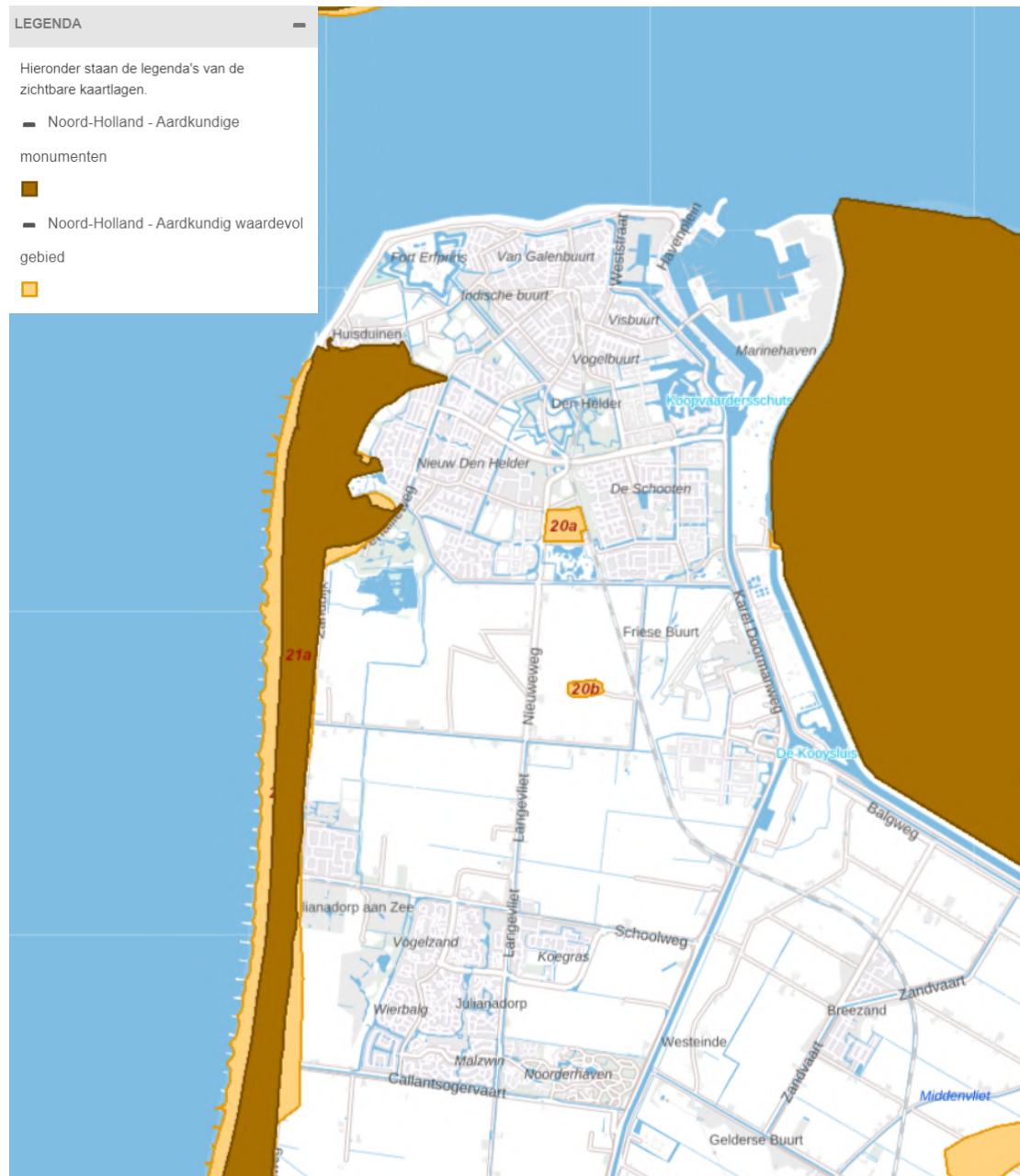
In de autonome ontwikkeling worden enkele ontwikkelingen verwacht (bijvoorbeeld uitbreidingsplannen voor woningen) waarvoor ingrijpende bodemingrepen nodig zijn. Den Helder heeft relatief veel ruimte om woningen te bouwen binnen het stedelijke gebied, nabij de voorzieningen van het Stadshart, de wijken en Julianadorp. Deze ontwikkelingen krijgen daarmee vorm in gebieden die in bovenstaande figuur 6.13 juist met (hoge) archeologische waarde zijn aangemerkt. De situatie na autonome ontwikkeling wordt beoordeeld als slecht.

6.8.3.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie archeologische waarden

De omgevingsvisie besteedt geen specifieke aandacht aan archeologische waarden. Wel worden plannen en zoekgebieden voor woningbouw en bedrijvigheid aangegeven in gebieden met een (hoge) archeologische waarde. Gezien het feit dat daar in dat geval ingrijpende bodemingrepen voor nodig zijn, wordt het effect van de omgevingsvisie beoordeeld als negatief.

6.8.4 Aardkundige waarden**6.8.4.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling aardkundige waarden****Huidige situatie**

In de gemeente Den Helder zijn een aantal aardkundige monumenten en aardkundig waardevolle gebieden aanwezig. Figuur 6.14 laat dit zien.

Figuur 6.14 Aardkundige waardenkaart (Bron: Cultureel erfgoed, [Aardkundige Waarden \(webgispublisher.nl\)](http://AardkundigeWaarden.webgispublisher.nl), geraadpleegd op 23 november 2022)

Aardkundige monumenten zijn de duinen van Petten tot Den Helder en het Balgzand (westelijk deel van de Waddenzee). Daarnaast zijn ook de nollen aardkundig waardevol gebied (20a en 20b). Aardkundige monumenten worden extra beschermd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening. De huidige situatie ten aanzien van de aantasting van aardkundige waarden wordt als redelijk beoordeeld.

Autonome ontwikkeling

Naar verwachting zullen er geen ingrijpende bodemingrepen nodig zijn in gebieden die zijn aangeduid als aardkundig monument, omdat er in de autonome ontwikkeling voor deze locaties geen plannen met impact bekend zijn. De situatie voor de aantasting van aardkundige waarden wordt na autonome ontwikkeling beoordeeld als redelijk.

6.8.4.2 Effectbeoordeling Omgevingsvisie aardkundige waarden

De omgevingsvisie besteedt een specifieke aandacht aan aardkundige waarden. Wel wordt uitgegaan van behoud en versterking/uitbreiding van de duinen en het duinlandschap. Op de visiekaart wordt aangegeven dat woningbouw kan plaatsvinden bij Huisduinen. Dit kan potentieel een bedreiging vormen voor de aardkundige betekenis van de duinen. De specifieke locatie betreft echter een voormalige RWS-locatie. Voor de aanleg van die RWS-locatie is een deel van het duin reeds afgegraven. Deze verstoring van de aardkundige structuur kan niet worden hersteld, maar in de planvorming voor woningbouw wordt deze 'kuil' weer deels opgevuld en is landschapsherstel een belangrijk onderdeel.

Per saldo wordt het effect van de omgevingsvisie op de aantasting van aardkundige waarden als beperkt beoordeeld.

6.8.5 Samenvatting resultaten

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed ontwerp Omgevingsvisie
Landschappelijke waarden	Redelijk	Redelijk	
Cultuurhistorische waarden	Goed	Goed	
Archeologische waarden	Redelijk	Slecht	
Aardkundige waarden	Redelijk	Redelijk	

Aanbeveling voor het vervolg, archeologie

Voor archeologie geldt dat een negatieve beoordeling onvermijdelijk is voor ontwikkelingen waarbij graafwerkzaamheden zijn voorzien in gebieden waar archeologische vindplaatsen te verwachten zijn. Dit omdat het de voorkeur heeft om archeologische waarden onaangetast in de bodem te laten liggen. Indien graafwerkzaamheden niet te vermijden zijn, wordt eerst archeologisch onderzoek gedaan, waarop mogelijk voorafgaand aan de graafwerkzaamheden een opgraving zal plaatsvinden, en bewaring van de vondsten in een museum of depot. Aanbevolen wordt om in gevallen waar gekozen kan worden voor een specifieke locatie, archeologie mee te laten wegen in de locatiekeuze. Op die manier kunnen archeologische waarden zoveel mogelijk in situ beschermd worden.

6.9 Klimaatadaptatie

6.9.1 Wateroverlast

6.9.1.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling wateroverlast

Huidige situatie

In delen van Den Helder is regelmatig sprake van wateroverlast in de straten. Bij hevige regenbuien kan het regenwater hier vanwege het teveel aan verhard oppervlak niet voldoende en niet snel genoeg in de bodem infiltreren.

De huidige situatie wordt beoordeeld als redelijk: er zijn wel probleemgebieden, maar er is niet in de hele gemeente sprake van wateroverlast.

Autonome ontwikkeling

Wateroverlast treedt vaker op vanwege een toename van extreme regenval als gevolg van klimaatverandering¹⁹ en dit is nu al merkbaar.

In 2021 heeft Royal HaskoningDHV in opdracht van de gemeente inzichtelijk gemaakt waar de waterbergingsopgave ligt in Den Helder, en waar kansrijke waterbergingslocaties zijn, om deze problemen in de toekomst op te lossen. Waterbergingslocaties zijn plekken voor het tijdelijk opvangen/opslaan van (regen)water.²⁰

De gebieden waar een waterbergingsopgave ligt per buurt zijn aangegeven op een waterbergingsopgavekaart, voor zowel buien die gemiddeld eens in de 10 jaar optreden als voor buien die gemiddeld eens in de 100 jaar optreden. Daarnaast is inzichtelijk gemaakt waar kansrijke waterbergingslocaties zijn.

Voor buien die gemiddeld eens in de tien jaar voorkomen blijkt dat er grote waterbergingsopgaves zijn in de Indische buurt-Zuid, Geleerdenbuurt, Tuindorp-West, Tuindorp-Oost en Sluisdijk. Voor buien die eens in de 100 jaar voorkomen blijkt dat dezelfde probleembuurt naar voren komen, met aanvullend kleinere opgaves in de Deltabuurt en in de Liniebuurt. Rondom het vliegveld in de buurt De Kooy en de Friesebuurt liggen ook opgaves. Deze zijn echter van kleinere orde dan het centrumgebied.

In gesprek met de gemeente in 2021 zijn deze kaarten vergeleken met de bij de gemeente bekende wateroverlastlocaties tijdens werkelijk gevallen hoosbuien. De voornoemde wijken zijn daarbij inderdaad herkend als probleemwijken voor wateroverlast bij werkelijk gevallen hoosbuien. De grootste en meest bekende meldingen van wateroverlast bevinden zich echter in de wijk Centrum. De grote hoeveelheid wateroverlast in Centrum is te verklaren door de aanwezigheid van veel verhard oppervlak.

¹⁹ In alle KNMI'14 klimaatscenario wordt uitgegaan van een toename van extreme neerslag in de wintermaanden (http://www.klimaatsscenarios.nl/scenarios_samengevat/)

²⁰ Waterbergingslocaties Den Helder, Royal HaskoningDHV, 3 september 2021

Er zijn nog geen concrete plannen om de in het onderzoek aangewezen gebieden als waterbergingslocaties in te richten.

Wel wordt bij de (her)inrichting van wegen, straten of buurten door de provincie Noord-Holland aandacht gevraagd voor het realiseren van ruimte voor water, om extra wateroverlast in de toekomst te voorkomen.²¹ En mocht er - bijvoorbeeld bij woningbouw - sprake zijn van een toename van het verhard oppervlak, dan wordt dit op basis van voorschriften van het waterschap gecompenseerd, zodanig dat dit niet leidt tot een toename van het risico op wateroverlast. Deze compensatie is echter pas verplicht bij projecten groter dan 800m² en de compensatie bedraagt slechts 10 %. Voor oppervlaktewater geldt wel een volledige compensatieplicht. In sommige gevallen mogen nieuwe ontwikkelingen niet meer worden aangesloten op het hemelwaterriool. De genoemde maatregelen zullen niet afdoende zijn, en de verwachting is dan ook dat de wateroverlast in de autonome ontwikkeling zal toenemen.

De autonome ontwikkeling wordt beoordeeld als slecht.

6.9.1.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie wateroverlast

In het kader van klimaatadaptatie wordt 'parkgroen', 'buurtgroen' en oppervlaktewater toegevoegd aan de wijken. De leefomgeving wordt daardoor meer bestendig tegen periodes van wateroverlast en extreme hitte, en de maatregelen zijn positief voor de biodiversiteit.

Bij ontwikkelingen waarvoor de aanleg van verhard oppervlak onvermijdelijk is (bijvoorbeeld bij woningbouw), zal op grond van de voorschriften van het waterschap deels compensatie voor het verlies aan waterberging gerealiseerd moeten worden. Dat neemt niet weg dat door toename van verharding de druk op groen en blauwe structuren toeneemt. Anderzijds kunnen herontwikkelingen binnen de stad ook juist kansen bieden voor klimaatadaptatiemaatregelen.

Hemelwater wordt zoveel mogelijk lokaal in de bodem geborgen. Het overtollige regenwater wordt op die manier eerst zoveel mogelijk vastgehouden, voordat het uiteindelijk vertraagd wordt afgevoerd. Met het vasthouden van regenwater in de bodem wordt bovendien een zoetwaterbel in stand gehouden, die mogelijke verzilting als gevolg van de stijgende zeespiegel tegengaat. Als regenwater tijdens hevige of langdurige neerslag niet meer in de bodem kan infiltreren, wordt het op straat of in het groen geborgen. Speelvelden, pleinen of openbaar groen kunnen dan bijvoorbeeld functioneren als tijdelijke waterberging. Ook wadi's en verlaagde delen in het groen kunnen dienstdoen als (tijdelijke) waterberging, en waterberging op straat behoort ook tot de mogelijkheden. Er wordt bovendien op ingezet dat zo min mogelijk hemelwater via het riool naar de waterzuivering wordt afgevoerd. Kansrijke waterbergingslocaties zijn nog niet aangewezen in de omgevingsvisie.

²¹ Omgevingsvisie NH

In de omgevingsvisie staat ook benoemd dat er gestreefd wordt naar de aanwezigheid van voldoende oppervlaktewater in de gebouwde omgeving, juist met als doel om wateroverlast te voorkomen. Er zijn nog geen gebieden aangewezen die voor dit doel ingezet gaan worden.

Mogelijk bieden ook de ontwikkelingen gericht op toerisme en recreatie kansen om maatregelen voor klimaatadaptatie mee te koppelen. Zo is het de bedoeling om oppervlaktewater toe te voegen ten behoeve van een nieuwe kanoroute.

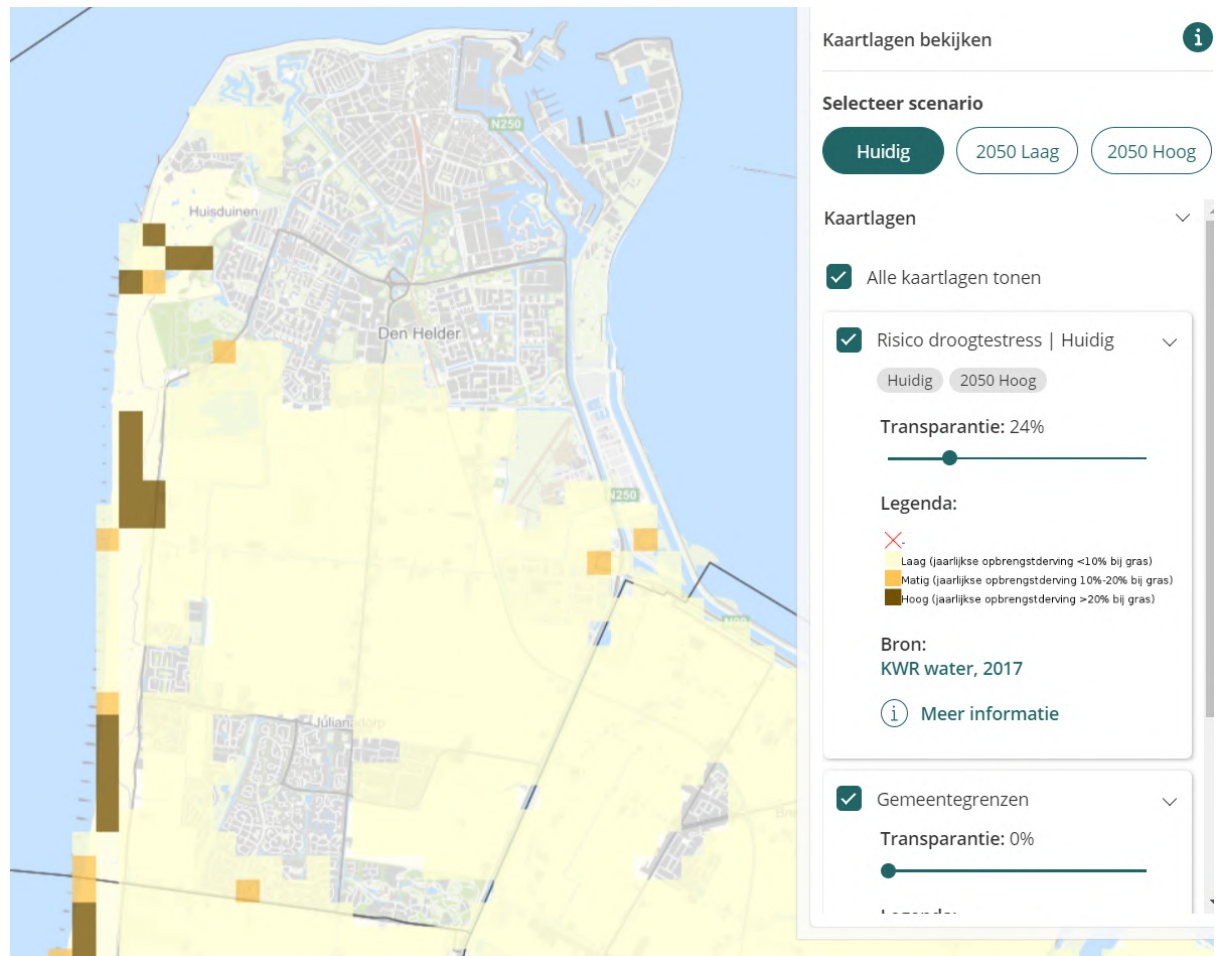
Gezien het bovenstaande wordt het effect van de omgevingsvisie op wateroverlast als positief beoordeeld: de insteek van de omgevingsvisie is dat er meer ruimte voor water komt, en daarmee minder wateroverlast.

6.9.2 Droogte

6.9.2.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling droogte

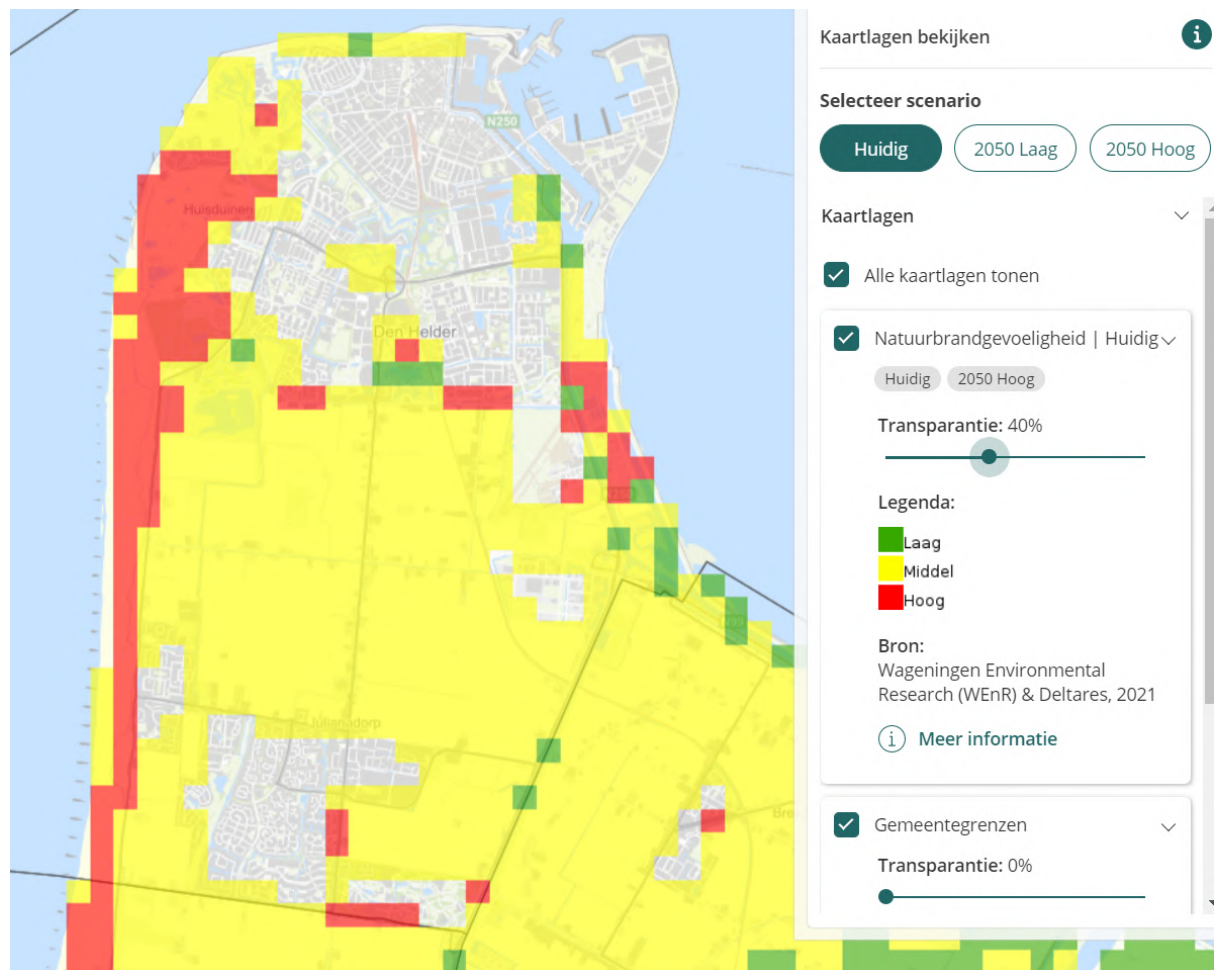
Huidige situatie

In de huidige situatie wordt regenwater onvoldoende lokaal geborgen, mede hierdoor ontstaan lokaal problemen tijdens droogteperioden. In figuur 6.15 is te zien dat het risico op droogtestress in het grootste deel van de gemeente laag is, met uitzondering van een aantal kleine delen (met name in de duinen) die een matig tot hoog risico op droogtestress hebben.

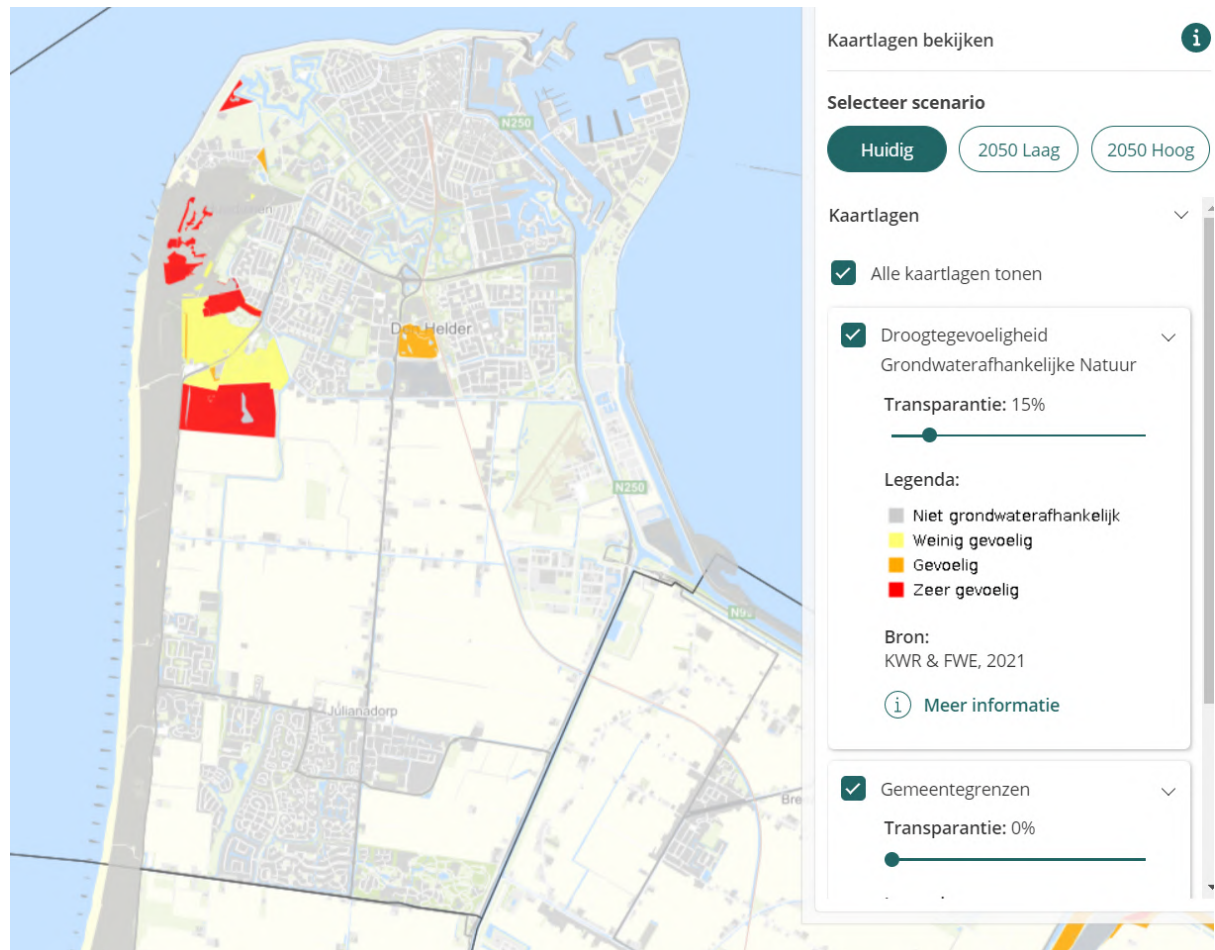
Figuur 6.15 Risico droogtestress huidige situatie (Bron: www.klimaat-effectatlas.nl)

In figuur 6.16 is te zien dat de gemeente in het buitengebied overwegend een middelmatige gevoeligheid voor natuurbranden heeft (geel). Enkele delen en met name de duinen hebben een hoge natuurbrandgevoeligheid (rood).

Figuur 6.16 Natuurbrandgevoeligheid huidige situatie. (Bron: www.klimaat-effectatlas.nl)

In figuur 6.17 is te zien hoe gevoelig grondwaterafhankelijke natuur binnen de gemeente is voor droogte. Daaruit blijkt dat een klein deel van de Huisduinerpolder en De Nollen gevoelig zijn voor droogte (oranje). Mariëndal, het noordoostelijke deel van de Donkere Duinen, een deel van de Helderse Duinen en een klein gedeelte in het noordwesten van de Huisduinerpolder zijn zelfs zeer gevoelig voor droogte (rood). Tevens kan droogte bijdragen aan verzilting, doordat de totale hoeveelheid zoet water (zowel oppervlaktewater als grondwater) daalt.

Figuur 6.17 Droogtegevoeligheid Grondwaterafhankelijke Natuur huidige situatie. (Bron: www.klimaateffectatlas.nl)

Gezien bovenstaande beschrijving wordt de huidige situatie als redelijk beoordeeld.

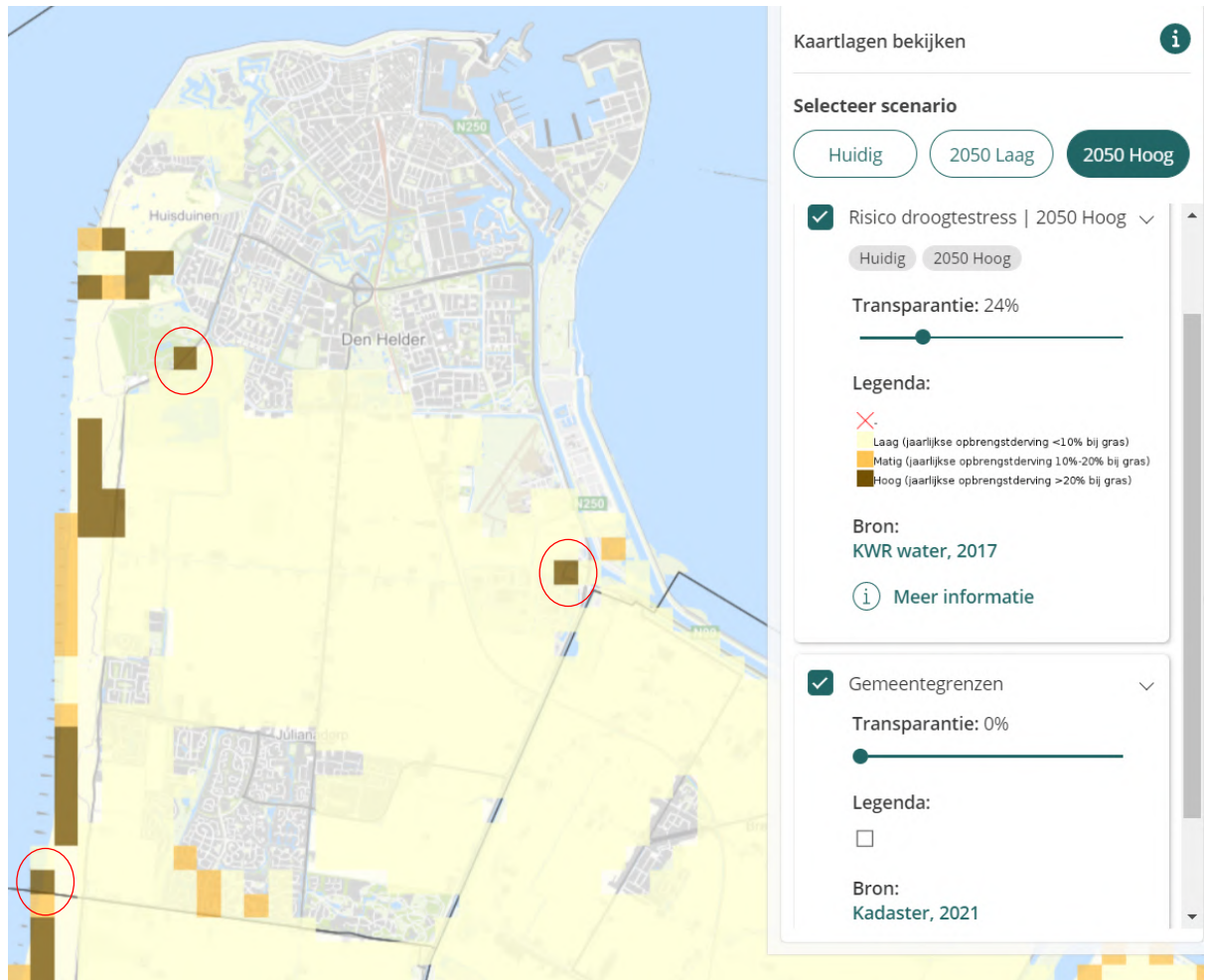
Autonome ontwikkeling

De verschillende klimaatscenario's gaan uit van langere droge perioden/temperatuurstijging. Dit leidt tot droogtestress, in het bijzonder droogtestress als gevolg langere droge perioden met hogere temperaturen, met uiteindelijk ook een hoger risico op natuurbranden als gevolg van meer en langere droge perioden.

Naar verwachting zal in de toekomst de regenval zich op een andere manier manifesteren. Er komen meer piekbuien en langere perioden van droogte met hogere temperaturen. Zonder maatregelen zal dan in de toekomst nog meer regenwater afvloeien, waardoor per saldo nog minder regenwater opgevangen zal worden. Hierdoor zal de kwetsbaarheid van met name de duinen tijdens droogte toenemen.

De gebieden waar in de huidige situatie matige of hoge kans is op droogte, zullen zonder maatregelen groter worden en toenemen in aantal. Figuur 6.18 toont de risico's op droogtestress voor de gemeente Den Helder in 2050.

Te zien is dat het risico op droogtestress grotendeels laag (lichtgeel) is, maar dat met name grotere delen van de duinen in dit toekomstscenario een matige tot hoge gevoeligheid voor droogtestress hebben. Ook valt op dat enkele delen (rood omcirkeld) binnen de gemeente in dit scenario een verhoogd risico op droogtestress vertonen ten opzichte van de huidige situatie.

Figuur 6.18 Risico Droogtestress 2020-2050 Hoog. (Bron: www.klimaat-effectatlas.nl)

In de autonome ontwikkeling ziet de situatie er voor droogtestress bij grondwaterafhankelijke natuur binnen de gemeente er hetzelfde uit als in de huidige situatie.

Ook voor natuurbrandgevoeligheid geldt dat volgens de klimaat-effectatlas de huidige situatie gelijk is aan het toekomstige scenario.

Gezien de verwachte langere droge perioden en temperatuurstijging, zal het risico op droogtestress toenemen. De autonome ontwikkeling wordt daarom als slecht beoordeeld.

6.9.2.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie droogte

De manier waarop in de visie expliciet aandacht wordt gegeven aan droogtestress is dat aangegeven is dat de hoeveelheid oppervlaktewater vergroot gaat worden.

Dit is onder meer de bedoeling door middel van uitbreiding van de duinzoom, met daarin ruimte voor groen en water. Meer oppervlaktewater draagt namelijk bij aan het voorkomen van droogte.

Daarnaast streeft de gemeente naar een aantrekkelijke omgeving voor toerisme en recreatie. Recreatieplekken (zoals tussen Julianadorp en de kust) zijn vaak groenblauwe zones binnen of buiten de kernen en de stad. Deze groenblauwe zones bieden kansen om de sponswerking van de gemeente te versterken en extra bergend vermogen te creëren.

Verstedelijking op het gebied van wonen en bedrijven resulteert daarentegen in een toename van het percentage verharding. Hierdoor nemen de infiltratiemogelijkheden af en kan regenwater moeilijker worden opgeslagen en worden afgevoerd. Anderzijds bieden deze transformaties ook juist kansen om meer ruimte te creëren voor het bergen van water en het droogtebestendig inrichten van de openbare ruimte, bijvoorbeeld door tijdelijke opslag van water op straat, pleinen of speelvelden of door meer (wadi's en verlaagde delen in het) groen. Dat staat ook benoemd in de visie: in elke wijk is parkgroen aanwezig en in de buurten wordt gestreefd naar buurtgroen.

Bij ontwikkelingen waarvoor toename van verhard oppervlak onvermijdelijk is (bijvoorbeeld bij woningbouw), zal op grond van de voorschriften van het waterschap deels compensatie voor het verlies aan waterberging gerealiseerd moeten worden.

Met name de duinen zijn gevoelig voor droogtestress en zijn natuurbrandgevoelig. Een klein deeltje van de Huisduinerpolder, De Nollen, Mariëndal, het noordoostelijke deel van de Donkere Duinen, een deel van de Helderse Duinen en een klein gedeelte in het noordwesten van de Huisduinerpolder zijn grondwaterafhankelijke natuur en zijn (zeer) gevoelig voor droogte. Voor deze specifieke gebieden is geen beleid om droogtestress te voorkomen opgenomen in de visie.

Het is daarbij wel belangrijk om te vermelden dat het lastig is om maatregelen te nemen om droogtestress in de duinen te voorkomen: juist in duingebied zakt water snel weg en is het dus lastig water vast te houden om droogte te voorkomen.

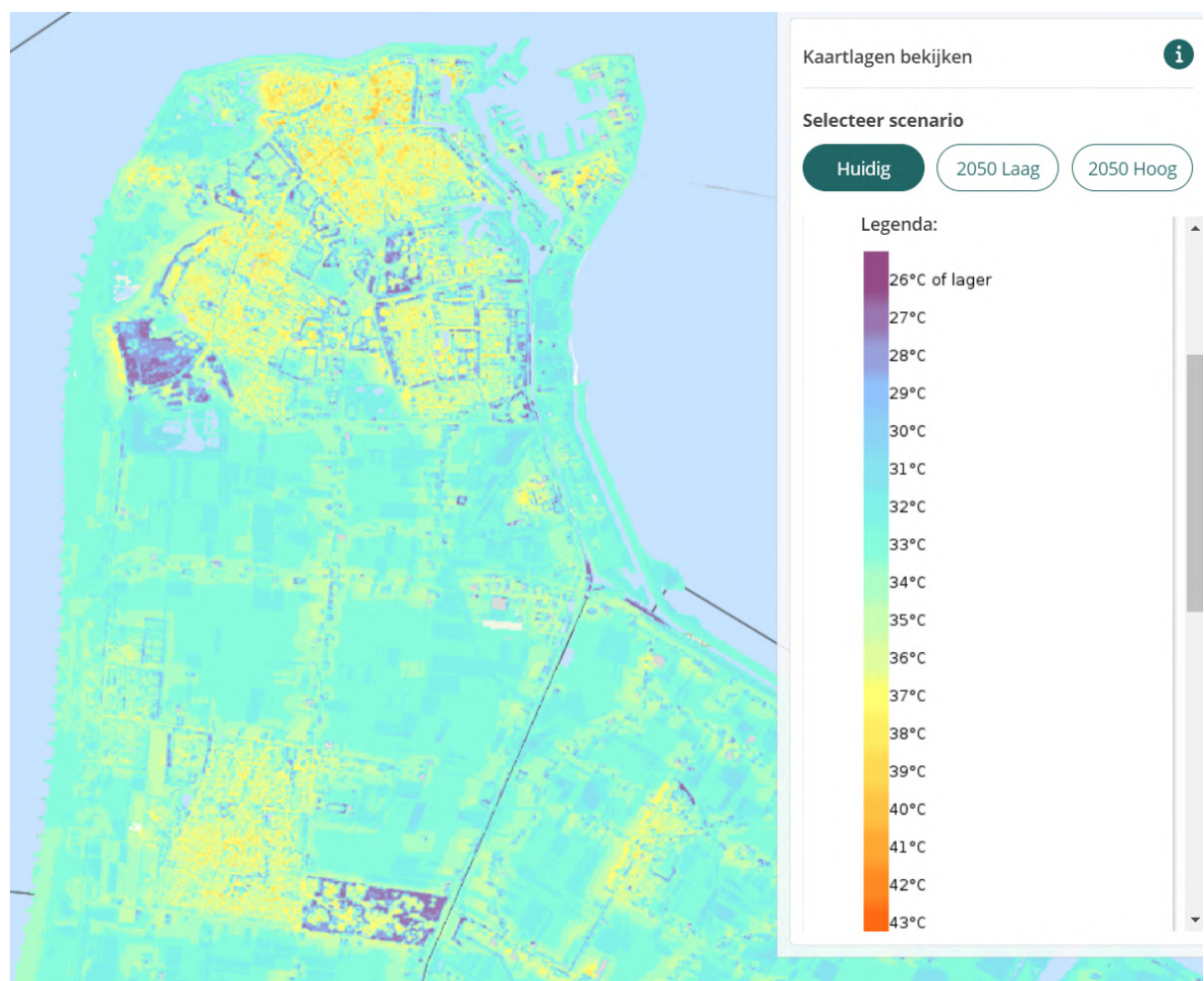
Gezien bovenstaande beschrijving wordt het effect van de omgevingsvisie als beperkt beoordeeld: er is oog voor het voorkomen van droogte, maar dat zal niet op alle risicogebieden (voldoende) effect hebben om droogte ook daadwerkelijk te voorkomen.

6.9.3 Hittestress

6.9.3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling hittestress

Huidige situatie

Temperaturen kunnen sterk verschillen binnen de gemeente. Figuur 6.19 laat zien dat in de verstedelijkte gebieden (de verschillende wijken) de gevoelstemperatuur hoger ligt dan in landelijke gebieden. Groen en water hebben een verkoelend effect en zorgen voor verdampingskoeling. Onder groen worden bomen, struiken en lage vegetatie zoals gras verstaan.

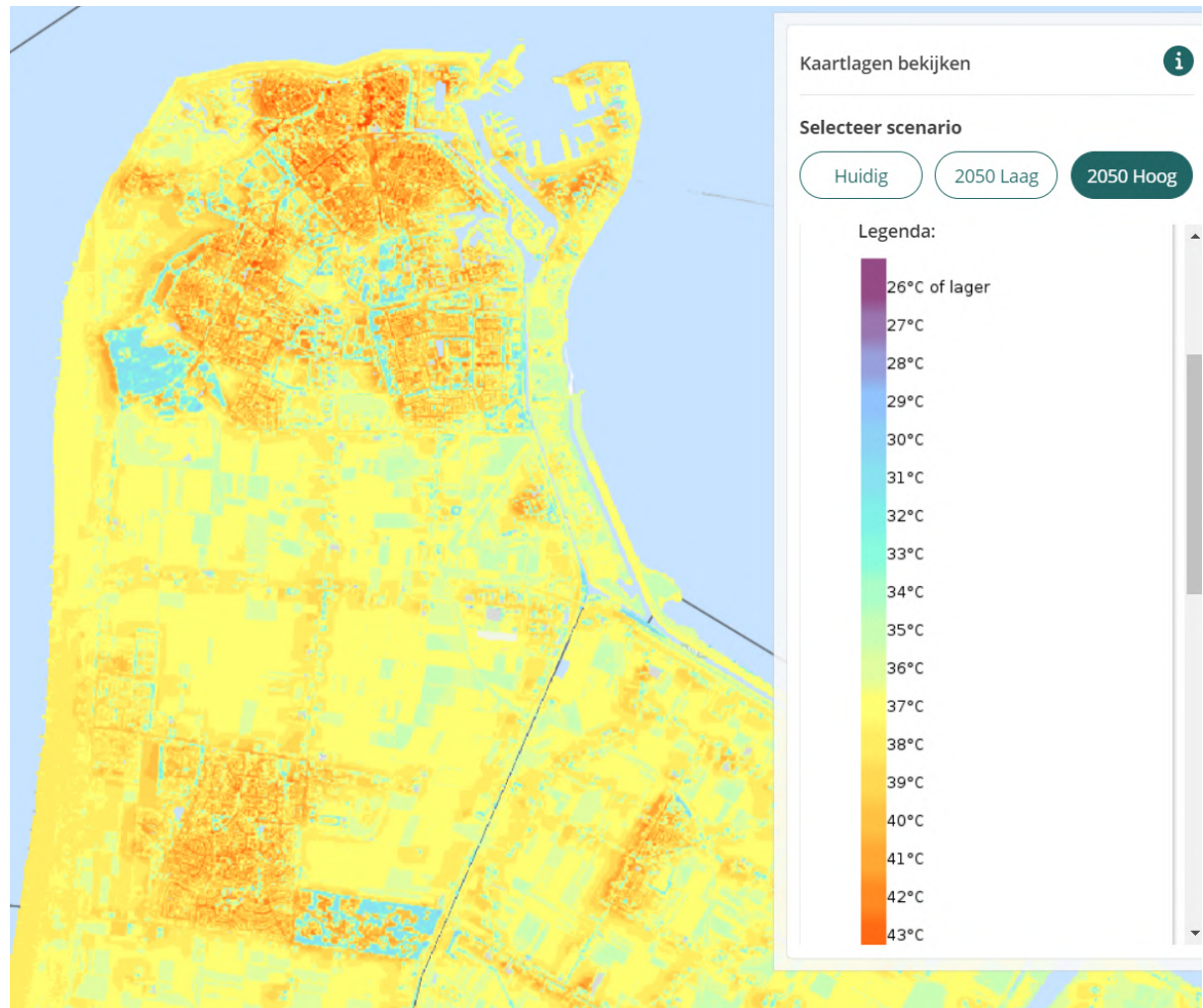
Figuur 6.19 Hittekaart gevoelstemperatuur (Bron: www.klimaat-effectatlas.nl)

Op basis van bovenstaande wordt de huidige situatie beoordeeld als redelijk.

Autonome ontwikkeling

De verwachting is dat klimaatverandering zal resulteren in verder oplopende temperaturen. Hoewel het aantal kwetsbare gebieden toeneemt, blijft de nadruk liggen op de stedelijke gebieden binnen de gemeente.

Verwachting is dat gevoelstemperatuur in stedelijke gebieden toeneemt, zie figuur 6.20. Door een toename van het aantal kwetsbare gebieden en de toename van de gevoelstemperatuur, zal er meer hittestress optreden.

Figuur 6.20 Hittekaart gevoelstemperatuur 2050 Hoog (Bron: www.klimaateffectatlas.nl)

Op basis van bovenstaande beschrijving wordt de autonome ontwikkeling beoordeeld als slecht.

6.9.3.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie hittestress

Hittestress is met name aan de orde in stedelijk gebied, zoals hierboven beschreven bij de huidige situatie. In de omgevingsvisie staat benoemd dat een van de doelen is om de leefomgeving te vergroenen om zo meer bestendig te zijn tegen periodes van extreme hitte. Daartoe moet in iedere wijk parkgroen aanwezig zijn en in iedere buurt buurtgroen. Huidig parkgroen wordt in stand gehouden en waar mogelijk kwalitatief verbeterd. Behoud en uitbreiding van het bomenbestand en verbetering van de kwaliteit van de bestaande en toekomstige bomen zijn uitgangspunt.

Tegelijkertijd zorgt een toename van verhard oppervlak (fietspaden, woningbouwontwikkeling in landelijk gebied zoals die ten oosten van Julianadorp) voor een grotere kans op hittestress. Daarbij is het voor nieuwe ontwikkelingen zoals die bij Julianadorp wel de bedoeling om bij de inrichting rekening te houden met hittestress door bijvoorbeeld voldoende groen mee te nemen bij het ontwerp.

Er wordt nieuwe natuur toegevoegd. Waar de duinen worden verbreed komt ook meer ruimte voor verblijfsrecreatie. Natuurgebieden en recreatieplekken zijn vaak groene en blauwe zones die kunnen dienen als koelteplek tijdens warme periodes. Inzet op recreatie en een goede bereikbaarheid vergroot de toegankelijkheid van deze plekken voor inwoners.

Gezien bovenstaande beschrijving wordt het effect van de omgevingsvisie beoordeeld als positief.

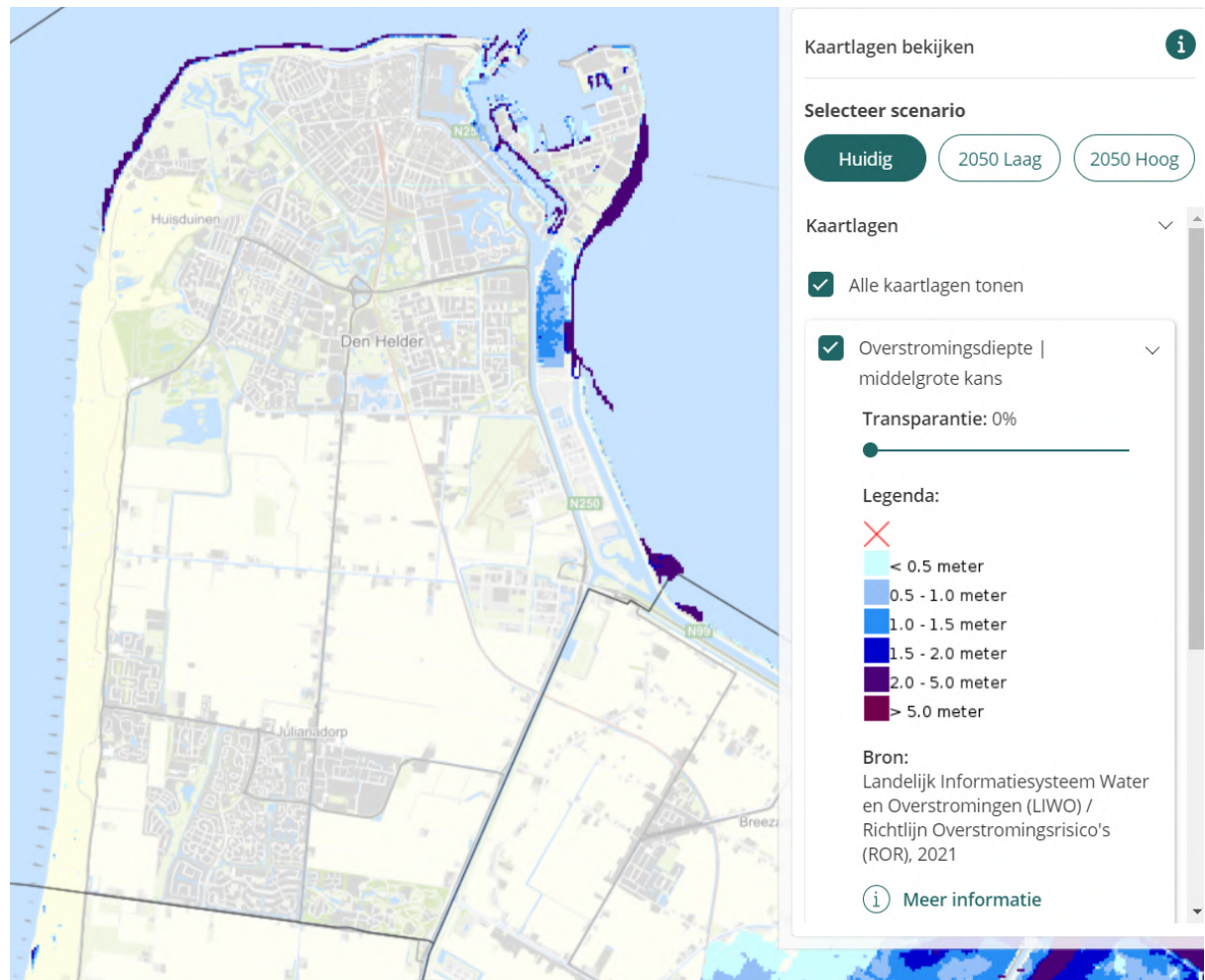
6.9.4 Overstroming

6.9.4.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling overstroming

Huidige situatie

Overstromingen kunnen ontstaan als gevolg van de overstroming van een rivier of zee. Overstromingen kunnen ook ontstaan door extreme neerslag. De kenmerken daarvan verschillen, maar maatregelen om de overlast ervan te voorkomen of te verhelpen kunnen overeenkomen.

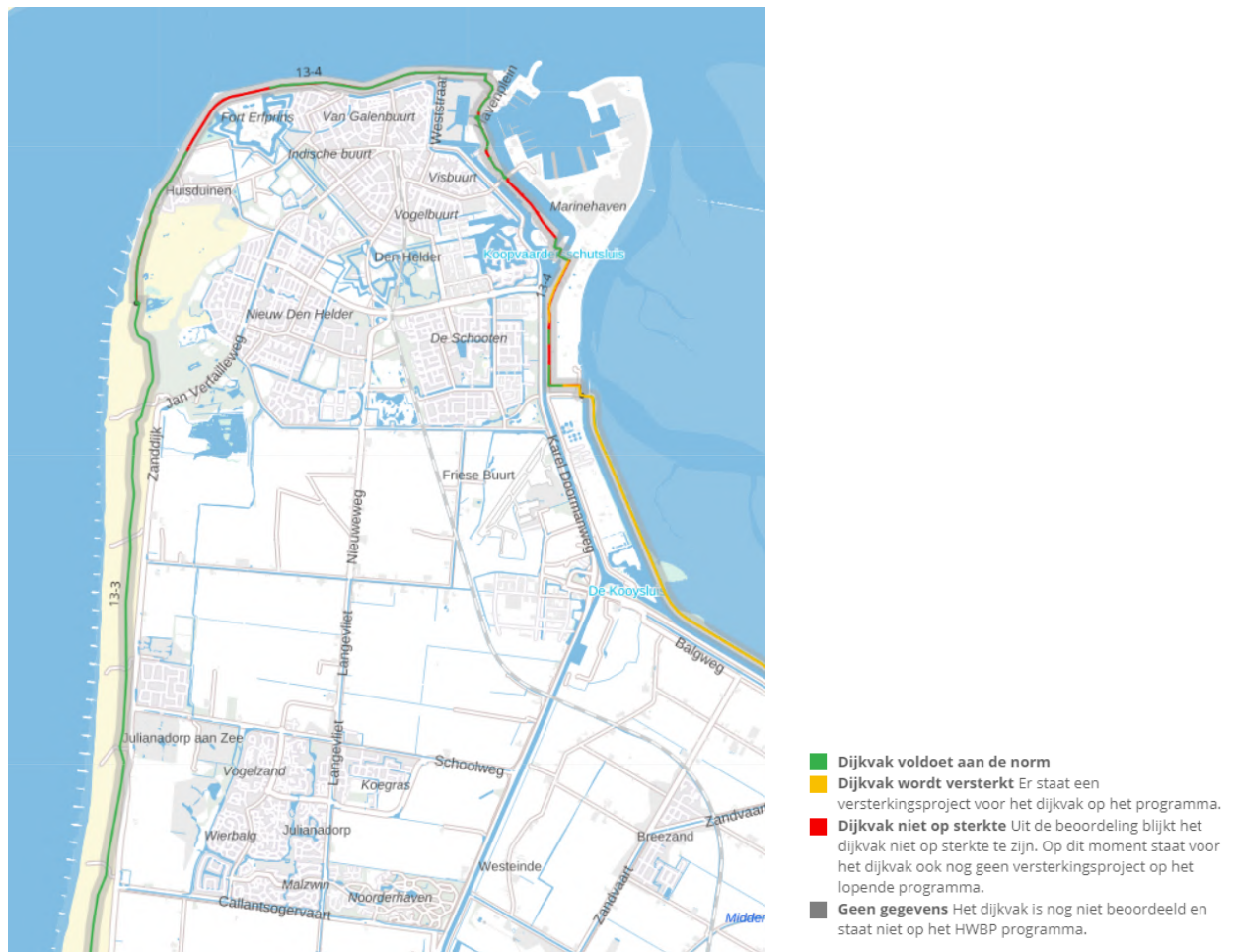
Figuur 6.21 laat zien wat de overstromingsdiepte in de huidige situatie bij een waterstand met een middelgrote kans is (de waterhoogte die gemiddeld 1 keer in de 100 jaar voorkomt). Het betreft de overstroming van buitendijkse gebieden, want de bescherming die de zeewering biedt is hoger dan 1:100. Te zien is dat met name het dijkgebied aan de noord(west) kant van Den Helder, de haven en het gebied tussen Oostoever en de marinehaven risico lopen op overstroming van tussen de 1 en 5 meter diep.

Figuur 6.21 Overstromingsdiepte in de gemeente Den Helder bij een hoogte van de zeewaterspiegel die gemiddeld eens per 100 jaar voorkomt (Bron: www.klimaat-effectatlas.nl)

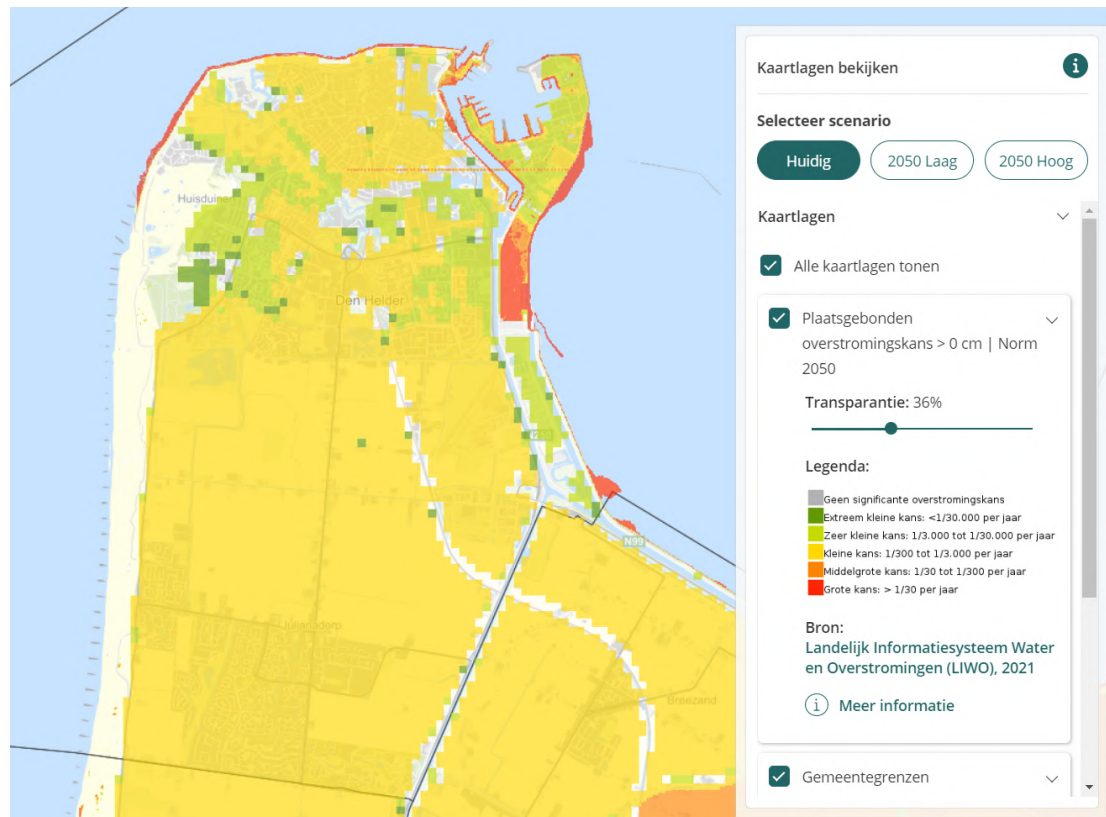
De gemeente Den Helder wordt door de primaire waterkeringen (duinen en dijken) beschermd tegen overstroming van de zee. Binnen het hoogwaterbeschermingsprogramma²² wordt momenteel gewerkt aan de versterking van de dijk langs de Waddenzee (zie figuur 6.22.). De meest recente beoordelingsronde van de primaire waterkeringen is vanaf 2017 van start gegaan en daarbij worden de nieuwe klimaatscenario's meegenomen. In figuur 6.22 is te zien wat de veiligheidsstatus rond Den Helder is. Te zien is dat een aantal dijkvakken voldoet aan de norm (groen), dat aan een aantal dijkvakken wordt gewerkt (oranje), maar dat ook een aantal dijkvakken niet op sterkte is (rood).

²² In dit programma werken 21 Nederlandse waterschappen en RWS samen aan dijkversterkingen. HWBP (2020), *Hoogwaterbeschermingsprogramma*. Geraadpleegd van <https://hwbp.cartonext.nl/>

Figuur 6.22 Actuele veiligheidsstatus in 2022 (Bron: www.waterveiligheidsportaal.nl)

In figuur 6.23 is te zien wat de kans is dat een locatie in één jaar te maken krijgt met een bepaalde overstroming (plaatsgebonden overstromingskansen). Deze plaatsgebonden overstromingskansen zijn gebaseerd op de veiligheidseisen van de waterkeringen. Te zien is dat ook hier met name het dijkgebied aan de noord(west) kant van Den Helder, de haven en het gebied tussen Oostoever en de marinehaven risico lopen op overstroming, zoals ook op figuur 6.21 al te zien was.

Figuur 6.23 Plaatsgebonden overstromingskans (Bron: www.klimaat-effectatlas.nl)

Gezien bovenstaande beschrijving wordt de huidige situatie beoordeeld als goed.

Autonome ontwikkeling

Door klimaatverandering wordt de noodzaak om aan de normen te voldoen, de normen te handhaven en eventueel de normen aan te passen aan de veranderende situatie groter. Noodzakelijke dijk- en kustversterkingen bevinden zich aan de Noordzeekust en de kust rond het IJsselmeer. Er blijft echter altijd een (kleine) kans op overstroming. Door toenemende verstedelijking nemen de potentiële gevolgen daarvan toe. De overstromingsdiepte bij een overstroming met middelgrote kans blijft in het scenario 2050 Hoog wel gelijk aan de huidige situatie.

De primaire keringen langs de kust zijn het meest gevoelig voor zeespiegelstijging. Door de zeespiegelstijging zal het steeds moeilijker worden om het water te spuien naar zee onder vrij verval. Er zullen meer en grotere gemalen nodig zijn. Maatregelen zoals het hoger plaatsen van transformatorhuisjes en het ophogen van evacuatie routes worden in de praktijk nog nauwelijks getroffen.

De autonome ontwikkeling wordt beoordeeld als redelijk.

6.9.4.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie overstroming

De omgevingsvisie benoemt een aantal punten waarop wordt gestreefd naar betere bescherming tegen overstromingen en naar versterking van het landschap en waterveiligheid (waterveiligheidslandschappen). Zo is het de bedoeling dat duinen en de dijken versterkt en verbreed gaan worden: de duinenrij wordt verbreed en de Helderse Zeewering moet een toekomstbestendige klimaatdijk worden. Dit laatste creëert tegelijkertijd een risico, want het plan is om deze dijk ook als woonomgeving in te richten met huizen (gevoelige functies) op diezelfde dijk.

Bereikbaarheid naar en binnen de gemeente is erg belangrijk. Dit vergroten van de bereikbaarheid binnen de gemeente draagt bij aan een sneller en efficiënter evacuatieproces in geval van een overstroming. Daarentegen zet de gemeente Den Helder in op inrichten van het gebied direct achter de duinen als (verblijfs)recreatiegebied. Het toevoegen van gevoelige functies (recreatiewoningen) aan dit gebied zal de kwetsbaarheid en de gevolgen van een overstroming vergroten.

Het effect van de omgevingsvisie wordt als beperkt beoordeeld.

6.9.5 Samenvatting resultaten

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed Omgevingsvisie
Wateroverlast	Redelijk	Slecht	
Droogte	Redelijk	Slecht	
Hittestress	Redelijk	Slecht	
Overstroming	Goed	Redelijk	

Aanbeveling voor het vervolg, klimaatadaptatie

Om wateroverlast te voorkomen, zouden de kansrijke waterbergingslocaties aangewezen kunnen worden op de kaarten die horen bij de omgevingsvisie.

Het zou ook goed zijn om te benoemen op welke manier de gemeente voor ogen heeft om droogtestress te voorkomen en natuurbrandgevoeligheid tegen te gaan in gebieden die daar gevoelig voor zijn.

6.10 Energietransitie

6.10.1 Opgewekte duurzame energie

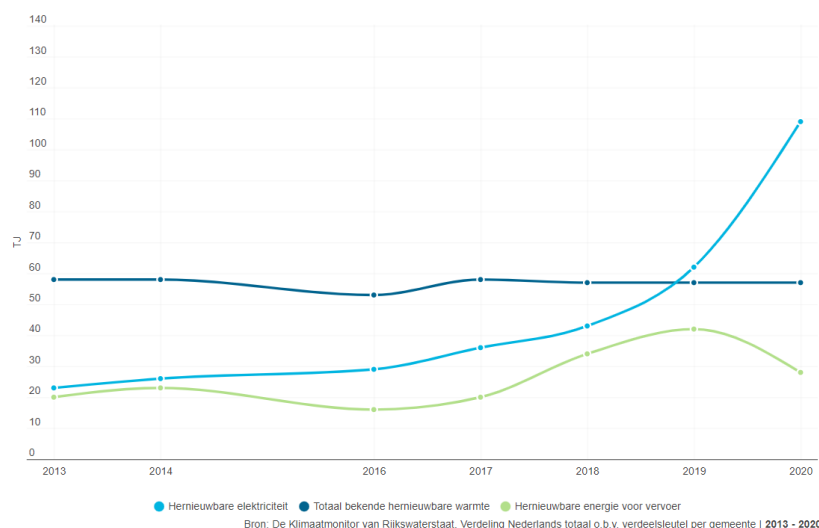
6.10.1.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling opgewekte duurzame energie

Huidige situatie

Den Helder heeft de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Hierover is in 2015/2016 een raadsbesluit genomen. In het coalitieakkoord uit 2022 is afgesproken om in 2030 60 % minder CO₂ uit te stoten. Energieneutraal houdt in dit kader in dat het aandeel duurzame energie in Den Helder 100 % is.

Op enkele locaties met een bedrijfsbestemming zijn reeds grootschalige zonneparken gerealiseerd of vergund in de afgelopen jaren. Ook zijn er tijdelijke zonneparken gerealiseerd op tijdelijk braakliggende gronden, bijvoorbeeld in Nieuw Den Helder. Zonneparken op agrarische grond zijn niet gerealiseerd in Den Helder en hebben niet de voorkeur.

In figuur 6.24 is te zien dat in de huidige situatie het aandeel van hernieuwbare energie toeneemt in de gemeente Den Helder. Dit wordt beoordeeld als redelijk.

Figuur 6.24 Gebruik hernieuwbare energie (in terra joule) in Den Helder in de periode 2013 - 2020 (Bron: Den Helder in Cijfers op www.denhelder.nl)

Autonome ontwikkeling

Om de energietransitie naar meer duurzame energie te kunnen maken, dringt Den Helder bij de netbeheerders aan op het realiseren van een voldoende robuust stroomnetwerk, zodat nieuwe aanbieders op het energienet kunnen aansluiten en het netwerk pieken qua opwek en/of verbruik kan opvangen.

In het licht van het duurzaam gebruiken van de leefomgeving heeft het toestaan van nieuwe zonneparken in buitengebieden niet de voorkeur en wordt hier terughoudend mee omgegaan

Den Helder zet in op een rol voor Den Helder in de (inter)nationale grootschalige opwekking van duurzame energie op de Noordzee. Bestaande aardgasinfrastructuur van de NAM op bedrijventerrein Oostoever kan hergebruikt worden voor de aanlanding van waterstof (duurzaam opgewekte energie op zee kan op zee omgevormd worden tot waterstof). Dit kan een duurzame energievoorziening voor Den Helder zijn, het biedt ook kansen voor innovatieve bedrijvigheid rondom (de toepassing) van deze relatief nieuwe energiedrager. Ook voor de aanlanding van op de Noordzee duurzaam opgewekte energie komt Den Helder mogelijk in beeld. Hierover loopt momenteel de Verkenning Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ), in opdracht van de Rijksoverheid.

Daarnaast is Den Helder onderdeel van H2Gateway, een groep bedrijven en overheden die mogelijkheden verkennen om op grote schaal gecentraliseerd blauwe waterstof te produceren, met behulp van de al aanwezige infrastructuur, op bedrijventerrein Oostoever.

Ook wordt een ondergronds warmtenet (in aansluiting op een geothermische bron) aangelegd, waardoor de wijken De Schooten en Willemsoord van het gas af kunnen. Ook wordt het warmtenet aangesloten op het bestaande warmtenet op De Nieuwe Haven. In de toekomst kunnen eventueel ook andere wijken en nieuwe woningbouwontwikkelingen hierop worden aangesloten. Met energiebesparende maatregelen (met name isolatie) moet de hoeveelheid benodigde energie zo laag mogelijk worden.

In 2020 is per regio een strategie ontwikkeld om de grootschalige opwekking van duurzame energie op land sterk te vergroten, de Regionale Energiestrategie (RES). Den Helder heeft hierin een bescheiden opgave, voornamelijk als gevolg van diverse beperkingen (luchthaven De Kooy, radarstations, marineshaven) en ander gebruik (stedelijke omgeving). Voor Den Helder is in de RES vastgelegd dat wordt ingezet op grootschalige opwekking van duurzame (zonne)energie op grote daken, boven grote parkeerplaatsen en op restgronden in het havengebied.

In de autonome ontwikkeling zal het aandeel particulier opgewekte duurzame energie hoger zijn, als gevolg van maatregelen die conform het al vastgestelde beleid getroffen worden in het kader van de energietransitie. De gemeente Den Helder heeft de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Daarvoor wordt ingezet op een zo hoog mogelijk aandeel aan particulier opgewekte duurzame energie, om zo de beschikbare ruimte op particuliere daken optimaal te benutten, en daarmee de belasting op de openbare ruimte zo minimaal mogelijk te houden.

Vanwege de ambitie van de gemeente om in 2040 energieneutraal te zijn, wordt de autonome ontwikkeling voor het aandeel opgewekte duurzame energie als goed beoordeeld.

6.10.1.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie particulier opgewekte duurzame energie

In de omgevingsvisie is aangegeven dat de gemeente acties van inwoners en ondernemers om te verduurzamen stimuleert, en dat de gemeente faciliteert waar mogelijk. Hierbij kijkt de gemeente zowel naar mogelijkheden voor het duurzaam opwekken van energie als naar mogelijkheden voor het besparen van energie door verduurzaming van woningen.

Voor het opwekken van duurzame energie wordt kleinschalige opwek van energie door particulieren via zonnepanelen gestimuleerd, door initiatieven van inwoners en ondernemers te ondersteunen. Met dit beleid bereikt de gemeente dat het aandeel van opgewekte duurzame energie door particulieren en bedrijven zo hoog mogelijk wordt, wat bijdraagt aan het doel om in 2040 als gemeente energieneutraal te zijn. Ook speelt de gemeente een actieve rol bij het opzetten van collectieve vormen van duurzame energie.

Het beleid in de omgevingsvisie is niet concreet uitgewerkt in maatregelen, maar initiatieven van inwoners en ondernemers worden ondersteund. Daarom is het effect van de omgevingsvisie op het aandeel van particulier opgewekte duurzame energie positief.

6.10.2 Energiebesparing

6.10.2.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling energiebesparing

Huidige situatie

Duurzaam energiegebruik begint met energiebesparing. Door de energiecrisis en de klimaatcrisis is er meer besef gekomen van de noodzaak om zuinig met energie te zijn. Daarom worden nu - ondanks de economische en maatschappelijke omstandigheden die voor een deel van de bevolking leiden tot energiearmoede - op grote schaal energiebesparende maatregelen getroffen, zoals het isoleren van woningen en andere gebouwen. Dit gebeurt zowel bij particulieren als bij de overheid en in het bedrijfsleven. De huidige situatie ten aanzien van energiebesparing wordt daarom beoordeeld als redelijk.

Autonome ontwikkeling

In de autonome ontwikkeling is de verwachting dat het doorvoeren van energiebesparende maatregelen doorgaat. De beoordeling van de autonome ontwikkeling voor energiebesparing is goed.

6.10.2.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie energiebesparing

In de omgevingsvisie is aangegeven dat de gemeente acties van inwoners en ondernemers om te verduurzamen stimuleert en dat de gemeente faciliteert waar mogelijk. Hierbij kijkt de gemeente zowel naar mogelijkheden voor het duurzaam opwekken van energie als het besparen van energie.

Voor *energiebesparing* wordt het toepassen van isolatie vermeld. Als overheid geeft de gemeentelijke organisatie zelf het goede voorbeeld. Een van de manieren waarop dit gedaan wordt is door het gemeentelijke vastgoed te verduurzamen tot minimaal energielabel C en het gemeentelijk energieverbruik ieder jaar met 2 % terug te dringen.

Het beleid in de omgevingsvisie is niet concreet uitgewerkt in maatregelen, maar initiatieven van inwoners en ondernemers worden ondersteund. Daarom is het effect van de omgevingsvisie op *energiebesparing* positief.

6.10.3 Samenvatting resultaten

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed Omgevingsvisie
Opgeweekte duurzame energie	redelijk	goed	
Energiebesparing	redelijk	goed	

6.11 Wonen en vestigingsklimaat

6.11.1 Woonklimaat

6.11.1.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling woonklimaat

Huidige situatie

Uit de gezondheidsmonitor van de GGD Hollands Noorden van 2020²³ blijkt dat een kleine 90 % van de volwassenen tussen de 18 en 65 in Den Helder tevreden is over de woonomgeving. 95 % van de mensen tussen de 18 en 65 jaar oud is tevreden over de eigen woning, waarbij wel opgemerkt moet worden dat 24,8 % aangeeft dat de woning ongeschikt is voor ouderen (65 jaar en ouder) en 6,6 % aangeeft binnen enkele jaren te willen verhuizen vanwege de gezondheid.

Woonklimaat heeft ook te maken met de vraag of er voldoende woningen voorhanden zijn, oftewel met de woningvoorraad. Het aantal woningen in Den Helder is in de laatste acht jaar met 532 gestegen: in 2015 waren er 27.869 woningen, in 2022 zijn dat er 28.401.²⁴ Er is echter een woningtekort en daarmee een woningbouwopgave. Het Regionaal woonakkoord Kop van Noord-Holland 2022-2026²⁵ meldt dat er in de regio Noord-Holland Noord in 2020 een tekort is van 3,2 % en dat komt neer op ongeveer 3000 woningen.

Voor woonklimaat is het belangrijk dat benodigde voorzieningen, zoals winkels, aanwezig zijn. Wanneer we kijken naar het aantal verkooppunten per 1000 inwoners, dan is dat met 13,3 voor Den Helder net iets hoger dan het gemiddelde voor Nederland: 12,3. Tegelijkertijd is de leegstand van deze verkooppunten ook hoger dan gemiddeld in Nederland: 11,6 % ten opzichte van 6,8 %.²⁶

Gezien bovenstaande wordt de huidige situatie als redelijk beoordeeld.

²³ <https://gezondnbn.nl/dashboard/dashboard/fysieke-omgeving>

²⁴ <https://denhelder.incijfers.nl/dashboard/voorraad>

²⁵ [Woonakkoord Kop van Noord-Holland 2022-2026.pdf \(sharepoint.com\)](#)

²⁶ <https://denhelder.incijfers.nl/dashboard/economie>

Autonome ontwikkeling

Naar verwachting blijft de bevolking in Noord-Holland tot 2030 groeien (Bevolkingsprognose Noord-Holland 2019-2040). Tot 2030 stijgt vooral het aantal 65-plussers en een groot deel van de huishoudensgroei bestaat uit oudere paren en alleenstaande huishoudens. Mensen wonen met minder personen in een huis. Het aantal jongeren en gezinnen met kinderen neemt in Noord-Holland Noord af.

De gemeente Den Helder heeft een hogere gemiddelde leeftijd dan Nederland en heeft een relatief groot aandeel ouderen in de leeftijdsverdeling. Dit betekent dat Den Helder waarschijnlijk eerder dan andere plaatsen te maken zal krijgen met de gevolgen van vergrijzing en Den Helder zal hier in de komende jaren op moet gaan anticiperen. De belangrijkste gevolgen zullen met name liggen op de volgende vlakken: 1) afname van de huidige beroepsbevolking en extra moeite voor werkgevers met het invullen van vacatures, 2) extra vraag naar zorg, hulpmiddelen en ondersteuning, 3) andere eisen ten opzichte van de leefomgeving en de inrichting van de buurt, bijvoorbeeld behoefte aan toegankelijke voorzieningen en openbare ruimte.

In de afgelopen jaren heeft een belangrijke omslag plaatsgevonden op het gebied van zorgverlening. Voor mensen met een lichte(re) zorgvraag wordt ingezet op het zo lang mogelijk thuis blijven wonen en het daar ontvangen van zorg, zogeheten extramuralisering.

Ook in de gemeente Den Helder speelt deze ontwikkeling. Inwoners blijven gemiddeld langer thuis wonen en ontvangen daar (lichte) zorg. Daarbij wordt ook een beroep gedaan op de omgeving, bijvoorbeeld via mantelzorgers, kennissen of burens. Deze ondersteuning vanuit de omgeving kan helpen om langer thuis te kunnen blijven wonen, maar is in sommige gevallen wel kwetsbaar. In sommige buurten zal in de toekomst een concentratie van ouderen zijn, waardoor veel van de omgeving kan worden gevraagd. In buurten of wijken met weinig sociale cohesie kan deze ondersteunende omgeving beperkt of zelfs niet aanwezig zijn. Daarnaast zijn er ook mensen met een zorgvraag die een extra druk leggen op de omgeving, bijvoorbeeld mensen met een psychische aandoening die soms voor overlast zorgen. Voor de leefbaarheid van de buurten is het daarom belangrijk om op een goede manier met zorgvragers om te gaan en de draagkracht van de buurten en wijken goed in de gaten te houden.

In de afgelopen jaren is het woningaanbod sterk achtergebleven bij de vraag naar woningen, waardoor het woningtekort is opgelopen. Dat betekent dat er in heel Noord-Holland op de korte termijn veel woningen bijgebouwd moeten worden.

Ook Den Helder krijgt in de komende jaren te maken met een flinke woningbouwopgave. Voor een deel is dit een kwalitatieve opgave, gericht op transformatie in gebieden met veel verouderde woningen met een matige kwaliteit en veel leegstand. Dit proces speelt voornamelijk in Nieuw Den Helder, waarin een meer gemengd woningaanbod wordt gerealiseerd, en in sommige delen van het Stadshart. Deze kwalitatieve opgave hangt voor een belangrijk deel samen met het belang van een aantrekkelijke stad en het bieden van aantrekkelijke woonmilieus.

Daarnaast is er ook sprake van een kwantitatieve woningbouwopgave. Er is een landelijke stijging van het aantal huishoudens en de woningmarkt in de Randstad en andere steden in Noord-Holland Noord is krap. Ook wordt er een groei in arbeidsplaatsen in Den Helder verwacht, waarbij wordt ingezet om nieuwe werknemers te verleiden om in de gemeente Den Helder te komen wonen. Hierdoor is er sprake van een groeiende vraag naar woningen, waardoor de tot recent vrij ontspannen woningmarkt binnen de gemeente Den Helder omslaat naar een overspannen woningmarkt. Door deze druk kunnen bepaalde groepen het steeds lastiger krijgen op de woningmarkt, met name groepen die afhankelijk zijn van sociale huur of goedkope koopwoningen. Ook groepen die afhankelijker zijn van specifiek woningaanbod, zoals ouderen of mensen met een beperking, kunnen het hierdoor steeds lastiger krijgen op de woningmarkt. Het bouwen van extra woningen voor alle verschillende doelgroepen vormt de belangrijkste oplossingsrichting.

Den Helder heeft in vergelijking met de meeste andere gemeenten in Noord-Holland veel ruimte om woningen te bouwen binnen het stedelijke gebied, nabij de voorzieningen van het Stadshart, de wijken en Julianadorp. Dit is een belangrijke troef voor Den Helder in de komende jaren. Tot en met 2030 heeft Den Helder de ambitie om vijftienhonderd nieuwe woningen te realiseren, om de groeiende woningbehoefte op te vangen. Hierbij blijft kwaliteit van de woningen en de woonomgeving een belangrijk aandachtspunt. Deze ambitie sluit goed aan bij de gerealiseerde woningbouw in het afgelopen decennium.

Op basis van bovenstaande argumenten is de verwachting dat het woningtekort binnen de gemeente Den Helder de komende jaren wordt ingelopen. Met de toenemende vergrijzing en de druk op de zorg (intra- en extramuraal) voor deze groep, zal de druk op de samenleving toenemen en daarmee wellicht ook op het woonklimaat. Het percentage eenzame ouderen neemt mogelijk toe. Dit zorgt ervoor dat de autonome ontwikkeling als redelijk wordt beoordeeld.

6.11.1.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie woonklimaat

Het allereerste uitgangspunt in de omgevingsvisie is dat Den Helder zich wil ontwikkelen tot een gemeente met een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bewoners, ondernemers en bezoekers. Ook is het de visie om stabilisatie en groei mogelijk te maken, door bijvoorbeeld woningbouw, investeringen in de voorzieningen (bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs, zorg, sport, welzijn, cultuur, detailhandel en horeca) en de kwaliteit van de stad en de openbare ruimte. Ingezet wordt op het realiseren, behouden en versterken van goede, bereikbare maatschappelijke voorzieningen.

De aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten worden als aanknopingspunten gebruikt bij nieuwe ontwikkelingen en worden versterkt, om zo het (maritieme) karakter van Den Helder sterker tot uitdrukking te laten komen. Ook de ligging aan de kust wordt beter zichtbaar en beleefbaar gemaakt. Natuur wordt uitgebreid en de verbinding met de kust wordt verbeterd.

Om aantrekkelijk te zijn voor bewoners, zet Den Helder in op beschikbaarheid van voldoende betaalbare en kwalitatief goede woningen. Er worden de komende jaren 1500 woningen gebouwd in de gemeente Den Helder. Deze woningen worden grotendeels binnenstedelijk en dus dichtbij bestaande voorzieningen gerealiseerd.

Een aantal ervan gaat op een unieke locatie gebouwd worden: op de dijk aan het Marsdiep. Den Helder wil zorgdragen voor passend woningaanbod. Daarbij gaat het niet alleen om voldoende woningen, maar ook om woningen voor verschillende doelgroepen, zoals levensloopbestendige woningen voor ouderen. In verband met de vergrijzing wordt ook overwogen: het aanpassen van de openbare ruimte, zorg en ondersteuning in de buurten en het clusteren van vormen van wonen en zorg rondom voorzieningenclusters.

Bij nieuwe ontwikkelingen is er aandacht voor om de woningen op een goede manier in te passen in de bestaande omgeving en zorg te dragen voor een kwalitatief goede openbare buitenruimte met voldoende groen en voor iedereen toegankelijke ontmoetingsplekken. Winkelgebieden gaan versterkt worden: kleiner, maar kwalitatief beter (bijvoorbeeld in uitstraling).

Er is ook visie voor bestaande woonomgevingen: eigenaren worden gestimuleerd om te investeren in de kwaliteit en duurzaamheid van hun eigen woning. Groot onderhoud in de verschillende buurten wordt gebruikt om direct ook te investeren in de kwaliteit ervan. Het gaat daarbij om vergroening, klimaatadaptatie en ruimte voor langzaam verkeer. Dit laatste vergroot verkeersveiligheid, vermindert verkeerslawaai en nodigt uit tot gezond leven. Doel is aantrekkelijkheid, leefbaarheid en toekomstbestendigheid van Den Helder voor bewoners.

Bovenstaande plannen en ontwikkelingen dragen bij aan een aantrekkelijke omgeving om te wonen, aan een goed woonklimaat. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op het woonklimaat als positief beoordeeld.

6.11.2 Sociale veiligheid

6.11.2.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling sociale veiligheid

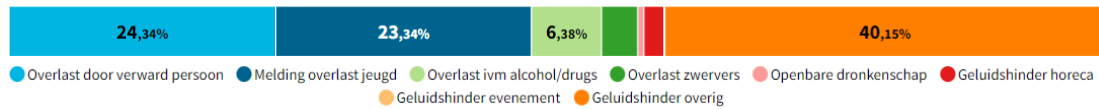
Huidige situatie

Het totaal aantal misdrijven per 10.000 inwoners ligt in Den Helder met 149,65 hoger dan in Nederland waar dat aantal gemiddeld op 114,45 ligt.

In 2021 zijn de criminaliteit en ondervonden overlast in Den Helder afgenomen ten opzichte van 2014, maar de criminaliteitsindex ligt nog steeds hoger dan in de rest van Nederland (89 ten opzichte van 76). Deze cijfers zullen niet bijdragen aan het gevoel van veiligheid in de gemeente Den Helder.

Wat betreft overlast geeft de index aan dat de ondervonden overlast in Den Helder juist iets lager ligt dan in de rest van Nederland (95 ten opzichte van 98).²⁷ De overlast die in Den Helder wordt ervaren wordt met name veroorzaakt door verwarde personen, jeugd en geluid (zie figuur 6.25).

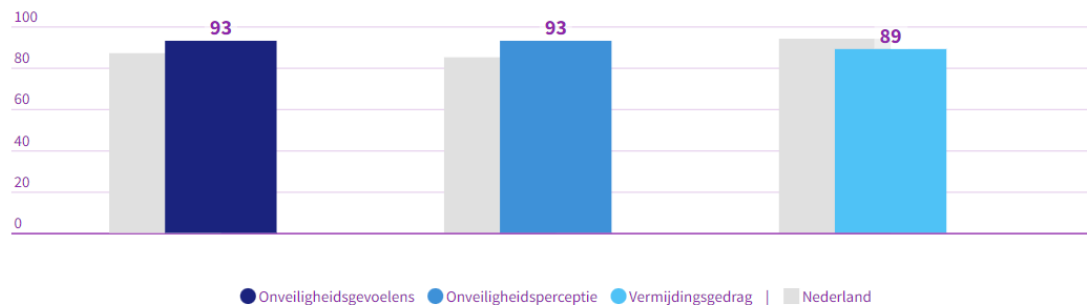
²⁷ <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/openbare-orde-en-veiligheid>

Figuur 6.25 Overlast naar soort in Den Helder (Bron: denhelder.incijfers.nl)

In 2019 voelde 41,2 % van de 2e en 4e klas van het voortgezet onderwijs zich wel eens onveilig in Den Helder, ten opzichte van een landelijk percentage van 35,3 % in die leeftijdscategorie. Bij mensen in de leeftijd van 18 jaar en ouder lagen de percentages in 2020 wat lager: 5,7 % van de mensen tussen de 18 en 65 voelt zich overdag wel eens onveilig tegenover 3,3 % van de mensen van 65 jaar en ouder; 's nachts is dat 12,6 % van de mensen tussen de 18 en 65 tegenover 11,2 % van de mensen van 65 jaar en ouder. Ten opzichte van 2016 zijn de percentages licht afgenomen.

Figuur 6.26 geeft weer hoe die cijfers liggen voor de onveiligheidsbeleving in Den Helder ten opzichte van de rest van Nederland. 2014 is als uitgangspunt, met index 100 genomen. Dat de getallen in 2021 lager liggen, betekent dus een afname van onveiligheidsbeleving. Onveiligheidsbeleving is weer opgebouwd uit drie indices: onveiligheidsgevoelens (hoe onveilig men zich in de buurt voelt), vermijdingsgedrag (hoe vaak men het eigen gedrag aanpast aan situaties in de buurt in verband met onveiligheid) en onveiligheidsperceptie (de ervaren omvang van criminaliteit in de buurt).

Figuur 6.26 Sociale veiligheid, indices onveiligheidsbeleving. Den Helder, index (2014=100). (Bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Locaties waar men zich het meest onveilig voelt zijn de gebieden tussen de wijken, waar de 'oversteek' gemaakt moet worden van Nieuw Den Helder of De Schooten naar de Stad binnen de Linie. Ook het gebied tussen De Schooten en Nieuw Den Helder, bij station Den Helder-Zuid, wordt als onveilig ervaren en vermeden. Het gaat met name om fietspaden die als onveilig worden ervaren.

De huidige situatie wordt vanwege bovenstaande beschrijving als slecht beoordeeld, met name door het (relatief) grote gevoel van onveiligheid dat mensen in Den Helder hebben.

Autonome ontwikkeling

De verwachting voor Den Helder is dat de bevolkingsgroei voorlopig zal aanhouden. De komende jaren wordt er namelijk een sterke groei aan arbeidsplaatsen verwacht bij de Koninklijke Marine en rondom de energietransitie en het maritieme cluster in Den Helder. In de komende jaren liggen er kansen voor Den Helder om zich veel duidelijker als aantrekkelijke centrumstad in de Noordkop te profileren en de recent ingezette stijging in inwoneraantal en arbeidsplaatsen te bestendigen en te versterken. Groeiende steden worden over het algemeen als aantrekkelijke woonplaatsen gezien, zowel door bewoners als door niet-bewoners. Het imago van een stad speelt ook een belangrijke rol in deze aantrekkelijkheid en het imago van Den Helder is aan het verbeteren richting een positiever beeld. Meer mensen kan leiden tot meer sociale veiligheid, maar ook juist tot meer criminaliteit en gevoelens van onveiligheid.

Een belangrijke ontwikkeling op het gebied van mobiliteit is de toenemende aandacht voor langzaam verkeer en met name de fiets als vervoersmiddel voor relatief korte reizen binnen de gemeente Den Helder of van of naar de omliggende regio. Meer fietsers betekent meer mensen en daarmee een groter gevoel van veiligheid voor de fietsers. Of dat ook daadwerkelijk 'vanzelf' zal gaan is nog maar de vraag. Mogelijk zijn een betere samenhang tussen de wijken en de aanpak van het stationsgebied rondom station Den Helder Zuid voorwaardelijk om het aantal fietsers toe te laten nemen.

Gezien bovenstaande beschrijving wordt de autonome ontwikkeling net als de huidige situatie als slecht beoordeeld, omdat niet concreet duidelijk is dat de situatie autonoom zal verbeteren.

6.11.2.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie op sociale veiligheid

Uitgangspunt twee benoemt dat Den Helder wil dat een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen altijd de basis is. In visie en beleid wordt dit verder uitgewerkt en benoemd. Erkend wordt ook dat sociale veiligheid lastiger te waarborgen is: toezicht en handhaving door gemeente en politie kunnen niet altijd overal aanwezig zijn. Daarom wordt de beschikbare capaciteit ingezet op plaatsen, tijden en activiteiten waarvan bekend is dat de veiligheidsrisico's groter zijn.

Daarnaast wordt een belangrijke rol toebedeeld aan waakzame inwoners en ondernemers, aan sociale controle. Doel is dat deze sociale controle een signalerende en preventieve werking heeft en de manier waarop deze vanuit de gemeente wordt gefaciliteerd is door functies en levendigheid toe te voegen aan belangrijke publieke locaties (bijvoorbeeld in centrumgebieden en langs verbindingssassen tussen wijken).

Het groene karakter en het eigen karakter van de wijken zijn kwaliteiten van Den Helder, maar zorgen ook voor uitdagingen zoals hierboven al is beschreven in paragraaf 6.8.1.1. Groen en open ruimte kunnen als barrière en als onveilig worden ervaren: er zijn niet overal goede verbindingen voor fietsers en wandelaars en waar deze wel beschikbaar zijn, zijn ze vaak stil en verlaten.

In de visie wordt ingezet op het versterken van verbindingen tussen de verschillende wijken, zoals door het verbeteren/aanvullen van zwakke of ontbrekende schakels in het fietsnetwerk, het aanleggen van een fietstunnel onder Station Zuid door (en zo te zorgen voor een betere verbinding tussen Nieuw Den Helder en de Schooten) en door park Quelderduijn een duidelijker profiel te geven. De gemeente wil dat het aanwezige groen op deze manier voor iedereen aantrekkelijk is en veilig voelt om gebruik van te maken.

Het is de bedoeling om de verschillende wijken (Stad binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten) beter aan elkaar te koppelen, bijvoorbeeld door het realiseren van nieuwe functies die levendigheid en sociale controle brengen, zoals woningen. Dit zou er -gezien de gekozen zoekgebieden voor woningbouw- voor kunnen zorgen dat enkele van de gebieden tussen de wijken die nu als onveilig worden ervaren, meer bebouwing krijgen en daarmee minder open en afgelegen zijn. Dit kan weer bijdragen aan een afname van het onveiligheidsgevoel.

Gezien het feit dat Den Helder wil gaan werken aan het verbeteren van de verbinding tussen de wijken, bijvoorbeeld door middel van woningbouw langs verbindingswegen tussen verschillende wijken en door gebruik van langzaam vervoer aantrekkelijker en veiliger te maken, wordt de invloed van de omgevingsvisie als positief beoordeeld. Meer samenhang en verbeterde ervaren veiligheid (voor onder meer fietsers en wandelaars) zal de beleving van onveiligheid doen afnemen en dat is een positief effect.

6.11.3 Vestigingsklimaat voor ondernemers

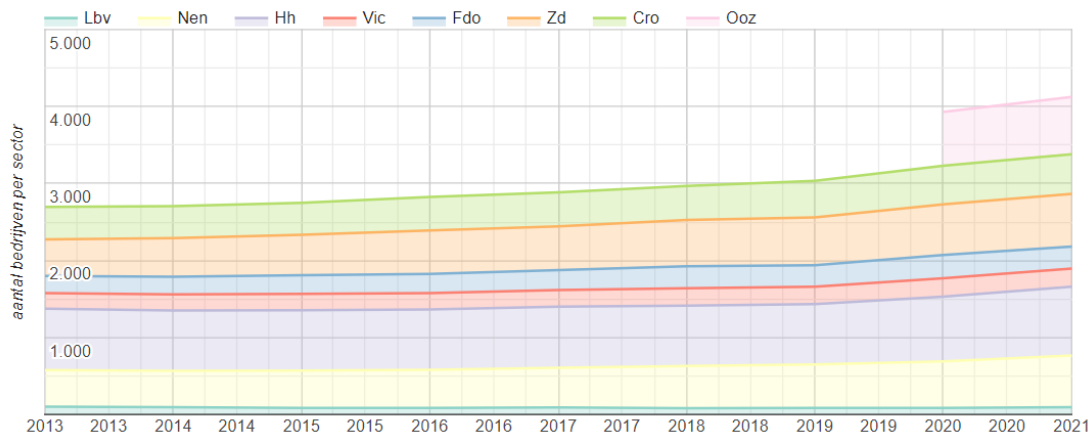
6.11.3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling vestigingsklimaat voor ondernemers

Huidige situatie

Den Helder kent een aantal duidelijke centra, waar detailhandel en voorzieningen zich concentreren. Zoals beschreven in paragraaf 5.9.1.1 is er een leegstand van ongeveer 11,6 % in Den Helder, wat hoger is dan in de rest van Nederland (6,8 %) en zou kunnen duiden op een minder aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers. Voor de detailhandel in Den Helder geldt dat behoud en ontwikkeling een uitdaging blijft.

De (civiele en marine) havens vormen een belangrijk gebied voor bedrijvigheid in Den Helder. Het Maritiem Cluster omvat de oostrand van Den Helder, met grootschalige infrastructuur zoals de zeehaven (civiele haven en Marinehaven), de luchthaven, bedrijventerrein Kooypunt en de N250. Het gebied speelt een belangrijke rol op verschillende gebieden, waaronder economie en arbeidsmarkt en maritieme stadsontwikkeling.

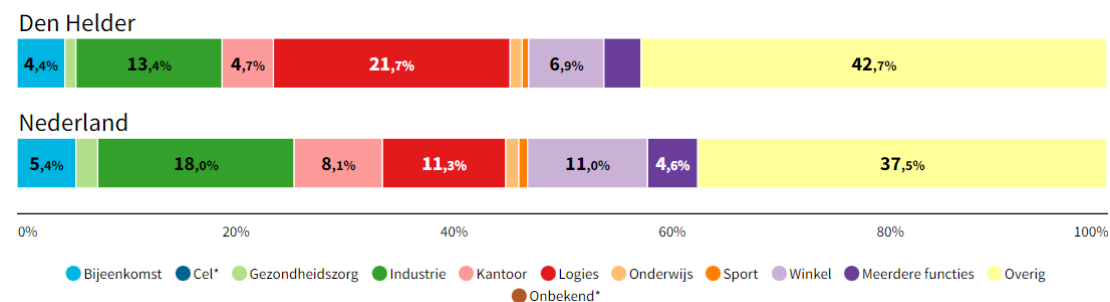
In 2021 waren er in Den Helder in totaal 4125 bedrijven geregistreerd (zie figuur 6.27).²⁸ De 'gestapelde lijn grafiek' hieronder laat het aantal bedrijven voor elk van de volgende acht sectoren zien. Lbv: Landbouw, Bosbouw en Visserij; Nen: Nijverheid en Energie; Hh: Handel en Horeca; Vic: Vervoer, Informatie en Communicatie; Fdo: Financiële Diensten en Onroerend Goed; Zd: Zakelijke dienstverlening; Ooz: Overheid, Onderwijs en Zorg; Cro: Cultuur, Recreatie en Overige Diensten.

Figuur 6.27 Aantal bedrijven per sector per jaar in de gemeente Den Helder (het aantal bedrijven in de sector Ooz [overheid, onderwijs en zorg] is vanaf 2020 bekend)

Er is over de laatste jaren een stijgende lijn te zien in het aantal bedrijven dat in Den Helder is gevestigd. Dat wil niet per definitie zeggen dat Den Helder daarmee een aantrekkelijk vestigingsklimaat heeft voor (nieuwe) ondernemers: een toename in het aantal bedrijven kan bijvoorbeeld ook veroorzaakt worden door splitsing van bedrijven of mensen die uit loondienst komen en voor zichzelf zijn begonnen.

Wat voor bedrijven of functies dan in Den Helder aanwezig zijn, is te zien in figuur 6.28 voor 2022 (ten opzichte van de cijfers zoals die voor Nederland gelden). Logies, industrie en overige functies vormen de grootste groepen in Den Helder.

Figuur 6.28 Niet-woningen naar functies (Bron: denhelder.incijfers.nl)

De huidige situatie wordt gezien het bovenstaande beoordeeld als redelijk.

²⁸ <https://allecijfers.nl/gemeente/den-helder/>

Autonome ontwikkeling

In Den Helder is de huidige werkgelegenheid in de visserij, de bollensector, defensie en olie en gas niet langer een constante factor. In de agrarische sector is sprake van een steeds verder toenemende schaalvergroting, waarbij mechanisatie ten koste gaat van arbeidsplaatsen. Olie en gas zullen in de komende decennia vervangen gaan worden door hernieuwbare energiebronnen.

Daarbij krijgen de gemeente Den Helder en de regio de komende jaren in toenemende mate te maken met vergrijzing van de bevolking en daarmee met een krimpende beroepsbevolking. Tegelijkertijd zullen in de aankomende jaren juist veel nieuwe vacatures ontstaan bij de Koninklijke Marine en rondom de offshore productie van duurzame energie. Een uitdaging die daarbij is het vinden van werknemers met de juiste opleiding/specialisatie. Diverse sectoren ondervinden moeilijkheden om gekwalificeerd personeel te vinden, terwijl in Den Helder ook nog veel inwoners werkzoekend zijn. Dit probleem draagt niet bij aan de aantrekkelijkheid van Den Helder voor (nieuwe) ondernemers om zich te vestigen.

De grote hoeveelheid vacatures die zal ontstaan biedt Den Helder echter ook kansen om werknemers aan te trekken, niet enkel met het vooruitzicht op een baan, maar ook met de relatief ontspannen woningmarkt ten opzichte van de Randstad.

Bij de Koninklijke Marine zullen toekomstige arbeidsplaatsen in steeds grotere mate gericht zijn op techniek en ICT, aansluitend op de steeds grotere rol van technologie op het gebied van defensie en oorlogsvoering. Dit vraagt om een goede aansluiting van de opleiding van inwoners uit de gemeente en de regio op de veranderende arbeidsmarkt.

Steden en regio's die zich richten op kennis & innovatie zijn een broedplaats voor nieuwe bedrijven en daarmee een constante bron van werkgelegenheid. Wereldwijd spelen er momenteel diverse grote ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de mondiale economie. Hiermee wordt de economie aan meer verandering blootgesteld en moet de lokale economie zich snel aan kunnen passen aan de veranderende omstandigheden. Kennis en innovatie spelen daar een zeer belangrijke rol in.

In het verleden was Den Helder te afhankelijk van externe factoren voor een gezonde economie. Ook de komende jaren zullen veel nieuwe vacatures ontstaan bij de Koninklijke Marine en rondom de offshore productie van duurzame energie. Dit is het gevolg van investeringen van publiek geld (investeringen in de Koninklijke Marine, subsidieregelingen voor opwek van duurzame energie). Dit maakt Den Helder wederom kwetsbaar voor en afhankelijk van politieke besluitvorming.

Om deze kwetsbaarheid in de toekomst te verminderen zet Den Helder al langere tijd in op een verbreding van het verdienvermogen. Door in te zetten op de beschikbare kennis in Den Helder en ruimte te geven voor innovatie kan dit bijdragen aan een sterkere positie voor de lokale bedrijvigheid en werkgelegenheid. Naast het vasthouden van de huidige bedrijvigheid vraagt dit met name ook om het aantrekken van nieuwe bedrijven en startups.

Via de Regiodeal voor het Maritiem Cluster, die in 2020 is aangegaan tussen het Rijk en de regio om de kracht van de regio en de brede welvaart te versterken, wordt ingezet op kennis en talent (human capital), innovatieve maritieme technologieën en het stimuleren van de waterstofeconomie. Dit sluit goed aan bij bredere economische ontwikkelingen, waarbinnen kennis, innovatie en data steeds belangrijker worden in vrijwel alle sectoren. Het Maritiem Cluster van Den Helder biedt veel kansen om de aanwezige partijen en expertises te gebruiken om de toekomstige verdien capaciteit te vergroten. Daarbij is de hoeveelheid beschikbare (fysieke en planologische) ruimte en mate van samenwerking tussen de partijen een belangrijk aandachtspunt voor de verdere ontwikkeling van dit gebied.

Verder wordt ook gekeken naar mogelijkheden om de lokale economie en verdienvermogen te verbreden. In de afgelopen drie decennia is toerisme en recreatie een belangrijke, aanvullende pijler van de economie geworden.

De autonome ontwikkeling wordt gezien bovenstaande als redelijk beoordeeld. Er zijn plannen, maar of deze het gewenste effect gaan hebben valt nog te bezien.

6.11.3.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie vestigingsklimaat voor ondernemers

Den Helder wil een gemeente zijn met een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers, waarbij de haven de economische rode draad is.

Lokale bedrijvigheid wordt gefaciliteerd met voldoende en zo optimaal mogelijk benutte bedrijventerreinen. Het is de bedoeling dat bedrijven voldoende ruimte krijgen en houden om te ondernemen en dat er ook voldoende ruimte overblijft voor lokale ondernemers met uitbreidingswensen. Het gaat dan in ieder geval om bedrijven uit de kernsectoren van de lokale economie, namelijk scheepsbouw, offshore activiteiten, onderhoud en inspectie, marine en energietransitie. Voor lichtere bedrijvigheid blijft (ontwikkel)ruimte op de (gemengde) bedrijventerreinen nabij de woonwijken, terwijl zwaardere bedrijvigheid wordt geconcentreerd op bedrijventerreinen op grote afstand van de stad, zoals het havengebied en bedrijventerreinen Oostoever en Kooypunt. De haven van Den Helder biedt daarin ruimte voor (zee)havengebonden activiteiten. Prioriteit krijgen daarbij activiteiten die bijdragen aan de nationale belangen energietransitie en nationale veiligheid.

Wat veel aandacht krijgt in de omgevingsvisie is het versterken van winkelgebieden, waarbij bijvoorbeeld overtollige vierkante meters detailhandel uit de markt worden genomen en er ingezet wordt op kwaliteit om zo deze gebieden toekomstbestendig te maken. Ondernemers krijgen heldere kaders voor wat wel en wat niet kan, omdat het de visie is om gemengde centrumgebieden te creëren (een combinatie van winkels, horeca, beleving, leisure en wonen). Deze inzet op verbeterde kwaliteit van centrumgebieden en ook op het stimuleren van stedelijk toerisme, biedt kansen voor ondernemers, omdat dit het voor bewoners en bezoekers aantrekkelijker maakt om geld uit te geven. Het is dus een wisselwerking van factoren die elkaar beïnvloeden en elkaar kunnen versterken.

Een ander punt dat aandacht krijgt in de omgevingsvisie is de beschikbaarheid van personeel en de juiste kennis/expertise als een belangrijk onderdeel van het vestigingsklimaat voor bedrijven. Het is namelijk een uitdaging, mede gezien de krapte op de arbeidsmarkt en de verwachte vergrijzing, om het juiste personeel voor de beschikbare arbeidsplekken te vinden en met de koppeling aan onderwijs probeert de gemeente hieraan bij te dragen. De gemeente streeft er daarom naar het aanbod van onderwijs aan de arbeidsmarkt te koppelen door bijvoorbeeld (delen van) opleidingen concreet te verbinden aan de lokale arbeidsmarkt om op die manier vacatures te kunnen vervullen en jongeren in Den Helder te houden. Het is de bedoeling dat het cluster van voortgezet onderwijs bijdraagt aan Den Helder als kenniscentrum en dat er samenhang wordt gezocht met ander onderwijsaanbod, zoals Tetric met een breed aanbod techniekopleidingen (MBO). Den Helder wil er verder voor zorgen dat kennis en innovatie geclusterd worden en dat kwalitatief hoogwaardige instellingen op het gebied van kennis en innovatie in de gemeente gevestigd zijn.

Bereikbaarheid is bij dit alles van groot belang en heeft ook de aandacht in de omgevingsvisie. Voor onderwijs wordt dit specifiek benoemd en ook voor grote werklocaties (zoals Kooypunt) staat beschreven dat deze zoveel mogelijk ontsloten moeten worden met openbaar vervoer.

Ten slotte is voldoende passend woningaanbod, met name voor arbeidsmigranten, ook van belang voor het vestigingsklimaat voor ondernemers. De gemeente zet daarvoor in op huisvesting in het buitengebied en op geconcentreerde huisvesting via tijdelijk en/of flexibel wonen, waarvoor zoekgebieden zijn aangewezen.

Omdat niet heel duidelijk wordt hoe Den Helder het aantrekkelijk wil maken voor nieuwe ondernemers om zich in de gemeente te vestigen en het met name om een optimalisatie- en kwaliteitsslag lijkt te gaan, wordt de invloed van de omgevingsvisie als beperkt beoordeeld. Den Helder wil graag dat kwalitatief hoogwaardige instellingen op het gebied van kennis en innovatie zich er vestigen, maar maakt niet duidelijk hoe dat voorzien wordt via het beleid. Daarom is de beoordeling van het effect van de omgevingsvisie op aantrekkelijkheid voor nieuwe ondernemers beperkt.

6.11.4 Samenvatting resultaten

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed Omgevingsvisie
Woonklimaat	Redelijk	Redelijk	
Sociale veiligheid	Slecht	Slecht	
Vestigingsklimaat voor ondernemers	Redelijk	Redelijk	

Aanbeveling voor het vervolg, vestigingsklimaat

Werk uit hoe een ondernemersklimaat wordt gecreëerd voor (nieuwe) ondernemers dat zij zich in de gemeente willen vestigen. Waardoor gaan (nieuwe) ondernemers en instellingen het interessant vinden om zich in Den Helder te vestigen?

6.12 Gezonde leefomgeving

6.12.1 Gezondheidsbevordering

6.12.1.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling gezondheidsbevordering

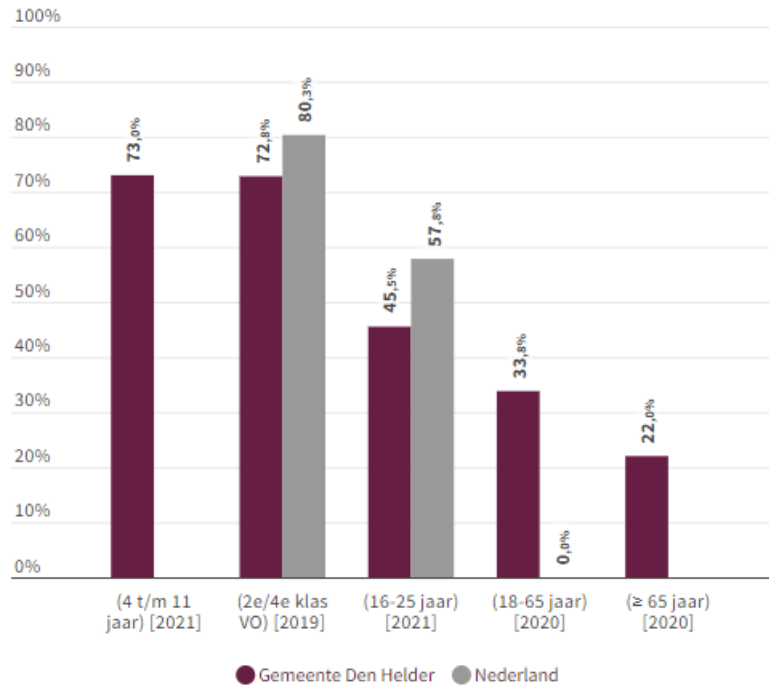
Huidige situatie

Uit de gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen van 2020²⁹ blijkt dat in de gemeente Den Helder 53 % van de mensen tussen de 18 en 65 jaar voldoet aan de beweegrichtlijn. Boven de 65 jaar geldt dat slechts voor 36,8 % van de mensen. Beide percentages liggen net iets onder het gemiddelde in Nederland.

Figuur 6.29 laat zien wat de percentages zijn van mensen die lid zijn van een sportvereniging, waarbij de cijfers van Den Helder zijn afgezet tegen de landelijke cijfers (voor zover bekend).

²⁹ <https://gezondnbn.nl/dashboard/dashboard/leefstijl>

Lid van een sportvereniging Den Helder

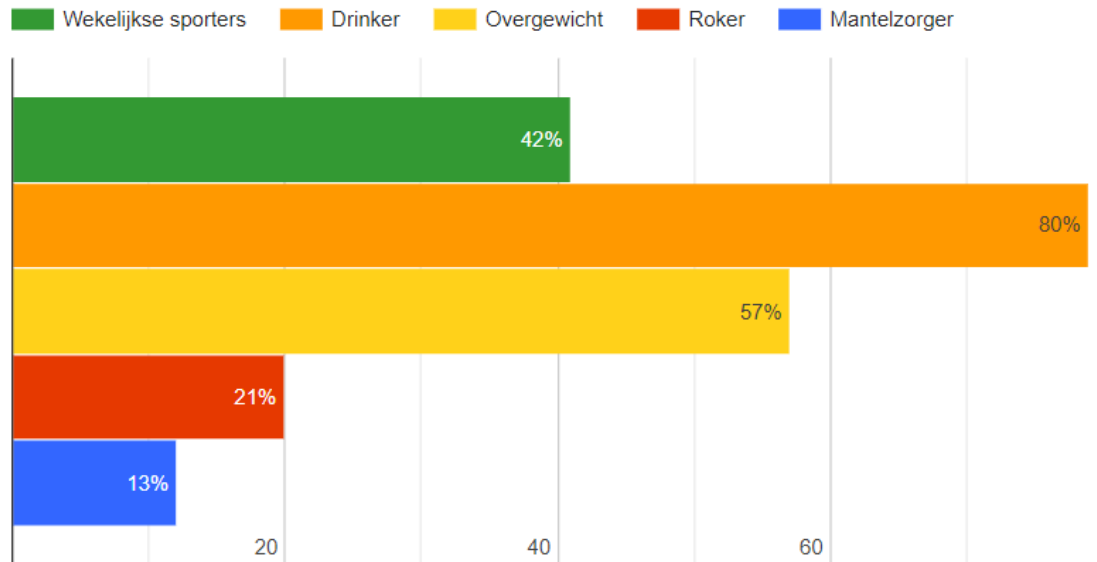

GGD - Kindermonitor, GGD - Gezondheidsmonitor Jeugd, GGD - Jongvolwassenenmonitor, GGD -

Figuur 6.29 Percentages diverse leeftijdscategorieën die lid zijn van een sportvereniging (voor zover bekend). (Bron: <https://gezondhnh.nl/dashboard/dashboard/leefstijl>)

Verder blijkt uit cijfers van de GGD dat 28,1 % van de kinderen van 2 tot en met 11 jaar oud weinig (<3,5 uur per week) buiten speelt. In diezelfde leeftijdscategorie speelt 12 % juist veel (>14 uur per week) buiten.

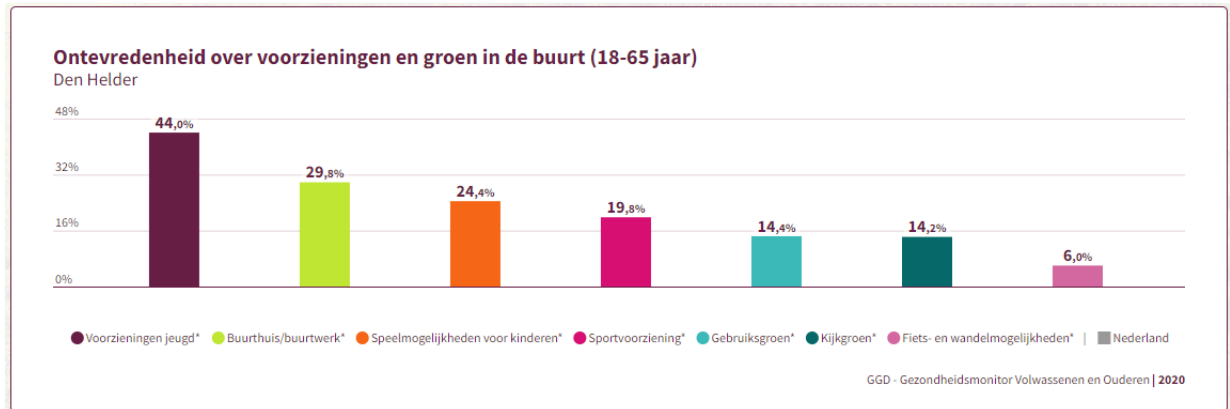
Naast cijfers over sporten en buiten spelen, zijn er ook cijfers over mensen met overgewicht en rokers binnen de gemeente, zie figuur 6.30. Met 'Drinker' wordt het percentage personen van 18 jaar of ouder bedoeld dat wel eens alcohol drinkt, met 'Roker' het percentage dat wel eens rookt (exclusief elektronische sigaretten).

Figuur 6.30 Gegevens uit de gezondheidsmonitor: percentage van de inwoners van 19 jaar en ouder dat heeft aangegeven 'Sporter', 'Drinker' of 'Roker' te zijn, percentage inwoners waarvan de BMI op 'Overgewicht' duidt en percentage dat 'Mantelzorger' is. (Bron: <https://allecijfers.nl/gemeente/den-helder/#gezondheid>)

De omgeving kan een positief effect uitoefenen, onder andere door het aantrekkelijk maken van de openbare ruimte voor fietsen of andere vormen van lichaamsbeweging. Hoe beweegvriendelijk een omgeving is, is niet eenduidig weer te geven. Dit wordt onder andere bevorderd door gebruiksgroen, fiets- en wandelmogelijkheden, speelmogelijkheden voor kinderen en de bereikbaarheid van sportvoorzieningen.

Uit cijfers van de GGD Hollands Noorden uit 2020 blijkt dat de inwoners van de gemeente Den Helder over het algemeen tevreden zijn over hun woonomgeving. Men is over het algemeen tevreden over het groen, fiets- en wandelmogelijkheden en sportvoorzieningen voor jongeren. Speelmogelijkheden voor kinderen, voorzieningen voor jongeren, buurthuizen en activiteitencentra verdienen volgens meer dan 20 % van de bewoners extra aandacht (zie figuur 6.31). Het is echter onduidelijk wat deze voorzieningen precies inhouden en of dit 'beweging stimulerende' voorzieningen zijn.

Figuur 6.31 Percentage ontevredenheid voorzieningen en groen in de buurt (Bron: <https://gezondhnh.nl/dashboard/dashboard/fysieke-omgeving>)

Op basis van bovenstaande argumenten wordt de huidige situatie voor de mate waarin de omgeving uitnodigt tot gezond leven beoordeeld als redelijk.

Autonome ontwikkeling

De sportdeelname onder de Nederlandse bevolking stijgt, waarbij men graag alleen beweegt in plaats van gezamenlijk. Volgens het trendscenario 2030 van het RIVM lijkt er een einde te komen aan de toename van overgewicht. Wel blijft het percentage mensen dat te zwaar is onverminderd hoog (48 %). Een belangrijke oorzaak is dat een op de drie Nederlanders te weinig beweegt en dit percentage zal in 2030 niet veel lager zijn.

In de gemeente Den Helder zijn er relatief veel inwoners met een lagere sociaaleconomische status en is ook bovengemiddeld sprake van gezondheidsproblemen, zoals overgewicht, verslaving en chronische ziektes. Deze gezondheidsproblemen zijn complex en vragen om een aanpak via verschillende invalshoeken. Voor de rol die de leefomgeving hierin kan spelen is groeiende aandacht, bijvoorbeeld door middel van een beweegvriendelijke omgeving en het stimuleren van sporten en spelen. Ook het stimuleren van fietsgebruik in de gemeente Den Helder is hier een goed voorbeeld van.

De autonome ontwikkeling voor de mate waarin de omgeving uitnodigt tot gezond leven wordt beoordeeld als redelijk.

6.12.1.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie gezondheidsbevordering

In de omgevingsvisie heeft de gemeente als een van de centrale uitgangspunten 'Een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen is altijd de basis'. Een ander uitgangspunt luidt 'Onze leefomgeving wordt toekomstbestendig ingericht en gebruikt en draagt bij aan een sterke samenleving'. Het is het streven van de gemeente om de publieke gezondheid te behouden en te versterken. Daarbij zal worden gekeken naar waar binnen de landelijke normen gezondheidsschade optreedt en of er slimme mogelijkheden zijn om daar maatregelen tegen te nemen. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt expliciet rekening gehouden met gezondheidseffecten (e.g. voldoende groen, toegankelijke ontmoetingsplekken in de buurt).

Volgens de visie gaat de gemeente op meerdere manieren proberen gezond gedrag te stimuleren, namelijk in de vorm van beschikbaarheid van gezond eten en drinken (e.g. watertappunten in de gemeente, rondom scholen geen fastfoodrestaurants of snackwagens), stimuleren van sport en beweging (e.g. fietsers, wandelaars en andere sporters kunnen veilige gebruik maken van openbaar groen; fiets- en kanoroutes worden uitgebreid; er zijn voldoende sportfaciliteiten en speeltuinen) en rookvrije omgevingen (sportverenigingen, zorginstellingen, op en rond scholen, schoolterreinen, speeltuinen en kinderboerderijen).

Ook wordt ingezet op het versterken van verbindingen tussen de verschillende wijken door groene, open ruimtes in de stad. Dit moet vorm gaan krijgen door langs verbindingssassen tussen de wijken in te zetten op goede verbindingen voor fietsers en wandelaars en door ruimte te geven aan nieuwe functies die levendigheid en sociale controle brengen. De bedoeling daarvan is dat veilig gebruik gemaakt kan worden van het groen en de verbindingroutes en deze daarmee aantrekkelijker en uitnodigender worden om te gebruiken.

De verbinding met het landschap en open buitengebied moet ook verbeterd worden, zodat het landschap en open buitengebied beleefbaar zijn (en mensen ernaartoe kunnen om te bewegen en te recreëren).

Het effect van de omgevingsvisie op de mate waarin de omgeving uitnodigt tot gezond leven wordt vanwege bovenstaande punten als positief beoordeeld.

6.12.2 Recreatie

6.12.2.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling recreatie

Huidige situatie

In de afgelopen jaren hebben veel bestemmingen in de gemeente Den Helder meer bezoekers getrokken. Jaarlijks wordt het drukker op Willemsoord en ook Fort Kijkduin ziet het aantal bezoekers de afgelopen jaren weer aantrekken.

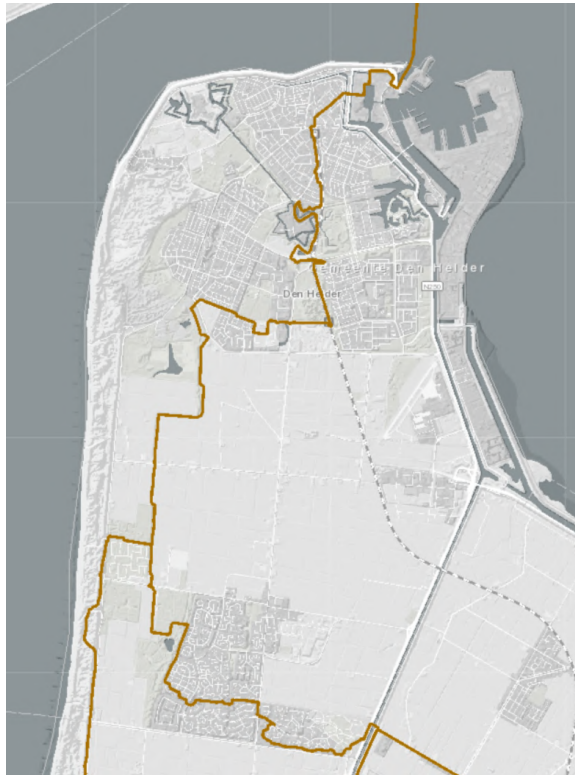
Wandelen, winkelen en fietsen staan respectievelijk op nummer één, twee en drie voor populaire vrijetijdsactiviteiten in Noord-Holland.³⁰ Andere populaire vrijetijdsactiviteiten zijn naar de sportschool gaan, zwemmen of een tuincentrum bezoeken. Binnen de gemeente Den Helder zijn er verschillende natuur- en recreatiegebieden, vaar-, fiets- en wandelroutes en verblijfsrecreatie, zie figuren 5.32 t/m 5.35. De duinen, het strand en de zee bieden ook mogelijkheden voor recreatie: waar toegestaan worden ze gebruikt om te kitesurfen, zeilen, zonnen, mountainbiken, zwemmen, et cetara.

³⁰ Provincie Noord-Holland. (2016). *De staat van de Provincie*. Geraadpleegd van <https://prov-nh.maps.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=76ef156c84774d08936dc31e9f9dfd88>

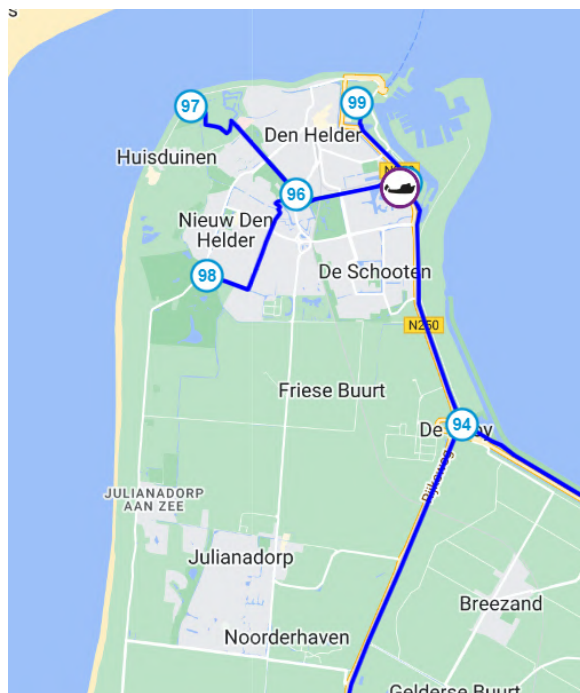

Figuur 6.32 Fietsroutes (rood) en wandelroutes (oranje en geel) in de gemeente Den Helder (Bron: https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWebP/index.html?viewer=fiets_en_wandelroutes)

- Fiets en wandelroutes
- Fietsroutes
 - Fietsknooppuntnummer
 - Fietsknooppunten netwerk
 - Lange afstands fietsroutes
 - Lange afstands fietsknooppunten
 - Fiets en wandel ommetjes
 - Fietsknooppunten regio's
- Wandelroutes
 - Lange afstands wandelknooppunten
 - NS wandeltochten
 - Lange afstands wandelroutes
 - Wandelommetjes
 - Streekpaden
 - Fiets en wandel ommetjes
 - Stelling
 - stellingroute
 - alternatieve route
 - Wandelnetwerk Provincie Noord-Holland
 - Boerenlandpaden
- TOP's
 - Toeristische overstappunten

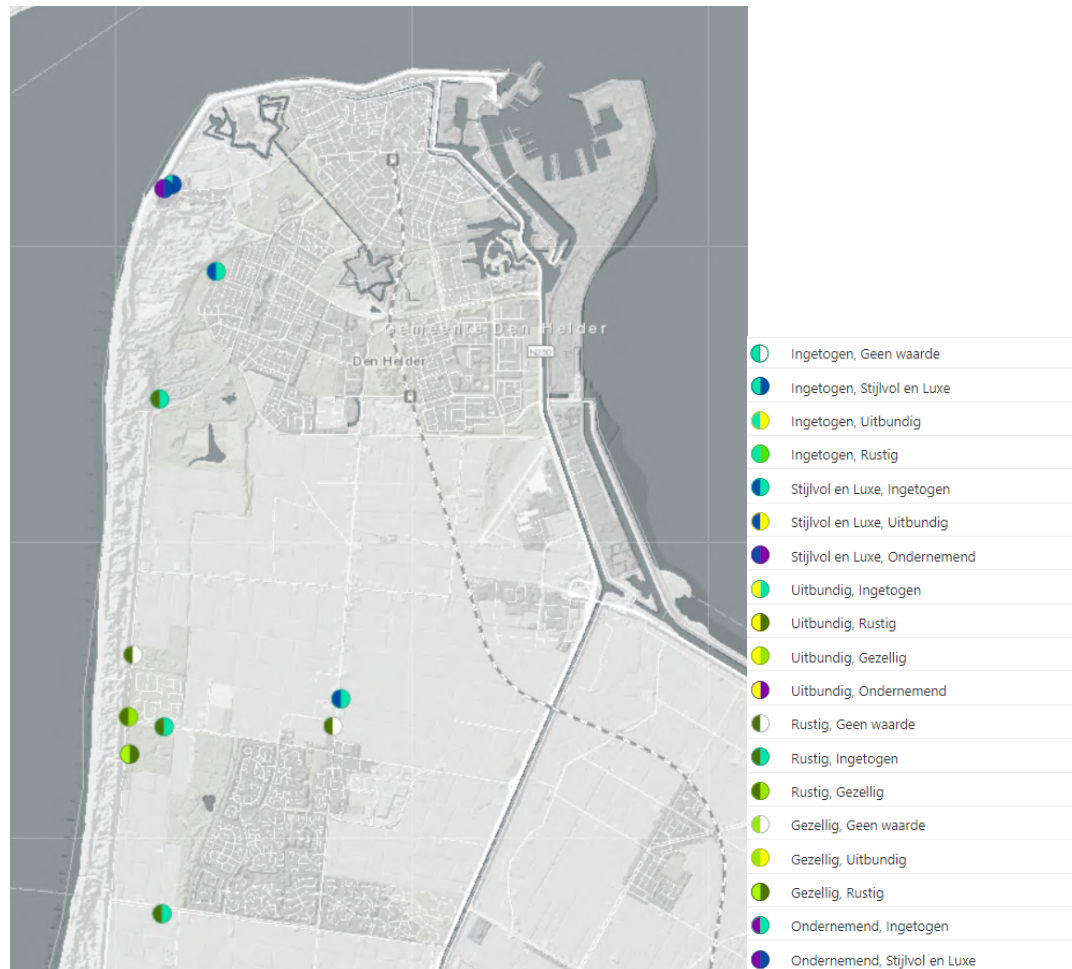

Figuur 6.33 Noord Holland Pad (wandelen). (Bron: <https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWebP/index.html?viewer=dataportaal>)

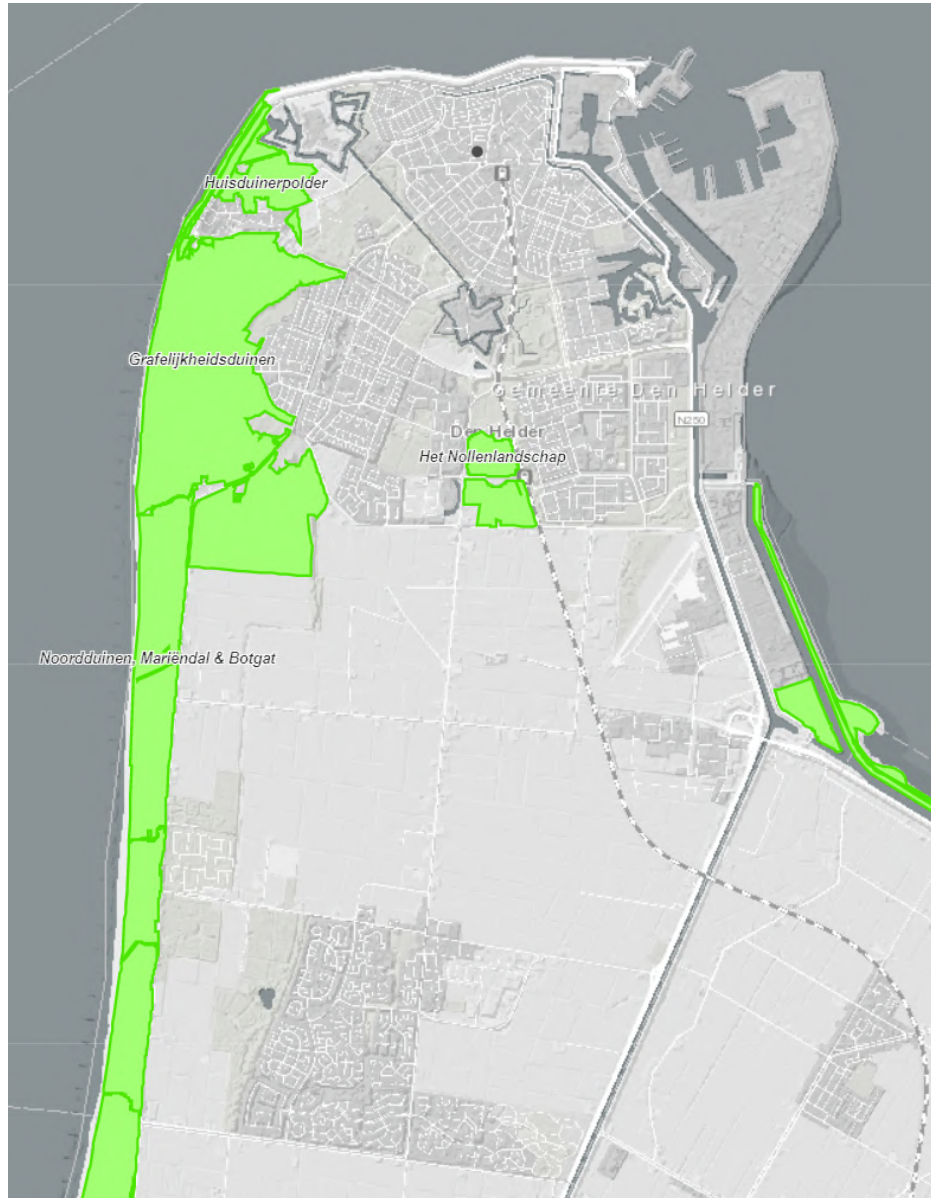
Figuur 6.34 Vaarroutes met knooppuntnummers in de gemeente Den Helder (Bron: <https://www.sloepennetwerk.nl/routeplanner>)

De gemeente beschikt over ruim 10.000 toeristische slaapplekken (cijfers 2018), met name op campings, vakantieparken en jachthavens. Naar schatting zijn er ongeveer 1 miljoen toeristische overnachtingen per jaar in de gemeente Den Helder. Ongeveer 70 % van de overnachtingen vindt plaats in Julianadorp, dat in de afgelopen decennia is uitgegroeid tot het belangrijkste toeristische centrum in de gemeente.

Figuur 6.35 Aanbod verblijfsrecreatie gemeente Den Helder (Bron: <https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWebP/index.html?viewer=dataportaal>)

De duinen en het Nollengebied zijn onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (zie figuur 6.36) en zijn aantrekkelijk voor recreatie en natuurbeleving.

Figuur 6.36 NNN binnen de gemeente Den Helder (Bron: [NNN, BPL en stiltegebieden beschrijvingen \(noord-holland.nl\)](#))³¹

Gezien bovenstaande mogelijkheden voor recreatie wordt de huidige situatie voor recreatiemogelijkheden beoordeeld als goed.

Autonome ontwikkeling

Door de toename van vrije tijd is een trend naar een belevingseconomie waarneembaar: de behoefte aan een breed aanbod van evenementen en recreatievoorzieningen groeit.

³¹ Geraadpleegd via: <https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=d40b74358f2b49f383113ea8d74362b5>

De recreatiedruk neemt toe als gevolg van demografische groei, vergrijzing en toenemende vrije tijd. Dit geldt met name voor de metropoolregio Amsterdam. Uit onderzoek door de provincie is gebleken dat we in Noord-Holland rekening moeten houden met een gemiddelde toename van 30 % recreatiebehoefte tot 2040. Recreatie is van een publieke taak uitgegroeid tot een vrijetijdseconomie met een private sector. Ook de deeleconomie heeft een grote impact op recreatie: door het toenemend aanbod van *short stay* accommodaties via organisaties als Airbnb zijn er niet alleen meer logiesbedden in steden, maar worden bezoekers veel meer over de stad verspreid. Dit biedt mogelijkheden voor ondernemers in de kernen die in ontwikkeling zijn buiten de stadcentra, maar leidt tegelijkertijd tot maatschappelijke discussies over de overlast van bezoekers in zowel woongebieden als buitengebieden.

Uit cijfers blijkt dat het toerisme in de afgelopen jaren voor de coronacrisis is gegroeid en dat ook de bestedingen jaarlijks toenemen. De verwachting is dat de toeristische sector zich dit jaar mogelijk bijna volledig herstelt van de coronacrisis (Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen). De Wadden en de Noordzeekust zijn beiden zeer populaire vakantiebestemmingen in Nederland en hiervan kan Den Helder, als gemeente met beide aspecten in huis, in de komende jaren nog meer gaan profiteren. Ook het (militair) cultuurhistorisch erfgoed kan hier extra profijt uit halen. De gemeente Den Helder heeft nog meer te bieden, zoals de rest van de Stelling, Huisduinen, het totaalkunstwerk de Nollen en de Waddenkust. Deze karakteristieken bieden veel mogelijkheden voor Den Helder om bezoekers te trekken.

Gezien bovenstaande punten wordt de autonome ontwikkeling voor recreatiemogelijkheden beoordeeld als goed.

6.12.2.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie recreatie

In de omgevingsvisie zet de gemeente onder meer in op aantrekkelijkheid voor bewoners en bezoekers. Het is de bedoeling dat de bestaande omgeving en kwaliteit van de gemeente versterkt wordt en ingezet ten behoeve van het onderscheidend vermogen van Den Helder. Bewoners en bezoekers moeten de unieke ligging aan drie kusten kunnen ervaren.

Concrete acties die daarbij horen zijn bijvoorbeeld het duidelijk profileren van twee wegen: de weg tussen Den Helder en Julianadorp (met betere zichtbaarheid van het Nollengebied) en de kustweg (voor beleving van de kust). Zo hebben het zuidelijke deel van de Jan Verfaillweg en de Zanddijk geen functie als hoofdontsluiting en kunnen deze wegen op termijn via een herinrichting meer identiteit krijgen als toeristische kustroute met stoppunten om het kustlandschap te beleven. Dat biedt tegelijk ook kansen om de oversteekbaarheid te verbeteren, zoals bij Julianadorp aan Zee en bij de Helderse Vallei.

Ook de verbreding van de duinen bij Julianadorp, de uitbreiding van het wandel-, fiets- en kanonetwerk, een betere verbinding tussen Julianadorp en de kust en toevoeging van andere verbindingen voor langzaam verkeer (ook met de kust) moeten bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de gemeente en de beleefbaarheid van de Stelling, de natuur en het bijzondere kustlandschap in en rond Den Helder.

De gemeente zet in de visie in op kwaliteitsverbetering en daarmee toekomstbestendigheid van het bestaand verblijfsrecreatieaanbod voor met name het kusttoerisme. Bij nieuwe ontwikkelingen gaat het om toevoegen van kwaliteit en onderscheidend aanbod.

De Stelling krijgt een meer onderscheidende functie als 'voorkant' van de stad. Den Helder wil investeren in de verdere ontwikkeling van stedelijk toerisme, niet alleen in De Stelling, maar ook in Willemsoord en Stadshart. Het is de visie om het toeristisch profiel van de stad te verbreden, waarbij het de bedoeling is om te investeren in kwaliteit en in onderlinge samenhang en verbindingen tussen de delen van de stad.

Stadshart en de voormalige Rijkswerf Willemsoord moeten zo een aantrekkelijk centrumgebied gaan vormen, waarbij gestreefd wordt naar sterke voorzieningen (cultuur, detailhandel en horeca) en waarbij op Willemsoord meer gebruik kan worden gemaakt van de historische en maritieme omgeving, de aanwezige recreatiejachthaven en de nabijheid van Noord- en Waddenzee.

Voor dit laatste punt is het van belang dat Den Helder vanuit Nederlands oogpunt het startpunt van de Waddenzee is. Den Helder wil zich daarom meer profileren als toegangspoort naar de Waddenzee, bijvoorbeeld door een aantal nieuwe verbindingen vanuit de stad met deze zee te realiseren en door ruimte te geven voor recreatief varen.

In de visie staat beschreven dat de recreatiedruk op de natuurgebieden verder wordt verminderd door alternatieve recreatiemogelijkheden elders in de gemeente te bieden (stedelijk toerisme) en in te zetten op verbreding van de binnenduinrand om te dienen als buffer voor kwetsbare natuurgebieden zodat recreatie daar ook kan plaatsvinden.

De ontmenging van de verschillende verkeersstromen op de N250 moet bijdragen aan de bereikbaarheid van en doorstroming richting diverse (recreatieve) voorzieningen.

Als gekeken wordt naar de recreatiemogelijkheden (aanwezigheid en bereikbaarheid) binnen de gemeente, dan heeft de omgevingsvisie daar op basis van bovenstaande punten een positieve invloed op.

6.12.3 Samenvatting resultaten

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed Omgevingsvisie
Gezondheidsbevordering	Redelijk	Redelijk	
Recreatie	Goed	Goed	

6.13 Overzicht effecten voorontwerp en ontwerp omgevingsvisie

In onderstaande tabel is voor alle indicatoren de beoordeling van de huidige situatie, de autonome ontwikkeling, het voorontwerp en het ontwerp van de omgevingsvisie opgenomen. Onder de tabel is een toelichting opgenomen voor de beoordelingen die gewijzigd zijn van voorontwerp naar ontwerp.

Indicator (per thema)	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie	Invloed ontwerp omgevingsvisie
Bodem en water				
Bodemkwaliteit	Redelijk	Redelijk		
Ondergronds ruimtegebruik	Redelijk	Slecht		
Waterkwaliteit	Slecht	Slecht		
Verziltig	Slecht	Slecht		
Natuur				
Natura 2000-gebieden	Slecht	Redelijk		
Natuurnetwerk Nederland (NNN) - areaal	Goed	Goed		
Natuurnetwerk Nederland (NNN) - kwaliteit	Redelijk	Redelijk		
Biodiversiteit	Slecht	Redelijk		
Hemelhelderheid	Slecht	Slecht		
Verkeer en vervoer				
Bereikbaarheid	Redelijk	Redelijk		
Duurzame mobiliteit	Redelijk	Redelijk		
Verkeersveiligheid	Slecht	Redelijk		
Geluid				
Verkeerslawaai	Redelijk	Redelijk		
Industrielawaai	Redelijk	Redelijk		
Stiltegebieden	Goed	Goed		
Lucht kwaliteit				
Lucht kwaliteit	Goed	Goed		
Externe veiligheid				

Indicator (per thema)	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie	Invloed ontwerp omgevingsvisie
Externe Veiligheid - groepsrisico	Slecht	Slecht		
Externe Veiligheid – plaatsgebonden risico	Slecht	Slecht		
Landschap en cultuurhistorie				
Landschappelijke waarden	Redelijk	Redelijk		
Cultuurhistorische waarden	Goed	Goed		
Archeologische waarden	Redelijk	Slecht		
Aardkundige waarden	Redelijk	Redelijk		
Klimaatadaptatie				
Wateroverlast	Redelijk	Slecht		
Droogte	Redelijk	Slecht		
Hittestress	Redelijk	Slecht		
Overstromingsrisico	Goed	Redelijk		
Energietransitie				
Particulier opgewekte duurzame energie	Redelijk	Goed		
Energiebesparing	Redelijk	Goed		
Wonen en vestigingsklimaat				
Woonklimaat	Redelijk	Redelijk		
Sociale veiligheid	Slecht	Slecht		
Vestigingsklimaat voor ondernemers	Redelijk	Redelijk		
Gezonde leefomgeving				
Gezondheidsbevordering	Redelijk	Redelijk		
Recreatie	Goed	Goed		

Gewijzigde categorie van de beoordeling

Hieronder is een toelichting opgenomen van de beoordelingen die in het ontwerp omgevingsvisie anders zijn dan bij het voorontwerp omgevingsvisie. Er is alleen sprake van betere beoordelingen, niet van slechtere.

Ondergronds ruimtegebruik

De beoordeling van het ondergronds ruimtegebruik is van negatief naar neutraal gegaan omdat in de ontwerp omgevingsvisie nu een aanzet is opgenomen tot een duurzaam gebruik van de ondergrond, dat de basis zal vormen voor nader uit te werken concreet beleid. Pas als de daadwerkelijke invulling van dat concretere beleid duidelijk is, dan kan bepaald worden of dit positief bijdraagt aan het ondergronds ruimtegebruik in de gemeente.

Natura 2000-gebieden

In de ontwerp omgevingsvisie is aanvullend opgenomen dat de mogelijkheden onderzocht worden om buffergebieden rondom beschermde natuurgebieden te realiseren, bijvoorbeeld door middel van natuur- en landschapontwikkeling in de binnenduinrand. Ook is aanvullend opgenomen dat verstoring van beschermde natuurgebieden door invloeden van buitenaf bijvoorbeeld in de vorm van licht, geluid, trillingen of recreatiedruk wordt voorkomen. Daarom is de beoordeling van het effect van de omgevingsvisie op Natura 2000-gebieden aangepast van (licht) negatief naar neutraal.

Bereikbaarheid

De beoordeling van de bereikbaarheid voor diverse vervoermiddelen is van neutraal naar positief gegaan, omdat er ambities zijn voor regionale verbetering van bereikbaarheid (via de weg en met het OV) en er binnen de gemeente nu ook iets staat beschreven over parkeerbeleid. Bovendien wordt benoemd dat er het streven is om een tweede vaarverbinding te realiseren tussen de haven en de Waddenzee, via Willemsoord, wat de bereikbaarheid via het water zou vergroten.

Cultuurhistorische waarden

De beoordeling van cultuurhistorische waarden is van neutraal naar positief gegaan, omdat duidelijker wordt beschreven hoe cultureel erfgoed wordt beschermd, versterkt en behouden door ontwikkeling. Dit wordt met name nader toegelicht voor de historische waarde van de haven en Willemsoord.

Wijzigingen binnen dezelfde categorie van de beoordeling

Voor een aantal indicatoren is de beoordeling gelijk gebleven, terwijl de ontwerp omgevingsvisie wel betere of minder slechte milieugevolgen heeft (van verslechtering is geen sprake) dan het voorontwerp. Dit geldt voor:

NNN (kwaliteit)

De beoordeling van het effect van de omgevingsvisie op de kwaliteit van NNN-gebieden is gelijk aan de beoordeling van het voorontwerp, namelijk neutraal. Wel zijn meer gunstige effecten te verwachten doordat de mogelijkheden voor buffergebieden rondom bestaande natuurgebieden onderzocht worden, en concreet is opgenomen dat natuur beschermd wordt voor externe effecten als gevolg van trillingen, licht, geluid en recreatiedruk.

Biodiversiteit

De beoordeling van het effect van de omgevingsvisie op de biodiversiteit is gelijk aan de beoordeling van het voorontwerp, namelijk positief. Wel zijn meer gunstige effecten te verwachten doordat de mogelijkheden voor buffergebieden rondom bestaande natuurgebieden onderzocht worden, en concreet is opgenomen dat natuur beschermd wordt voor externe effecten als gevolg van trillingen, licht, geluid en recreatiedruk.

Luchtkwaliteit

De beoordeling van het voorontwerp voor luchtkwaliteit was positief. De beoordeling van het ontwerp is eveneens positief, maar sterker positief, omdat aan de omgevingsvisie is toegevoegd dat concreet uitgewerkt gaat worden hoe duurzame mobiliteit gestimuleerd gaat worden. Daarbij zal ernaar gestreefd worden te voldoen aan de advieswaarden van de WHO. Hiermee wordt verder bijgedragen aan het plaatselijk verbeteren van de luchtkwaliteit.

Duurzame mobiliteit

De beoordeling van duurzame mobiliteit is sterker positief geworden, omdat er specifiek staat benoemd in de ontwerp omgevingsvisie dat de gemeente een dekkend netwerk van laadinfrastructuur wil aanleggen om zo de transitie naar elektrische mobiliteit te faciliteren. Ook wordt explicieter gemaakt dat de gemeente gebruik van andere (deel)mobiliteitsvormen makkelijker en meer uitnodigend wil maken, bijvoorbeeld in en rondom stationsgebieden.

Wateroverlast

In de ontwerp omgevingsvisie is voor het probleem van wateroverlast iets concreter gemaakt hoe de gemeente denkt de berging van water bij extreme buiten vorm te kunnen geven: reliëf in terreinen en openbare ruimte toepassen en water tijdelijk lokaal bergen (bijvoorbeeld op straat, in groen of op pleinen) voor het afgevoerd wordt. Ook wordt ingegaan op de aanpassingen die nodig zijn om hemelwater en afvalwater goed te scheiden.

Woonklimaat

In de ontwerp omgevingsvisie is ook specifiek beleid gemaakt voor het zijn van een aantrekkelijke gemeente voor bewoners. Er is meer geschreven over beschikbaarheid van voldoende betaalbare en goede woningen, ingepast in de openbare ruimte en met voldoende groen en toegang tot ontmoetingsplekken. Er is aandacht voor kwaliteitsverbetering van bestaande woningen en wijken en voor toekomstige ontwikkelingen.

Vestigingsklimaat voor ondernemers

De beoordeling van het vestigingsklimaat voor ondernemers van het voorontwerp van de omgevingsvisie was neutraal en blijft ook neutraal, hoewel er wel een paar punten zijn verbeterd in de visie. Deze blijven echter te vaag om er een positieve beoordeling van te maken. Een punt waar wel specifiek aandacht voor is, is tijdelijk/flexibel woningaanbod voor met name arbeidsmigranten.

Recreatie

De beoordeling van het voorontwerp op het gebied van recreatie was positief en is voor de ontwerp omgevingsvisie nog sterker positief geworden. Inzet op stedelijk toerisme wordt nader toegelicht: in de ontwerp omgevingsvisie staat duidelijker verwoord hoe Den Helder meer aandacht wil geven aan de historische en maritieme identiteit van de stad en deze wil versterken. Ook wordt nader uitgelegd hoe de verbinding met de kust vorm krijgt en dan in het bijzonder met de Waddenzee als UNESCO werelderfgoed.

7 Doelbereik ontwerp omgevingsvisie

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het doelbereik van de omgevingsvisie. Doelbereik is de mate waarin de doelen van de omgevingsvisie met het in de omgevingsvisie geformuleerde beleid gehaald kunnen worden.

7.1 Inleiding

Om het doelbereik van de ontwerp omgevingsvisie te bepalen, is (in samenhang) gekeken naar de wijzigingen die zijn doorgevoerd door de gemeente op het voorontwerp van de omgevingsvisie, en of de adviezen op basis van het voorontwerp (zie hoofdstuk 5) daarin zijn meegenomen.

Kenmerk R001-1288438NDF-V01-ssc-NL

7.2 Beoordeling doelbereik en aanbevelingen

In tabel 7.1 is (net als voor het voorontwerp in tabel 5.2) met de stoplichtmethode per centraal uitgangspunt aangegeven of het uitgangspunt al dan niet gerealiseerd kan worden met het daarbij geformuleerde beleid in de ontwerp omgevingsvisie. In de derde kolom is een toelichting gegeven bij de beoordeling. In de laatste kolom zijn aanbevelingen opgenomen voor het vervolgtraject. De aanbevelingen zijn deels gebaseerd op adviezen bij het doelbereik van het voorontwerp (zie tabel 5.2) die niet zijn meegenomen in de ontwerp omgevingsvisie.

Tabel 7.1 Doelbereik ontwerp omgevingsvisie Den Helder

Centrale uitgangspunten	Beoordeling	Toelichting beoordeling	Aanbevelingen voor het vervolg
<p>1. Den Helder ontwikkelt zich verder als aantrekkelijke gemeente voor bewoners, ondernemers en bezoekers.</p>		<p>In de ontwerp omgevingsvisie is in aparte alinea's beleid opgenomen voor de drie doelgroepen. Ook is specifiek aandacht voor woningaanbod, zowel voor bewoners, alsook voor arbeidsmigranten.</p> <p>De hoofdpunten uit de thematische uitwerkingen en deelvisies staan benoemd in de algemene uitwerking van de centrale uitgangspunten. De hoofdpunten worden in de thematische uitwerkingen en deelvisies verder uitgewerkt.</p>	<p>De gemeente wil aantrekkelijk zijn voor onder meer nieuwe ondernemers en bedrijven. Hoewel er wel een en ander wordt geschreven over het aantrekkelijk maken voor ondernemers om zich in Den Helder te vestigen en er ook aandacht is voor de link met goed onderwijs dat aansluit bij de behoefte op de arbeidsmarkt in Den Helder (zodat studenten de vacatures op kunnen vullen), moet nog uitgewerkt worden hoe de gemeente dit concreet voor elkaar wil krijgen. Welke maatregelen komen er om ervoor te zorgen dat dit ook gaat gebeuren?</p>
<p>2. Een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen is altijd de basis.</p>		<p>In de ontwerp omgevingsvisie staat beleid dat bij moet dragen aan een gezonde leefomgeving en aspecten van (externe) veiligheid worden nader uitgewerkt.</p> <p>Een gezonde leefomgeving (een omgeving die uitnodigt tot gezond leven) wordt uitgewerkt, waarbij het niet alleen gaat over bijvoorbeeld rookvrije omgevingen, maar ook over speeltuinen voor kinderen en over sportfaciliteiten in alle wijken.</p>	<p>In het vervolg kan uitgewerkt worden of Den Helder voor milieukwaliteit en externe veiligheid hoger wil inzetten dan alleen voldoen aan de normen. Voor milieukwaliteit is dan de vraag wat daarover verstaan wordt en wat verbetering inhoudt.</p>

Centrale uitgangspunten	Beoordeling	Toelichting beoordeling	Aanbevelingen voor het vervolg
		<p>Voor wat betreft het doel van een veilige leefomgeving wordt ingegaan op sociale veiligheid en hoe de gemeente daaraan wil werken door toevoegen van levendigheid op plekken waar men zich vaak onveiligheid voelt, om zo sociale controle en daarmee een gevoel van veiligheid te vergroten.</p> <p>Ook wordt ingegaan op aspecten die externe veiligheid en veiligheid vanuit de ondergrond (NGE) betreffen, waarbij met name rondom externe veiligheid wordt ingezet op het clusteren van zware bedrijvigheid verder van woonbebouwing af en het (ver)plaatsen van lichtere bedrijvigheid op bedrijventerreinen dichterbij woonbebouwing.</p> <p>Elders in de omgevingsvisie wordt ingegaan op het vergroten van verkeersveiligheid, bijvoorbeeld door het waar mogelijk verlagen van de maximumsnelheid van 50km/u naar 30km/u binnen de bebouwde kom.</p>	
<p>3. Nieuwe ontwikkelingen versterken de bestaande omgeving en bieden kwaliteit en onderscheidend vermogen.</p>		<p>Voor cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten van Den Helder wordt uitgewerkt hoe deze ingezet en versterkt gaan worden bij nieuwe ontwikkelingen. 'Omgevingskwaliteit' is daarbij een belangrijke term voor de gemeente. Er is visie en beleid voor het behouden, versterken en inzetten van de (cultuur)historie en het maritieme karakter van Den Helder.</p>	<p>Let er bij 'behoud door ontwikkeling' van cultureel erfgoed op dat deze ontwikkeling getoetst wordt aan duidelijke regels, zodat het niet uiteindelijk verandert in 'verlies door ontwikkeling'. Werk dit uit in concreet beleid.</p>

Centrale uitgangspunten	Beoordeling	Toelichting beoordeling	Aanbevelingen voor het vervolg
<p>4. Onze leefomgeving wordt toekomstbestendig ingericht en gebruikt en draagt bij aan een sterke samenleving.</p>		<p>Het gaat in de toelichting op dit uitgangspunt niet alleen over nieuwe ontwikkelingen, maar ook over behoud en ontwikkeling van bestaande (cultuur)historie.</p> <p>Toekomstbestendigheid wordt uitgewerkt in de vorm van beleid voor duurzaam ruimtegebruik, (passend) woningaanbod en beschikbaarheid van meer zorg in de wijken, maar ook in de vorm van beleid rondom de energietransitie en klimaatadaptatie.</p>	<p>Werk uit op welke manier de gemeente het goede voorbeeld geeft (met betrekking tot particuliere energieopwekking)</p> <p>Wijs concrete waterbergingslocaties aan om wateroverlast te voorkomen.</p> <p>Circulaire economie: er is een alinea over dit onderwerp opgenomen in de ontwerp omgevingsvisie, maar dit kan nog verder uitgewerkt en geconcretiseerd worden. Hoe gaat de gemeente grondstoffen hergebruiken en wat is het plan voor de afvalstromen? Hoe worden inwoners en ondernemers gestimuleerd richting circulariteit en wat houdt dat dan in? En op het gebied van ruimtegebruik is het van belang om – zoals de gemeente zelf ook al benoemt – rekening te houden met een toenemende vraag naar ruimte op bedrijventerreinen met een hogere milieucategorie, door het korter worden van grondstofkringlopen en de hinder/milieubelasting die veel recyclingprocessen met zich meebrengen.</p>
<p>5. De gemeente Den Helder is zo optimaal mogelijk bereikbaar</p>		<p>Goede bereikbaarheid is op diverse manieren uitgewerkt in beleid (voor wegvervoer, OV, langzaam verkeer, scheepvaart), maar is en blijft ook afhankelijk van externe factoren. Voor openbaar vervoer is</p>	<p>Werk uit wat de visie van de gemeente is voor het optimaal benutten van de huidige parkeerruimte en neen</p>

Centrale uitgangspunten	Beoordeling	Toelichting beoordeling	Aanbevelingen voor het vervolg
<p>met verschillende vervoersmiddelen.</p>		<p>de gemeente bijvoorbeeld afhankelijk van de vervoersbedrijven en van regionale afspraken. Ook een gebrek aan ruimte om verkeersknelpunten aan te pakken zorgt ervoor dat het de vraag blijft of de maatregelen die de gemeente gaat toepassen afdoende zijn om de knelpunten langdurig en effectief te verbeteren.</p> <p>Naast beleid voor bereikbaarheid is er ook beleid opgenomen over de inzet en het stimuleren van duurzame en deelmobiliteit, om ook op die manier 'toekomstbestendig' te zijn.</p> <p>Goed parkeerbeleid draagt ook bij aan bereikbaarheid en ook daar is een en ander over geschreven. Een belangrijk onderdeel van het parkeerbeleid is het optimaal benutten van de huidige parkeerruimte, maar of dat zal lukken blijft de vraag en is afhankelijk van de afstemming daarover.</p>	<p>daarin de lead in de afstemming met bewoners en ondernemers.</p>
<p>6. De haven is de economische, sociaal-culturele en historische rode draad door Den Helder.</p>		<p>Alle drie de aspecten van de haven worden uitgewerkt in beleid. Ook wordt een link gelegd met uitgangspunten 9 en 10, waarin voor specifieke delen van Den Helder beleid wordt uitgewerkt dat een link heeft met de haven en de centrale positie daarvan.</p>	
<p>7. In de gemeente Den Helder ervaren bewoners en bezoekers de unieke ligging aan drie kusten.</p>		<p>In het beleid bij dit uitgangspunt wordt beschreven hoe de gemeente meer verbindingen met de kust wil realiseren en een toeristische kustroute vorm wil geven. Dat Den Helder de 'toegangspoort' tot de Waddenzee is, wordt uitgewerkt door beleid om die Waddenzee dan ook meer te benadrukken en de toegang ertoe te verbeteren.</p>	

Centrale uitgangspunten	Beoordeling	Toelichting beoordeling	Aanbevelingen voor het vervolg
<p>8. De gemeente Den Helder behoudt en versterkt haar kenmerkende open landschappen en Huisduinen, Julianadorp en Den Helder ontwikkelen zich daarbinnen verder als aparte kernen. De stad Den Helder kenmerkt zich door de open ruimten tussen de stadsdelen en de wijken Binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten hebben een onderscheidend karakter.</p>		<p>Een bijzondere manier waarop Den Helder bewoners de ligging aan de kust wil laten ervaren is door bouwplannen voor woningbouw op de klimaatdijk langs het Marsdiep.</p> <p>In het beleid bij dit uitgangspunt wordt ingegaan op hoe de gemeente behoud en versterking nastreeft. Bovendien is oog voor de verbinding tussen de wijken, met name met het oog op veiligheid voor langzaam verkeer.</p>	<p>Hoe de open landschappen concreet versterkt gaan worden kan nog verder uitgewerkt. Nadruk ligt nu op behoud van de open landschappen en op behoud en versterking van de cultuurhistorische waarde van een aantal stadsdelen.</p>
<p>9. Stadshart en Willemsoord ontwikkelen zich</p>		<p>In het beleid bij dit uitgangspunt wordt uitgewerkt wat de gemeente voor ogen heeft met Stadshart en Willemsoord en hoe zij de</p>	<p>Werk nog concreter uit hoe Den Helder met dit uitgangspunt een centrumgebied voor de regio wil faciliteren.</p>

Centrale uitgangspunten	Beoordeling	Toelichting beoordeling	Aanbevelingen voor het vervolg
<p>verder richting één samenhangend en complementair centrumgebied voor gemeente en regio.</p>		<p>verbinding ertussen wil versterken, en ook hoe de (historische) haven op die manier beter geprofileerd kan worden.</p>	
<p>10. Den Helder omarmt de Stelling Den Helder en ontwikkelt dit gebied verder tot de trotse voorkant van de stad.</p>		<p>In de uitwerking van dit uitgangspunt wordt onder meer ingegaan op versterking van het militair cultuurhistorisch erfgoed van De Stelling en ook op de verbinding tussen de wijken rondom De Stelling met De Stelling (ook in het kader van veiligheid).</p>	<p>Maak duidelijker hoe de gemeente wil zien dat De Stelling de voorkant van de stad is, ook richting de regio: waarom en hoe is dit het visitekaartje van Den Helder en wat is de meerwaarde ervan voor bezoekers?</p>

8 Synergie en strijdigheden ontwerp omgevingsvisie

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op mogelijke synergie en strijdigheden tussen de centrale uitgangspunten van de omgevingsvisie. Bij synergie kan gezocht worden naar mogelijkheden om de synergie te versterken. Bij strijdigheden kan in het vervolg nagegaan worden of die te voorkomen zijn en zo niet hoe hiermee om te gaan.

8.1 Inleiding

Voor dit onderdeel is beschreven op welke vlakken er kansen voor synergie en risico's op strijdigheden zijn tussen de centrale uitgangspunten. Anders gezegd: welke centrale uitgangspunten versterken elkaar (synergie) en welke belemmeren elkaar (strijdigheid).

Om de synergie en strijdigheid in beeld te brengen, zijn alle uitgangspunten op systematische wijze met elkaar geconfronteerd, zie figuur 8.1. Daarbij is voor alle combinaties beoordeeld of er sprake is van synergie en/of strijdigheid. Dit is met een symbool in het figuur aangegeven. Onder het figuur is per combinatie een toelichting opgenomen. Er kan zowel sprake zijn van strijdigheid als van synergie tussen twee centrale uitgangspunten, omdat voor alle centrale uitgangspunten meerdere doelen zijn geformuleerd. Ook kan er beperkte of geen invloed zijn tussen twee centrale uitgangspunten.

Kenmerk R001-1288438NDF-V01-ssc-NL

	2. Een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen is altijd de basis	3. Nieuwe ontwikkelingen versterken de bestaande omgeving en bieden kwaliteit en onderscheidend vermogen	4. Onze leefomgeving wordt toekomstbestendig ingericht en gebruikt en draagt bij aan een sterke samenleving	5. De gemeente Den Helder is zo optimaal mogelijk bereikbaar met verschillende vervoersmiddelen	6. De haven is de economische, sociaal-culturele en historische rode draad door Den Helder	7. In de gemeente Den Helder ervaren bewoners en bezoekers de unieke ligging aan drie kusten	8. De gemeente Den Helder behoudt en versterkt haar kenmerkende open landschappen en Huisduinen, Julianadorp en Den Helder ontwikkelen zich daarbinnen verder als aparte kernen. De stad Den Helder kenmerkt zich door de open ruimten tussen de stadsdelen en de wijken Binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten hebben een onderscheidend karakter	9. Stadshart en Willemsoord ontwikkelen zich verder richting één samenhangend en complementair centrumgebied voor gemeente en regio	10. Den Helder omarmt de Stelling Den Helder en ontwikkelt dit gebied verder tot de trotse voorkant van de stad
1. Den Helder ontwikkelt zich verder tot een gemeente met een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bewoners, ondernemers en bezoekers									
2. Een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen is altijd de basis									
3. Nieuwe ontwikkelingen versterken de bestaande omgeving en bieden kwaliteit en onderscheidend vermogen									
4. Onze leefomgeving wordt toekomstbestendig ingericht en gebruikt en draagt bij aan een sterke samenleving									
5. De gemeente Den Helder is zo optimaal mogelijk bereikbaar met verschillende vervoersmiddelen									
6. De haven is de economische, sociaal-culturele en historische rode draad door Den Helder									
7. In de gemeente Den Helder ervaren bewoners en bezoekers de unieke ligging aan drie kusten									
8. De gemeente Den Helder behoudt en versterkt haar kenmerkende open landschappen en Huisduinen, Julianadorp en Den Helder ontwikkelen zich daarbinnen verder als aparte kernen. De stad Den Helder kenmerkt zich door de open ruimten tussen de stadsdelen en de wijken Binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten hebben een onderscheidend karakter									
9. Stadshart en Willemsoord ontwikkelen zich verder richting één samenhangend en complementair centrumgebied voor gemeente en regio									

Mogelijke strijdigheden

Zowel mogelijkheden voor synergie als mogelijke strijdigheden

Beperkte onderlinge invloed

Mogelijkheden voor synergie

Figuur 8.1 Overzicht mogelijke kansen voor synergie en risico op strijdigheden

Centraal uitgangspunt 1: Den Helder ontwikkelt zich verder als aantrekkelijke gemeente voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

1-2: Een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen is altijd de basis

Een gezonde en veilige leefomgeving draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Aandachtspunt hierbij is geluid en externe veiligheid. Het creëren van geluidsruimte in de haven om ontwikkeling van het maritiem cluster mogelijk te maken en de herschikking van (zwaardere) bedrijvigheid biedt kansen om geluidsoverlast te verminderen en de externe veiligheid te verhogen. Om deze kansen te benutten is uitwerking van de omgevingsvisie op dit punt van belang.

1-3: Nieuwe ontwikkelingen versterken de bestaande omgeving en bieden kwaliteit en onderscheidend vermogen

Versterking van de bestaande kwaliteit en het bieden van kwaliteiten waarmee Den Helder zich onderscheidt van andere gemeenten draagt bij aan de aantrekkelijkheid van de gemeente voor zowel bewoners, bezoekers als ondernemers.

1-4: Onze leefomgeving wordt toekomstbestendig ingericht en gebruikt en draagt bij aan een sterke samenleving

Een toekomstbestendige leefomgeving die bijdraagt aan een sterke samenleving zal met name voor bewoners aantrekkelijk zijn, en daarmee indirect ook voor ondernemers.

1-5: De gemeente Den Helder is zo optimaal mogelijk bereikbaar met verschillende vervoersmiddelen

Door optimale bereikbaarheid, wat aantrekkelijk is voor bewoners, bezoekers en ondernemers, ontstaat wel het risico dat dit meer toeristen aantrekt, wat aantrekkelijk kan zijn voor ondernemers, maar onaantrekkelijk voor bewoners. Inzet op deelmobiliteit, langzaam vervoer en openbaar vervoer kan de druk verlichten. Dit is al opgenomen in de visie.

1-6: De haven is de economische, sociaal-culturele en historische rode draad door Den Helder

Deze twee centrale uitgangspunten versterken elkaar. De haven waar mogelijk als rode draad uitlichten bij ontwikkelingen biedt een onderscheidend karakter aan Den Helder dat aantrekkelijk is voor bewoners, bezoekers en ondernemers.

1-7: In de gemeente Den Helder ervaren bewoners en bezoekers de unieke ligging aan drie kusten

Van de unieke ligging aan drie kusten kan genoten worden door bewoners en door bezoekers. De kwaliteit van de natuurlijke omgeving kan bijdragen aan hun welbevinden. Wanneer Den Helder aantrekkelijk is voor bewoners en bezoekers, wordt het ook aantrekkelijker voor ondernemers om zich er te vestigen of te blijven.

1-8: De gemeente Den Helder behoudt en versterkt haar kenmerkende open landschappen en Huisduinen, Julianadorp en Den Helder ontwikkelen zich daarbinnen verder als aparte kernen. De stad Den Helder kenmerkt zich door de open ruimten tussen de stadsdelen en de wijken Binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten hebben een onderscheidend karakter

Mits de open ruimten tussen de stadsdelen als veilig worden ervaren, kunnen mooie, zich van elkaar onderscheidende stadsdelen en wijken het aantrekkelijk maken voor bewoners om te wonen en voor bezoekers om de gehele stad te verkennen. Het open landschap kan ook bijdragen aan de aantrekkelijkheid van Den Helder, voor bewoners, maar ook voor bezoekers.

1-9: Stadshart en Willemsoord ontwikkelen zich verder richting één samenhangend en complementair centrumgebied voor gemeente en regio

Een samenhangend en complementair centrumgebied met regionale functie is voor ondernemers interessant en aantrekkelijk. Ook voor bewoners (en bezoekers) is dit aantrekkelijk, zeker gezien de afstand tot de randstad.

1-10: Den Helder omarmt de Stelling Den Helder en ontwikkelt dit gebied verder tot de trotse voorkant van de stad.

De Stelling heeft cultuurhistorische waarde en vormt een karakteristiek kenmerk van Den Helder. Bewoners kunnen hier trots op zijn en voor bezoekers kan het aantrekkelijk zijn om te bezichtigen.

Centraal uitgangspunt 2: Een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen is altijd de basis.

2-3: Nieuwe ontwikkelingen versterken de bestaande omgeving en bieden kwaliteit en onderscheidend vermogen

Als de bestaande omgeving wordt versterkt en kwaliteit en onderscheidend vermogen een doelstelling bij nieuwe ontwikkelingen is, dan kan dat ook weer bijdragen aan een gezonde en veilige leefomgeving.

2-4: Onze leefomgeving wordt toekomstbestendig ingericht en gebruikt en draagt bij aan een sterke samenleving

Een gezonde en veilige leefomgeving en toekomstbestendigheid sluiten in potentie mooi op elkaar aan, zodat dat de leefomgeving gezond en veilig is en blijft voor iedereen. Dat bij elkaar draagt weer bij aan een sterke samenleving.

De energietransitie (gericht op toekomstbestendigheid) leidt bijvoorbeeld tot verbetering van de luchtkwaliteit en daarmee tot een gezondere leefomgeving.

2-5: De gemeente Den Helder is zo optimaal mogelijk bereikbaar met verschillende vervoersmiddelen

Optimaal bereikbaar zijn betekent mogelijk meer verkeer en in potentie een ongezondere en onveiligere leefomgeving in verband met luchtverontreiniging en verkeersveiligheid. Omdat in de toekomst het verkeer elektrisch zal zijn, zal er in veel mindere mate sprake zijn van luchtverontreiniging. Verkeersveiligheid is en blijft een aandachtspunt.

2-6: De haven is de economische, sociaal-culturele en historische rode draad door Den Helder

De economische ontwikkeling van de haven kan leiden tot een toename van de risico's in het kader van externe veiligheid, wat niet bijdraagt aan een gezonde en veilige leefomgeving.

Centraal uitgangspunt 3: Nieuwe ontwikkelingen versterken de bestaande omgeving en bieden kwaliteit en onderscheidend vermogen.

3-4: Onze leefomgeving wordt toekomstbestendig ingericht en gebruikt en draagt bij aan een sterke samenleving

Deze twee uitgangspunten kunnen elkaar aanvullen en versterken, want beide gaan over het versterken van de bestaande omgeving, met het oog op de toekomst.

3-5: De gemeente Den Helder is zo optimaal mogelijk bereikbaar met verschillende vervoersmiddelen

Als de bestaande omgeving versterkt en verbeterd wordt en meer onderscheidend is, dan is het een positieve bijdrage als Den Helder daarbij ook optimaal bereikbaar is, zodat bewoners, ondernemers en bezoekers er ook kunnen komen en zich goed kunnen verplaatsen binnen de gemeente.

3-6: De haven is de economische, sociaal-culturele en historische rode draad door Den Helder

De haven waar mogelijk als rode draad uitlichten bij ontwikkelingen biedt een onderscheidend karakter aan Den Helder. Het is een manier om de bestaande omgeving te versterken en kwaliteit en onderscheidend vermogen te bieden.

3-7: In de gemeente Den Helder ervaren bewoners en bezoekers de unieke ligging aan drie kusten

De ligging aan drie kusten is een van de unieke, onderscheidende punten van Den Helder. Als die ligging meer of beter ervaren kan worden, dan is dat een vorm van het versterken van de bestaande omgeving.

3-8: De gemeente Den Helder behoudt en versterkt haar kenmerkende open landschappen en Huisduinen, Julianadorp en Den Helder ontwikkelen zich daarbinnen verder als aparte kernen. De stad Den Helder kenmerkt zich door de open ruimten tussen de stadsdelen en de wijken Binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten hebben een onderscheidend karakter

Centraal uitgangspunt 8 is een concretisering van het versterken van de bestaande omgeving (o.a. open landschap) en de insteek op onderscheidend vermogen, namelijk in de verschillende stadsdelen en wijken.

3-9: Stadshart en Willemsoord ontwikkelen zich verder richting één samenhangend en complementair centrumgebied voor gemeente en regio

Wanneer Stadshart en Willemsoord een samenhangend centrumgebied gaan vormen, dan draagt dat bij aan de versterking van de bestaande omgeving en biedt dat kwaliteit in de omgeving en de regio. Nieuwe ontwikkelingen kunnen ook weer bijdragen om van Stadshart en Willemsoord een samenhangend en complementair centrumgebied te maken.

3-10: Den Helder omarmt de Stelling Den Helder en ontwikkelt dit gebied verder tot de trotse voorkant van de stad

Nieuwe ontwikkelingen kunnen de Stelling versterken en verbeteren en een groter onderscheidend vermogen geven als voorkant van de stad.

Centraal uitgangspunt 4: Onze leefomgeving wordt toekomstbestendig ingericht en gebruikt en draagt bij aan een sterke samenleving.

 4-5: De gemeente Den Helder is zo optimaal mogelijk bereikbaar met verschillende vervoersmiddelen

Bereikbaarheid is belangrijk voor een gemeente en draagt ook bij aan een sterke samenleving. Duurzame mobiliteit past in het streven naar toekomstbestendigheid en draagt daar ook aan bij.

 4-6: De haven is de economische, sociaal-culturele en historische rode draad door Den Helder

De haven als rode draad kan bijdragen aan een toekomstbestendige leefomgeving en kan bijdragen aan een sterke samenleving in verband met bijvoorbeeld werkgelegenheid en de vestiging van innovatieve bedrijven.

 4-9: Stadshart en Willemsoord ontwikkelen zich verder richting één samenhangend en complementair centrumgebied voor gemeente en regio

Door een samenhangend en complementair centrumgebied van Stadshart en Willemsoord te maken, wordt in potentie gebouwd aan een sterke samenleving. Daarbij is het de bedoeling dat Den Helder een regionale functie krijgt. Dit alles draagt ook weer bij aan de toekomstbestendigheid van de gemeente die aantrekkelijk is voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

 4-10: Den Helder omarmt de Stelling Den Helder en ontwikkelt dit gebied verder tot de trotse voorkant van de stad

Een duidelijke en mooie 'voorkant' van de stad (in de vorm van De Stelling) kan bijdragen aan een gevoel van trots op de stad, aan een sterke samenleving, waar men graag wil zijn en ook blijven.

Centraal uitgangspunt 5: De gemeente Den Helder is zo optimaal mogelijk bereikbaar met verschillende vervoersmiddelen.

 5-6: De haven is de economische, sociaal-culturele en historische rode draad door Den Helder

Optimale bereikbaarheid met verschillende vervoermiddelen helpt de haven om de rode draad te zijn. Verkeer stroopt soms op richting de haven, dus optimalisatie van de bereikbaarheid (betere bereikbaarheid met openbaar vervoer, deelvervoer, fiets, etc.) kan bijdragen aan een aantrekkelijk en goed functionerend havengebied.

5-7: In de gemeente Den Helder ervaren bewoners en bezoekers de unieke ligging aan drie kusten

Bereikbaarheid speelt ook een rol om de ligging aan de drie kusten te kunnen ervaren. Wanneer er betere verbindingen met deze kusten zijn, kunnen deze beter worden ervaren.

5-8: De gemeente Den Helder behoudt en versterkt haar kenmerkende open landschappen en Huisduinen, Julianadorp en Den Helder ontwikkelen zich daarbinnen verder als aparte kernen. De stad Den Helder kenmerkt zich door de open ruimten tussen de stadsdelen en de wijken Binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten hebben een onderscheidend karakter

Momenteel is de verbinding tussen de verschillende stadsdelen een probleem, met name in verband met (gevoelens van on)veiligheid. Wanneer aanpassingen worden gemaakt ten behoeve van optimalisatie van bereikbaarheid ook binnen Den Helder, dan zit daar potentie om dit veiligheidsprobleem aan te pakken en te verhelpen.

Centraal uitgangspunt 6: De haven is de economische, sociaal-culturele en historische rode draad door Den Helder.

6-9: Stadshart en Willemsoord ontwikkelen zich verder richting één samenhangend en complementair centrumgebied voor gemeente en regio

Willemsoord is de historische marinewerf, onderdeel van De Stelling en ontwikkelt zich tot onderdeel van het centrumgebied van Den Helder. Willemsoord vormt daarmee een belangrijke schakel tussen het centrum en De Stelling, en de haven: het geeft invulling aan de identiteit van Den Helder als havenstad, oftewel de rode draad van Den Helder.

6-10: Den Helder omarmt de Stelling Den Helder en ontwikkelt dit gebied verder tot de trotse voorkant van de stad

De haven is de rode draad, de 'identiteit' van Den Helder, De Stelling heeft cultuurhistorische waarde en is de voorkant van de stad. Beide karakteristieken van Den Helder kunnen elkaar versterken.

Centraal uitgangspunt 7: In de gemeente Den Helder ervaren bewoners en bezoekers de unieke ligging aan drie kusten.

Zie voor punten die verband houden met dit uitgangspunt de opmerkingen bij uitgangspunten 1, 3 en 5.

Centraal uitgangspunt 8: De gemeente Den Helder behoudt en versterkt haar kenmerkende open landschappen en Huisduinen, Julianadorp en Den Helder ontwikkelen zich daarbinnen verder als aparte kernen. De stad Den Helder kenmerkt zich door de open ruimten tussen de stadsdelen en de wijken Binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten hebben een onderscheidend karakter.

Zie voor punten die verband houden met dit uitgangspunt de opmerkingen bij uitgangspunten 1, 3, 4 en 5.

Centraal uitgangspunt 9: Stadshart en Willemsoord ontwikkelen zich verder richting één samenhangend en complementair centrumgebied voor gemeente en regio.

 9-10: Den Helder omarmt de Stelling Den Helder en ontwikkelt dit gebied verder tot de trotse voorkant van de stad

Deze twee uitgangspunten hebben de potentie om elkaar te versterken: De Stelling kan functioneren als mooie en trotse voorkant van de stad, aantrekkelijk voor bewoners en bezoekers, waar vervolgens Stadshart en Willemsoord het centrumgebied van vormen.

Centraal uitgangspunt 10: Den Helder omarmt de Stelling Den Helder en ontwikkelt dit gebied verder tot de trotse voorkant van de stad.

Zie voor punten die verband houden met dit uitgangspunt de opmerkingen bij uitgangspunten 1, 3, 4, 6 en 9.

8.2 Aanbevelingen

Op grond van de beoordeling van de synergie en strijdigheden van de ontwerp omgevingsvisie is de volgende aanbeveling voor het vervolg geformuleerd:

Het creëren van geluidsruimte in de haven om ontwikkeling van het maritiem cluster mogelijk te maken en deerschikking van (zwaardere) bedrijvigheid biedt kansen om geluidsoverlast te verminderen en de externe veiligheid te verhogen. Om deze kansen te benutten en bij te dragen aan een gezonde en veilige leefomgeving is uitwerking van de omgevingsvisie op dit punt van belang.

9 Passende beoordeling

Dit hoofdstuk is de Passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Het gaat daarbij om de inschatting van mogelijke gevolgen van de omgevingsvisie op Natura 2000-gebieden.

9.1 Inleiding

Waarom een Passende beoordeling?

De Omgevingsvisie van de gemeente Den Helder is een lange termijnvisie op de fysieke leefomgeving van de gemeente. De omgevingsvisie van Den Helder maakt ontwikkelingen zoals woningbouw, bedrijvigheid en een verdere toename van recreatie (o.a. verbreding van de duinen bij Julianadorp, met daarin nieuwe verblijfsrecreatie en nieuwe natuur) in de gemeente mogelijk. Op voorhand is niet uit te sluiten dat deze keuzes afzonderlijk of in samenhang kunnen leiden tot significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden in en rondom de gemeente.

Wanneer significante negatieve effecten van een plan of project op Natura 2000-gebieden niet op voorhand zijn uit te sluiten, is een Passende beoordeling conform de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Daarin worden de effecten van het plan of het project beschreven, en worden zo nodig en mogelijk mitigerende maatregelen voorgesteld.

Dit hoofdstuk is de Passende beoordeling behorend bij de omgevingsvisie voor Den Helder.

Deze Passende beoordeling sluit aan bij het abstractieniveau van de omgevingsvisie. De beoordeling is kwalitatief. Een gedetailleerde kwantitatieve beoordeling is pas mogelijk bij een omgevingsplan of specifiek programma.

Om de Passende beoordeling zelfstandig leesbaar te maken, zitten er enkele dubbelingen in de tekst met hoofdstuk 1 en 2 van dit MER.

Ontwikkelingen omgevingsvisie

De omgevingsvisie van de gemeente Den Helder wordt gekenmerkt door tien centrale uitgangspunten die richtinggevend zijn voor de ruimtelijke ontwikkelingen die door de omgevingsvisie mogelijk worden gemaakt:

- Den Helder ontwikkelt zich verder als aantrekkelijke gemeente voor bewoners, ondernemers en bezoekers
- Een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen is altijd de basis
- Nieuwe ontwikkelingen versterken de bestaande omgeving en bieden kwaliteit en onderscheidend vermogen
- Onze leefomgeving wordt toekomstbestendig ingericht en gebruikt en draagt bij aan een sterke samenleving
- De gemeente Den Helder is zo optimaal mogelijk bereikbaar met verschillende vervoersmiddelen
- De haven is de economische, sociaal-culturele en historische rode draad door Den Helder

- In de gemeente Den Helder ervaren bewoners en bezoekers de unieke ligging aan drie kusten
- De gemeente Den Helder behoudt en versterkt haar kenmerkende open landschappen en Huisduinen, Julianadorp en Den Helder ontwikkelen zich daarbinnen verder als aparte kernen. De stad Den Helder kenmerkt zich door de open ruimten tussen de stadsdelen en de wijken Binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten hebben een onderscheidend karakter
- Stadshart en Willemsoord ontwikkelen zich verder richting één samenhangend en complementair centrumgebied voor gemeente en regio
- Den Helder omarmt de Stelling Den Helder en ontwikkelt dit gebied verder tot de trotse voorkant van de stad

Voor deze Passende beoordeling zijn met name de ontwikkelingen omtrent wonen, ondernemen en daarmee samenhangend verkeer en recreatie van belang. De mogelijke ontwikkelingen zijn aangegeven op de visiekaart uit de Omgevingsvisie in paragraaf 2.6.3, figuur 2.1.

Doel Passende beoordeling

Deze Passende beoordeling is een wettelijk verplichte toets voor zowel projecten als voor (kaderstellende) plannen waarvan significante gevolgen op Natura 2000-gebieden op voorhand niet uitgesloten kunnen worden. Voor projecten kan de Passende beoordeling de basis vormen voor een noodzakelijke vergunningaanvraag onder de Wnb. Voor plannen is geen sprake van een vergunningplicht, maar dient wel voldoende aannemelijk te worden gemaakt dat het plan uitvoerbaar is. Dat betekent concreet dat er voor de uitvoering van het plan geen onoverkomelijke belemmeringen mogen zijn, en dat er zo nodig uitzicht moet zijn op de vergunbaarheid van binnen het plan mogelijk gemaakte ontwikkelingen.

De omgevingsvisie is te zien als plan.

De doelen van deze Passende beoordeling zijn:

- Het in beeld brengen van de risico's op significante gevolgen op de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-netwerk als gevolg van het nieuwe beleid uit de omgevingsvisie
- Het beschrijven van bronmaatregelen, mitigerende maatregelen en/of beleidsaanpassingen die nodig zijn om significante gevolgen te kunnen voorkomen en de vergunbaarheid van de voorgestelde ruimtelijke ontwikkelingen aannemelijk te maken
- Het zo mogelijk benoemen van kansen op positieve effecten voor het Natura 2000-netwerk

Het detailniveau van de Passende beoordeling sluit aan bij het detailniveau van een omgevingsvisie. Gezien het abstracte karakter van de beleidskeuzes in de omgevingsvisie betreft deze Passende beoordeling een beoordeling op hoofdlijnen.

Deze Passende beoordeling bestaat achtereenvolgens uit een beschrijving van de relevante Natura 2000-gebieden, zoals aangewezen onder de Vogel- en Habitatrichtlijn, inclusief de voor deze gebieden geldende instandhoudingsdoelen. Vervolgens wordt ingegaan op de mogelijke effecten op deze instandhoudingsdoelen en wordt beoordeeld of sprake kan zijn van significante effecten en de consequenties daarvan voor de omgevingsvisie.

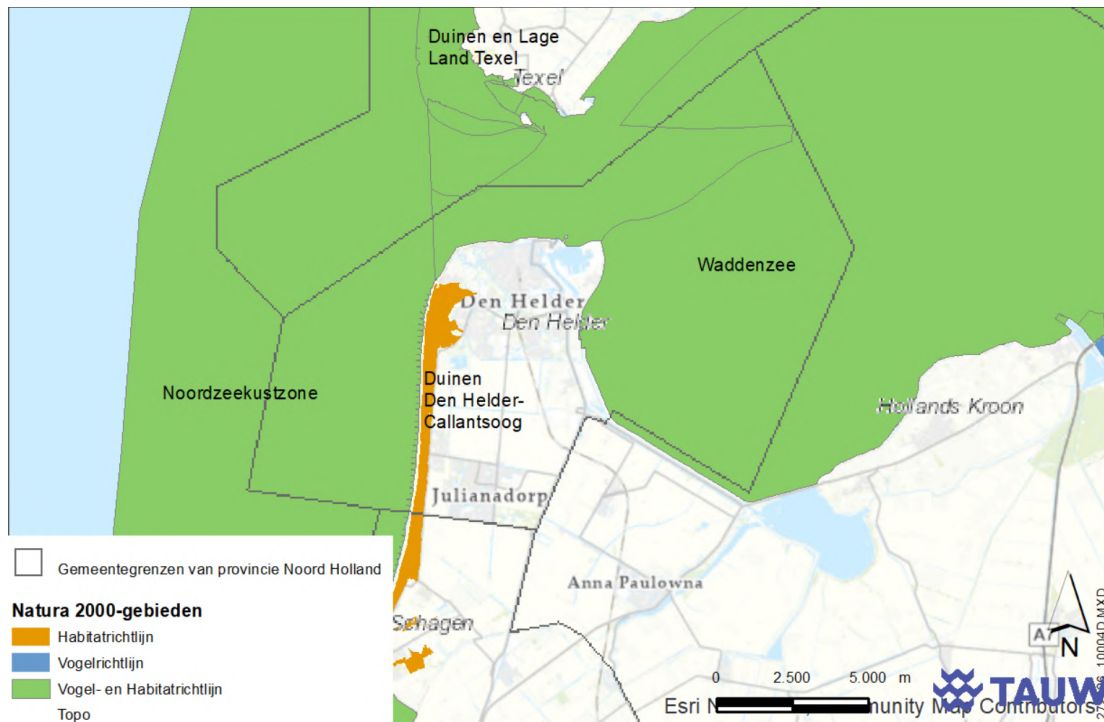
Het aspect stikstofdepositie speelt een bijzondere rol. Stikstof verspreidt zich door de lucht en komt, bijvoorbeeld bij regen, weer op de grond. Diverse bronnen dragen (op kleine schaal) bij aan stikstofdepositie. Een (nieuwe) activiteit waardoor stikstof wordt uitgestoten kan echter grote effecten hebben op natuur. Voor Natura 2000-gebieden is vastgelegd welke soorten en habitats beschermd worden. Hiervoor zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd. Een groot aantal beschermde soorten en habitattypen is zeer gevoelig voor stikstofdepositie. Voor deze habitattypen zijn kritische depositiewaarden vastgesteld. Als de stikstofdepositie boven deze waarde komt, zijn negatieve gevolgen voor de natuur niet uit te sluiten. Voor verschillende habitattypen in Natura 2000-gebieden in en om de gemeente Den Helder geldt dat zij zeer stikstofgevoelig zijn, met name binnen het Natura 2000-gebied Duinen Den Helder - Callantsoog. De Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Waddenzee kennen ook stikstofgevoelige habitattypen.

9.2 Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden in en om de gemeente Den Helder

In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen, waarvan er drie geheel of gedeeltelijk in de gemeente Den Helder gelegen zijn. Het gaat om de gebieden Noordzeekustzone, Waddenzee en Duinen Den Helder–Callantsoog. Daarnaast is op grotere afstand nog het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land Texel gelegen.

Figuur 9.1 geeft een overzicht van deze gebieden. Een uitgebreide beschrijving van deze Natura 2000-gebieden (en de overige NNN-gebieden) is opgenomen in bijlage 5 van de omgevingsverordening NH2020.

Figuur 9.1 Natura 2000-gebieden gemeente Den Helder en omgeving

Hieronder volgt een gebiedsbeschrijving waarin wordt ingegaan op de natuurlijke kenmerken van de gebieden en de stikstofgevoeligheid van de Natura 2000-gebieden. De beschrijvingen zijn overgenomen uit de AERIUS-monitor 2022. Overbelasting met stikstof is in de huidige situatie een groot probleem in veel Natura-2000 gebieden. Er worden zowel in de Natura 2000 beheerplannen als landelijk maatregelen getroffen om te kunnen voldoen aan de Europese regelgeving.

Natura 2000-gebied Duinen Den Helder-Callantsoog

Het gebied Duinen Den Helder-Callantsoog bestaat van noord naar zuid uit de Grafelijkheidsduinen, Donkere Duinen, Noordduinen en enkele nollenterreintjes en het Kooibosch ten oosten van Callantsoog. Het noordelijk deel en de nollen zijn restanten van voormalige eilanden. In het noordelijk deel verandert het landschap van west naar oost van de zeereepduinen via een sterk geaccidenteerd landschap met valleicomplexen naar een bosrijke binnenduinrand. Over een groot deel van de duinen ontbreekt een binnenduinrand, hierdoor is een abrupte hoge steile overgang van duinen naar polders aanwezig.

In het Natura 2000-gebied zijn uitsluitend instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen geformuleerd. Habitattypen kunnen met name worden beïnvloed wanneer sprake is van stikstofdepositie of oppervlakteverlies. Er zijn dus geen soorten met een instandhoudingsdoelstelling. Wel kunnen typische soorten (een kwaliteitsindicator voor habitattypen) worden verstoord of kan leefgebied verdwijnen.

De habitattypen zijn vrijwel allemaal stikstofgevoelig, waarbij voor de meeste habitattypen geldt dat de kritische depositiewaarde wordt overschreden. De opbouw van de achtergronddepositie (de reeds aanwezige depositie) in het meest recente meetjaar 2019 komt voornamelijk uit het buitenland (50,5 %). Hierna komt de hoogste depositie uit de landbouwsector (24,3 %), gevolgd door overige sectoren (8,5 %), scheepvaart (7,6 %), wegverkeer (4,6 %), industrie (2,5 %) en tot slot vervoer en overig verkeer (1,9 %).

Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

Het zandige kustgebied langs de Noordzee bestaat uit kustwateren, ondiepten, enkele zandbanken (onder andere Noorderhaaks) en de stranden van de Waddeneilanden. In de gemeente Den Helder loopt de grens van het Natura 2000-gebied op de LAT-lijn (*lowest astronomical tide*). Het gebied is aangewezen als Vogel- en Habitatrichtlijngebied. De instandhoudingsdoelstellingen voor Vogels betreft zowel broedvogels als niet-broedvogels. De meest nabijgelegen stikstofgevoelige delen van dit Natura 2000-gebied zijn gelegen op het strand nabij Julianadorp. De kritische depositiewaarde (KDW) van deze habitattypen is op moment van schrijven niet overbelast. De dichtstbijzijnde overbelaste habitattypen zijn gelegen bij Texel.

De herkomst van stikstofdepositie in het gebied in 2019 is met name uit het buitenland (49,2 %), gevolg door de landbouwsector (30,6 %), overige sectoren (7,9 %), scheepvaart (5,7 %), wegverkeer (3,3 %), industrie (2,1 %) en tot slot vervoer en overig verkeer (1,2 %).

Natura 2000-gebied Waddenzee

De Waddenzee bestaat uit een complex van diepe geulen en ondiep water met zand- en slibbanken, waarvan grote delen bij eb droogvallen. Deze banken worden doorsneden door een fijn vertakt stelsel van geulen. Langs het vasteland en de eilanden liggen verspreid kweldergebieden, de door grote verschillen in vocht- en zoutgehalte bijdragen aan een zeer diverse flora en vegetatie.

Het gebied is aangewezen als Vogel- en Habitatrichtlijngebied. Het gebied is van waarde voor zowel broedvogels als niet-broedvogels (winter- en trekvogels), waarbij met name voor de laatste groep het Balgzand een belangrijk gebied is om te foerageren bij laagwater. In het gebied zijn hoogwatervluchtplaatsen slechts beperkt aanwezig. Verstoring in de gevoelige periode van deze soorten gedurende hoogwater kan daardoor significante gevolgen hebben. De meest nabijgelegen (stikstofgevoelige) habitattypen zijn de schorren en zilte graslanden van het Balgzand. Deze zijn op moment van schrijven *niet* overbelast. De dichtstbijzijnde overbelaste habitattypen zijn gelegen bij Texel.

9.3 Potentiële effecten op Natura 2000-gebieden

Voor diverse voorgenomen ontwikkelingen in de omgevingsvisie is niet uit te sluiten dat deze afzonderlijk of in samenhang kunnen leiden tot (significant) negatieve gevolgen op de Natura 2000-gebieden in en rondom de gemeente. Daarnaast zijn er ook voorgenomen ontwikkelingen die *positieve* effecten op de Natura 2000-gebieden kunnen hebben. Voor de ontwikkelingen zoals opgenomen in de omgevingsvisie die impact (positief en negatief) op de Natura 2000-gebieden kunnen hebben worden de mogelijke effecten hieronder omschreven. Dit worden in de Passende beoordeling de *relevante* ontwikkelingen genoemd.

In de omgevingsvisie voorziet de gemeente in beleid met betrekking tot de fysieke leefomgeving. Zo zet de gemeente in op ruimte voor ondernemers en de bouw van nieuwe woningen.

De ruimte voor ondernemers vindt plaats op bestaande bedrijventerreinen en binnen de bestaande haven. Fysieke uitbreiding van bedrijventerreinen en de haven is niet voorzien.

De omgevingsvisie maakt het mogelijk om nieuwe woningen zowel binnen de stad Den Helder en Julianadorp te ontwikkelen, als op een nieuwe, buitenstedelijke locatie ten oosten van Julianadorp. De visiekaart toont aan dat er ook tegen de rand van Den Helder mogelijk woningen worden gerealiseerd. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn Duinen Den Helder-Callantsoog, Waddenzee en Noordzeekustzone.

Oppervlakteverlies

Er ligt ook een opgave om de zeehaven (civiele haven en marinehaven) uit te breiden met extra kaderuimte (zowel meters als vierkante meters) door deze efficiënter in te delen en de beschikbare ruimte te optimaliseren. Op die manier wordt ruimte voor nieuwe bedrijvigheid gecreëerd. De begrenzing van de zeehaven wijzigt niet. De zeehaven grenst direct aan het Natura 2000-gebied Waddenzee.

Ontwikkelingen in de haven kunnen zeestromen beïnvloeden die op grotere afstand doorwerking kunnen hebben. Bij de planuitwerking dient nader onderzoek plaats te vinden naar de effecten, al dan niet door het nemen van mitigerende maatregelen.

Fysieke ingrepen buiten Natura 2000-gebieden

Omdat de voorgenomen ontwikkelingen buiten de Natura 2000-gebieden plaatsvinden, zijn geen directe negatieve effecten (zoals oppervlakteverlies of versnippering) aan de orde en bestaan de mogelijke effecten alleen uit externe effecten. Dit zijn in potentie vooral stikstofdepositie en diverse vormen van verstoring, bijvoorbeeld door licht, geluid of toename van (recreatief) medegebruik van natuurgebieden.

Verstoring

Er is sprake van verstoring wanneer een effect in ruimte en tijd overlapt met een instandhoudingsdoelstelling van de Natura 2000-gebieden. Dit betekent dat niet overal sprake zal zijn van verstoring, maar dat dit met name aan de randen van de Natura 2000-gebieden relevant is. Ook is verstoring niet in iedere periode voor iedere soort relevant, gezien soorten niet altijd jaarrond in Nederland aanwezig zijn en dient rekening te worden gehouden met andere invloeden, zoals behoud van rust bij hoogwatervluchtplaatsen bij vloed rondom het Balgzand.

Verstoring is een wezenlijk aandachtspunt bij de uitwerking van concrete plannen/projecten voor woningbouw, bedrijvigheid of infrastructuur, maar in zijn algemeenheid mag worden aangenomen dat (significante) effecten op Natura 2000-instandhoudingsdoelen effectief voorkomen kunnen worden door zorgvuldige locatie- en inrichtingskeuzes en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen. Daarbij valt dan te denken aan maatregelen op het gebied van recreatieve zonering of het beperken van licht- of geluidsoverlast.

Tussen de Noordzeekustzone en Julianadorp worden de duinen verbreed, in combinatie met het creëren van ruimte voor meer verblijfsrecreatie in datzelfde gebied. Duinen Den Helder-Callantsoog is het Natura 2000-gebied dat daar direct naast ligt. De 'nieuwe natuur' kan de extra recreatiedruk vanuit de nieuwe verblijfsrecreatie opvangen en zo kan het Natura 2000-gebied ontzien worden.

Voor het voorkomen van trillingen is geen beleid opgenomen in de omgevingsvisie, terwijl voor 't Kuitje op het Balgzand bekend is dat daar regelmatig zeehonden rusten. Zeehonden zijn zeer gevoelig voor trillingen. Andere soorten vrijwel niet. Hier moet bij ontwikkelingen in de haven rekening mee gehouden worden.

Stikstofdepositie

Bij ruimtelijke ontwikkelingen kan ook sprake zijn van stikstofdepositie, bijvoorbeeld in de aanlegfase en gebruiksfase als gevolg van de realisatie van woningen. Een toename van stikstofdepositie kan negatieve gevolgen hebben op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden of zelfs ook op gebieden op grotere afstand.

In het bijzonder voor het Natura 2000-gebied Duinen Den Helder-Callantsoog geldt dat dit gebied zeer stikstofgevoelig is, grotendeels actueel overbelast is, en dit gebied en vanwege de beperkte afstand tot ruimtelijke initiatieven in het plangebied van de omgevingsvisie al snel een (significant) negatief effect kan ondervinden.

Tijdelijke effecten in de aanlegfase kunnen beperkt worden door gebruik te maken van emissiearm Stage IV-materieel en op langere termijn is eventueel volledige emissieloos (elektrisch) materieel beschikbaar. Dit dient in de planuitwerking nader te worden vormgegeven, rekening houdend met het voorkomen van significante effecten op het Natura 2000-gebied.

Ook in de gebruiksfase kan sprake zijn van een toename van de stikstofdepositie. Voor de te realiseren woningen geldt dat deze aardgasvrij (en energieneutraal) worden opgeleverd, maar door de verkeersaantrekkende werking kan - ondanks de verduurzaming van verkeer en vervoer - sprake zijn van een toename van de stikstofdepositie.

Ook kan de ruimte die wordt geboden aan ondernemers resulteren in een toename van stikstofdepositie in de gebruikersfase. Dit is afhankelijk van het type bedrijf en daarbij behorende installaties en/of verkeersaantrekkende werking. Voor deze ontwikkelingen geldt dat significante gevolgen niet op voorhand zijn uit te sluiten.

Verder kunnen verkeersmaatregelen leiden tot wijzigingen in (de verspreiding van) de stikstofdepositie (en daardoor toe- of afname van stikstofdepositie). Zo wordt voor een aantal wegen in de bebouwde kom de maximumsnelheid aangepast van 50 km/u naar 30 km/u en wordt gekeken welke wegen (op termijn) kunnen worden afgewaardeerd. Dit kan betekenen dat verkeersstromen zich anders door de gemeente gaan bewegen, en de daarbij behorende stikstofdepositie ook wijzigt binnen de gemeente. Verder stimuleert de omgevingsvisie het gebruik van de fiets. Bij aanpassing van het wegennet dient uit een verkeersonderzoek (in combinatie met een stikstofdepositieonderzoek) te blijken of er toe- of afnamen zijn van verkeersbewegingen, of dat deze bewegingen juist meer of minder dicht langs de Natura 2000-gebieden lopen. Afhankelijk van de uitwerking van de verkeersmaatregelen kan dus sprake zijn van positieve of negatieve invloeden.

Het doel van de gemeente om in 2040 energieneutraal te zijn, zal bijdragen aan de afname van de stikstofdepositie.

Om een goed beeld te krijgen van de effecten van de omgevingsvisie op stikstofdepositie, moet in het omgevingsplan een overzicht opgesteld worden van emissiebronnen en maatregelen om de stikstofemissie te reduceren, gerelateerd aan de doelen (dus waar is welke reductie nodig of gewenst). Het verminderen van stikstofemissies draag bij aan de kwaliteit van de natuurgebieden en creëert ruimte voor ontwikkelingen.

Waterhuishouding

De omgevingsvisie kan effecten hebben op de waterhuishouding. De toename van verharding door de bouw van woningen en meer bedrijvigheid of effecten van eventuele grondwateronttrekkingen leiden mogelijk tot verdroging in een aangrenzend Natura 2000-gebied. Dit is met name relevant voor Natura 2000-gebied Duinen Den Helder-Callantsoog. Voor Noordzeekustzone en Waddenzee geldt dat de impact van eventuele maatregelen te gering is om te leiden tot effecten in deze gebieden en wegvalt ten opzichte van de grootte van het systeem alsmede de getijdenwerking.

In het Natura 2000-gebied Duinen Den Helder-Callantsoog kan uitsluitend sprake zijn van effecten indien het gaat om een substantiële toename van verharding of onttrekking, en is het afhankelijk van de lokale grondwatersituatie. Effecten van toenames van verharding zijn doorgaans goed te verminderen of zelfs te voorkomen door het gebruik van klimaatadaptieve maatregelen zoals het gebruik van waterdoorlatende verharding, het aanleggen van wadi's en het gedoseerd afvoeren van hemelwater.

Energietransitie

De inzet van de gemeente op de energietransitie heeft uiteindelijk een positief effect op de Natura 2000-gebieden, doordat het gebruik van duurzame energie zorgt voor minder stikstofdepositie ten opzichte van het gebruik van fossiele energiebronnen. Echter, de realisatie van duurzame energiebronnen kan ook negatieve effecten met zich meebrengen, zoals lichtspiegeling door zonnevelden. Verwacht mag worden dat met een zorgvuldige locatiekeuze en ruimtelijke inpassing, significante effecten op Natura 2000-gebieden door dergelijke initiatieven effectief kunnen worden voorkomen.

Natuurontwikkeling

De natuur rondom de Natura 2000-gebieden wordt versterkt door het NNN af te maken, en door er bij maatregelen in verband met klimaatadaptatie naar te streven dat deze bijdragen aan de biodiversiteit. Dit heeft een positieve, beschermende werking op de Natura 2000-gebieden.

9.4 Conclusie Passende beoordeling

De omgevingsvisie van de gemeente Den Helder is een langetermijnvisie op de fysieke leefomgeving van de gemeente. Door de lange doorlooptijd en het hoge abstractieniveau van de visie kunnen mogelijke significante effecten op Natura 2000-gebieden binnen en rondom de gemeente Den Helder op dit moment niet met zekerheid worden uitgesloten. Tegelijkertijd is ook niet op voorhand sprake van significant negatieve effecten of met zekerheid onuitvoerbare ontwikkelingen, omdat er zowel in de aanlegfase als gebruiksfase doorgaans mogelijkheden gevonden kunnen worden om negatieve effecten effectief te beperken of weg te nemen. Naast bronmaatregelen kan daarbij ook gedacht worden aan zorgvuldige locatiekeuze en inpassing of (met name in het geval van stikstofdepositie) aan de mogelijkheid van saldering met bestaande emissiebronnen.

Wanneer concretisering van keuzes plaatsvindt in bijvoorbeeld opvolgende programma's en het omgevingsplan, en er meer duidelijkheid is over de omvang van de verschillende ontwikkelingen, zal nader onderzoek nodig (kunnen) zijn naar effecten op Natura 2000-gebieden en de mogelijkheden om deze te beperken (Passende beoordeling op projectniveau). Zo zullen er op dat moment onder meer concrete stikstofberekeningen nodig zijn om de daadwerkelijke omvang van effecten in beeld te brengen.

Ook ten aanzien van verstoring is voor een aantal ontwikkelingen een zorgvuldige locatie- en inrichtingskeuze en mogelijke aanvullende mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om negatieve effecten te voorkomen. Bijvoorbeeld voor recreatiedruk en verstoring van zeehonden door trillingen. Bij verdere uitwerking dient hier voldoende aandacht aan gegeven te worden.

10 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk zijn de conclusies en aanbevelingen uit dit MER opgenomen. Ook is de conclusie van de Passende beoordeling opgenomen, en wordt ingegaan op de meerwaarde die de m.e.r.-procedure gehad heeft voor de omgevingsvisie.

10.1 Conclusies en aanbevelingen m.e.r.

Effecten

Uit het overzicht in paragraaf 6.13 volgt dat negatieve effecten te verwachten zijn voor archeologie en externe veiligheid. De volgende aanbevelingen voor het vervolg zijn geformuleerd – ook op overige thema's waarvoor de beoordeling neutraal of positief is:

Aanbeveling voor het vervolg, Natura 2000-gebieden

Houd bij de ontwikkeling van de haven rekening met de gevoeligheid van de zeehonden (die rusten bij 't Kuitje) voor trillingen. Zorgvuldige inpassing kan (ook tijdelijk) effecten op Natura 2000-gebieden en NNN tot een minimum beperken.

Advies Biodiversiteit

Neem beleid op voor het terugdringen van het gebruik van pesticiden en bijvoorbeeld aanleg van kruidenrijke akkerranden. Nu wordt het alleen meegenomen als onderdeel van maatregelen in het kader van klimaatadaptatie.

Advies Hemelhelderheid

Neem beleid om op de kernwaarde donkerte (conform de Agenda voor het Waddengebied 2050) boven de Waddenzee te beschermen.

Aanbeveling voor het vervolg, externe veiligheid

Voor externe veiligheid geldt dat de omgevingsvisie het risico met zich meebrengt dat de externe veiligheid verder onder druk komt te staan. Maar de omgevingsvisie biedt ook kansen om de externe veiligheid juist te vergroten, vanwege het doel om zwaardere bedrijvigheid te clusteren en geluidruimte en kaderuimte in de haven te creëren door het beschikbaar maken van functies. Aanbevolen wordt om de huidige situatie nader te analyseren en de kansen en mogelijkheden nader te onderzoeken, met als doel beleid te ontwikkelen waarmee zowel economische als maatschappelijke meerwaarde wordt gerealiseerd.

Aanbeveling voor het vervolg, archeologie

Voor archeologie geldt dat een negatieve beoordeling onvermijdelijk is voor ontwikkelingen waarbij graafwerkzaamheden zijn voorzien in gebieden waar archeologische vindplaatsen te verwachten zijn. Dit omdat het de voorkeur heeft om archeologische waarden onaangetast in de bodem te laten liggen. Indien graafwerkzaamheden niet te vermijden zijn, wordt eerst archeologisch onderzoek gedaan, waarop mogelijk voorafgaand aan de graafwerkzaamheden een opgraving zal plaatsvinden, en bewaring van de vondsten in een museum of depot. Aanbevolen wordt om in gevallen waar gekozen kan worden voor een specifieke locatie, archeologie mee te laten wegen in de locatiekeuze. Op die manier kunnen archeologische waarden zoveel mogelijk in situ beschermd worden.

Aanbeveling voor het vervolg, klimaatadaptatie

Om wateroverlast te voorkomen, zouden de kansrijke waterbergingslocaties aangewezen kunnen worden op de kaarten die horen bij de omgevingsvisie.

Het zou ook goed zijn om te benoemen op welke manier de gemeente voor ogen heeft om droogtestress te voorkomen en natuurbrandgevoeligheid tegen te gaan in gebieden die daar gevoelig voor zijn.

Aanbeveling voor het vervolg, vestigingsklimaat

Werk uit hoe een ondernemersklimaat wordt gecreëerd voor (nieuwe) ondernemers dat zij zich in de gemeente willen vestigen. Waardoor gaan (nieuwe) ondernemers en instellingen het interessant vinden om zich in Den Helder te vestigen?

Doelbereik

Voor het doelbereik geldt dat een uitwerking van de aanpak ten aanzien van externe veiligheid en het verbeteren van de milieukwaliteit kan bijdragen aan het behalen van de doelstelling van een gezonde en veilige leefomgeving.

Op grond van de beoordeling van het doelbereik van de ontwerp omgevingsvisie zijn de volgende aanbevelingen voor het vervolg geformuleerd:

- De gemeente wil aantrekkelijk zijn voor onder meer nieuwe ondernemers en bedrijven. Hoewel er wel een en ander wordt geschreven over het aantrekkelijk maken voor ondernemers om zich in Den Helder te vestigen en er ook aandacht is voor de link met goed onderwijs dat aansluit bij de behoefte op de arbeidsmarkt in Den Helder (zodat studenten de vacatures op kunnen vullen), moet nog uitgewerkt worden hoe de gemeente dit concreet voor elkaar wil krijgen. Welke maatregelen komen er om ervoor te zorgen dat dit ook gaat gebeuren?
- In het vervolg kan uitgewerkt worden of Den Helder voor milieukwaliteit en externe veiligheid hoger wil inzetten dan alleen voldoen aan de normen. Voor milieukwaliteit is dan de vraag wat daarover verstaan wordt en wat verbetering inhoudt

- Let er bij 'behoud door ontwikkeling' van cultureel erfgoed op dat deze ontwikkeling getoetst wordt aan duidelijke regels, zodat het niet uiteindelijk verandert in 'verlies door ontwikkeling'. Werk dit uit in concreet beleid
- Werk uit op welke manier de gemeente het goede voorbeeld geeft (met betrekking tot particuliere energieopwekking)
- Wijs concrete waterbergingslocaties aan om wateroverlast te voorkomen
- Circulaire economie: er is een alinea over dit onderwerp opgenomen in de ontwerp omgevingsvisie, maar dit kan nog verder uitgewerkt en geconcretiseerd worden. Hoe gaat de gemeente grondstoffen hergebruiken en wat is het plan voor de afvalstromen? Hoe worden inwoners en ondernemers gestimuleerd richting circulariteit en wat houdt dat dan in? En op het gebied van ruimtegebruik is het van belang om – zoals de gemeente zelf ook al benoemt – rekening te houden met een toenemende vraag naar ruimte op bedrijventerreinen met een hogere milieucategorie, door het korter worden van grondstofkringlopen en de hinder/milieubelasting die veel recyclingprocessen met zich meebrengen
- Werk uit wat de visie van de gemeente is voor het optimaal benutten van de huidige parkeerruimte en neen daarin de lead in de afstemming met bewoners en ondernemer
- Hoe de open landschappen concreet versterkt gaan worden kan nog verder uitgewerkt. Nadruk ligt nu op behoud van de open landschappen en op behoud en versterking van de cultuurhistorische waarde van een aantal stadsdelen
- Werk nog concreter uit hoe Den Helder met dit uitgangspunt een centrumgebied voor de regio wil faciliteren
- Maak duidelijker hoe de gemeente wil zien dat De Stelling de voorkant van de stad is, ook richting de regio: waarom en hoe is dit het visitekaartje van Den Helder en wat is de meerwaarde ervan voor bezoekers?

Synergie en tegenstrijdigheden

Voor Synergie en tegenstrijdigheden geldt dat er over het algemeen sprake is van synergie tussen de uitgangspunten, die in het vervolgproces versterkt kan worden. Voor externe veiligheid geldt dat er mogelijk sprake is van een tegenstrijdigheid is tussen de ontwikkeling van de haven en het realiseren van een veilige en gezonde leefomgeving.

Op grond van de beoordeling van de synergie en strijdigheden van de ontwerp omgevingsvisie is de volgende aanbeveling voor het vervolg geformuleerd:

Het creëren van geluidsruimte in de haven om ontwikkeling van het maritiem cluster mogelijk te maken en deerschikking van (zwaardere) bedrijvigheid biedt kansen om geluidsoverlast te verminderen en de externe veiligheid te verhogen. Om deze kansen te benutten en bij te dragen aan een gezonden en veilige leefomgeving is uitwerking van de omgevingsvisie op dit punt van belang.

10.2 Conclusie Passende beoordeling

De omgevingsvisie is een langetermijnvisie op de fysieke leefomgeving van de gemeente. Door de lange doorlooptijd en het hoge abstractieniveau van de visie kunnen mogelijke significante effecten op Natura 2000-gebieden binnen en rondom de gemeente Den Helder op dit moment niet met zekerheid worden uitgesloten. Tegelijkertijd is ook niet op voorhand sprake van significant negatieve effecten of met zekerheid onuitvoerbare ontwikkelingen, omdat er zowel in de aanlegfase als gebruiksfase doorgaans mogelijkheden gevonden kunnen worden om negatieve effecten effectief te beperken of weg te nemen. Naast bronmaatregelen kan daarbij ook gedacht worden aan zorgvuldige locatiekeuze en inpassing of (met name in het geval van stikstofdepositie) aan de mogelijkheid van saldering met bestaande emissiebronnen.

Wanneer concretisering van keuzes plaatsvindt in bijvoorbeeld opvolgende programma's en het omgevingsplan, en er meer duidelijkheid is over de omvang van de verschillende ontwikkelingen, zal nader onderzoek nodig (kunnen) zijn naar effecten op Natura 2000-gebieden en de mogelijkheden om deze te beperken (Passende beoordeling op projectniveau). Zo zullen er op dat moment onder meer concrete stikstofberekeningen nodig zijn om de daadwerkelijke omvang van effecten in beeld te brengen.

Ook ten aanzien van verstoring is voor een aantal ontwikkelingen een zorgvuldige locatie- en inrichtingskeuze noodzakelijk, waarbij mogelijk aanvullende mitigerende maatregelen getroffen moeten worden om negatieve effecten te voorkomen. Negatieve effecten kunnen bijvoorbeeld optreden als gevolg van recreatiedruk of er kan sprake zijn van verstoring van zeehonden door trillingen. Bij de verdere uitwerking van de omgevingsvisie dient hier voldoende aandacht aan gegeven te worden.

10.3 Meerwaarde m.e.r.-proces

Ondanks het feit dat er al een voorontwerp van de omgevingsvisie lag bij de aanvang van de m.e.r.-procedure, heeft de m.e.r. in het nadien gevolgde gezamenlijke proces duidelijk invloed gehad op de inhoud van de ontwerp omgevingsvisie. De adviezen die voortkwamen uit de beoordeling van de effecten en het doelbereik van het voorontwerp zijn door de gemeente grotendeels verwerkt, in de vorm van aanpassingen, aanscherpingen en concretisering van de omgevingsvisie. Deze m.e.r.-procedure heeft daarmee waarde toegevoegd.

In paragraaf 6.13 is een overzicht opgenomen van de indicatoren waarvoor de effecten minder negatief of positiever zijn geworden.

11 Leemten in kennis, evaluatie en monitoring

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op leemten in kennis voor dit MER, en het proces van periodieke evaluatie en monitoring die na de vaststelling van de omgevingsvisie in gang gezet moet worden.

11.1 Leemten in kennis

De effectbeoordeling in dit MER is kwalitatief van aard en sluit aan bij het strategische- en lange termijn-karakter van de omgevingsvisie. Voor dit MER zijn daarom aannames gedaan, waarmee op het abstractieniveau van de omgevingsvisie een voldoende betrouwbaar beeld van (kansen op) positieve effecten en (risico's op) negatieve effecten gedaan kunnen worden. Op dit abstractieniveau is er dan ook geen sprake van leemten in kennis of onzekerheden met betrekking tot de in dit MER beschreven effecten van de omgevingsvisie. Een meer gedetailleerde effectbeoordeling en kwantificering daarvan, en toetsing aan wettelijke kaders kan alleen plaatsvinden bij verdere uitwerking van het beleid op de kortere termijn, in bijvoorbeeld programma's. Welke effecten zich uiteindelijk in welke mate in de praktijk voor zullen doen, is afhankelijk van of en hoe de uitwerking van de omgevingsvisie concreet vorm krijgt. De effecten moeten op basis van monitoring in beeld worden gebracht.

11.2 Evaluatie en monitoring

Monitoring en evaluatie vormen een belangrijk onderdeel van de realisatie van de omgevingsvisie (zie figuur 11.1). De lange looptijd van de omgevingsvisie vraagt om regelmatige monitoring en evaluatie van de visie, zoals ook past binnen de beleidscyclus van de instrumenten van de Omgevingswet. Ook geeft de Omgevingsvisie veel ruimte aan partijen om initiatieven te ontplooiën binnen de kaders van de visie. Evaluatie en monitoring van beleid zijn essentieel om te bepalen of de verschillende doelstellingen gedurende de looptijd van de visie kunnen worden bereikt en wat de effecten van het beleid zijn. Dit biedt bestuurders een basis om in de loop van de tijd, indien nodig, bij te sturen.

Figuur 11.1 Beleidscyclus van de instrumenten van de Omgevingswet (bron: www.aandeslagmetdepomgevingswet.nl)

Monitoring en evaluatie voor de omgevingsvisie Den Helder

De monitoring krijgt vorm door de omgevingsvisie doorlopend actueel en compleet te houden, met tenminste iedere twee jaar een formele actualisatie, op basis van evaluatie van de informatie die de monitoring oplevert. Daarvoor wordt voor alle centrale uitgangspunten bekeken wat er is bereikt en wat mogelijke knelpunten zijn. Dit kan leiden tot aanpassing van het beleid in de omgevingsvisie, om de gestelde doelen te behalen.

Monitoring en evaluatie is met name van belang, omdat belangrijke keuzes voor de fysieke leefomgeving nog niet gemaakt zijn. Het gaat dan om het bepalen van de concrete maatregelen die de gemeente kan treffen om de doelen van de omgevingsvisie te bereiken. Ook is nog niet bekend wat de bijdrage van derden is aan het behalen van de doelen zullen zijn, en of hierin bijsturing mogelijk en/of nodig is.

De omgevingsvisie heeft geen einddatum. De monitoring loopt door zolang de omgevingsvisie van kracht blijft.

Bij de monitoring wordt aangesloten bij de beoordelingsparameters in dit MER (zie paragraaf 4.1). De beschrijving van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling, samen met de beschrijvingen van de deelgebieden, vormen het vertrekpunt.

Voor een aantal onderwerpen bestaan ook aparte programma's of actieplannen. De voortgang van deze onderwerpen wordt ook in de gebruikelijke rapportages voorgelegd aan de gemeenteraad.

Door gerichte monitoring kunnen de positieve en negatieve effecten van functiecombinaties gewogen worden, rekening houdend met het gegeven dat ruimte schaars is, en uitgaand van de mate waarin functies passend zijn op een bepaalde locatie. Doel is om een goed beeld te verkrijgen van de mate waarin ambities in samenhang en passend bij de identiteit van de deelgebieden gerealiseerd worden.

Bij de analyse van de monitoringsresultaten wordt in de rapportage aandacht besteed aan:

- Meten/vaststellen van veranderingen in de huidige situatie
- Vinger aan de pols houden bij knelpunten
- Meten/vaststellen van effecten van specifieke maatregelen
- Meten/vaststellen van het doelbereik en (veranderingen in) synergie en strijdigheden

In de evaluatie in de (tenminste) tweejaarlijkse rapportages wordt nagegaan of doelen bereikt worden en of bijsturing nodig is.

Deze werkwijze zorgt voor een goede aansluiting tussen het MER en de omgevingsvisie, ook voor toekomstige herzieningen en uitwerkingen daarvan.

Monitoring en evaluatie biedt de gemeente een basis om in de loop van de tijd, indien nodig, maatregelen aan te passen of aan te vullen.

Kenmerk R001-1288438NDF-V01-ssc-NL

Na de vaststelling van de omgevingsvisie wordt een monitoringprogramma opgezet, waarin ook de samenhang met al lopende monitoringprogramma's vanuit andere kaders wordt aangegeven.

Bijlage 1 Begrippen en afkortingen

Autonome ontwikkeling	Verwachte situatie in de toekomst die optreedt zonder de veranderingen waar de Omgevingsvisie specifiek in voorziet. Alle met besluitvorming vastgesteld beleid, ontwikkelingen of projecten behoren tot de autonome ontwikkeling.
Beoordelingskader	Set indicatoren waarmee beoordeeld wordt a) in hoeverre met het beoogde beleid de beleidsdoelen worden gehaald ('doelbereik') en b) wat de effecten van het beleid zijn op de leefomgeving.
Commissie voor de m.e.r.	Een bij wet ingestelde landelijke commissie van onafhankelijke milieudeskundigen. Zij adviseren het bevoegd gezag (overheidsinstantie die bevoegd is om een besluit te nemen over een plan of project) over de kwaliteit van de informatie in het milieueffectrapport en naar wens ook over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport.
Beoordelingsparameter	Wijze waarop wordt gemeten (hoort bij de vastgestelde indicator).
Effect	Concreet gevolg van een plan of project op de leefomgeving.
Indicator	Belangrijk aspect binnen een thema om te meten.
Inspraak	Mogelijkheid voor derden om informatie te krijgen en op basis daarvan een mening, wensen of bezwaren kenbaar te maken, bijvoorbeeld voor een activiteit waarover door de overheid een besluit zal worden genomen.
Omgevingsvisie	Plan waarin de gemeente haar beleid voor de leefomgeving op lange termijn vastlegt.
Plan-m.e.r.	M.e.r. staat voor 'milieueffectrapportage' en is de procedure waarbinnen een MER wordt opgesteld. De toevoeging 'Plan' wil zeggen dat het om een m.e.r. voor een plan gaat, zoals een Omgevingsvisie.

Kenmerk R001-1288438NDF-V01-ssc-NL

PlanMER MER staat voor 'Milieueffectrapport' en bevat de resultaten van het onderzoek naar de (milieu)effecten binnen een m.e.r. De toevoeging 'Plan' wil zeggen dat het om een MER voor een plan gaat, zoals een Omgevingsvisie.

Programma Programma in de zin van de Omgevingswet waarin (lange termijn) beleidsdoelstellingen (wat gaan we doen?) worden vertaald naar (middellange termijn) concrete acties en interventies (hoe gaan we dat doen?).

Ter inzage leggen Gedurende een bepaalde periode belanghebbenden de gelegenheid geven om op een voornemen of ontwerpplan te reageren met een zienswijze.

WHO Wereldgezondheidsorganisatie

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
Bodem en water	Water en bodem sturend (kamerbrief 2022)	Het kabinet wil meer rekening houden met water en bodem - letterlijk de basis van ons bestaan - bij besluiten die genomen worden over de indeling van ons land. In de brief wordt het waarom en hoe uitgelegd.	Sturend voor (de uitwerking van) de omgevingsvisie, en daarmee voor de effecten van de omgevingsvisie.
	Kaderrichtlijn water	Europese richtlijn die voorschrijft dat de waterkwaliteit van de Europese wateren vanaf 2015 aan bepaalde eisen moet voldoen.	Sturend voor (de uitwerking van) de omgevingsvisie, en daarmee voor de effecten van de omgevingsvisie.
	Waterplan Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (2021)	In het Waterplan worden de volgende vijf opgaven beschreven: <ul style="list-style-type: none"> - Ruimtelijke adaptatie als uitwerking van het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie. Inrichting van de leefomgeving die is voorbereid op extreme weersomstandigheden als gevolg van het veranderende klimaat - Gevolgen van de invoering van de Omgevingswet - Duurzame en sociale uitvoering van taken - Verbetering van de biodiversiteit - Datagestuurde werken 	Sturend voor (de uitwerking van) de omgevingsvisie, en daarmee voor de effecten van de omgevingsvisie.

Kenmerk R001-1288438NDE-V01-ssc-NI

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
Natuur	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden. Dit zijn internationaal belangrijke natuurgebieden. De bescherming heeft betrekking op	Binnen Den Helder bevinden zich drie Natura-2000 gebieden: Duinen Den Helder – Callantsog, Noordzeekustgebied en de Waddenzee.
	Wet natuurbescherming: Soortenbescherming	De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van dier- en plantensoorten	Sturend voor (de uitwerking van) de omgevingsvisie, en daarmee voor de effecten van de omgevingsvisie.
	Wet natuurbescherming: Natuurnetwerk Nederland (NNN)	De Wet natuurbescherming regelt dat de provincies ter bescherming van bijzondere soorten een landelijk samenhangend stelsel van natuurgebieden moet begrenzen en beschermen, het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Dit is verder uitgewerkt in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Het netwerk vergroot, versterkt en verbindt de natuurgebieden in Nederland. De regels ter bescherming van het NNN in Den Helder zijn geregeld in de provinciale omgevingsverordening NH2020 en in bestemmingsplannen.	
	Provinciale omgevingsverordening NH2020	De regels ter bescherming van het NNN in Den Helder zijn geregeld in de provinciale omgevingsverordening NH2020 en in bestemmingsplannen.	
	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening 2020 (Barro)	Het Barro voorziet in de juridische borging van het nationaal ruimtelijk beleid.	
	Natuurbeheerplan 2023 Provincie Noord-Holland	Het natuurbeheerplan geeft aan waar welke natuur aanwezig is en welke beheerdoelen hiervoor gelden. In het plan zijn de kaders voor de uitvoering van natuur- en landschapsbeheer vastgelegd.	

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
	Kunming-Montreal akkoord biodiversiteit (2022)	Dit internationale akkoord is een fundament voor wereldwijde actie om de biodiversiteit te beschermen en herstellen. Dit is een parallel spoor met het Klimaatakkoord, op weg naar een duurzame wereldeconomie in 2050.	
	Strategie Klimaatadaptatie Noordkop 2021 – 2026 (2021)	<p>Dit document is opgesteld om op regionaal niveau een strategie voor klimaatadaptatie te hebben. Het document komt voort uit het landelijke Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. De zeespiegelstijging, langere perioden van droogte en hitte en extreme neerslag maken het noodzakelijk dat er nagedacht wordt over de volgende klimaatadaptatieve- opgaven.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zorgen voor een veilige kust voor bescherming achterland tegen hoogwater - Een veilig en robuust functionerend boezemsysteem - Maximaal benutten van zoet water - Stimuleren toename van biodiversiteit 	
	Agenda voor het Waddengebied 2050 (2020)	De Agenda voor het Waddengebied 2050, met als ondertitel 'Koersen naar een veilig, vitaal en verkrachting Waddengebied in 2050' is gericht op de bescherming en ontwikkeling van de kernwaarden van het Waddengebied:	

Kenmerk R001-1288438NDE-V01-ssc-NI

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
		<ul style="list-style-type: none"> - De dynamische natuur van de Waddenzee inclusief de overgangen van de kust en de eilanden - De rust, ruimte, stilte en duisternis - De waardevolle landschappen en het cultureel erfgoed in dorpen en steden, op de eilanden en in de zee - Visserij, de havens, landbouw, energie en recreatie als sterke en innovatieve sectoren - <p>Den Helder heeft een verklaring ondertekend waarmee de gemeente zich verbindt met de doelen en ambities uit de Agenda.</p>	
Geluid			
Luchtkwaliteit	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)	Het NSL is een plan om de luchtkwaliteit in Nederland te verbeteren. Het doel van de NSL is te voldoen aan de Europese grenswaarden voor fijnstof (PM10) en stikstofdioxide (NO2)	Het NSL is uitgewerkt in het SLA, zie hieronder
	Schone Lucht Akkoord (SLA, 2020)	Rijksoverheid, provincies en gemeenten spreken hierin af de luchtkwaliteit in Nederland tot 2030 verder te verbeteren.	Het SLA is niet ondertekend door de gemeente Den Helder, omdat de luchtkwaliteit in Den Helder al voldoet aan de landelijke normen. Den Helder draagt bij aan verdere verbetering van de luchtkwaliteit door het Regionaal Mobiliteitsprogramma, en het stimuleren van het gebruik van waterstof (waarvoor aanlanding vanaf de Noordzee in de haven van Den Helder is voorzien)

Kenmerk R001-1288438NDE-V01-ssc-NI

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
Externe veiligheid	Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)	Beperken en beheersen van risico's voor de omgeving ten gevolge van het gebruik, de opslag en de productie van gevaarlijke stoffen door bedrijven	Externe veiligheid wordt onder andere geboden door te voorkomen dat activiteiten met gevaarlijke stoffen te dicht bij kwetsbare bestemmingen plaatsvinden, door de zelfredzaamheid van personen te bevorderen en door de calamiteitenbestrijding te optimaliseren.
	Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)	Beperken en beheersen van risico's voor de omgeving ten gevolge van het transport van gevaarlijke stoffen via buisleidingen	
	Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt)	Beperken en beheersen van risico's voor de omgeving ten gevolge van het transport van gevaarlijke stoffen over transportroutes	
	Wet veiligheidsrisico's en Wet milieubeheer	Gebieden waar risico's zijn op ongelukken met gevaarlijke stoffen worden in beeld gebracht op de Risicokaart (zie www.atlasleefomgeving.nl). Dit is een wettelijke verplichting op basis van de genoemde wetten.	
	Omgevingsvisie NH2050 (2018)	Voor externe veiligheid is opgenomen: <i>'Onze ambitie is het behouden en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Dit betreft onder andere omgevingsveiligheid.'</i>	In dit MER wordt getoetst aan dit beleid
Landschap en cultuurhistorie	Nationale Omgevingsvisie (NOVI)	Dit is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige inrichting en ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland.	Unieke cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van de Nederlandse landschappen moeten bij nieuwe ontwikkelingen in het landelijk gebied worden behouden en versterkt.
	Unesco Werelderfgoed Waddengebied en Investeringskader Waddengebied	Het Investeringskader Waddengebied (IKW) is het meerjarig investeringsprogramma van de provincies Noord-Holland, Friesland en Groningen om onderscheidende en bijzondere projecten in het Waddengebied mogelijk te maken. Samen met	Het investeringskader Waddengebied biedt investerings- en subsidiemogelijkheden om grote projecten en programma's voor het Waddengebied te faciliteren. Centraal staat het faciliteren van

Kenmerk R001-1288438NDE-V01-ssc-NI

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
		<p>het Waddenfonds en in afstemming met (natuur)organisaties, overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen, draagt het IKW bij aan de duurzame economische en ecologische versterking van het Waddengebied.</p>	<p>initiatieven gericht op het versterken van de ecologie en/of het verduurzamen van de economie.</p>
	<p>Omgevingsvisie NH2050</p>	<p>De Omgevingsvisie NH2050 beschrijft hoe de fysieke leefomgeving in Noord-Holland zich zal ontwikkelen richting 2050 en wat de provincie daaraan gaat doen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Locatiekeuzes voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen staan onder invloed van de effecten van onder andere het behoud van landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten • Ontwikkelingen en beheer zijn passend bij de waarden, karakteristiek en het draagvermogen van het landschap.
	<p>RES 1.0 Noord-Holland Noord</p>	<p>De Regionale Energiestrategieën vormen een instrument om gezamenlijk met de partners te komen tot een regionaal aandeel in de landelijke opgave voor hernieuwbare elektriciteitsopwekking op land en de daarvoor benodigde energie-infrastructuur.</p>	<p>In de RES 1.0 zijn uitgangspunten voor de realisatie van de ambitie opgenomen die met landschap te maken hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Op projectniveau wordt gestreefd naar het creëren van toegevoegde waarde voor landschap en natuur en het mitigeren van negatieve effecten op de natuur en omgeving. - Ruimtelijke samenhang is belangrijk. De provincie neemt het voortouw om deze te bewaken. <p>Het realiseren van de doelen uit de RES 1.0 is onderdeel van de omgevingsvisie</p>

Kenmerk R001-1288438NDE-V01-ssc-NI

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
	Rijksbeschermd Stadsgezicht De Stelling Den Helder	De Stelling Den Helder inclusief schootsvelden, grachtengordel en de historische Rijkswerf Willemsoord is in 2007 aangewezen als Rijksbeschermd Stadsgezicht. De gemeente dient zorg te dragen voor de bescherming van de cultuurhistorische waarden.	Sturend voor (de uitwerking van) de omgevingsvisie, en daarmee voor de effecten van de omgevingsvisie.
	Leidraad voor Landschap en Cultuurhistorie	<p>In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie is door de provincie aangegeven welke landschappelijke en cultuurhistorische elementen overwogen moeten worden bij (ruimtelijke) ontwikkelingen en uitgangspunt kunnen zijn voor plannen. De ontwikkelingsgerichte benadering is het uitgangspunt van het beleid: behoud door ontwikkeling. De algemene ambitie is om ruimtelijke ontwikkelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bij te laten dragen aan het zichtbaar en herkenbaar houden van de landschappelijke karakteristiek; • bij te laten dragen aan het versterken van de (beleving van) openheid en; 	<p>Onderstaande ambities en ontwikkelingsprincipes zijn van toepassing op ontwikkelingen in de Koegras- Anna Paulownapolder.</p> <p>1. Hier komen twee kusten samen, met elk een eigen identiteit en karakter. De ruimtelijke kwaliteit is gebaat bij:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. het behouden van de scherpe grens tussen het Noordzeeduin en het aandijkingenlandschap³² b. het vormgeven van het Den Helderse kustlandschap als de kaap van Noord-Holland c. het beter beleefbaar maken van het Waddenlandschap als 'uitzichtlandschap', achter dijken en havencomplex (kans)

³² Er zit spanning tussen de cultuurhistorische kwaliteit en de diverse opgaven die op de binnenduinrand bij Juliadorp aankomen. Cultuurhistorisch is de dijk met duinontwikkeling daaroverheen bijzonder. Maar er kleven ook veel nadelen aan deze smalle duinenrij, namelijk vanuit het oogpunt van hoogwaterbescherming in relatie tot de zeespiegelstijging, de druk op het Natura 2000-gebied Duinen Den Helder – Callantsoog en recreatieve druk op het duingebied. Van daaruit is er een argument om de duinen te verbreden, terwijl dat vanuit cultuurhistorische overwegingen dus juist niet zou moeten. De provincie heeft eerder gestuurd op behoud van de scherpe overgang, maar zal richting de toekomst naar verwachting minder scherp sturen op een smalle duinenrij.

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
		<ul style="list-style-type: none"> helder te positioneren ten opzichte van de ruimtelijke dragers. 	<p>2. De subtiele verschillen en grote mate van openheid in het aandijkingenlandschap zijn vertrekpunt. De ruimtelijke kwaliteit is gebaat bij:</p> <p>a. het herkenbaar houden/maken van de verschillen tussen aandijkingen</p> <p>3. De (voormalige) Waddenkreek- en waterstructuren worden beter herkenbaar in het landschap. De ruimtelijke kwaliteit is gebaat bij:</p> <p>a. het versterken van het onderscheid tussen de kronkelige lijnen (voormalige wadkreeken) en het rechte grid in de Anna Paulownapolder</p> <p>b. het zichtbaar en herkenbaar houden/maken van kreekstructuur van het Oude Veer en het Waardkanaal. Benut deze als identiteitsdraggers (kans)</p> <p>c. het ontwikkelen van de 'Waterspin' (kans)</p> <p>4. Overige ontwikkelprincipes</p> <p>a. het behouden en het zichtbaar/beleefbaar blijven van de huidige verkavelingsstructuur (inclusief sloten) bij (semi-)tijdelijke functies en opstellingen in het landschap, zoals voor zonne-energie</p> <p>b. het behouden van de vrije ruimte (molenbiotopen) rond historische windmolens, in verband met de windvang en de zichtbaarheid van de molens in het landschap</p>
	Regionale Visie Verblijfsrecreatie, Noord-Holland Noord (2017)	Per regio wordt de identiteit en kwaliteit t.a.v. verblijfsrecreatie benoemd.	Hierin staat beschreven dat nieuw aanbod (verblijfsrecreatie) mogelijk is, mits dit het

Kenmerk R001-1288438NDE-V01-ssc-NI

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
Klimaatadaptatie	Nationaal Waterprogramma 2022 – 2027 (2022)	<p>In het Nationaal Waterprogramma staan de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid en het beheer van de rijkswateren en rijkswaagewegen. Het programma heeft voor de komende jaren drie hoofddambities:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een veilige en klimaatbestendige delta. - Een concurrerende, duurzame en circulaire delta. - Een schone en gezonde delta met hoogwaardige natuur. <p>In Den Helder gaan Rijkswaterstaat en de Rijkshavenmeester, in nauwe samenwerking met de Koninklijke Marine, de komende jaren werken aan het nautisch beheer in en rond de Waddenzee.</p> <p>In de bijlage is het Programma Noordzee 2022 – 2027 opgenomen. Het programma is gericht op het bereiken van een duurzaam en veilig gebruik van de Noordzee dat bijdraagt aan de maatschappelijke, economische en ecologische doelstellingen van Nederland.</p>	<p>(kust)landschap versterkt. Daarbij moet aansluiting worden gezocht bij de cultuurhistorische waarden in de omgeving: de oorspronkelijke eilandenstructuur, het nollenlandschap, kwelwater, duingebieden, polders en gemalen, molens en boerderijen.</p> <p>Sturend voor (de uitwerking van) de omgevingsvisie, en daarmee voor de effecten van de omgevingsvisie.</p>

Kenmerk R001-1288438NDE-V01-ssc-NI

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
	Nationale Omgevingsvisie (NOVI)	Dit is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige inrichting en ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland.	Een van de prioriteiten is: ruimte voor de klimaatverandering en energietransitie. Binnen deze gestelde prioriteit maakt het Rijk verschillende beleidskeuzes, waaronder: 'Nederland is in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust. We reserveren voldoende ruimte voor toekomstige waterveiligheidsmaatregelen en klimaatadaptatie.'
	Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA)	Hierin staat hoe gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk het proces van ruimtelijke adaptatie willen doorlopen. Daarvoor zijn zeven ambities in dit deltaplan opgenomen. Het deltaplan geeft aan welke doelen de partijen nastreven, hoe ze daaraan gaan werken en hoe ze de resultaten in beeld brengen. Bij het deltaplan hoort een actieplan met concrete acties en maatregelen.	De Strategie Klimaatadaptatie Noordkop vloeit voort uit de ambities van dit plan.
	Strategie Klimaatadaptatie Noordkop 2021 – 2026 (2021)	In deze strategie staat wat de Noordkop op het gebied van klimaatadaptatie wil bereiken.	Er zijn zes pijlers voor de regionale aanpak: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kuststroken garanderen waterveiligheid 2. Neerslag vasthouden waar het valt: bufferen van zoet water 3. Groenblauwe netwerken versterken 4. Vitale objecten hoog en droog 5. Slim herinrichten stedelijk gebied 6. Inwoners en bedrijven brengen we in positie Daarbij wordt voor klimaatadaptatie onder meer aangesloten bij de (attractieve) Noordzeekust en Den Helder als Marinestad en Energiehub

Kenmerk R001-1288438NDE-V01-ssc-NI

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
	Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)	<p>Het HWBP is een alliantie van de waterschappen en Rijkswaterstaat. Het doel van het HWBP is om in 2050 alle primaire keringen op een sobere en doelmatige wijze versterkt te hebben, zodat deze voldoen aan de wettelijke normen zoals die zijn vastgelegd in de Waterwet. Het HWBP is een alliantie van de waterschappen en Rijkswaterstaat. Het doel van het HWBP is om in 2050 alle primaire keringen op een sobere en doelmatige wijze versterkt te hebben, zodat deze voldoen aan de wettelijke normen zoals die zijn vastgelegd in de Waterwet.</p>	<p>Binnen het HWBP wordt momenteel gewerkt aan de versterking van de dijk langs het IJsselmeer. De veiligheidsstatus rond Den Helder is: een aantal dijkvakken voldoet aan de norm, aan een aantal dijkvakken wordt gewerkt en een aantal dijkvakken is niet op sterkte.</p>
	Omgevingsvisie NH2050	<p>De Omgevingsvisie NH2050 beschrijft hoe de fysieke leefomgeving in Noord-Holland zich zal ontwikkelen richting 2050 en wat de provincie daaraan gaat doen.</p>	<p>De provincie heeft de volgende ambitie opgenomen voor het thema klimaatadaptatie: <i>‘Onze ambitie is een klimaatbestendig en waterrobuust Noord-Holland. We ontwikkelen en richten stad, land en infrastructuur klimaatbestendig en waterrobuust in. We zorgen ervoor dat we voldoende zijn voorbereid op wateroverlast, hittestress, verdroging, verzilting en de gevolgen van een overstrooming.’</i></p>
Energietransitie	Klimaatverdrag van Parijs (2019)	Internationaal verdrag	<p>Nederland heeft de afspraak om in 2050 energieneutraal te zijn onderschreven in het klimaatakkoord Parijs.</p>

Kenmerk R001-1288438NDE-V01-ssc-NI

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
	Klimaatakkoord (2019)	<p>Nationaal akkoord tussen bedrijven en organisaties voor de invulling van klimaatbeleid. Het betreft de Nederlandse invulling van het Klimaatverdrag van Parijs.</p> <p>In het Klimaatakkoord staan de afspraken met vijf sectoren over de maatregelen om de klimaatdoelen te halen. De vijf sectoren betreffen de gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, landbouw en landgebruik en de opwek van duurzame energie. Doel is om in 2030 49 % minder broeikasgassen uit te stoten dan in 1990.</p>	<p>Sturend voor (de uitwerking van) de omgevingsvisie, en daarmee voor de effecten van de omgevingsvisie.</p>
	Regionale Energiestrategie (RES) 1.0	<p>De RES is een uitwerking van het nationale Klimaatakkoord. De Regionale Energiestrategie (RES) is een uitwerking van het nationale Klimaatakkoord. Eén van de afspraken is dat 30 energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe het best duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan worden. Maar ook welke warmtebronnen te gebruiken zijn zodat wijken en gebouwen van het aardgas af kunnen. Waar is ruimte en hoeveel? Zijn de plekken maatschappelijk gezien acceptabel en financieel haalbaar? In een Regionale Energiestrategie (RES) beschrijft elke energieregio zijn eigen keuzes. De gemeente Den Helder is hierin onderdeel van de energieregio Noord-Holland Noord.</p>	<p>Het onderzoek naar hernieuwbare energie richt zich in Den Helder op het opwekken van zonne-energie (boven parkeerterreinen en op grote daken) en microturbines. Er is geen draagvlak voor nieuwe (grootschalige) windturbines (3MW of meer).</p> <p>De in de RES 1.0 gemaakte afspraken worden door het college uitgewerkt in een uitvoeringsplan 1.0 en vastgesteld in de uitvoeringsinstrumenten van het gemeentelijk omgevingsbeleid, zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning(en). Er wordt toegewerkt naar haalbare projecten met draagvlak en vergunningverlening in 2025.</p>

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
	Transitievisie Warmte Den Helder (2021)	<p>Gemeenten zijn op grond van het Klimaatakkoord verplicht om een Transitievisie Warmte op te stellen/ In de Transitievisie Warmte wordt aangegeven met welke bronnen en in welk tijdsbestek tot 2050 de gebouwde omgeving van duurzame warmte wordt voorzien. De Transitievisie Warmte is een richtinggevend document. In de Transitievisie wordt het pad uit naar een duurzame en toekomstbestendige warmtevoorziening om bij te dragen aan CO2-reductie uitgestippeld. De Transitievisie Warmte moet de komende jaren uitgewerkt worden met wijkuitvoeringsplannen.</p>	<p>De RES 1.0 maakt onderdeel uit van de omgevingsvisie</p> <p>Sturend voor (de uitwerking van) de omgevingsvisie, en daarmee voor de effecten van de omgevingsvisie.</p>
Wonen en vestigingsklimaat	Nationale Omgevingsvisie (NOVI)	Dit is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige inrichting en ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland.	Een van de prioriteiten is 'Sterke en gezonde steden en regio's'. Het Rijk streeft naar een kwalitatief goede woningvoorraad, die regionaal aansluit op de woonbehoefte met nieuwe woon- en werklocaties binnen bestaande stadsgrenzen, zodat de open ruimten tussen stedelijke regio's behouden blijven.
	Omgevingsvisie NH2050	De Omgevingsvisie NH2050 beschrijft hoe de fysieke leefomgeving in Noord-Holland zich zal ontwikkelen richting 2050 en wat de provincie daaraan gaat doen.	<p>Een van de punten is 'Sterke kernen, sterke regio's'. Dit punt richt zich op de ontwikkeling van centrumgemeenten. Op deze manier kan het voorzieningenniveau in de regio op peil gehouden worden en behouden kernen hun herkenbare identiteit.</p> <p>Een ander punt is om de vraag en het aanbod van</p>

Kenmerk R001-1288438NDE-V01-ssc-NI

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
			<p>woon- en werklocaties beter met elkaar in overeenstemming te brengen. Duurzaamheid van de totale voorraad is daarbij uitgangspunt. Deze ambitie hangt enerzijds nauw samen met de ambitie om werklocaties goed bereikbaar te maken en anderzijds met de beweging 'Sterke kernen, sterke regio's'.</p>
	<p>Woonagenda provincie Noord-Holland 2020-2025</p>	<p>Dit is de actieagenda voor het Noord-Hollands woonbeleid.</p>	<p>Doelstelling is om te zorgen voor voldoende betaalbare, duurzame en toekomstbestendige woningen voor alle doelgroepen.</p>
	<p>Convenant: Regionale samenwerkingsafspraken woningbouw van de Kop van Noord-Holland 2020-2030.</p>	<p>Dit convenant is onderdeel van het regionaal woonakkoord en is het kwalitatieve woningbouwprogramma van de Kop.</p>	<p>Partijen beogen een actieve regionale samenwerking woningbouw te continueren ten behoeve van een optimale ruimtelijke ontwikkeling van de woningvoorraad/-markt van de regio Kop van Noord-Holland.</p>
	<p>Regionaal woonakkoord Kop van Noord-Holland 2022-2026</p>	<p>Dit is het woonakkoord voor de Kop van Noord-Holland. Dit woonakkoord gaat over onderwerpen waar de regio en de provincie elkaar nodig hebben en om niet effectieve (bestuurlijke) regeldruk te voorkomen. En om woningen in het landelijk gebied mogelijk te maken.</p>	<p>Hierin worden aanvullende afspraken gemaakt, zoals: ambities, (mogelijke) buitenstedelijke locaties en projecten.</p>
	<p>Regiodeal Noord-Holland Noord</p>	<p>In deze regiodeal gaat het om de grotere opgaven op het niveau van geheel Noord-Holland Noord. De scope van de woondeal is om de steden hun eigen karakter te laten houden en tegelijk flexibel in te spelen op de groei van inwoners.</p>	<p>Er is -onder meer- aandacht voor een aantal zaken: 1. Bij de realisatie wordt uitgegaan van de volgende principes: » Prioriteit op binnenstedelijk bouwen bij OV-knooppunten;</p>

Kenmerk R001-1288438NDE-V01-ssc-NI

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
			<ul style="list-style-type: none"> » Aanvullend ontwikkelt de regio langs de infrastructuurlijnen ten noorden en oosten extra bouwlocaties om te voldoen aan de overlopende vraag; » Inzet op vereenvoudiging van methodiek en regels om op die plekken dat zo goed mogelijk in de tijd voor elkaar te krijgen; » Als dat niet (snel genoeg) lukt inzet op een regionale ladder onderbouwing en vinden van geschikte (goed bereikbaar, weinig 'groene' waarde) uitleglocaties. <p>2. Woningen toevoegen die de doorstroming tot stand brengen.</p> <p>3. Bouwen van betaalbare woningen voor starters, doorstromers en alleenwonenden.</p> <p>4. De bereikbaarheid binnen steden en van steden vormt een centraal thema waarbij de focus ligt op concentratie rondom mobiliteitsknooppunten.</p>
Verkeer en vervoer	Sustainable & smart mobility strategy	Een strategiedocument van de Europese Commissie met daarin langetermijndoelen voor mobiliteit en transport.	Beschreven staat een streven naar 0 verkeersdoden in 2050 voor alle landen binnen de Europese Unie.
	Nationale Omgevingsvisie (NOVI)	Dit is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige inrichting en ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland.	Een van de doelen is dat Nederland in 2050 een goede en betrouwbare infrastructuur kent, die deel uitmaakt van een veilig, robuust en duurzaam mobiliteitssysteem.
	Omgevingsvisie NH2050	De Omgevingsvisie NH2050 beschrijft hoe de fysieke leefomgeving in Noord-Holland zich zal	'Onze ambitie is dat de inwoners en bedrijven van Noord-Holland zichzelf of producten effectief, veilig

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
		<p>ontwikkelen richting 2050 en wat de provincie daaraan gaat doen.</p>	<p>en efficiënt kunnen verplaatsen, waarbij de negatieve gevolgen van de mobiliteit op klimaat, gezondheid, natuur en landschap steeds nadrukkelijk meegewogen worden. De provincie zet zich in voor het versterken van mobiliteitsopties die hieraan bijdragen, zoals goede OV-verbindingen, uitstekende infrastructuur voor alle modaliteiten en technologische innovatie. Inwoners en bedrijven hebben zoveel mogelijk de vrijheid om hun eigen vervoerswijzen te kiezen. Zodanig dat het totale verkeers- en vervoersnetwerk optimaal wordt gebruikt en ten dienste staat van de ruimtelijk-economische ontwikkeling. We sturen op een optimale afstemming tussen ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur. We streven naar een vorm van basisbereikbaarheid voor kleine kernen.'</p>
	<p>Agenda Mobiliteit</p>	<p>Dit is een uitwerking van de omgevingsvisie van de provincie, waarin dieper wordt ingegaan op het thema mobiliteit. Verkeersveiligheid wordt daarin benoemd als onderdeel van het thema leefbaarheid. De verkeersveiligheid tussen de fietser en het landbouwverkeer wordt als aandachtspunt benoemd.</p>	<p>De provincie stelt drie strategische opgaven voor de mobiliteit in Noord-Holland. Een daarvan is: 'Bouwen en bewegen beschouwen we in samenhang'. De provincie beschouwt bereikbaarheid als essentieel voor groei. Dit betekent dat men verschillende modaliteiten moet kunnen kiezen en deze slim moet kunnen inzetten en combineren. Om dit te bereiken, is streven naar samenhang een van de opgaven. De provincie zet ook in op 'Sterke kernen, sterke regio's'. Den Helder en het omliggende gebied wordt</p>

Kenmerk R001-1288438NDE-V01-ssc-NI

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
			als een van de sterke kernen en regio's binnen het noordelijke deel van Noord-Holland meegenomen. De provincie stelt dat waar mobiliteitsrelaties klein of dun zijn maatwerk in vervoer noodzakelijk is. Stimulering van het aanbod in landelijke gebieden lijkt daarbij nodig.
	Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 voor Noord-Holland en Flevoland	Dit is de gezamenlijke ambitie van de samenwerkende overheden in Noord-Holland en Flevoland voor het regionaal OV-systeem van de toekomst.	In dit beeld streven Noord-Holland en Flevoland ernaar dat het openbaar vervoer (OV) samen met de fiets en de auto in 2040 onderdeel uitmaakt van een geïntegreerd en uitstootvrij systeem. Bewoners en bezoekers kunnen dan snel, milieuvriendelijk en efficiënt van deur-tot-deur reizen.
	Regionaal Mobiliteitsprogramma Flevoland en Noord-Holland	Hierin werken de provincies Flevoland en Noord-Holland, de Vervoerregio Amsterdam en de gemeente Amsterdam samen aan het realiseren van de doelen uit het Klimaatakkoord: een reductie naar 2,2 megaton CO ₂ in 2030.	Onderdeel van het programma is de menukaart duurzame mobiliteit: een gereedschapskist met maatregelen waarmee gemeenten onderbouwde keuzes kunnen maken.
	Regionaal Ambitiedocument 1.0 (2016)	Dit is een regionaal-ruimtelijk ambitiedocument waarmee gemeenten en provincie makkelijker aan kunnen geven welk type ontwikkelingen ze op welk type plekken wenselijk vinden.	Een van de opgaven: 'Het maken van een integraal bereikbaarheidsprogramma vanuit de identiteit van de aanliggende gebieden en regio's. Met een koppeling aan een uitgesprokener profilering of karakter voor de afzonderlijke wegen. Het uitwerken van de infrastructuur als ruggengraat en identiteitsdrager van het betreffende gebied en bijbehorende economische functies [...].'
Circulaire economie	Nederland Circulair in 2050 (2016)	Het kabinet heeft als doel geformuleerd dat de Nederlandse economie in 2050 volledig circulair is.	

Kenmerk R001-1288438NDE-V01-ssc-NI

Thema	Beleidsdocument/wet	Samenvatting inhoud	Relevantie voor dit MER
	Grondstoffenakkoord (2017)	180 partijen (overheden, bedrijfsleven, de vakbeweging en milieuorganisaties) hebben dit akkoord ondertekend, met afspraken om de Nederlandse economie te laten draaien op herbruikbare grondstoffen.	Sturend voor (de uitwerking van) de omgevingsvisie, en daarmee voor de effecten van de omgevingsvisie.
	Uitvoeringsprogramma Circulaire economie 2020 - 2023 (2021)	Het uitvoeringsprogramma (als actualisatie van het uitvoeringsprogramma uit 2019) geeft een overzicht van ontwikkelingen in circulaire economie. Daarbij gaat het om nieuwe activiteiten en de voortgang van lopende activiteiten binnen het uitvoeringsprogramma.	
Gezonde leefomgeving	Omgevingsvisie NH2050	De Omgevingsvisie NH2050 beschrijft hoe de fysieke leefomgeving in Noord-Holland zich zal ontwikkelen richting 2050 en wat de provincie daaraan gaat doen.	Hierin is de volgende generieke kritische succesfactor opgenomen voor Leefomgevingskwaliteit: 'Goede bereikbaarheid van natuur- en recreatiegebieden via groenblauwe verbindingen in belang van het welzijn en de gezondheid van onze inwoners en bezoekers.'
	Sportakkoord Den Helder	Hierin spreken partijen uit de sport, maatschappelijke organisaties, bedrijven en de gemeente, lokaal af hoe zij met elkaar de eigen sport- en beweegambities kunnen bereiken.	Doel: de toekomstbestendigheid van de sport vergroten.

Bijlage 3 **Thema's en indicatoren behorend bij de
centrale uitgangspunten en doelen
voorontwerp**

Thema's en indicatoren behorend bij de centrale uitgangspunten en doelen voorontwerp omgevingsvisie

Centrale uitgangspunten	Doelen	Thema's MER	Indicatoren MER
1. Den Helder ontwikkelt zich verder tot een gemeente met een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bewoners, ondernemers en bezoekers.	Om de imago­verandering (van [zeer] negatief naar een aantrekkelijke gemeente om in te wonen, in te werken of te bezoeken) vast te houden, zet Den Helder in op het blijven investeren in de kwaliteit van centra, voorzieningen en wijken en op onderscheidend vermogen en een goede kwaliteit bij ontwikkelingen. De aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van de gemeente worden als aanknopingspunt gebruikt bij nieuwe ontwikkelingen.	Wonen en vestigingsklimaat	Vestigingsklimaat voor ondernemers
	Buurt­en waar de leefbaarheid onder druk staat, vragen om een integrale aanpak om de leefbaarheid te vergroten. Het betreft voornamelijk een aantal buurten binnen Stad binnen de Linie.	Den Helder zet in de gehele gemeente in op gezonde, vitale en toekomstbestendige bedrijvigheid, en ontwikkelruimte voor ondernemers . Gezonde en vitale bedrijven zorgen voor werkgelegenheid en dragen bij aan de lokale economie en lokale initiatieven.	Geen beleid geformuleerd
2. Een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen is altijd de basis.	Den Helder zet zich op verschillende vlakken in om een veilige en gezonde leefomgeving te bereiken en te behouden	Wonen en vestigingsklimaat	Vestigingsklimaat voor ondernemers
	Ook sociale veiligheid is een belangrijk aandachtspunt waarop wordt ingezet.	Geen beleid geformuleerd	n.v.t.
	De kwaliteit van het milieu in Den Helder blijft om aandacht vragen.	Wonen en vestigingsklimaat	Sociale veiligheid
Een van de grootste uitdagingen voor de komende jaren op milieugebied is het terugdringen van stikstofdepositie, om de		Geen beleid geformuleerd	n.v.t.
		Natuur	Natura 2000-gebieden

Centrale uitgangspunten	Doelen	Thema's MER	Indicatoren MER
	<p>kwaliteit van de natuur en het groen in de gemeente te beschermen richting de toekomst. In Den Helder vraagt vooral de kwetsbare duinnatuur om maatregelen om de stikstofdepositie te beperken.</p>		
	<p>Ook lichtvervuiling kan negatieve effecten hebben voor de natuur.</p>	Natuur	Hemelhelderheid
	<p>Den Helder streeft ernaar om de publieke gezondheid in Den Helder te behouden en te versterken. In de komende jaren kan extra gezondheidswinst vooral behaald worden door ook te kijken waar binnen de landelijke normen gezondheidsschade optreedt en of er slimme mogelijkheden zijn om hier maatregelen tegen te nemen.</p>	Gezonde leefomgeving Geluid Wonen en vestigingsklimaat	Gezondheidsbevordering Verkeerslawaaai Industrielawaai Woonklimaat
	<p>Een belangrijk onderdeel op het gebied van gezondheid voor de komende jaren is het stimuleren van gezond gedrag.</p> <p>Den Helder wil toegang tot gezond eten en drinken stimuleren en eenvoudig maken.</p> <p>Ook het stimuleren van sport en beweging is een belangrijk onderdeel van gezond gedrag.</p> <p>Voor iedereen zijn er in de buurt van de woonomgeving faciliteiten om te kunnen sporten, zowel individueel als in verenigingsverband. Voor jongere kinderen zijn er voldoende speeltuinen die veilig, schoon, stimulerend en goed onderhouden zijn.</p>	Gezonde leefomgeving Verkeer en vervoer	Gezondheidsbevordering Bereikbaarheid Duurzame mobiliteit Verkeersveiligheid
	<p>Het werken aan een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen gaat verder dan het bestrijden of minimaliseren van risico's op het gebied van gezondheid of veiligheid. De afgelopen</p>	Geen beleid geformuleerd	n.v.t.

Centrale uitgangspunten	Doelen	Thema's MER	Indicatoren MER
	jaren is er sprake van toenemende aandacht voor de mogelijkheden om met ontwikkelingen en de inrichting van de openbare ruimte belangrijke waarden als gezondheid, veiligheid, inclusiviteit en biodiversiteit te stimuleren.		
3. Nieuwe ontwikkelingen versterken de bestaande omgeving en bieden kwaliteit en onderscheidend vermogen.	Den Helder zet zich - na een periode van krimp - op verschillende vlakken actief in om stabilisatie en enige groei van de bevolking te realiseren.	Wonen en vestigingsklimaat Landschap en cultuurhistorie	Woonklimaat Vestigingsklimaat voor ondernemers Landschappelijke waarden Cultuurhistorische waarden
4. Onze leefomgeving wordt toekomstbestendig ingericht en gebruikt en draagt bij aan een sterke samenleving.	Om klimaatverandering tegen te gaan wordt ingezet op de overgang van de hele samenleving naar duurzame energiebronnen (de energietransitie).	Energietransitie	Opgewekte duurzame energie Energiebesparing
	Door de veranderingen van het klimaat waarmee we al te maken hebben, zullen we ook vaker geconfronteerd worden met de gevolgen hiervan en ons daar met klimaatadaptatie tegen moeten wapenen.	Klimaat	Klimaatadaptatie
	De vijf pijlers van duurzaamheid zijn: energietransitie klimaatadaptatie biodiversiteit circulaire economie duurzame mobiliteit	Geen beleid geformuleerd	n.v.t.
	De sociale uitdagingen voor Den Helder, waar op veel indicatoren met betrekking tot de sociale en economische status van de inwoners onder het landelijke gemiddelde scoort, zijn niet direct via	Wonen en vestigingsklimaat	Woonklimaat

Centrale uitgangspunten	Doelen	Thema's MER	Indicatoren MER
	de leefomgeving op te lossen, maar we streven ernaar dat de leefomgeving een positieve bijdrage levert aan de gezondheid en het welzijn van onze inwoners en zo een positieve invloed heeft op de kracht van de samenleving.		
	De leefomgeving kan een belangrijke bijdrage leveren aan de maatschappelijke opgave t.a.v. vergrijzing.	Wonen en vestigingsklimaat	Woonklimaat
	Bij nieuwe ontwikkelingen houdt Den Helder standaard rekening met de toekomstbestendigheid van de leefomgeving. Den Helder streeft ernaar om de leefomgeving zo in te richten, te ontwikkelen en te gebruiken dat ook de volgende generaties minimaal dezelfde kwaliteit qua leefomgeving kunnen ervaren en dat de leefomgeving een positieve bijdrage levert aan gezondheid, welzijn en een sterke samenleving.	Geen beleid geformuleerd	n.v.t.
5. De gemeente Den Helder is zo optimaal mogelijk bereikbaar met verschillende vervoersmiddelen.	Het is belangrijk om de bereikbaarheid van Den Helder zo optimaal mogelijk te maken, met verschillende vervoersmiddelen.	Verkeer en vervoer	bereikbaarheid
	Binnen het Maritiem Cluster worden oplossingen voor een betere bereikbaarheid van Texel via de TESO in kaart gebracht, met als doel tot een gedragen oplossing te komen.	Verkeer en vervoer	Bereikbaarheid
	Den Helder kiest ervoor om de Langevlietweg/Nieuweweg en de Zanddijk/Jan Verfaillweg, als verbindingen tussen Julianadorp en Den Helder, geen belangrijke rol in de regionale ontsluiting te laten spelen en kiezen voor een specifiek profiel.	Verkeer en vervoer Gezonde leefomgeving	Bereikbaarheid Recreatie
	Den Helder wil graag een fietsvriendelijke gemeente zijn en werkt actief aan het vergroten van de rol van de fiets in het kader van	Verkeer en vervoer Wonen en vestigingsklimaat	Bereikbaarheid Sociale veiligheid

Centrale uitgangspunten	Doelen	Thema's MER	Indicatoren MER
	<p>mobiliteit binnen de gemeente.</p> <p>Naast de fiets als vervoersmiddel spelen ook openbaar vervoer en deelfervoer hier een belangrijke rol in.</p> <p>Met de toenemende levendigheid van het Stadshart en Willemsoord speelt de transitie naar andere vormen van mobiliteit een belangrijke rol in het bereikbaar houden van het centrumgebied.</p> <p>Aantrekkelijke stationsgebieden maken het openbaar vervoer een prettigere optie, terwijl de combinatie van OV, ruimte voor de fiets en deelfervoer belangrijk is om de hele gemeente op verschillende manieren bereikbaar te maken en te houden.</p>	<p>Gezonde leefomgeving</p> <p>Verkeer en vervoer</p> <p>Wonen en vestigingsklimaat</p>	<p>Recreatie</p> <p>Duurzame mobiliteit</p> <p>Bereikbaarheid</p> <p>Sociale veiligheid</p>
	<p>Bij al de ontwikkelingen op het gebied van verkeer en vervoer staan een sterk (infra)netwerk voor verschillende vervoersmiddelen, een goede verkeersveiligheid en voldoende ruimte voor het parkeren van de verschillende vervoersmiddelen centraal.</p>	<p>Verkeer en vervoer</p> <p>Geluid</p>	<p>Verkeersveiligheid</p> <p>Verkeerslawaai</p>
<p>6. De haven is de economische, sociaal-culturele en historische rode draad door Den Helder.</p>	<p>De strategische ligging van de haven van Den Helder, met een open, eenvoudige toegang van en naar de Noordzee en Waddenzee als belangrijkste eigenschap, geeft ook richting de toekomst nieuwe economische kansen en is daarmee een belangrijke troefkaart voor de Helderse economie.</p> <p>De haven van Den Helder en het grotere Maritiem Cluster dragen bij aan de nationale belangen energietransitie en nationale</p>	<p>Wonen en vestigingsklimaat</p>	<p>Vestigingsklimaat voor ondernemers</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Thema's MER	Indicatoren MER
	<p>veiligheid. Hierin leveren zowel de civiele- als marinehaven een belangrijke bijdrage en gaan ze elkaar waar mogelijk versterken.</p> <p>In de opgave om de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de gemeente te vergroten biedt het karakter van Den Helder als (historische) havenstad kansen voor maritieme stadsontwikkeling.</p>		
7. In de gemeente Den Helder ervaren bewoners en bezoekers de unieke ligging aan drie kusten.	<p>De prachtige landschappelijke ligging van de gemeente aan drie kusten is een unieke troef, waar nog niet altijd voldoende gebruik van gemaakt wordt.</p> <p>Daarom wordt gekozen om de ligging van de gemeente aan deze drie kusten (Noordzee, Marsdiep en Waddenzee) te omarmen en zoveel mogelijk te versterken.</p>	<p>Geluid</p> <p>Landschap en cultuurhistorie Natuur</p> <p>Wonen en vestigingsklimaat Verkeer en vervoer</p> <p>Gezonde leefomgeving Klimaat</p>	<p>Industrielawaai</p> <p>Landschappelijke waarden Natura 2000-gebieden</p> <p>NNN</p> <p>Biodiversiteit</p> <p>Woonklimaat Bereikbaarheid</p> <p>Recreatie Klimaatadaptatie</p>
	<p>Door multifunctioneel gebruik van de Helderse Zeewering wordt ernaar gestreefd om de dijk meer onderdeel van de stad te laten zijn.</p>	<p>Klimaat</p> <p>Wonen en vestigingsklimaat Landschap en cultuurhistorie</p>	<p>Klimaatadaptatie</p> <p>Woonklimaat Landschappelijke waarden</p>
	<p>In 2050 is Den Helder de poort naar het Waddengebied geworden.</p>	<p>Gezonde Leefomgeving Natuur</p>	<p>Recreatie Natura 2000-gebieden</p>
8. De gemeente Den Helder behoudt en versterkt haar kenmerkende open landschappen en Huisduinen, Julianadorp en Den Helder ontwikkelen zich daarbinnen verder als aparte kernen . De stad Den Helder kenmerkt zich	<p>De open landschappen van Den Helder worden in stand gehouden en daarmee wordt ook direct expliciet de keuze gemaakt om Julianadorp en Huisduinen zich in de toekomst verder te laten ontwikkelen als aparte kernen binnen de gemeente, passend bij het karakter dat beiden op dit moment hebben en in de deelvisies voor Huisduinen en Julianadorp wordt geschetst.</p>	<p>Landschap en cultuurhistorie Wonen en vestigingsklimaat</p>	<p>Landschappelijke waarden Vestigingsklimaat voor ondernemers</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Thema's MER	Indicatoren MER
<p>door de open ruimten tussen de stadsdelen en de wijken</p> <p>Binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten hebben een onderscheidend karakter.</p>	<p>De keuze om de Koegraspolder en Huisduinerpolder open te houden betekent ook dat er ruimte blijft voor agrarisch gebruik.</p>		
	<p>In deze visie wordt ingezet op het versterken van verbindingen tussen de verschillende wijken door de groene, open ruimtes in de stad, zodat er levendige en sociaal veilige verbindingen tussen de wijken liggen en het groen aantrekkelijker wordt om te gebruiken.</p>	<p>Wonen en vestigingsklimaat Gezonde leefomgeving</p>	<p>Sociale veiligheid Gezondheidsbevordering</p>
<p>9. Stadshart en Willemsoord ontwikkelen zich verder richting één samenhangend en complementair centrumgebied voor gemeente en regio.</p>	<p>De ingezette ontwikkeling voor het Stadshart en Willemsoord wordt verder uitgevoerd met het doel om het centrum van Den Helder een aantrekkelijk visitekaartje te laten zijn voor bewoners, ondernemers en bezoekers.</p> <p>Ook op Willemsoord zelf kan nog meer geprofiteerd worden van de historische omgeving, de aanwezige recreatiejachthaven en nabijheid van Noordzee en Waddenzee.</p>	<p>Wonen en vestigingsklimaat Landschap en cultuurhistorie Gezonde leefomgeving</p>	<p>Woonklimaat Vestigingsklimaat voor ondernemers Cultuurhistorische waarden Recreatie</p>
<p>10. Den Helder omarmt de Stelling Den Helder en ontwikkelt dit gebied verder tot de trotse voorkant van de stad.</p>	<p>Den Helder maakt de keuze om De Stelling te erkennen als een hart van de stad en verder te ontwikkelen tot een prettig, aaneengesloten gebied.</p>	<p>Landschap en cultuurhistorie Gezonde leefomgeving</p>	<p>Cultuurhistorische waarden Recreatie</p>
	<p>Langs de randen van het linielandschap van De Stelling zijn op dit moment een aantal locaties die weinig kwaliteit bieden en/of weinig gebruikswaarde voor de inwoners hebben. Dit biedt mogelijkheden om een aantrekkelijke voorkant aan De Stelling te realiseren en bij te dragen aan het groen en de verbindingen in het gebied.</p>	<p>Wonen en vestigingsklimaat Gezonde leefomgeving</p>	<p>Woonklimaat Sociale veiligheid Recreatie</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Thema's MER	Indicatoren MER
	Hiermee wordt De Stelling een aantrekkelijker gebied om aan te wonen vanuit de omliggende wijken en zal De Stelling zich tot een trotse voorkant van de stad gaan ontwikkelen.		

**Bijlage 4 Relatie tussen centrale uitgangspunten
en indicatoren beoordelingskader**

Kenmerk

R001-1288438NDF-V01-ssc-NL

Bijlage 5 Effectbepaling en beoordeling voorontwerp

In dit hoofdstuk worden de milieueffecten van het beleid uit het voorontwerp van de omgevingsvisie beschreven, conform het beoordelingskader uit paragraaf 4.1.

1.1 Bodem en water

1.1.1 Effectbeoordeling omgevingsvisie op bodemkwaliteit

In de omgevingsvisie is geen beleid opgenomen dat specifiek over bodemkwaliteit gaat.

Om woningbouw op een bepaalde locatie mogelijk te maken, is een bij de functie passende bodemkwaliteit een randvoorwaarde. Zo nodig moet de bodem voorafgaand aan de bouw gesaneerd worden. De gebieden die in beeld zijn voor woningbouw betreffen grotendeels de verdachte gebieden uit figuur 5.1. Daarom is het aannemelijk dat voor veel nieuwe woningbouwprojecten de bodem gesaneerd zal worden, voorafgaand aan de bouw. Daardoor verbetert de bodemkwaliteit.

Ook voor maatregelen in het kader van klimaatadaptatie in de stad Den Helder en de energietransitie, zoals de aanleg van waterbergingsgebieden en aanpassingen aan het elektriciteitsnetwerk, zijn graafwerkzaamheden op verdachte locaties nodig. Ook voor die maatregelen is het aannemelijk dat voorafgaand aan de uitvoering de bodem gesaneerd moet worden. Daardoor verbetert de bodemkwaliteit.

Vanwege de verwachting dat in veel gevallen bodemsanering nodig zal zijn om ontwikkelingen op verdachte locaties conform de omgevingsvisie mogelijk te maken, wordt het effect van de omgevingsvisie op de bodemkwaliteit beoordeeld als positief.

1.1.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie op ondergronds ruimtegebruik

In de omgevingsvisie is geen beleid opgenomen specifiek gericht op (het reguleren van) ondergronds ruimtegebruik.

De verwachting is dat door ontwikkelingen die de omgevingsvisie mogelijk maakt, de ondergrond intensiever gebruikt zal worden, door onder meer woningbouw, aanpassingen van de energie-infrastructuur in het kader van de energietransitie (naast het warmtenet), en de aanleg van waterbergingsgebieden.

Het effect van de omgevingsvisie op de intensiteit van het ondergronds ruimtegebruik is daarom negatief.

1.1.3 Effectbeoordeling omgevingsvisie op waterkwaliteit

In de omgevingsvisie is geen aanvullend beleid opgenomen om de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater te beschermen. Wel worden er maatregelen getroffen in het kader van klimaatadaptatie die gunstig zijn voor de waterkwaliteit. Het betreft het verbreden van de duinenrij (agrarisch gebied wordt omgezet in natuur), de aanleg van waterbergingsgebieden (waardoor het riool beter functioneert) en vergroening. Ook worden op verschillende plekken in de gemeente natuurvriendelijke oevers aangelegd. Ook deze maatregel is gunstig voor de waterkwaliteit.

Het effect van de omgevingsvisie op de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater wordt daarom beoordeeld als positief.

1.1.4 Effectbeoordeling omgevingsvisie verzilting

Met het verbreden van de binnenduinrand conform de omgevingsvisie wordt de verzilting als gevolg van kweldruk deels tegengegaan. In de omgevingsvisie is aangegeven dat er daarnaast rekening mee gehouden moet worden dat op termijn aanvullende maatregelen nodig zijn om de toekomst van de bollensector te bestendigen of in ieder geval te verlengen. Een van de oplossingsrichtingen is dan het vasthouden van extra oppervlaktewater in de polder, bijvoorbeeld in de vorm van grootschalige waterberging. Door de hoeveelheid oppervlaktewater te vergroten neemt het risico op verzilting en watertekort als gevolg van droogte af.

Het effect van de omgevingsvisie op het zoutgehalte van het grondwater en de diepte van het zoute grondwater wordt als positief beoordeeld.

1.1.5 Samenvatting resultaten en advies

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie
Bodemkwaliteit	Redelijk	Redelijk	
Ondergronds ruimtegebruik	Redelijk	Slecht	
Waterkwaliteit	Slecht	Slecht	
Verzilting	Slecht	Slecht	

Advies ondergronds ruimtegebruik:

De ontwikkelingen worden bovengronds op elkaar afgestemd. Het is aan te bevelen om ook de ontwikkelingen in de ondergrond te ordenen en af te stemmen met de verschillende stakeholders.

Advies waterkwaliteit:

Neem naast beleid voor klimaatadaptie specifiek beleid op voor verbetering van de waterkwaliteit. Dit is deels overlappend, maar beleid voor waterkwaliteit kan ook specifiek gericht zijn op het scheiden van hemelwater en rioolwater, en de agrarische sector.

1.2 Natuur

1.2.1 Effectbeoordeling omgevingsvisie op Natura 2000-gebieden

De omgevingsvisie zet in op de bouw van 1500 nieuwe woningen, en het creëren van ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Vanwege de strenge regelgeving zal dit niet leiden tot meer uitstoot van stikstof, voor zover dit negatieve gevolgen zou hebben voor Natura 2000-gebieden. De bouw van woningen kan wel leiden tot (tijdelijke) verstoring, bijvoorbeeld door geluid, licht en/of trillingen. Dit zal vooral beperkt zijn tot de bouw van de woningen bij Julianadorp, nabij het Natura 2000-gebieden Duinen Den Helder – Callantsoog. Hierbij is te denken aan verstoring als gevolg van bouwwerkzaamheden of stikstofuitstoot gedurende zowel de aanleg- als de gebruiksfase van woningen. Dit is tegen te gaan door inzet van elektrisch materieel en duurzame mobiliteit.

Het overgrote deel van de overige woningbouw wordt bijgebouwd binnen de stad Den Helder, wat niet zal leiden tot verstoring van natuur. Daar staat tegenover dat de recreatiedruk en de verstoring die daarmee gepaard gaat naar verwachting wel zal toenemen.

Grenzend aan Julianadorp is in de nabijheid van de Natura 2000-gebied Duinen Den Helder – Callantsoog een nieuwe woningbouwlocatie voorzien. Dit project kan eveneens leiden tot verstoring van het Natura 2000-gebied, omdat de recreatiedruk zal toenemen.

Omdat er ook maatregelen getroffen worden om de recreatiedruk te verminderen, door onder andere tussen Julianadorp en het Natura 2000-gebied de duinenrij te verbreden en daarmee een nieuw natuurgebied te realiseren, heeft de voorziene woningbouw naar verwachting per saldo geen negatieve gevolgen op het Natura 2000-gebied. Door bovendien doorgaand verkeer van de kustweg te weren en overige recreatievoorzieningen elders binnen de gemeente aan te leggen, zal de recreatiedruk op de Duinen Den Helder Callantsoog naar verwachting netto afnemen.

Voor de Waddenzee geldt dat de ontwikkeling van de haven en de verplaatsing van zwaardere bedrijvigheid naar terreinen grenzend aan de Waddenzee (helikopterluchthaven en de bedrijventerreinen Oostoever en Kooypunt), een negatief effect kan hebben op de staat van instandhouding van de Waddenzee. Het gaat dan met name om verstoring door licht, trillingen en geluid. Voor licht is in de omgevingsvisie opgenomen dat maatregelen getroffen worden om verstoring door licht in natuurgebieden te voorkomen (zie paragraaf 5.2.5). Voor het voorkomen

van verstoring door geluid als gevolg van deze ontwikkeling is geen specifiek beleid opgenomen, maar ontwikkelingen in de haven zullen moeten voldoen aan de voorwaarden die gelden voor het omliggende stiltegebied (zie paragraaf 5.3.3.). Voor het voorkomen van trillingen is geen beleid opgenomen, terwijl voor 't Kuitje op het Balgzand bekend is dat daar regelmatig zeehonden rusten. Zeehonden zijn zeer gevoelig voor trillingen. Andere soorten vrijwel niet.

Naar verwachting heeft de omgevingsvisie geen effect op Natura 2000-gebied de Noordzee, omdat geen beleid is opgenomen waardoor veranderingen op de Noordzee te verwachten zijn.

Uit bovenstaande volgt dat Natura 2000-gebieden goed zijn beschermd, en dat in de omgevingsvisie beleid is opgenomen om negatieve effecten tegen te gaan. Omdat de druk op de natuur per saldo toch zal toenemen, als gevolg van meer woningen en meer bedrijvigheid, is het effect van de omgevingsvisie op de staat van instandhouding van Natura 2000-gebieden (licht) negatief.

1.2.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie op Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Areaal NNN

Het areaal aan NNN wordt als gevolg van de omgevingsvisie verder vergroot.¹ Het betreft verbreding van de binnenduintrand, grenzend aan het Natura 2000-gebied Duinen Den Helder - Callantsoog. Landbouwgrond en sportvelden worden omgezet in natuur. De verbreding dient als buffer voor de kwetsbare natuur van de eerste duinenrij. Naast de verbreding van de duinenrij worden natuur en gebieden voor recreatie ruimtelijk gescheiden, waardoor de recreatiedruk op de nieuwe natuur beperkt blijft. De recreatiedruk wordt bovendien verminderd door alternatieve recreatiemogelijkheden elders in de gemeente te ontwikkelen. De verbreding van de duinenrij levert dus extra areaal aan NNN-gebied op, en versterkt de kwaliteit van het bestaande (naastliggende) natura 2000-gebied.

De beoordeling van het effect van de omgevingsvisie op het areaal aan NNN-gebied is positief.

Kwaliteit NNN

De ontwikkeling die van invloed kan zijn op de kwaliteit van de NNN-gebieden Mariëndal en De Nollen betreft woningbouw.

Aan de westrand van Nieuw Den Helder ligt een zoekgebied voor woningbouw dat grenst aan het NNN-gebied Mariëndal. Momenteel is dit agrarisch gebied. Omdat de rand van de stad hiermee wordt 'rechtgetrokken', en een onbebouwd gebied wordt opgevuld, zal dit geen wezenlijk effect op het NNN-gebied hebben.

Ten noorden van het NNN-gebied De Nollen ligt een volkstuintencomplex. Een gedeelte daarvan is in de omgevingsvisie aangewezen als zoeklocatie voor woningbouw. Omdat Het Nollenlandschap al ingeklemd ligt tussen De Schooten en Nieuw Den Helder, heeft dit – gezien op de huidige

¹ Het is nog onbekend of het toegevoegde areaal formeel de status van NNN-gebied zal krijgen, maar beheer en onderhoud van het toegevoegde gebied zal overeenkomen met beheer en onderhoud van vergelijkbare NNN-gebieden, en het betreffende gebied zal ook functioneel onderdeel uitmaken van het NNN

geïsoleerde ligging - mogelijk negatieve gevolgen op de samenhang van het NNN-gebied ten opzichte van andere NNN-gebieden.

Naast een toename van de recreatiedruk als gevolg van woningbouw, worden natuur en gebieden voor recreatie ruimtelijk gescheiden, waardoor de recreatiedruk op de (nieuwe) natuur beperkt blijft. De recreatiedruk wordt bovendien verminderd door alternatieve recreatiemogelijkheden elders in de gemeente te ontwikkelen. Netto is de verwachting dat de recreatiedruk gelijk blijft.

De ontwikkeling die van invloed kan zijn op het NNN-gebied Balgzand is de ontwikkeling van het bedrijventerrein Oostoever, waardoor hier meer (zwaardere) bedrijvigheid zal komen. Te denken valt aan effecten als gevolg van geluid, licht en trillingen. De oevers liggen in de huidige situatie al in industrieel gebied en er is geen verbinding of samenhang met het gebied achter de dijk van polders en akkerbouw. Afhankelijk van de daadwerkelijke industriële ontwikkeling van het gebied is mogelijk sprake van negatieve effecten op de kwaliteit van het NNN. Dit dient bij verdere planvorming zorgvuldig ingepast te worden waarbij - al dan niet door het nemen van mitigerende maatregelen - effecten op het gebied kunnen worden voorkomen.

De beoordeling van het effect van de omgevingsvisie op de kwaliteit van de NNN-gebieden is neutraal.

1.2.3 Effectbeoordeling omgevingsvisie op biodiversiteit

Als gevolg van klimaatadaptatie conform de omgevingsvisie is een verbetering van de biodiversiteit in Den Helder te verwachten, omdat bij het treffen van maatregelen in het kader van klimaatadaptatie ook rekening gehouden zal worden met het bevorderen van de biodiversiteit.

De gemeente Den Helder streeft naar meer groen en het vergroten van de biodiversiteit, in samenhang met de maatregelen voor klimaatadaptatie.

Biodiversiteit komt met name onder druk te staan door intensivering van het grondgebruik, met name in het landelijk gebied, als gevolg van stedelijke ontwikkeling en de aanleg van nieuwe infrastructuur. Dit is in Den Helder volgens de omgevingsvisie niet voorzien. Het open landschap en de bestaande natuurgebieden blijven behouden. Door het verbreden van de duinenrij wordt natuurgebied toegevoegd. Dit is gunstig voor de biodiversiteit in de omgeving.

De omgevingsvisie zet voornamelijk in op inbreiding van woningbouw, en ontwikkeling van bedrijvigheid op de bestaande industrieterreinen en de bestaande haven. In Den Helder is zelfs nog ruimte om ook bij inbreiding voor woningbouw rekening te houden met klimaatadaptatie, en daarmee met het bevorderen of instandhouden van de biodiversiteit. Er wordt dan vooral gelet op een goede verdeling tussen steden, groen en water.

Ook de inzet op een mooie en aantrekkelijke omgeving voor recreatie en toerisme door de aanleg van een kanoroute biedt kansen voor het vergroten van de biodiversiteit, met name indien de kanoroute natuurlijk wordt ingericht met bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers.

De verstedelijking en aansluitend daarop het toenemend aantal inwoners en bezoekers kan mogelijk negatieve effecten hebben op de biodiversiteit. Ook kunnen bepaalde diersoorten (o.a. vogels en insecten) hinder ondervinden van de ontwikkelingen op het gebied van duurzame energie.

De verwachting is dat het nieuwe beleid in de omgevingsvisie per saldo een positief effect heeft op de biodiversiteit binnen de gemeente.

1.2.4 Effectbeoordeling omgevingsvisie op hemelhelderheid

De omgevingsvisie biedt ruimte voor de ontwikkeling van de haven, en bedrijvigheid door zwaarder bedrijven te clusteren in gebieden ten zuiden van de haven. Hiermee ontstaat ruimte voor nieuwe ondernemingen op de overige bedrijventerreinen. Ook komen er meer woningen. Meer bedrijvigheid en meer woningen heeft zonder aanvullend beleid tot gevolg dat de hemelhelderheid afneemt. Er komt volgens de omgevingsvisie bovendien meer (zware) bedrijvigheid in de haven en in de gebieden ten zuiden van de haven, grenzend aan de Waddenzee. Juist boven de Waddenzee is hemelhelderheid een belangrijke waarde die beschermd moet worden, maar het is onduidelijk of lichtvervuiling wettelijk aan banden gelegd kan worden. In de omgevingsvisie is opgenomen dat functies die veel licht uitstoten gescheiden worden van kwetsbare natuur, of dat maatregelen getroffen waardoor de hoeveelheid licht in de natuur wordt beperkt. Daarom is het effect van de omgevingsvisie op hemelhelderheid positief.

1.2.5 Samenvatting resultaten en advies

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie
Natura 2000-gebieden	Slecht	Redelijk	
Natuurnetwerk Nederland (NNN), Areaal	Goed	Goed	
Natuurnetwerk Nederland (NNN), Kwaliteit	Redelijk	Redelijk	
Biodiversiteit	Slecht	Redelijk	
Hemelhelderheid	Slecht	Slecht	

Advies Natura 2000-gebied

Houd bij de ontwikkeling van de haven rekening met de gevoeligheid van de zeehonden (die rusten bij 't Kuitje) voor trillingen. Zorgvuldige inpassing kan (ook tijdelijk) effecten op Natura 2000-gebieden en NNN tot een minimum beperken.

Advies Biodiversiteit

Neem beleid op voor het terugdringen van het gebruik van pesticiden en bijvoorbeeld aanleg van kruidenrijke akkerranden. Nu wordt het alleen meegenomen als onderdeel van maatregelen in het kader van klimaatadaptatie.

Advies Hemelhelderheid

Neem beleid om op de kernwaarde donkerte (conform de Agenda voor het Waddengebied 2050) boven de Waddenzee te beschermen

1.3 Verkeer en vervoer

1.3.1 Effectbeoordeling omgevingsvisie op bereikbaarheid

De verwachting is dat een toenemend aantal inwoners, ondernemers en bezoekers zoals dat de wens is van de gemeente de druk op de bereikbaarheid zal vergroten. Kijkend naar het beleid in de omgevingsvisie lijkt een toename van druk op de bereikbaarheid reëel. Zo heeft de gemeente de ambitie om woningen bij te bouwen en wil zij een gemeente zijn met een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Tegelijkertijd vindt de gemeente het belangrijk om de bereikbaarheid van Den Helder zo optimaal mogelijk te maken, met verschillende vervoersmiddelen. Daartoe wordt ingezet op goede fietsverbindingen (o.a. in de vorm van een doorfietsroute) en voorzieningen voor wandelaars.

Ook zet de omgevingsvisie in op openbaar vervoer: een sterk OV-netwerk, zowel qua bovenregionale (hoofd)verbindingen als het lokale en regionale netwerk, met bijvoorbeeld ontsluiting van grote werklocaties door het OV.

Voor bereikbaarheid via de weg is een belangrijk aandachtspunt de N250 als hoofdverbinding tussen Den Helder en de hoofdwegen richting de buurgemeenten (N9, N99). Er wordt zoveel mogelijk ingezet op ontmenging van de verschillende verkeersstromen op de N250 om zo drukte en oponthoud te voorkomen. Het is de bedoeling dat deze ontmenging vorm gaat krijgen door het vroegtijdig splitsen van de verkeersstromen middels routing en het anders verbinden van de huidige wegen. De bestaande wegen en infrastructuur zijn hierbij dus het uitgangspunt. Er is geen sprake van de aanleg van nieuwe wegen en/of wegtracés. Of dit daadwerkelijk voldoende effect gaat hebben, wordt nog nader onderzocht.

Op regionaal niveau wordt gekeken naar de mogelijkheden om de aansluiting van Den Helder en de regio op het snelwegennetwerk te verbeteren. Een alternatieve aansluiting op de A7 heeft daarbij de voorkeur.

De verwachting is dat het beleid in de omgevingsvisie bijdraagt aan een betere bereikbaarheid. Het is echter onduidelijk of de maatregelen voldoende krachtig zijn voor de verwachte toenemende druk op de bereikbaarheid. De invloed van de omgevingsvisie op de bereikbaarheid voor diverse vervoermiddelen wordt daarom als neutraal beschouwd.

1.3.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie op duurzame mobiliteit

In de omgevingsvisie staat beschreven dat ingezet wordt op duurzame mobiliteit. Wandelen en fietsen moet altijd veilig mogelijk zijn, ook voor mensen die minder mobiel zijn of een beperking hebben. Er wordt ruimte gegeven aan langzaam (= duurzaam) verkeer: om fietsen te stimuleren komt er een doorfietsroute tussen Den Helder en Julianadorp en wordt er ook op andere (knel)punten gewerkt aan goede fietsverbindingen.

Een andere manier waarop wordt ingezet op duurzame mobiliteit is inzet op de kracht en kwaliteit van de knooppunten van openbaar vervoer en het aantrekkelijker maken van stationsgebieden om op die manier gebruik van het OV te stimuleren. Ook deelvervoer is een belangrijke vorm van duurzame mobiliteit waar aandacht voor is binnen de gemeente.

Duurzame mobiliteit krijgt zeker aandacht in de omgevingsvisie en gezien het bovenstaande is de conclusie dat omgevingsvisie een positief effect heeft op het gebruik van duurzame mobiliteit.

1.3.3 Effectbeoordeling omgevingsvisie op verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid gaat in de gemeente Den Helder met name over fietsen en over de snelheid van gemotoriseerd vervoer. In de omgevingsvisie heeft de gemeente beleid opgenomen om de verkeersveiligheid te verbeteren en staat beschreven dat Den Helder een fietsvriendelijke gemeente wil zijn en actief werkt aan het vergroten van de rol van de fiets in het kader van mobiliteit binnen de gemeente. Zo komt er een fietstunnel bij station Den Helder Zuid, wordt er ingezet op een doorfietsroute tussen Julianadorp en Den Helder, ligt de focus op zwakke of ontbrekende schakels in het fietsnetwerk en is het de visie dat fietsers voorrang gaan krijgen op rotondes binnen de bebouwde kom. Als het gaat om maximumsnelheid, is het de bedoeling dat op een aantal wegen de maximumsnelheid omlaag gaat. Hierbij wordt binnen de bebouwde kom zoveel mogelijk ingezet op het afwaarderen van wegen zonder gebiedsontsluitende functie van 50 km/u naar 30 km/u. Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt ruimte gegeven aan langzaam verkeer. Daarnaast is de ontmenging van verkeersstromen op de N250 een van de speerpunten in de omgevingsvisie. De verwachting is dat de omgevingsvisie per saldo een positieve invloed heeft op de verkeersveiligheid.

1.3.4 Samenvatting resultaten en advies

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie
Bereikbaarheid	Redelijk	Redelijk	

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie
Duurzame mobiliteit	Redelijk	Redelijk	
Verkeersveiligheid	Slecht	Redelijk	

Advies verkeer en vervoer:

Zorg voor voldoende openbare laadpalen, om duurzame mobiliteit te stimuleren. Dit komt overeen met het advies bij luchtkwaliteit.

1.4 Geluid

1.4.1 Effectbeoordeling omgevingsvisie op verkeerslawaai

Conform de omgevingsvisie wordt de komende jaren gekeken welke wegen binnen de bebouwde kom kunnen worden afgewaardeerd naar 30 km/u wegen, zonder negatieve gevolgen voor de bereikbaarheid en doorstroming. Deze maatregel wordt getroffen in verband met het verbeteren van de verkeersveiligheid, maar leidt ook tot vermindering van de geluidoverlast van deze wegen. De omgevingsvisie zet bovendien in op het treffen van isolerende maatregelen in woningen. Daarmee kan zowel het energieverbruik als de hinder die mensen ervaren van het verkeerslawaai worden verminderd. Het effect van de omgevingsvisie is dus dat geluidoverlast door verkeer zal afnemen, door de afwaardering van wegen. Tegelijkertijd zal het resterende lawaai tot minder overlast leiden, door isolatie van woningen.

De omgevingsvisie streeft ernaar woningen en functies die overlast geven, zoals zwaardere bedrijvigheid en doorgaand verkeer, van elkaar te scheiden. Ook dit zal leiden tot een afname van geluidoverlast door verkeer.

De toename van het verkeer als gevolg van de woningbouw en economische ontwikkeling volgens de omgevingsvisie zal mogelijk tot gevolg hebben dat meer mensen overlast kunnen ervaren als gevolg van verkeerslawaai. Maar net als in de autonome ontwikkeling zal tegelijk het verkeerslawaai afnemen, doordat steeds meer nieuwe auto's (en overige vervoermiddelen) elektrisch zijn. Vanaf 2030 moeten in Nederland alle nieuwe auto's elektrische auto's zijn, en vanaf 2050 mogen er in Europa geen brandstofauto's meer de weg op. Elektrische auto's zijn stille auto's/ Bovendien wordt in de omgevingsvisie meer ingezet op duurzame mobiliteit, wat niet gepaard gaat met (meer) geluidoverlast.

Het effect van de omgevingsvisie op geluidoverlast door verkeer is gezien het bovenstaande naar verwachting positief.

1.4.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie op industrielawaai

Volgens de omgevingsvisie wordt zwaardere bedrijvigheid op bedrijventerreinen dichterbij de bestaande woonwijken (met uitzondering van de haven) meer geclusterd door deze te verplaatsen naar gezoneerde industrieterreinen waar nog geluidruimte over is, en die verder van woonbebouwing zijn gesitueerd. Het betreft de bedrijventerreinen Oostoever en Kooypunt. De mogelijke geluidhinder als gevolg van deze bedrijven neemt daardoor af. De ruimte die daardoor ontstaat op de overige bedrijventerreinen zal gebruikt worden voor het mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen van een minder zware milieucategorie. De geluidruimte die ontstaat door de verplaatsing van zwaardere bedrijven zal dus niet opnieuw ingevuld worden.

Binnen de haven wordt ruimte gecreëerd voor nieuwe ontwikkelingen door binnen de haven het ruimtegebruik van de bestaande activiteiten te optimaliseren en niet havengebonden activiteiten zoveel mogelijk te verplaatsen naar gebieden buiten de haven. Naast fysieke ruimte ontstaat hierdoor mogelijk ook geluidruimte. Echter, deze geluidruimte wordt benut om ruimte te bieden aan nieuwe ontwikkelingen, die de geluidruimte mogelijk (deels) opnieuw invullen. De geluidbelasting vanuit de haven op de omliggende woonwijken zal daarom gelijk blijven of - in het gunstige geval dat niet alle geluidruimte opnieuw ingenomen hoeft te worden - verbeteren.

Het effect van de omgevingsvisie op geluidoverlast door bedrijven wordt beoordeeld als neutraal.

1.4.3 Effectbeoordeling omgevingsvisie op stiltegebieden

Omdat de geluidbelasting in het stiltegebied niet mag toenemen, zullen – net als in de autonome ontwikkeling – nieuwe ontwikkeling in de haven hieraan getoetst worden. Ervan uitgaande dat de maximale geluidbelasting van 40 dB nu benut wordt, is het effect van de omgevingsvisie neutraal.

1.4.4 Samenvatting resultaten en advies

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Involed voorontwerp omgevingsvisie
Verkeerslawaaai	Redelijk	Redelijk	
Industrielawaai	Redelijk	Redelijk	
Stiltegebieden	Goed	Goed	

Advies geluid:

Houd bij de herindeling van de haven voor meer kaderuimte en geluidruimte voor nieuwe ontwikkelingen rekening met het stiltegebied. Als bedrijven die geluidoverlast veroorzaken bij woonbebouwing langs de haven, verplaatst worden richting het stiltegebied, kan dit overschrijding van de geluidnorm in het stiltegebied tot gevolg hebben.

1.5 Luchtkwaliteit

1.5.1 Effectbeoordeling omgevingsvisie op luchtkwaliteit

De omgevingsvisie zet in op duurzame mobiliteit, namelijk het gebruik van de fiets, elektrisch (deel)vervoer en het openbaar vervoer (de trein). Dit gebeurt door infrastructuur aan te passen, (door)fietspaden aan te leggen en te zorgen voor een aantrekkelijke stationsomgeving rond Den Helder Zuid. Rond station Den Helder Zuid heerst nu een gevoel van sociale onveiligheid. Een aantrekkelijke stationsomgeving zal eraan bijdragen dat meer gebruik gemaakt zal worden van de trein. Duurzame mobiliteit leidt tot een verbetering van de luchtkwaliteit, omdat er minder fossiele brandstoffen verbrand zullen worden.

Nieuwe woningen worden volgens het Bouwbesluit gasloos gebouwd. In samenhang met het stimuleren van duurzame mobiliteit is het niet te verwachten dat de nieuwe woningen - en het mede als gevolg daarvan hogere inwonertal - zullen leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. In het verleden was het wel mogelijk dat woningbouw plaatselijk tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leidde door toename van de verbranding van fossiele brandstoffen door autoverkeer en de verwarming van de huizen. Daarbij moet wel opgemerkt worden dat de omschakeling naar elektrisch vervoer langzaam gaat. In Nederland moeten alle nieuwe auto's vanaf 2030 emissieloos zijn. Pas in 2050 mogen in Europa geen brandstofvoertuigen meer de weg op.

Ook bij nieuwe (uitbreiding van) bedrijvigheid wordt gelet op de effecten voor omwonenden. Overlast door vrachtverkeer, dat verhoudingsgewijs een veel grotere uitstoot van verontreinigende stoffen heeft dan personenvervoer, wordt vermeden.

De in de omgevingsvisie voorziene omvorming van 50 km/u wegen naar 30 km/u wegen heeft plaatselijk een positief effect op de luchtkwaliteit, omdat dit leidt tot minder uitstoot van vervuilende stoffen door het verkeer dat nog op fossiele brandstoffen rijdt.

De verdere ontwikkeling van het maritiem cluster (van zowel de civiele haven als de marine haven) is een bestuurlijke ambitie van rijk, provincie en gemeente. Hiervoor is extra kadelengte en kadebreedte nodig. Ruimtelijk gezien kan de haven niet uitbreiden, vanwege de ligging tussen de stad Den Helder en de Waddenzee, een beschermd Natura 2000-gebied. De manier om extra kadelengte en -breedte voor de ontwikkeling binnen het maritieme cluster te vinden, is een herverdeling van functies. Door niet-havengebonden functies te verplaatsen naar buiten het maritiem cluster, ontstaat kaderuimte voor havengebonden functies. Om bovendien geluidoverlast vanuit de haven in de aanliggende woonwijken te verminderen, worden zwaardere functies verplaatst, verder van de woonbebouwing af, zodanig dat de benodigde geluidruimte ontstaat. De haven wordt daarmee niet groter, maar efficiënter ingericht waardoor ruimte ontstaat voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kan ertoe leiden dat de luchtkwaliteit bij de woonbebouwing rondom de haven verbetert.

Om bedrijven (buiten de haven) in de gemeente voldoende ruimte te geven om te ondernemen, wordt zwaardere bedrijvigheid, te bepalen aan de hand van de milieucategorie (hoge categorie 3,

en categorie 4), geconcentreerd op locaties verder van woongebieden, zoals op bedrijventerreinen Kooypunt en Oostoever. Op de bedrijventerreinen Ambachtsweg, De Dogger en Westoever wordt juist ingezet op lichte bedrijvigheid (tot lage categorie 3), gezien de nabijheid van woonfuncties. Die verplaatsing leidt mogelijk tot een verbetering van de luchtkwaliteit in gebieden met woonbebouwing.

De omgevingsvisie leidt gezien het bovenstaande naar verwachting plaatselijk (bij woonbebouwing) tot een verdere verbetering van de luchtkwaliteit. Daarom is de beoordeling van het effect van de omgevingsvisie op de luchtkwaliteit positief.

1.5.2 Samenvatting resultaten en advies

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie
Luchtkwaliteit	Goed	Goed	

Advies luchtkwaliteit:

Neem beleid op om voldoende openbare laadpalen te realiseren, om duurzame mobiliteit te stimuleren en daarmee plaatselijk verbetering van de luchtkwaliteit te realiseren.

Houd er rekening mee dat de advieswaarden voor luchtkwaliteit van de World Health Organisation strenger zijn dan de nu in Nederland geldende Europese normen. In de omgevingsvisie kunnen de advieswaarden openomen worden als streefwaarden.

1.6 Externe veiligheid

1.6.1 Effectbeoordeling omgevingsvisie op externe veiligheid

Groepsrisico

De inbreiding van Den Helder door woningbouw binnen de stad te realiseren, betekent dat het aantal inwoners binnen de bestaande veiligheidscontouren kan toenemen. Dit kan – ondanks dat als gevolg van de omgevingsvisie mogelijk ook risicobronnen verder van de woonbebouwing af komen te liggen - leiden tot een toename van het groepsrisico, omdat bij een ongeluk met gevaarlijke stoffen dan meer mensen betrokken zullen zijn. Daarom is de beoordeling van het effect van de omgevingsvisie op het groepsrisico negatief.

Plaatsgebonden risico

De verdere ontwikkeling van het maritiem cluster (van zowel de civiele haven als de marine haven) is een bestuurlijke ambitie van rijk, provincie en gemeente. Hiervoor is extra kadeflengte en kadebreedte nodig. Ruimtelijk gezien kan de haven niet uitbreiden, vanwege de ligging tussen de stad Den Helder en de Waddenzee, een beschermd Natura 2000-gebied. De manier om extra

kadelengte en breedte voor de ontwikkeling binnen het maritieme cluster te vinden, is een herverdeling van functies. Door niet-havengebonden functies te verplaatsen naar buiten het maritiem cluster, ontstaat kaderuimte voor havengebonden functies. Om bovendien geluidoverlast vanuit de haven in de aanliggende woonwijken te verminderen, worden zwaardere functies verplaatst, verder van de woonbebouwing af, zodanig dat de benodigde geluidruimte ontstaat. De haven wordt daarmee niet groter, maar efficiënter ingericht waardoor ruimte ontstaat voor nieuwe ontwikkelingen. Hierdoor ontstaat mogelijk ook ruimte voor de vestiging van nieuwe risicobronnen, waardoor het plaatsgebonden risico kan toenemen.

Om bedrijven (buiten de haven) in de gemeente voldoende ruimte te geven om te ondernemen, wordt zwaardere bedrijvigheid, te bepalen aan de hand van de milieucategorie (hoge categorie 3, en categorie 4), geconcentreerd op locaties verder van woongebieden, zoals op bedrijventerreinen Kooypunt en Oostoever. Op de bedrijventerreinen Ambachtsweg, De Dogger en Westoever wordt juist ingezet op lichte bedrijvigheid (tot lage categorie 3), gezien de nabijheid van woonfuncties. Dit kan ertoe leiden dat risicobronnen verder van woonlocaties af komen te liggen, waardoor het plaatsgebonden risico kan afnemen.

Vanwege de mogelijkheid dat het plaatsgebonden risico toeneemt door de ontwikkeling van de haven enerzijds, en de mogelijkheid dat het plaatsgebonden risico afneemt als gevolg van de verplaatsing van bedrijven naar veiligere locaties anderzijds, is de beoordeling van het effect van de omgevingsvisie op het plaatsgebonden risico per saldo neutraal.

1.6.2 Samenvatting resultaten en advies

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie
Groepsrisico	Slecht	Slecht	
Plaatsgebonden Risico	Slecht	Slecht	

Advies:

Neem het zoveel mogelijk beperken van risico's die samenhangen met externe veiligheid mee als doel bij de herindeling van het havengebied en de bedrijventerreinen, en let daarbij ook op het belang van de natuur in de omgeving, waaronder Natura 2000-gebied de Waddenzee.

1.7 Landschap en cultuurhistorie

1.7.1 Effectbeoordeling omgevingsvisie op landschappelijke waarden

In de omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat zij graag wil dat bewoners en bezoekers de unieke ligging aan drie kusten ervaren. De gemeente wil deze ligging graag omarmen en zoveel

mogelijk versterken. Er wordt daarom gezocht naar mogelijkheden om Den Helder en Julianadorp beter met de kust te verbinden, bijvoorbeeld door te investeren in nieuwe verbindingen, het verbreden van de kust- en duinlandschappen en de inzet op het mogelijk maken van multifunctioneel gebruik van de Helderse Zeewering, als toekomstbestendige klimaatdijk én nieuwe, unieke woonomgeving. De bedoeling is om Den Helder met deze woningbouw weer landschappelijk te verbinden met de zee en daarmee in feite het (stads)landschap van voor de tweede wereldoorlog te herstellen. Tegelijkertijd zal de verbreding van deze dijk aan de noordkant van Den Helder (langs het Marsdiep), met daarop woningbouw, mogelijk een negatief effect op landschappelijke waarden hebben: een brede dijk met woningen erop verliest het karakter van een dijk en ziet er niet of minder uit als een dijk (aanzicht). Ook de plaatsing van de Seasaw (kunstwerk) op de dijk heeft impact op het landschap, omdat het een in het oog springend kunstwerk is, dat van grote afstand te zien zal zijn vanuit de stad en vanaf het water. Dit kan zowel als positief of als negatief worden ervaren.

De gemeente wil ook dat De Stelling Den Helder verder wordt ontwikkeld tot een uitnodigend linielandschap dat de wijken Stad binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten met haar bijzondere kwaliteit aan elkaar verbindt. Op veel plaatsen is dat ook mogelijk. Een van de ontwikkelstrategieën die hieraan bijdraagt is het realiseren van nieuwe functies en woningen aan de rand van De Stelling. Bedoeling daarmee is om een aantrekkelijke voorkant aan De Stelling te realiseren en bij te dragen aan het groen en de verbindingen in het gebied.

In de omgevingsvisie wordt ingezet op het versterken van verbindingen tussen de verschillende wijken door de groene, open ruimtes in de stad, zodat er levendige en sociaal veilige verbindingen tussen de wijken liggen en het groen aantrekkelijker wordt om te gebruiken. Voor alle buurten en wijken wordt ingezet op goede verbindingen naar de stadsrand, om op een eenvoudige manier het landschap en open buitengebied beleefbaar te laten zijn. De huidige hoofdgroenstructuur moet verder worden versterkt door optimalisatie van ecologische, cultuurhistorische en esthetische waarden.

Woningbouw kan ook invloed hebben op het landschap. Nieuwe woningbouwontwikkelingen worden in principe binnen het stedelijk gebied gerealiseerd, zodat deze ook bijdragen aan de huidige voorzieningen. Slechts wanneer binnenstedelijk geen ontwikkelruimte beschikbaar meer is kan worden gekozen voor ontwikkeling aan de rand van de kernen. Dit is het geval ten oosten van Julianadorp: daar is een zoekgebied voor woningbouwontwikkeling in buitenstedelijk gebied, wat nadelige gevolgen voor de openheid van het (polder)landschap kan hebben.

Het is de visie van Den Helder om de landschappelijke waarden te versterken, samenhang te creëren en de landschappelijke waarden beter beleefbaar te maken. Tegelijkertijd vormen de beoogde ontwikkelingen voor woningbouw buiten Julianadorp mogelijk een bedreiging voor de openheid van het landschap. Het effect van de omgevingsvisie op de kwaliteit van het landschappelijke waarden wordt daarom per saldo als neutraal beoordeeld.

1.7.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie op cultuurhistorische waarden

In de omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van de gemeente Den Helder uitstekende aanknopingspunten bieden voor het onderscheidend vermogen van de gemeente en voor een goede kwaliteit bij ontwikkelingen. Dit wordt echter niet voor alle cultuurhistorische waarden (zie paragraaf 5.9.3) concreet gemaakt. Veel blijft onbenoemd in de omgevingsvisie.

De Huisduinerpolder heeft een hoge cultuurhistorische waarde als ruim, open schootsveld van Fort Erfprins. Deze open landschappen moeten volgens de visie in stand worden gehouden. Over bescherming, zichtbaarheid of beleefbaarheid van de Huisduinerpolder gaat het verder niet.

Wat betreft De Stelling Den Helder, inclusief Willemsoord, wordt geschreven dat in het verleden de waarde ervan niet altijd voldoende erkend is. De omgevingsvisie beschrijft dat het karakter van het militair cultuurhistorisch erfgoed en het aanwezige groen wordt behouden, zichtbaar gemaakt en waar mogelijk verder versterkt. De beleefbaarheid moet vergroot worden door middel van een aaneengesloten wandel-, fiets- en vaarroute, het 'Rondje Stelling'.

Bij uitgangspunt 6 wordt het karakter van Den Helder als (historische) havenstad genoemd als kans voor maritieme stadsontwikkeling, maar dit wordt niet concreet gemaakt. Als dat wel zou gebeuren, heeft dat wellicht ook weer een positief effect op het thema cultuurhistorie.

De focus lijkt in de omgevingsvisie met name te liggen op behoud en versterking van de Huisduinerpolder (in beperkte mate) en De Stelling Den Helder. Vanwege deze beperkte insteek wordt het effect van de omgevingsvisie op de kwaliteit van cultuurhistorische waarden per saldo als neutraal beoordeeld.

1.7.3 Effectbeoordeling omgevingsvisie op archeologische waarden

De omgevingsvisie besteedt geen specifieke aandacht aan archeologische waarden. Wel worden plannen en zoekgebieden voor woningbouw en bedrijvigheid aangegeven in gebieden met een (hoge) archeologische waarde. Gezien het feit dat daar in dat geval ingrijpende bodemingrepen voor nodig zijn, wordt het effect van de omgevingsvisie beoordeeld als negatief.

1.7.4 Effectbeoordeling omgevingsvisie op aardkundige waarden

De omgevingsvisie besteedt geen specifieke aandacht aan aardkundige waarden. Wel wordt uitgegaan van behoud en versterking/uitbreiding van de duinen en het duinlandschap. Op de visiekaart wordt aangegeven dat woningbouw kan plaatsvinden bij Huisduinen. Dit kan potentieel een bedreiging vormen voor de aardkundige betekenis van de duinen. De specifieke locatie betreft echter een voormalige RWS-locatie. Voor de aanleg van die RWS-locatie is een deel van het duin reeds afgegraven. Deze verstoring van de aardkundige structuur kan niet worden hersteld, maar in de planvorming voor woningbouw wordt deze 'kuil' weer deels opgevuld en is landschapsherstel een belangrijk onderdeel.

Per saldo wordt het effect van de omgevingsvisie op de aantasting van aardkundige waarden als neutraal beoordeeld.

1.7.5 Samenvatting resultaten en advies

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie
Landschappelijke waarden	Redelijk	Redelijk	
Cultuurhistorische waarden	Goed	Goed	
Archeologische waarden	Redelijk	Slecht	
Aardkundige waarden	Redelijk	Redelijk	

Advies cultuurhistorische waarden:

Om cultuurhistorische waarden beter te beschermen kunnen cultuurhistorische kerngebieden met bijbehorende regels aangewezen worden.

Maak concreet hoe het karakter van Den Helder als (historische) havenstad kansen kan bieden voor maritieme stadsontwikkeling, om beter aan te sluiten bij cultuurhistorische waarden en die te vergroten.

1.8 Klimaatadaptatie

1.8.1 Effectbeoordeling omgevingsvisie op wateroverlast

In het kader van klimaatadaptatie wordt 'parkgroen', 'buurtgroen' en oppervlaktewater toegevoegd aan de wijken. De leefomgeving wordt daardoor meer bestendig tegen periodes van wateroverlast en extreme hitte, en de maatregelen zijn positief voor de biodiversiteit.

Dit betekent tegelijk dat het verhard oppervlak als gevolg van de omgevingsvisie zal afnemen. Dit is een positief effect. Bij ontwikkelingen waarvoor een toename van verhard oppervlak onvermijdelijk is (bijvoorbeeld bij woningbouw), zal op grond van de voorschriften van het waterschap deels compensatie voor het verlies aan waterberging gerealiseerd moeten worden. Dat neemt niet weg dat door toename van verharding de druk op groen en blauwe structuren toeneemt. Anderzijds kunnen herontwikkelingen binnen de stad ook juist kansen bieden voor klimaatadaptatiemaatregelen, zoals extra waterbergingslocaties.

In de omgevingsvisie staat ook benoemd dat er gestreefd wordt naar de aanwezigheid van voldoende oppervlaktewater in de gebouwde omgeving, juist met als doel om wateroverlast te voorkomen. Er is in de omgevingsvisie aandacht voor het ruimte geven aan de afvoer van

extremere buien (zowel in stedelijk als in landelijk gebied), maar behalve het voornoemde vergroten van oppervlaktewater wordt dit niet nader ingevuld.

Mogelijk bieden ook de ontwikkelingen gericht op toerisme en recreatie kansen om klimaatadaptatie mee te koppelen. Zo is het de bedoeling om oppervlaktewater toe te voegen ten behoeve van een nieuwe kanoroute.

Gezien het bovenstaande wordt het effect van de omgevingsvisie als positief beoordeeld: de insteek van de omgevingsvisie is dat er meer ruimte voor water komt, en daarmee minder wateroverlast.

1.8.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie op droogte

De manier waarop in de visie expliciet aandacht wordt gegeven aan droogtestress is dat aangegeven is dat de hoeveelheid oppervlaktewater vergroot gaat worden.

Dit is onder meer de bedoeling door middel van uitbreiding van de duinzoom, met daarin ruimte voor groen en water. Meer oppervlaktewater draagt namelijk bij aan het voorkomen van droogte.

Daarnaast streeft de gemeente naar een aantrekkelijke omgeving voor toerisme en recreatie. Recreatieplekken (zoals tussen Julianadorp en de kust) zijn vaak groenblauwe zones binnen of buiten de kernen en de stad. Deze groenblauwe zones bieden kansen om de sponswerking van de gemeente te versterken en extra bergend vermogen te creëren.

Verstedelijking op het gebied van wonen en bedrijven resulteert daarentegen in een toename van het percentage verharding. Hierdoor nemen de infiltratiemogelijkheden af en kan regenwater moeilijker worden opgeslagen en worden afgevoerd. Anderzijds bieden deze transformaties ook juist kansen om meer ruimte te creëren voor het bergen van water en het droogtebestendig inrichten van de openbare ruimte, bijvoorbeeld door meer groen. Dat staat ook benoemd in de visie: in elke wijk is parkgroen aanwezig en in de buurten wordt gestreefd naar buurtgroen. Bij ontwikkelingen waarvoor toename van verhard oppervlak onvermijdelijk is (bijvoorbeeld bij woningbouw), zal op grond van de voorschriften van het waterschap deels compensatie voor het verlies aan waterberging gerealiseerd moeten worden.

Met name de duinen zijn gevoelig voor droogtestress en zijn natuurbrandgevoelig. Een klein deeltje van de Huisduinerpolder, De Nollen, Mariëndal, het noordoostelijke deel van de Donkere Duinen, een deel van de Helderse Duinen en een klein gedeelte in het noordwesten van de Huisduinerpolder zijn grondwaterafhankelijke natuur en zijn (zeer) gevoelig voor droogte. Voor deze specifieke gebieden is geen beleid om droogtestress te voorkomen opgenomen in de visie.

Het is daarbij wel belangrijk om te vermelden dat het lastig is om maatregelen te nemen om droogtestress in de duinen te voorkomen: juist in duingebied zakt water snel weg en is het dus lastig water vast te houden om droogte te voorkomen.

Gezien bovenstaande beschrijving wordt het effect van de omgevingsvisie als beperkt beoordeeld: er is oog voor het voorkomen van droogte, maar dat zal niet op alle risicogebieden (voldoende) effect hebben om droogte ook daadwerkelijk te voorkomen.

1.8.3 Effectbeoordeling omgevingsvisie op hittestress

Hittestress is met name aan de orde in stedelijk gebied, zoals hierboven beschreven bij de huidige situatie. In de omgevingsvisie staat benoemd dat een van de doelen is om de leefomgeving te vergroenen om zo meer bestendig te zijn tegen periodes van extreme hitte. Daartoe moet in iedere wijk parkgroen aanwezig zijn en in iedere buurt buurtgroen. Huidig parkgroen wordt in stand gehouden en waar mogelijk kwalitatief verbeterd. Behoud en uitbreiding van het bomenbestand en verbetering van de kwaliteit van de bestaande en toekomstige bomen zijn uitgangspunt.

Tegelijkertijd zorgt een toename van verhard oppervlak (fietspaden, woningbouwontwikkeling in landelijk gebied zoals die ten oosten van Julianadorp) voor een grotere kans op hittestress. Daarbij is het voor nieuwe ontwikkelingen zoals die bij Julianadorp wel de bedoeling om bij de inrichting rekening te houden met hittestress door bijvoorbeeld voldoende groen mee te nemen bij het ontwerp.

Er wordt nieuwe natuur toegevoegd. Waar de duinen worden verbreed komt ook meer ruimte voor verblijfsrecreatie. Natuurgebieden en recreatieplekken zijn vaak groene en blauwe zones die kunnen dienen als koelteplek tijdens warme periodes. Inzet op recreatie en een goede bereikbaarheid vergroot de toegankelijkheid van deze plekken voor inwoners.

Gezien bovenstaande beschrijving wordt het effect van de omgevingsvisie beoordeeld als positief.

1.8.1 Effectbeoordeling omgevingsvisie op overstroming

De omgevingsvisie benoemt een aantal punten waarop wordt gestreefd naar betere bescherming tegen overstromingen en naar versterking van het landschap en waterveiligheid (waterveiligheidslandschappen). Zo is het de bedoeling dat duinen en de dijken versterkt en verbreed gaan worden: de duinenrij wordt verbreed en de Helderse Zeewering moet een toekomstbestendige klimaatdijk worden. Dit laatste creëert tegelijkertijd een risico, want het plan is om deze dijk ook als woonomgeving in te richten met huizen (gevoelige functies) op diezelfde dijk.

Bereikbaarheid naar en binnen de gemeente is erg belangrijk. Dit vergroten van de bereikbaarheid binnen de gemeente draagt bij aan een sneller en efficiënter evacuatieproces in geval van een overstroming. Daarentegen zet de gemeente Den Helder in op inrichten van het gebied direct achter de duinen als (verblijfs)recreatiegebied. Het toevoegen van gevoelige functies (recreatiewoningen) aan dit gebied zal de kwetsbaarheid en de gevolgen van een overstroming vergroten.

Het effect van de omgevingsvisie wordt als neutraal beoordeeld.

1.8.2 Samenvatting resultaten en advies

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie
Wateroverlast	Redelijk	Slecht	
Droogte	Redelijk	Slecht	
Hittestress	Redelijk	Slecht	
Overstroming	Goed	Redelijk	

Advies

Om wateroverlast te voorkomen, zouden de kansrijke waterbergingslocaties aangewezen kunnen worden op de kaarten die horen bij de omgevingsvisie.

Het zou ook goed zijn om te benoemen op welke manier de gemeente voor ogen heeft om droogtestress te voorkomen en natuurbrandgevoeligheid tegen te gaan in gebieden die daar gevoelig voor zijn.

1.9 Energietransitie

1.9.1 Effectbeoordeling omgevingsvisie op particulier opgewekte duurzame energie

In de omgevingsvisie is aangegeven dat de gemeente acties van inwoners en ondernemers om te verduurzamen stimuleert, en dat de gemeente faciliteert waar mogelijk. Hierbij kijkt de gemeente zowel naar mogelijkheden voor het duurzaam opwekken van energie als naar mogelijkheden voor het besparen van energie door verduurzaming van woningen.

Voor het opwekken van duurzame energie wordt kleinschalige opwek van energie door particulieren via zonnepanelen gestimuleerd, door initiatieven van inwoners en ondernemers te ondersteunen. Ook worden de mogelijkheden voor micro-windmolens op agrarische erven onderzocht. Met dit beleid bereikt de gemeente dat het aandeel van opgewekte duurzame energie door particulieren en bedrijven zo hoog mogelijk wordt, wat bijdraagt aan het doel om in 2040 als gemeente energieneutraal te zijn.

Het beleid in de omgevingsvisie is niet concreet uitgewerkt in maatregelen, maar initiatieven van inwoners en ondernemers worden ondersteund. Daarom is het effect van de omgevingsvisie op het aandeel van particulier opgewekte duurzame energie positief.

1.9.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie op energiebesparing

In de omgevingsvisie is aangegeven dat de gemeente acties van inwoners en ondernemers om te verduurzamen stimuleert en dat de gemeente faciliteert waar mogelijk. Hierbij kijkt de gemeente zowel naar mogelijkheden voor het duurzaam opwekken van energie als het besparen van energie.

Voor *energiebesparing* wordt het toepassen van isolatie vermeld. Als overheid geeft de gemeentelijke organisatie zelf het goede voorbeeld. Een van de manieren waarop dit gedaan wordt is door het gemeentelijke vastgoed te verduurzamen tot minimaal energielabel C en het gemeentelijk energieverbruik ieder jaar met 2% terug te dringen.

Het beleid in de omgevingsvisie is niet concreet uitgewerkt in maatregelen, maar initiatieven van inwoners en ondernemers worden ondersteund. Daarom is het effect van de omgevingsvisie op *energiebesparing* positief.

1.9.3 Samenvatting resultaten en advies

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie
Opgewekte duurzame energie	redelijk	goed	
Energiebesparing	redelijk	goed	

Advies

Maak in de omgevingsvisie duidelijk wat (op welke manier) onderdeel uitmaakt van de omgevingsvisie ten aanzien van de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn, en de RES.

1.10 Wonen en vestigingsklimaat

1.10.1 Effectbeoordeling omgevingsvisie op woonklimaat

Het allereerste uitgangspunt in de omgevingsvisie is dat Den Helder zich wil ontwikkelen tot een gemeente met een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bewoners, ondernemers en bezoekers. Ook is het de visie om weer stabilisatie en groei mogelijk te maken, door bijvoorbeeld woningbouw, investeringen in de voorzieningen (bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs, zorg, sport, welzijn, cultuur, detailhandel en horeca) en de kwaliteit van de stad en de openbare ruimte. De aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten worden als aanknopingspunten gebruikt bij nieuwe ontwikkelingen en ook de ligging aan de kust wordt beter zichtbaar en beleefbaar gemaakt. Natuur wordt uitgebreid en de verbinding met de kust wordt verbeterd.

Er worden de komende jaren 1500 woningen gebouwd in de gemeente Den Helder. Het is de bedoeling dat een aantal daarvan op een unieke locatie gebouwd gaat worden: op de dijk aan het Marsdiep. Den Helder wil zorgdragen voor passend woningaanbod. Daarbij gaat het niet alleen om voldoende woningen, maar ook om woningen voor verschillende doelgroepen, zoals levensloopbestendige woningen voor ouderen. In verband met de vergrijzing wordt ook overwogen: het aanpassen van de openbare ruimte en het clusteren van vormen van wonen en zorg rondom voorzieningenclusters.

Bij nieuwe ontwikkelingen is er aandacht voor voldoende groen en voor iedereen toegankelijke ontmoetingsplekken. Winkelgebieden gaan versterkt worden: kleiner, maar kwalitatief beter (bijvoorbeeld in uitstraling).

Bovenstaande plannen en ontwikkelingen dragen bij aan een aantrekkelijke omgeving om te wonen, aan een goed woonklimaat. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op het woonklimaat als positief beoordeeld.

1.10.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie op sociale veiligheid

Uitgangspunt twee benoemt dat Den Helder wil dat een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen altijd de basis is. In visie en beleid wordt dit verder uitgewerkt en benoemd. Erkend wordt ook dat sociale veiligheid lastiger te waarborgen is: toezicht en handhaving door gemeente en politie kunnen niet altijd overal aanwezig zijn. Daarom wordt de beschikbare capaciteit ingezet op plaatsen, tijden en activiteiten waarvan bekend is dat de veiligheidsrisico's groter zijn.

Het groene karakter en het eigen karakter van de wijken zijn kwaliteiten van Den Helder, maar zorgen ook voor uitdagingen zoals hierboven al is beschreven in paragraaf 5.11.3. Groen en open ruimte kunnen als barrière en als onveilig worden ervaren. In de visie wordt ingezet op het versterken van verbindingen tussen de verschillende wijken, zoals door het verbeteren/aanvullen van zwakke of ontbrekende schakels in het fietsnetwerk, het aanleggen van een fietstunnel onder Station Zuid door (en zo te zorgen voor een betere verbinding tussen Nieuw Den Helder en de Schooten) en door park Quelderduijn een duidelijker profiel te geven. Het is de bedoeling om de verschillende wijken (Stad binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten) meer aan elkaar te koppelen, bijvoorbeeld door het realiseren van nieuwe functies en woningen aan de rand van De Stelling. Dit zou er -mede gezien de gekozen zoekgebieden voor woningbouw- voor kunnen zorgen dat enkele van de gebieden tussen de wijken die nu als onveilig worden ervaren, meer bebouwing krijgen en daarmee minder open en afgelegen zijn. Dit kan weer bijdragen aan een afname van het onveiligheidsgevoel.

Gezien het feit dat Den Helder wil gaan werken aan het verbeteren van de verbinding tussen de wijken, bijvoorbeeld door middel van woningbouw langs verbindingswegen tussen verschillende wijken en door gebruik van langzaam vervoer aantrekkelijker en veiliger te maken, wordt de invloed van de omgevingsvisie als positief beoordeeld. Meer samenhang en verbeterde ervaren veiligheid (voor onder meer fietsers) zal de beleving van onveiligheid doen afnemen en dat is een positief effect.

1.10.3 Effectbeoordeling omgevingsvisie op vestigingsklimaat voor ondernemers

Den Helder wil een gemeente zijn met een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers, waarbij de haven de economische rode draad is.

Den Helder geeft ruimte aan ondernemers om te starten, te groeien en te ontwikkelen op een duurzame en maatschappelijk verantwoorde manier. Lokale bedrijvigheid wordt gefaciliteerd met voldoende en zo optimaal mogelijk benutte bedrijventerreinen en een aantal grote werkgevers wordt gefaciliteerd in ontwikkelingen en investeringen. Het is de bedoeling dat bedrijven voldoende ruimte krijgen en houden om te ondernemen en dat er ook voldoende ruimte overblijft voor lokale ondernemers met uitbreidingwensen. De haven van Den Helder biedt daarin ruimte voor (zee)havengebonden activiteiten.

Wat veel aandacht krijgt in de omgevingsvisie is het versterken van winkelgebieden, waarbij bijvoorbeeld overtollige vierkante meters detailhandel uit de markt worden genomen en er ingezet wordt op kwaliteit om zo deze gebieden toekomstbestendig te maken. Ondernemers krijgen heldere kaders voor wat wel en wat niet kan, omdat het de visie is om gemengde centrumgebieden te creëren (een combinatie van winkels, horeca, beleving, leisure en wonen). De bedoeling is om het hiermee ook aantrekkelijk te maken voor mensen om zich in Den Helder te vestigen of de gemeente te bezoeken. En meer bewoners en bezoekers maakt het ook weer aantrekkelijker voor ondernemers om zich te vestigen. Het is dus een wisselwerking van factoren die elkaar beïnvloeden en elkaar kunnen versterken.

Een ander punt dat aandacht krijgt in de omgevingsvisie is het koppelen van het aanbod van onderwijs aan de arbeidsmarkt. Het is de bedoeling dat het cluster van voortgezet onderwijs bijdraagt aan Den Helder als kenniscentrum en dat er samenhang wordt gezocht met ander onderwijsaanbod, zoals Tetric met een breed aanbod techniekopleidingen (MBO). Den Helder wil er verder voor zorgen dat kennis en innovatie geclusterd worden en gekoppeld aan de arbeidsmarkt. En dat kwalitatief hoogwaardige instellingen op het gebied van kennis en innovatie in de gemeente gevestigd zijn. Het is namelijk een uitdaging om het juiste personeel voor de beschikbare arbeidsplekken te vinden en met de koppeling aan onderwijs probeert de gemeente hieraan bij te dragen.

Bereikbaarheid is bij dit alles van groot belang en heeft ook de aandacht in de omgevingsvisie. Voor onderwijs wordt dit specifiek benoemd en ook voor grote werklocaties (zoals Kooypunt) staat beschreven dat deze zoveel mogelijk ontsloten moeten worden met openbaar vervoer.

Omdat niet heel duidelijk wordt hoe Den Helder het aantrekkelijk wil maken voor nieuwe ondernemers om zich in de gemeente te vestigen en het met name om een optimalisatie- en kwaliteitsslag lijkt te gaan, wordt de invloed van de omgevingsvisie als beperkt beoordeeld. Den Helder wil graag dat kwalitatief hoogwaardige instellingen op het gebied van kennis en innovatie zich er vestigen, maar maakt niet duidelijk hoe dat voorzien wordt via het beleid. Daarom is de beoordeling van het effect van de omgevingsvisie op aantrekkelijkheid voor nieuwe ondernemers neutraal.

1.10.4 Samenvatting resultaten en advies

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie
Woonklimaat	Redelijk	Redelijk	
Sociale veiligheid	Slecht	Slecht	
Vestigingsklimaat voor ondernemers	Redelijk	Redelijk	

Advies vestigingsklimaat:

Maak duidelijker hoe een ondernemersklimaat wordt gecreëerd voor (nieuwe) ondernemers dat zij zich in de gemeente willen vestigen. Waardoor gaan (nieuwe) ondernemers en instellingen het interessant vinden om zich in Den Helder te vestigen?

1.11 Circulaire economie

p.m.

1.12 Gezonde leefomgeving

1.12.1 Effectbeoordeling omgevingsvisie op gezondheidsbevordering

In de omgevingsvisie heeft de gemeente als een van de centrale uitgangspunten 'Een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen is altijd de basis'. Een ander uitgangspunt luidt 'Onze leefomgeving wordt toekomstbestendig ingericht en gebruikt en draagt bij aan een sterke samenleving'. Het is het streven van de gemeente om de publieke gezondheid te behouden en te versterken. Daarbij zal worden gekeken naar waar binnen de landelijke normen gezondheidsschade optreedt en of er slimme mogelijkheden zijn om daar maatregelen tegen te nemen. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt expliciet rekening gehouden met gezondheidseffecten (e.g. voldoende groen, toegankelijke ontmoetingsplekken in de buurt).

Volgens de visie gaat de gemeente op meerdere manieren proberen bij te dragen aan gezond gedrag, namelijk door te focussen op toegang tot gezond eten en drinken (e.g. watertappunten in de gemeente, rondom scholen geen fastfoodrestaurants of snackwagens), stimuleren van sport en beweging (e.g. fietsen en wandelen veilig mogelijk maken, uitbreiding van fiets- en kanoroutes, voldoende sportfaciliteiten en speeltuinen) en rookvrije omgevingen (op en rond scholen, schoolterreinen, speeltuinen en kinderboerderijen).

Ook wordt ingezet op het versterken van verbindingen tussen de verschillende wijken door groene, open ruimtes in de stad, onder meer zodat het groen aantrekkelijker wordt om te gebruiken. De verbinding met het landschap en open buitengebied moet ook verbeterd worden,

zodat het landschap en open buitengebied beleefbaar zijn (en mensen er kunnen bewegen en recreëren).

Het effect van de omgevingsvisie op de mate waarin de omgeving uitnodigt tot gezond leven wordt vanwege bovenstaande punten als positief beoordeeld.

1.12.2 Effectbeoordeling omgevingsvisie op recreatie

In de omgevingsvisie zet de gemeente onder meer in op aantrekkelijkheid voor bewoners en bezoekers. Het is de bedoeling dat de bestaande omgeving en kwaliteit van de gemeente versterkt wordt en ingezet ten behoeve van het onderscheidend vermogen van Den Helder. Bewoners en bezoekers moeten de unieke ligging aan drie kusten kunnen ervaren. Ook de Stelling krijgt een meer onderscheidende functie als 'voorkant' van de stad.

Concrete acties die daarbij horen zijn bijvoorbeeld het duidelijk profileren van twee wegen: de weg tussen Den Helder en Julianadorp (met betere zichtbaarheid van het Nollengebied) en de kustweg (voor beleving van de kust). Ook de verbreding van de duinen bij Julianadorp, de uitbreiding van het wandel-, fiets- en kanonetwerk, een betere verbinding tussen Julianadorp en de kust en toevoeging van andere verbindingen voor langzaam verkeer (ook met de kust) moeten bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de gemeente en de beleefbaarheid van de Stelling, de natuur en het bijzondere kustlandschap in en rond Den Helder.

In de visie staat beschreven dat de recreatiedruk op de natuurgebieden verder wordt verminderd door alternatieve recreatiemogelijkheden elders in de gemeente te bieden en in te zetten op verbreding van de binnenduinstrand om te dienen als buffer voor kwetsbare natuurgebieden. Over wat voor alternatieve recreatiemogelijkheden het precies gaat en waar die moeten gaan komen, wordt niet duidelijk.

Stadshart en Willemsoord moeten een aantrekkelijk centrumgebied gaan vormen, waarbij gestreefd wordt naar sterke voorzieningen (cultuur, detailhandel en horeca) en waarbij op Willemsoord meer gebruik kan worden gemaakt van de historische omgeving, de aanwezige recreatiejachthaven en de nabijheid van Noord- en Waddenzee. Hoe met name dit laatste er concreet uit gaan zien komt niet duidelijk in de visie naar voren.

De ontmenging van de verschillende verkeersstromen op de N250 moet ook bijdragen aan de bereikbaarheid van en doorstroming richting diverse (recreatieve) voorzieningen.

Als gekeken wordt naar de recreatiemogelijkheden (aanwezigheid en bereikbaarheid) binnen de gemeente, dan heeft de omgevingsvisie daar op basis van bovenstaande punten een positieve invloed op.

1.12.3 Samenvatting resultaten en advies

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie
Gezondheidsbevordering	Redelijk	Redelijk	
Recreatie	Goed	Goed	

Advies recreatiemogelijkheden:

Maak concreet om welke alternatieve recreatiemogelijkheden het gaat (om druk op natuurgebieden te verminderen).

Maak concreet op welke manier op Willemsoord gebruik gemaakt kan worden van de historische omgeving, de aanwezige recreatiejachthaven en de nabijheid van de Noordzee en de Waddenzee.

1.13 Overzicht effecten voorontwerp omgevingsvisie

Indicator (per thema)	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie
Bodem en water			
Bodemkwaliteit	Redelijk	Redelijk	
Ondergronds ruimtegebruik	Redelijk	Slecht	
Waterkwaliteit	Slecht	Slecht	
Verziltting	Slecht	Slecht	
Natuur			
Natura 2000-gebieden	Slecht	Redelijk	
Natuurnetwerk Nederland (NNN) - areaal	Goed	Goed	
Natuurnetwerk Nederland (NNN) - kwaliteit	Redelijk	Redelijk	
Biodiversiteit	Slecht	Redelijk	
Hemelhelderheid	Slecht	Slecht	
Verkeer en vervoer			
Bereikbaarheid	Redelijk	Redelijk	
Duurzame mobiliteit	Redelijk	Redelijk	
Verkeersveiligheid	Slecht	Redelijk	
Geluid			
Verkeerslawaai	Redelijk	Redelijk	
Industrielawaai	Redelijk	Redelijk	
Stiltegebieden	Goed	Goed	
Luchtkwaliteit			
Luchtkwaliteit	Goed	Goed	
Externe veiligheid			
Externe Veiligheid - groepsrisico	Slecht	Slecht	

Indicator (per thema)	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed voorontwerp omgevingsvisie
Externe Veiligheid – plaatsgebonden risico	Slecht	Slecht	
Landschap en cultuurhistorie			
Landschappelijke waarden	Redelijk	Redelijk	
Cultuurhistorische waarden	Goed	Goed	
Archeologische waarden	Redelijk	Slecht	
Aardkundige waarden	Redelijk	Redelijk	
Klimaatadaptatie			
Wateroverlast	Redelijk	Slecht	
Droogte	Redelijk	Slecht	
Hittestress	Redelijk	Slecht	
Overstromingsrisico	Goed	Redelijk	
Energietransitie			
Particulier opgewekte duurzame energie	Redelijk	Goed	
Energiebesparing	Redelijk	Goed	
Wonen en vestigingsklimaat			
Woonklimaat	Redelijk	Redelijk	
Sociale veiligheid	Slecht	Slecht	
Vestigingsklimaat voor ondernemers	Redelijk	Redelijk	
Circulaire economie			
p.m.	p.m.	p.m.	
Gezonde leefomgeving			
Gezondheidsbevordering	Redelijk	Redelijk	
Recreatie	Goed	Goed	

Kenmerk

R001-1288438NDF-V01-ssc-NL

Bijlage 6 Doelbereik voorontwerp omgevingsvisie

1.1 Beoordelingsmethodiek

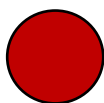
Het doelbereik is de mate waarin de doelen van de omgevingsvisie met het geformuleerde beleid worden gehaald.

Op deze manier wordt duidelijk of er op onderdelen beleid mist om het centrale uitgangspunt (volledig) in te kunnen vullen, en of het beleid daadwerkelijk bijdraagt aan de centrale uitgangspunten. Waar relevant worden aanbevelingen gedaan voor het aanscherpen van de beleidsonderdelen.

Om het doelbereik van de omgevingsvisie te bepalen is als uitgangspunt genomen dat het geformuleerde beleid daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Daarbij moet benadrukt worden dat de gemeente voor het realiseren van een groot deel van de doelen afhankelijk is van derden, en/of (mede)financiering door derden. De invloed van de gemeente is niet op alle doelen even sterk. Samenwerking met andere overheden (zoals de het ministerie van defensie, Rijkswaterstaat, de provincie en het waterschap en terreinbeheerders), private partijen (zoals woningcorporaties of particuliere woningeigenaren), bedrijven en inwoners is essentieel. Daarnaast moet rekening gehouden met economische en maatschappelijke ontwikkelingen, die de uitvoering kunnen bemoeilijken. Momenteel is er bijvoorbeeld een landelijk tekort aan bouwvakkers om de woningbouwopgave te realiseren, er is een tekort aan technici om alle wijken en gebouwen op tijd van het gas af te krijgen. Daarnaast geldt dat naarmate de ambitie verder in de toekomst ligt er verschillende factoren zijn die nu nog lastig in te schatten zijn. Denk bijvoorbeeld aan de gevolgen van klimaatverandering en de onbekendheid met of en zo ja welke nieuwe technieken er ontwikkeld worden om daarop in te spelen. Deze onzekerheden zijn zo goed mogelijk ingeschat op basis van expert judgement.

Om het doelbereik te kunnen bepalen, zijn voor ieder centraal uitgangspunt de bijbehorende doelen in tabel 7.1 opgenomen. Per doel is het daarbij behorende beleid uit de omgevingsvisie gefilterd en toegevoegd aan de tabel. Per doel kan het om een of meerdere beleidsregels gaan. Ook kunnen beleidsregels ontbreken. Per (eventueel ontbrekende) beleidsregel is aangegeven wat het doelbereik ervan is, uitgedrukt aan de hand van de stoplichtmethode:

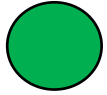
Het beleid levert geen of slechts een kleine bijdrage aan het behalen van de betreffende uitwerking van het centrale uitgangspunt:

Het beleid levert een bijdrage aan het behalen van de betreffende uitwerking van het centrale uitgangspunt, maar niet voldoende om deze geheel te realiseren, ook niet in samenhang met eventuele overige beleidsregels:

Het beleid leidt tot het (grotendeels) behalen van de betreffende uitwerking van het centrale uitgangspunt:

1.2 Beoordeling doelbereik

In tabel 7.1 is met de stoplichtmethode per doel met bijbehorende beleidsregels aangegeven of deze al dan niet (voldoende) bijdraagt aan het behalen van het bijbehorende centrale uitgangspunt. In de laatste kolom is advies opgenomen.

Tabel 7.1 Doelbereik omgevingsvisie Den Helder

Centrale uitgangspunten	Doelen	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing & Advies
1. Den Helder ontwikkelt zich verder tot een gemeente met een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bewoners, ondernemers en bezoekers.	<p>Om de imago­verandering (van [zeer] negatief naar een aantrekkelijke gemeente om in te wonen, in te werken of te bezoeken) vast te houden, zet Den Helder in op het blijven investeren in de kwaliteit van centra, voorzieningen en wijken en op onderscheidend vermogen en een goede kwaliteit bij ontwikkelingen. De aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van de gemeente worden als aanknopingspunt gebruikt bij nieuwe ontwikkelingen.</p>	<p>Geen beleid geformuleerd</p>		<p>Er is geen beleid geformuleerd voor bewoners en bezoekers, alleen voor ondernemers (in de thematische uitwerking).</p> <p>Advies: Neem ook apart beleid op voor het aantrekkelijk maken van Den Helder voor wonen en recreatie, en werk de drie onderdelen (wonen, ondernemen, bezoeken) overzichtelijk uit. Ter illustratie: De beschikbaarheid en bereikbaarheid van onderwijs wordt genoemd bij bedrijvigheid, en maakt wonen aantrekkelijker, maar er is geen concrete visie voor wonen an sich.</p> <p>Het punt ten aanzien van cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten kan opgenomen worden in centraal uitgangspunt 3. Hier zit overlap in.</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing & Advies
	<p>Buurtten waar de leefbaarheid onder druk staat, vragen om een integrale aanpak om de leefbaarheid te vergroten. Het betreft voornamelijk een aantal buurten binnen Stad binnen de Linie.</p> <p>Den Helder zet in de gehele gemeente in op gezonde, vitale en toekomstbestendige bedrijvigheid, en ontwikkelruimte voor ondernemers.</p> <p>Gezonde en vitale bedrijven zorgen voor werkgelegenheid en dragen bij aan de lokale economie en lokale initiatieven.</p>	<p>Geen beleid geformuleerd</p> <p>Den Helder geeft ruimte aan ondernemers om te starten, te groeien en te ontwikkelen op een duurzame en maatschappelijk verantwoorde manier.</p> <p>Een belangrijke basis om de kracht en flexibiliteit van de lokale economie te versterken (en minder afhankelijk te worden van publieke investeringen in de lokale economie) wordt gelegd door ervoor te zorgen dat kwalitatief hoogwaardige instellingen op het gebied van kennis en innovatie in Den Helder gevestigd zijn.</p>	<p></p> <p></p>	<p>(Let ook op de formulering van het centrale uitgangspunt: Vestigingsklimaat voor bewoners, ondernemers en bezoekers)</p> <p>Advies: Neem het beleid uit de deelvisies samengevat op in de hoofdtekst.</p> <p>Het beleid is niet concreet. Concreet beleid is wel opgenomen in de thematische uitwerking. Vat dit samen in de hoofdtekst. Het in de thematische uitwerking opgenomen beleid past bij de visie, maar de link met duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen is niet duidelijk. Maak dit duidelijk.</p> <p>Ervoor zorgen dat kwalitatief hoogwaardige instellingen op het gebied van kennis en innovatie zich vestigen in Den Helder als beleid om kennis en innovatie te stimuleren is een cirkelredenering. Hoe zorgt de gemeente ervoor dat kwalitatief hoogwaardige instellingen zich in het gebied vestigen?</p> <p>Maak duidelijk of er al dan niet fysiek extra ruimte komt (uitbreiding van bedrijfsterreinen en de haven) voor ondernemers.</p> <p>Advies: beleid verder aanvullen/aanpassen op genoemde punten.</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing & Advies
<p>2. Een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen is altijd de basis.</p>	<p>Den Helder zet zich op verschillende vlakken in om een veilige en gezonde leefomgeving te bereiken en te behouden</p>	<p>Den Helder kent een aantal functies die voor behoorlijke veiligheidsrisico's kunnen zorgen, zoals de Marinehaven, de luchthaven en de NAM installatie en de bijbehorende gasleidingen voor aanlanding van aardgas vanaf de Noordzee. Om de veiligheid van inwoners van Den Helder te waarborgen, worden veiligheidscontouren rondom deze functies getrokken waarbinnen sommige functies niet worden toegelaten en/of extra maatregelen nodig zijn om de veiligheid te garanderen. Ook voor eventuele nieuwe functies die zorgen voor veiligheidsrisico's worden deze veiligheidscontouren opgesteld, zodat deze activiteiten veilig kunnen plaatsvinden in Den Helder.</p> <p>Door het oorlogsverleden van Den Helder liggen op sommige plaatsen mogelijk nog 'niet gesprongen explosieven' (NGE's) in de bodem. Waar dit het geval kan zijn worden strengere eisen gesteld aan activiteiten die invloed hebben op de bodem, zoals graafwerkzaamheden.</p>		<p>Het geformuleerde beleid is geen beleid maar wet- en regelgeving.</p> <p>Advies: Pas de tekst van de omgevingsvisie hierop aan en formuleer beleid t.a.v. externe veiligheid en NGE's, als Den Helder meer wil doen dan wat wettelijk verplicht is.</p>
	<p>Ook sociale veiligheid is een belangrijk aandachtspunt waarop wordt ingezet.</p>	<p>Bij nieuwe ontwikkelingen wordt de sociale veiligheid van de omgeving meegenomen en waar mogelijk verder gestimuleerd.</p>		<p>Het beleid is niet concreet. Wat wordt bedoeld met het stimuleren van sociale veiligheid?</p> <p>Advies: Concretiseer welk aspect van sociale veiligheid hier wordt bedoeld (inrichting van de openbare ruimte?), en op welke manier hieraan gewerkt gaat worden bij nieuwe ontwikkelingen.</p>
	<p>De kwaliteit van het milieu in Den Helder blijft om aandacht vragen.</p>	<p>Den Helder handhaaft op de landelijke normen, en zet actief in op het verbeteren van de milieukwaliteit.</p>		<p>Onduidelijk is wat met de kwaliteit van het milieu bedoeld is (welke thema's), en wat</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing & Advies
		<p>Bij nieuwe milieubelastende activiteiten worden voldoende voorzorgsmaatregelen genomen om de milieukwaliteit te beschermen, en deze activiteiten concentreren we op locaties op voldoende afstand van woongebieden.</p>		<p>verbetering inhoudt. Gaat het om (verdere) verbetering binnen de normen?</p> <p>Het punt t.a.v. milieubelastende activiteiten heeft betrekking op wet- en regelgeving? Of gaat Den Helder verder dan voldoen aan de wet- en regelgeving?</p> <p>Advies: Concretiseer de tekst van de omgevingsvisie op deze punten.</p>
	<p>Een van de grootste uitdagingen voor de komende jaren op milieugebied is het terugdringen van stikstofdepositie, om de kwaliteit van de natuur en het groen in de gemeente te beschermen richting de toekomst. In Den Helder vraagt vooral de kwetsbare duinnatuur om maatregelen om de stikstofdepositie te beperken.</p>	<p>Bij nieuwe ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met landelijke normen. Daarnaast wordt gekeken wat lokaal kan worden bijgedragen aan het terugdringen van de stikstofdepositie. Bij beperkte ruimte voor nieuwe ontwikkeling in verband met stikstofdepositie kan naar wenselijkheid van de ontwikkeling worden geprioriteerd.</p>		<p>Onduidelijk is of het doel is om stikstofdepositie verder dan de norm terug te dringen, en als dat het geval is: hoe dan? Dus wordt de stikstofdepositie ook teruggedrongen als dit niet nodig is voor nieuwe ontwikkelingen?</p> <p>Advies: Concretiseer de tekst van de omgevingsvisie hierop.</p>
	<p>Ook lichtvervuiling kan negatieve effecten hebben voor de natuur.</p>	<p>Functionies die veel licht uitstoten worden gescheiden van kwetsbare natuur of er worden maatregelen genomen waardoor de hoeveelheid licht in de natuur wordt beperkt.</p>		<p>Advies: maak duidelijk of het om terugdringen gaat in de huidige situatie, of alleen bij nieuwe ontwikkelingen.</p>
	<p>Den Helder streeft ernaar om de publieke gezondheid in Den Helder te behouden en te versterken. In de komende jaren kan extra gezondheidswinst vooral behaald worden door ook te kijken waar binnen de landelijke normen</p>	<p>Met isolerende maatregelen kan zowel de geluidsoverlast van verkeer over kleinere wegen (waar maximaal 50 km/u of 30 km/u gereden mag worden) als het energieverbruik worden verminderd.</p> <p>Bij nieuwe ontwikkelingen houden we expliciet rekening met gezondheidseffecten, bijvoorbeeld door voldoende groen en voor iedereen toegankelijke ontmoetingsplekken in de</p>		<p>De punten lijken niet met elkaar samen te hangen. Gaat het om verbetering verder dan de normen, of meer algemeen? Welke normen, voor welke thema's?</p> <p>Advies: Neem beleid over woningaanbod op onder een centraal uitgangspunt dat (meer) betrekking heeft op wonen (er ontbreekt een centraal uitgangspunt dat gericht is op</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing & Advies
	<p>gezondheidsschade optreedt en of er slimme mogelijkheden zijn om hier maatregelen tegen te nemen.</p>	<p>buurt in ontwikkelingen op te nemen.</p> <p>Bij nieuwe ontwikkelingen worden woningen en functies die overlast kunnen geven zoals (zwaardere) bedrijvigheid en doorgaand verkeer van elkaar te scheiden.</p> <p>Den Helder zorgt voor een passend woningaanbod voor verschillende doelgroepen, waaronder voldoende levensloopbestendige woningen voor ouderen.</p>		<p>wonen, zie ook advies bij centraal uitgangspunt 1).</p>
	<p>Een belangrijk onderdeel op het gebied van gezondheid voor de komende jaren is het stimuleren van gezond gedrag.</p> <p>Den Helder wil toegang tot gezond eten en drinken stimuleren en eenvoudig maken.</p> <p>Ook het stimuleren van sport en beweging is een belangrijk onderdeel van gezond gedrag.</p> <p>Voor iedereen zijn er in de buurt van de woonomgeving faciliteiten om te kunnen sporten, zowel individueel als in verenigingsverband. Voor jongere kinderen zijn er voldoende speeltuinen</p>	<p>Den Helder ondersteunt de vanaf 2020 verplichte rookvrije omgeving van scholen en schoolterreinen, speeltuinen en kinderboerderijen, en kijkt of er ook andere locaties waar veel kinderen en/of kwetsbaren komen rookvrij gemaakt kunnen worden.</p> <p>Den Helder zet in op watertappunten op strategische locaties in de gemeente.</p> <p>In de directe omgeving van scholen geeft Den Helder geen ruimte voor fastfoodrestaurants of snackwagens.</p> <p>De openbare ruimte wordt zo ingericht dat fietsen en wandelen altijd veilig mogelijk is, ook voor mensen die minder mobiel zijn of een beperking hebben.</p> <p>De openbare ruimte wordt zo ingericht dat deze aantrekkelijk hiervoor is en voldoende ruimte biedt voor beweging, sporten en spelen.</p>		<p>Het beleid is niet volledig.</p> <p>Advies: Neem nog concreter beleid op voor sporten (hoe dat voor iedereen mogelijk gemaakt wordt) en hoe voldoende speeltuinen beschikbaar komen. Roken staat niet vermeld in de visie, gezond eten en watertappunten wel. Maak de tekst van visie en beleid eenduidig en laat dezelfde onderdelen terugkomen.</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing & Advies
	<p>die veilig, schoon, stimulerend en goed onderhouden zijn.</p> <p>Het werken aan een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen gaat verder dan het bestrijden of minimaliseren van risico's op het gebied van gezondheid of veiligheid. De afgelopen jaren is er sprake van toenemende aandacht voor de mogelijkheden om met ontwikkelingen en de inrichting van de openbare ruimte belangrijke waarden als gezondheid, veiligheid, inclusiviteit en biodiversiteit te stimuleren.</p>	<p>Door belangrijke waarden zoals gezondheid, veiligheid, inclusiviteit en biodiversiteit expliciet als ontwerpgegevens mee te nemen bij nieuwe ontwikkelingen, kunnen meer kansen worden benut en wordt verder bijgedragen aan het bieden van een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen.</p>		<p>Het beleid sluit aan op de visie, maar is niet concreet.</p> <p>Advies: Concretiseer het beleid. Op welke manier worden de genoemde thema's meegenomen in ontwerpgegevens?</p>
<p>3. Nieuwe ontwikkelingen versterken de bestaande omgeving en bieden kwaliteit en onderscheidend vermogen.</p>	<p>Den Helder zet zich - na een periode van krimp - op verschillende vlakken actief in om stabilisatie en enige groei van de bevolking te realiseren.</p>	<p>Den Helder zet zich in om stabilisatie en groei van de bevolking (groeiopgave) mogelijk te maken door bij te dragen aan het vestigingsklimaat door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Woningbouw - Investerings in voorzieningen en de kwaliteit van de stad - Het koppelen van het aanbod van onderwijs aan de arbeidsmarkt - Faciliteren van ontwikkelingen en investeringen van een aantal grote werkgevers <p>Daarbij wordt ingezet op kwaliteit en onderscheidend vermogen door landschap en cultuurhistorie als aanknopingspunt te gebruiken</p> <p>Om mensen naar Den Helder te trekken en te houden vraagt om specifieke aandacht van de gemeente, bijvoorbeeld door:</p>		<p>Voor de termen kwaliteit en onderscheidend vermogen wordt niet duidelijk uit het beleid wat daarmee bedoeld wordt, of hoe dat ingevuld wordt. Het beleid past bij het centraal uitgangspunt (zie advies hieronder), maar deels niet bij de visie. Het centraal uitgangspunt lijkt betrekking te hebben op HOE bij de nieuwe ontwikkelingen (woningbouw, investeringen in voorzieningen, investeringen stimuleren, investeren in publieke voorzieningen) kwaliteit en onderscheidend vermogen geboden wordt, namelijk door aan te sluiten bij landschap en cultuurhistorie. Zie ook advies bij centraal uitgangspunt 1.</p> <p>Advies: scheiden van beleid dat betrekking heeft op het stimuleren van groei, en beleid dat betrekking heeft op hoe dat wordt vormgegeven. Hier blijft dan</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing & Advies
<p>4. Onze leefomgeving wordt toekomstbestendig ingericht en gebruikt en draagt bij aan een sterke samenleving.</p>	<p>Om klimaatverandering tegen te gaan wordt ingezet op de overgang van de hele samenleving naar duurzame energiebronnen (de energietransitie).</p>	<p>- als gemeente te investeren in de kwaliteit van publieke voorzieningen en de openbare ruimte - door kwaliteit te stimuleren bij ontwikkelingen van derden Den Helder stimuleert acties van inwoners en ondernemers om te verduurzamen en faciliteert dit waar mogelijk, met als doel om in 2040 als gemeente energieneutraal te zijn. Hierbij kijkt de gemeente zowel naar mogelijkheden voor het duurzaam opwekken van energie als naar energiebesparing (bijvoorbeeld door isolatie).</p>		<p>mogelijk alleen over de aansluiting op landschap en cultuurhistorie bij nieuwe ontwikkelingen (= hoe).</p> <p>Advies: Maak duidelijk wat autonome ontwikkeling is en wat de bijdrage van de omgevingsvisie is. En geef aan op welke manier de gemeente het goede voorbeeld geeft.</p>
	<p>Door de veranderingen van het klimaat waarmee we al te maken hebben, zullen we ook vaker geconfronteerd worden met de gevolgen hiervan en ons daar met klimaatadaptatie tegen moeten wapenen.</p>	<p>Als overheid geeft Den Helder het goede voorbeeld. Dit vraagt vaak om grote ingrepen in ons leefomgeving, zoals: - het versterken van de dijken en duinen tegen de stijgende zeespiegel. En: Dit biedt ook kansen voor nieuwe kustnatuur en landschappen. Inpassing van agrarisch en recreatief medegebruik is een belangrijk ontwerpvoorbeeld - het meer ruimte geven voor de afvoer van extremere buien (zowel in stedelijk als in landelijk gebied) - het vergroenen van onze leefomgeving om meer bestendig te zijn tegen periodes van extreme hitte en de achteruitgang van de biodiversiteit tegen te gaan.</p>		
	<p>De vijf pijlers van duurzaamheid zijn: energietransitie klimaatadaptatie biodiversiteit</p>	<p>Den Helder zet de komende jaren in op al deze vijf pijlers in om de leefomgeving toekomstbestendig te gebruiken, in te richten en verder te ontwikkelen. Hierbij geeft de gemeente zelf het goede voorbeeld en speelt de gemeente soms een leidende rol, maar in veel gevallen</p>		<p>Over circulaire economie is niets opgenomen in de omgevingsvisie. Overige pijlers komen elders aan de orde.</p> <p>Advies: Voeg beleid toe over circulaire economie.</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing & Advies
	<p>circulaire economie</p> <p>duurzame mobiliteit</p>	<p>zal het gaan om het faciliteren en stimuleren van inwoners, ondernemers en andere partijen om als gehele maatschappij te verduurzamen.</p>		
	<p>De sociale uitdagingen voor Den Helder, waar op veel indicatoren met betrekking tot de sociale en economische status van de inwoners onder het landelijke gemiddelde scoort, zijn niet direct via de leefomgeving op te lossen, maar we streven ernaar dat de leefomgeving een positieve bijdrage levert aan de gezondheid en het welzijn van onze inwoners en zo een positieve invloed heeft op de kracht van de samenleving.</p>	<p>Invloed op sociale aspecten kan worden uitgeoefend via de aanwezigheid van voorzieningen op het gebied van onderwijs, zorg, sport en welzijn.</p> <p>Ook de kwaliteit van de leefomgeving en de kracht van het vestigingsklimaat kunnen een positief verschil maken voor veel inwoners.</p>		<p>Het beleid is niet concreet.</p> <p>Advies: Zie adviezen bij centraal uitgangspunt 1 en 2.</p>
	<p>De leefomgeving kan een belangrijke bijdrage leveren aan de maatschappelijke opgave t.a.v. vergrijzing.</p>	<p>In de gebouwde omgeving kunnen maatregelen worden genomen om in te spelen op de vergrijzing, bijvoorbeeld door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het levensloopbestendig maken van woningen - het aanpassen van de openbare ruimte - het clusteren van vormen van wonen en zorg rondom voorzieningenclusters <p>Geen beleid geformuleerd</p>		<p>Advies: Verduidelijk of het alleen gaat om toekomstige ontwikkelingen, of dat ook in bestaande situaties deze maatregelen worden getroffen.</p>
	<p>Bij nieuwe ontwikkelingen houdt Den Helder standaard rekening met de toekomstbestendigheid van de leefomgeving. Den Helder streeft ernaar om de leefomgeving zo in te richten, te ontwikkelen en te gebruiken dat ook de volgende generaties</p>			<p>Er is geen beleid voor 'toekomstbestendigheid van de leefomgeving' en het is niet duidelijk wat wordt bedoeld met een sterke samenleving.</p> <p>Advies: Verduidelijk wat hiermee wordt bedoeld en vul eventueel het beleid van de omgevingsvisie hierop aan.</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing & Advies
	<p>minimaal dezelfde kwaliteit qua leefomgeving kunnen ervaren en dat de leefomgeving een positieve bijdrage levert aan gezondheid, welzijn en een sterke samenleving.</p>			
<p>5. De gemeente Den Helder is zo optimaal mogelijk bereikbaar met verschillende vervoersmiddelen.</p>	<p>Het is belangrijk om de bereikbaarheid van Den Helder zo optimaal mogelijk te maken, met verschillende vervoersmiddelen.</p>	<p>Belangrijke oplossingsrichting is om de verschillende verkeersstromen op de N250 zo vroeg mogelijk van elkaar te scheiden, zodat de filevorming in de binnenstad wordt tegengegaan.</p> <p>Op regionaal niveau wordt gekeken naar de mogelijkheden om de aansluiting van Den Helder en de regio op het snelwegennetwerk te verbeteren. Een alternatieve aansluiting op de A7 heeft hierbij de voorkeur</p>		<p>Afhankelijk van de overige punten onder dit centrale uitgangspunt kan het doel bereikt worden.</p>
	<p>Binnen het Maritiem Cluster worden oplossingen voor een betere bereikbaarheid van Texel via de TESO in kaart gebracht, met als doel tot een gedragen oplossing te komen.</p>	<p>Geen beleid geformuleerd</p>		<p>Het is niet duidelijk of ontmenging van de verkeersstromen inpasbaar dus haalbaar is.</p> <p>Advies: De oplossingen hebben betrekking op de N250 (bovenstaande punt), niet specifiek en alleen op de bereikbaarheid van Texel, waar de visie betrekking op heeft. Pas de tekst hierop aan en geef duidelijk aan dat er oplossingsmogelijkheden zijn.</p>
	<p>Den Helder kiest ervoor om de Langevlietweg/Nieuweweg en de Zanddijk/Jan Verfaillweg, als verbindingen tussen Julianadorp en Den Helder, geen belangrijke rol in de</p>	<p>De Zanddijk/Jan Verfaillweg krijgt het karakter van een toeristische kustweg, die vooral gericht is op beleving van de kust. De weg heeft als verbinding tussen Julianadorp en Den Helder geen belangrijke rol in de regionale ontsluiting.</p> <p>De Langevliet/Nieuweweg is de verbinding tussen Julianadorp en Den Helder met agrarisch medegebruik. De</p>		<p>Advies: Maak het beleid voor de beleving van de toeristische kustweg nog concreter. Hoe wordt ervoor gezorgd dat de weg een toeristische kustweg wordt?</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing & Advies
	<p>regionale ontsluiting te laten spelen en kiezen voor een specifiek profiel.</p> <p>Den Helder wil graag een fietsvriendelijke gemeente zijn en werkt actief aan het vergroten van de rol van de fiets in het kader van mobiliteit binnen de gemeente.</p> <p>Naast de fiets als vervoersmiddel spelen ook openbaar vervoer en deelvervoer hier een belangrijke rol in.</p>	<p>weg heeft als verbinding tussen Julianadorp en Den Helder geen belangrijke rol in de regionale ontsluiting.</p> <p>Den Helder zet in op het realiseren van een doorfietsroute (een hoofdroute voor fietsers met weinig tot geen obstakels) tussen Julianadorp en Den Helder.</p> <p>Den Helder focust op zwakke of ontbrekende schakels in het fietsnetwerk.</p> <p>Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt ruimte gegeven aan langzaam verkeer.</p>		<p>Het doel kan met het geformuleerde beleid behaald worden.</p>
	<p>Met de toenemende levendigheid van het Stadshart en Willemsoord speelt de transitie naar andere vormen van mobiliteit een belangrijke rol in het bereikbaar houden van het centrumgebied.</p> <p>Aantrekkelijke stationsgebieden maken het openbaar vervoer een prettigere optie, terwijl de combinatie van OV, ruimte voor de fiets en deelvervoer belangrijk is om de hele gemeente op verschillende manieren bereikbaar te maken en te houden.</p>	<p>Beleid in thematische uitwerking.</p>		<p>Advies: Maak beleid voor andere vormen van mobiliteit concreter en benoem wat ermee wordt bedoeld.</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing & Advies
	<p>Bij al de ontwikkelingen op het gebied van verkeer en vervoer staan een sterk (infra)netwerk voor verschillende vervoersmiddelen, een goede verkeersveiligheid en voldoende ruimte voor het parkeren van de verschillende vervoersmiddelen centraal.</p>	<p>Geen beleid geformuleerd</p>		<p>Formuleer concreet beleid voor voldoende parkeermogelijkheid. En voor hoe een sterk netwerk voor openbaar vervoer wordt gerealiseerd (en wat het inhoudt).</p>
<p>6. De haven is de economische, sociaal-culturele en historische rode draad door Den Helder.</p>	<p>De strategische ligging van de haven van Den Helder, met een open, eenvoudige toegang van en naar de Noordzee en Waddenzee als belangrijkste eigenschap, geeft ook richting de toekomst nieuwe economische kansen en is daarmee een belangrijke troefkaart voor de Helderse economie.</p> <p>De haven van Den Helder en het grotere Maritiem Cluster dragen bij aan de nationale belangen energietransitie en nationale veiligheid. Hierin leveren zowel de civiele- als marinehaven een belangrijke bijdrage en gaan ze elkaar waar mogelijk versterken.</p>	<p>Een van de manieren waarop het bijdragen aan de nationale belangen uit het NOVI steeds meer vorm krijgt is de gezamenlijke inzet van Marine, bedrijfsleven en overheden op het clusteren van kennis & innovatie, bijvoorbeeld op het gebied van hightech onderhoud.</p>		<p>Het beleid is niet concreet.</p> <p>Beleid ontbreekt bij het tweede onderdeel (nationale belangen energietransitie en nationale veiligheid).</p> <p>Koppeling met het uitgangspunt is niet helder. Sociaal culturele en historische aspect is niet benoemd (zie ook centrale uitgangspunten 1 en 3).</p> <p>Advies: Maak beleid (concreet) en aansluitend op de visie. Wat wordt bedoeld met de rode draad? Is dit de juiste formulering? Maak ook duidelijk hoe zich dit verhoudt tot uitgangspunt 9 waar het gaat over de ambitie dat Stadshart en Willmsoord zich tot samenhangend en complementair centrumgebied ontwikkelen.</p>
	<p>In de opgave om de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de gemeente te</p>	<p>Het terugbrengen van de huidige geluidbelasting vanuit de haven op de aangrenzende stedelijke gebieden is een belangrijk aandachtspunt.</p>		<p>Het beleid zoals hier geformuleerd is niet concreet en sluit niet aan op de visie (karakter van Den Helder staat los van geluidbelasting).</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing & Advies
	vergroten biedt het karakter van Den Helder als (historische) havenstad kansen voor maritieme stadsontwikkeling.			Advies: maak beleid concreet en aansluitend op de visie (dus beleid dat betrekking heeft op het historische karakter). En neem beleid ten aanzien van geluid op bij centraal uitgangspunt 2.
7. In de gemeente Den Helder ervaren bewoners en bezoekers de unieke ligging aan drie kusten.	De prachtige landschappelijke ligging van de gemeente aan drie kusten is een unieke troef, waar nog niet altijd voldoende gebruik van gemaakt wordt. Daarom wordt gekozen om de ligging van de gemeente aan deze drie kusten (Noordzee, Marsdiep en Waddenzee) te omarmen en zoveel mogelijk te versterken.	Den Helder richt haar ontwikkelingen op de aantrekkelijke kustlandschappen, uiteraard met inachtneming van huidige functies als primaire waterkering en Natura-2000 gebied. Den Helder zoekt actief naar mogelijkheden om Den Helder en Julianadorp beter met de kust te verbinden, bijvoorbeeld door: - te investeren in nieuwe verbindingen - het verbreden van de kust- en duinlandschappen - de inzet op het mogelijk maken van multifunctioneel gebruik van de Helderse Zeewering, als toekomstbestendige klimaatdijk én nieuwe, unieke woonomgeving.		Leg duidelijker de link tussen het uitgangspunt en visie/beleid. Het geformuleerde beleid gaat ook over waterveiligheid en natuur. Advies: neem natuur en biodiversiteit mee in een centraal uitgangspunt.
		Zie voorgaande, en: In Julianadorp kan de aansluiting van het dorp met de duinen verder versterkt kan worden met een verbreding van het duinlandschap.		Het doel kan met het geformuleerde beleid gehaald worden.
	Door multifunctioneel gebruik van de Helderse Zeewering wordt ernaar gestreefd om de dijk meer onderdeel van de stad te laten zijn.	Om deze reden wordt door de gemeente in samenwerking met Woningstichting Den Helder/Helder Vastgoed B.V. en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) een innovatief plan uitgewerkt om een versterking en verbreding van deze dijk (met het oog op toekomstige zeespiegelstijging) te combineren met wonen aan de binnenzijde van de dijk, waarmee de stad opnieuw verbonden wordt met het Marsdiep en een uniek woonmilieu zal gaan ontstaan.		Het doel kan met het geformuleerde beleid gehaald worden.

Centrale uitgangspunten	Doelen	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing & Advies
<p>8. De gemeente Den Helder behoudt en versterkt haar kenmerkende open landschappen en Huisduinen, Julianadorp en Den Helder ontwikkelen zich daarbinnen verder als aparte kernen. De stad Den Helder kenmerkt zich door de open ruimten tussen de stadsdelen en de wijken Binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten hebben een onderscheidend karakter.</p>	<p>In 2050 is Den Helder de poort naar het Waddengebied geworden.</p> <p>De open landschappen van Den Helder worden in stand gehouden en daarmee wordt ook direct expliciet de keuze gemaakt om Julianadorp en Huisduinen zich in de toekomst verder te laten ontwikkelen als aparte kernen binnen de gemeente, passend bij het karakter dat beiden op dit moment hebben en in de deelvisies voor Huisduinen en Julianadorp wordt geschetst.</p> <p>De keuze om de Koegraspolder en Huisduinerpolder open te houden betekent ook dat er ruimte blijft voor agrarisch gebruik.</p>	<p>Den Helder werkt actief samen met andere Waddengemeenten om door ontwikkeling de huidige waarde van het Waddengebied in 2050 te kunnen borgen en waar mogelijk verder te versterken.</p> <p>Nieuwe woningbouwontwikkelingen worden in principe binnen het stedelijk gebied gerealiseerd, zodat deze ook bijdragen aan de huidige voorzieningen. Slechts wanneer binnenstedelijk geen ontwikkelruimte beschikbaar meer is kan worden gekozen voor ontwikkeling aan de rand van de kernen.</p>	<p></p> <p></p>	<p>Het beleid maakt niet duidelijk hoe Den Helder de poort naar de Waddenzee wordt en hoe de waarden van de Waddenzee in 2050 geborgd en waar mogelijk versterkt worden.</p> <p>Het doel kan met het geformuleerde beleid gehaald worden.</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing & Advies
	<p>In deze visie wordt ingezet op het versterken van verbindingen tussen de verschillende wijken door de groene, open ruimtes in de stad, zodat er levendige en sociaal veilige verbindingen tussen de wijken liggen en het groen aantrekkelijker wordt om te gebruiken.</p>	<p>Beleid in thematische uitwerking.</p>		<p>Het doel kan met het geformuleerde beleid gehaald worden.</p> <p>Advies: Geef aan hoe verbindingen versterkt worden (en sociaal veilig gemaakt worden).</p>
<p>9. Stadshart en Willemsoord ontwikkelen zich verder richting één samenhangend en complementair centrumgebied voor gemeente en regio.</p>	<p>De ingezette ontwikkeling voor het Stadshart en Willemsoord wordt verder uitgevoerd met het doel om het centrum van Den Helder een aantrekkelijk visitekaartje te laten zijn voor bewoners, ondernemers en bezoekers.</p> <p>Ook op Willemsoord zelf kan nog meer geprofiteerd worden van de historische omgeving, de aanwezige recreatiejachthaven en nabijheid van Noordzee en Waddenzee.</p>	<p>Hierbinnen wordt gestreefd naar sterke voorzieningen op het gebied van cultuur, detailhandel en horeca.</p> <p>De samenhang tussen beide gebieden wordt verder versterkt, zodat beide gebieden op termijn als één complementair centrum beleefd worden. Dit kan bijvoorbeeld door Willemsoord en Stadshart verder te verbinden aan De Stelling en alle toeristische voorzieningen daarbinnen.</p>		<p>Advies: Maak het beleid concreter. Waarom is een samenhangend centrumgebied aantrekkelijker voor bewoners? Vertaal de visie die voor Willemsoord benoemd wordt ook in concreet beleid. Hoe draagt het verbinden met De Stelling bij aan de samenhang tussen Stadshart en Willemsoord?</p>
<p>10. Den Helder omarmt de Stelling Den Helder en ontwikkelt dit gebied verder tot de trotse voorkant van de stad.</p>	<p>Den Helder maakt de keuze om De Stelling te erkennen als een hart van de stad en verder te ontwikkelen tot een prettig, aaneengesloten gebied.</p>	<p>Het karakter van het militair cultuurhistorisch erfgoed en het aanwezige groen wordt behouden, zichtbaar gemaakt en waar mogelijk verder versterkt.</p> <p>Den Helder zet in op het beleefbaar maken van De Stelling door middel van één aaneengesloten wandel-, fiets- en vaarroute, het zogeheten 'Rondje Stelling'.</p>		<p>Het doel kan met het geformuleerde beleid gehaald worden.</p>

Centrale uitgangspunten	Doelen	Beleid	Doelbereik	Onderbouwing & Advies
	<p>Langs de randen van het linielandschap van De Stelling zijn op dit moment een aantal locaties die weinig kwaliteit bieden en/of weinig gebruikswaarde voor de inwoners hebben. Dit biedt mogelijkheden om een aantrekkelijke voorkant aan De Stelling te realiseren en bij te dragen aan het groen en de verbindingen in het gebied. Hiermee wordt De Stelling een aantrekkelijker gebied om aan te wonen vanuit de omliggende wijken en zal De Stelling zich tot een trotse voorkant van de stad gaan ontwikkelen.</p>	<p>Op veel plaatsen is het mogelijk om deze wijken [Stad binnen de Linie, Nieuw Den Helder en De Schooten, red.] meer aan De Stelling te koppelen, bijvoorbeeld door het realiseren van nieuwe functies en woningen aan de rand van De Stelling.</p>		<p>Het doel kan met het geformuleerde beleid gehaald worden.</p>